XIV. évfolyam Budapest. 329. szám. Vasárnap, 1880. november 28

Hirdetések és nyilttérek felvétetnek áresabály szerint a kiadó hivatalban: Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön: Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12. Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.) Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 6 krajczár.

Az uj adókezelés.

Ötödfél esztendeje annak, a mikor a Tisza-kabinet a közadók kezelésének uj rendszerét felállitotta. A régi kormányok alatt az adóügyi közigazgatás szabályait tulnyomó részben kormányrendeletek képezék. E szabályok csak kisebb részben voltak törvények által megállapitva. Hibák, rendetlenségek, hivatali visszaélések régebben is voltak, valamint jövőre is lesznek kétségtelenül. A hol közel három millió adófizetőnek évenkinti adótételeit kell megállapitani, előirni, nyilván tartani, szorgalmazni, ellenőrizni, behajtani: ott lehetetlen olyan intézmények állitása s olyan közegek alkalmazása, melyek mellett minden tévedés, minden hiba, minden visszaélés már előzetesen lehetetlenné tétessék. Voltak tehát ilyenek a régi kormányok alatt is. De azon hibák és visszaélések száma a mai kormányzat hibáihoz és visszaéléseihez képest eltünő csekélységek. A régi kormányok épen azért, mert főleg kormányrendeleteken alapult az eljárás, nem merészeltek magukra akkora felelősséget venni, mintha az adókezelést főleg törvények szabályozták volna. A régi kormányok a finánczszempontok mellett az emberiesség szempontjaira is törekedtek ügyelni.

Mind másként van ez négy vagy ötödfél év óta. A Tisza-kabinet három uj intézménynyel szaporitá a közadók kezelésére hivatott intézmények számát. A közigazgatási bizottság, az illetékszabási hivatal, az adófelügyelőség azóta állittatott fel. A már meglevő intézmények is módositattak. A községekre sulyos feladat ruháztatott. A járási közigazgatási hatóságok eljárása szigorubbá tétetett. Az adókezelés pontosságának s szigoruságának fokozására igénybe vétetett az autonom törvényhatóságok tekintélye, de ezen törvényhatóságoknak semmi hatalom, semmi befolyás nem engedtetett az adókezelés közegeinek ellenőrzésére. Minden irányban lehető tökéletességgel érvényesült azon szempont, mely mindenek fölött a kincstári, a finánczérdekek megóvását s kielégitését tartá szem előtt, de a Tisza-kabinet egyáltalán nem törődött azzal, hogy a társadalom jogosult érdekei miként nyerjenek kiméletet és kielégitést az állami érdekekkel szemben. Mindent az államért és semmit az adófizetőkért: ez volt a jelszó.

E jelszót érvényesité az 1876. évi XV-ik törvényczikk. Az eredményre nem sokáig kellett várakozni. S az eredmény nem lehetett más, mint a mi a törvényhozási s kormányzati elv ezen egyoldalúságának tulzásából származhatott. Az 1877-ik év már bebizonyitá, hogy a kincstári érdekek kielégitésére az uj törvény oly iszonyu szigort képes kifejteni, a mely alatt elsorvad a társadalom jóléte. Nagy mennyiségü régi hátralékokat hajtottak be. A folyó évi előirások előbb soha nem tapasztalt pontossággal érvényesültek. A pénzügyminiszter méltán hivalkodhatott, ha rá akart mutatni az eredményre. De azt elhallgatá, hogy végrehajtók ezrei, mint valamely veszélyes rovarok serege, száguldoznak be az ország városait és községeit. Arról nem szólt a kimutatás, hogy ugy az állami közigazgatásnak, mint a megyei és községi önkormányzatnak összes közegei görnyedeztek azon feladat terhei alatt, melyet az adókezelési törvény rótt rájuk. S hogy a társadalomnak mibe került az a pár milliónyi bevételi többlet: arról szintén nem beszélt a pénzügyminiszter.

Hogy az egyoldalu finánczérdekek ily kirivóan előtérbe tolásáért mennyiben illeti Széll Kálmánt a volt pénzügyminisztert az egyéni és politikai felelősség: e fölött ma elmélkedni nem a mi feladatunk. Ő hivatkozhatik arra, hogy neki alig másfélévi ideje volt az uj intézmények gyakorlati eredményeinek kipuhatolására s hogy ő csakis ezen eredmények ismerete után tehette volna meg a szükséges intézkedéseket az adófizetők jogainak biztositására, ha sulyos politikai indokok őt 1878-ban visszalépésre nem kényszeritették volna. Bármint álljon a dolog az ő személyére nézve: annyi bizonyos, hogy a finánczérdekek erőszakolásának rendszere teljesen beleillett, sőt más eljárás bele sem illett volna a Tisza-kabinet egész politikai és kormányzati rendszerébe. S mert e rendszer még sulyosabbá vált az uj adóknak s a régi adók fokozásának nagy terhei által: évek óta folyton hangzott s mindig erősebben, mindig rohamosabban hangzott a panasz a közadók kezelésének egész rendszere ellen, annyira, hogy a panaszok figyelembe vétele elől utoljára már ez a kormány sem zárkózhatott el.

Az uj törvényjavaslatnak tehát ez volna jogczime. Az uj törvényjavaslattal a Tisza-kabinet az adókezelés tárgyában országszerte s naponként hangoztatott panaszokat akarná orvosolni. Legalább a pénzügyminiszter mind tavalyi, mind idei költségvetési beszédében e feladatot ruházta e törvényjavaslatra. De már előzetesen meg kell jegyeznünk, hogy akarva vagy nem akarva, nem váltotta be igéretét. S ha az ország, emlékezvén a hallott szavakra s bizván azok őszinteségében, most tudomást vett az uj törvényjavaslatról s ennek tömkeleges részleteibe behatol: egy ujabb és nagy csalódásra, ujabb és nagy ámitásra ébred fel, a miben pedig a Tisza-kabinet korszaka már is oly igen gazdag. Az egész törvényjavaslat, összefüggésben a 76-iki uj intézményekkel s a 76-iki adókezelési törvénynyel, nem egyéb, mint az egyoldalu finánczérdekek kielégitésére czélzó rendszabályoknak egy czinikus agy lángelméjének kiváló ügyességével való szigoritása.

Valóban szomoru javaslat ez. Nemcsak külalakjánál s szövegezésének agyafurtságánál fogva. Ezekről még fogunk beszélni. Most csak azt jegyezzük meg, hogy e törvényben épen az adófizetők nem lesznek képesek felismerni a törvényt. Hanem tartalma: az aztán igazán szomoru. Igaz, hogy kilátásba helyezi a pénzügyi közigazgatási bíróság felállitását azon viszályok végérvényes eldöntésére, melyek egy részről az adófizetők, másrészről az adóközigazgatási közegek közt felmerülnek s az is igaz, hogy a felek fölebbezési jogorvoslatát világosabban s részletesebben szabályozza, mint az 1876-iki törvény, de aztán csakis ennyiből áll minden, a mi a társadalom jogosult érdekének az állammal szemben való megvédésére irányuló törekvésnek némi jelét viseli magán. Több semmi. Ezek egyike is puszta igéret, másika pedig egyáltalán nem kielégitő. Ezek mellett azonban uj rendszabályok nagy tömege igazoltatik, melyek az adóközigazgatási közegek hatalmát még korlátlanabbá s az adófizetők terheit még sulyosabbakká teszik. Még fogunk emlékezni ezekről a legközelebbi alkalommal.

Budapest, nov. 27.

A belügyminiszteriumban — mint értesülünk — az állami csendőrség felállitására vonatkozó előmunkálatok s az erről szóló törvényjavaslat is már elkészültek. A törvényjavaslatban elvileg kimondatik, hogy az ország egész területére állami csendőrség fog felállittatni, azonban pénzügyi tekintetekből a törvény foganatositása több évre lesz felosztandó. A javaslat szerint az ország 6 csendőrségi kerületre osztatnék. Egy kerületet, mint ma is tényleg igy áll, az erdélyrészi törvényhatóságok képeznének s ennek központja Kolozsvár. Egy másik csendőr-kerületi központul Szeged van kijelölve, melynek területe a szomszédos tiszai és déli megyéket foglalná magában. Tisza Kálmán belügyminiszter már a jövő 1881-ik évben szervezni szándékozik a szegedi kerületet s az erre irányuló felhatalmazás már benfoglaltatik a javaslatban. A többi kerületek szervezésére fokozatosan csak az ez utáni években kerülne a sor.

Jogász körökben nagy a a visszatetszés Pauler miniszter ellen azon törvényjavaslat miatt, melyet a nyugalmazott törvényszéki birák aktivvá tétele érdekében a képviselőházhoz benyujtott. E birák egyrésze teljesen munkaképtelen, e miatt is vonultak nyugalomba, a legnagyobb absurdum tehát őket oly fontos pozicziókba helyezni, minőkbe szándékoltatnak. Magok a kormánypárt szakemberei is megütődtek a javaslat felett, s egy nagy rész, melynek nézeteit Teleszky István képviselő a klubgyülésen kifejtette, el van határozva a javaslat ellen szavazni.

— A magyar delegácziónak szentesitett határozatait a hivatalos lap mai száma közli a következő királyi kézirat kiséretében:

A közösügyek tárgyalására a magyar országgyülés és a birodalmi tanács részéről kiküldött és általunk 1880. évi október hó 19-ére Budapestre egybehivott bizottságoknak a közös kiadások 1881-ik évre megállapitott előirányzata, — a Boszniában és Herczegovinában és a Lim területén álló csapatok 1881-ik évi rendkivüli szükséglete, továbbá az 1880-ik évi közös előirányzathoz engedélyezett póthitelek, végre a magyar-osztrák monarchia közös háztartásának 1878-ik évi zárszámadásról hozott fentebbi határozatait, közös miniszteriumunk előterjesztése folytán, az 1867-ik évi XII. törvényczikk értelmében ezennel jóváhagyjuk és megerősitjük. Kelt Gödöllőn 1880. évi november hó 13-án. Ferencz József s. k. Haymerle s. k. gr. Bylandt-Rheidt Arthur s. k. altábornagy. Szlávy József s. k.

A költségvetési előirányzatnak a képviselőházban való elintézése után a mi valószinüleg december hó első napjaiban fog bekövetkezni, az országgyülés a kormány intenczióri szerint mint a Bud. Cor. irja, még a beterjesztett különféle adótörvényjavaslatokat is le fogja tárgyalni, ugy, hogy az országgyülésnek — még pedig január végéig való — elnapolása, — csak deczember hó második felében fog megtörténni.

Az országgyülési „ellenzéki kör" ma d. u. 6 órakor Királyi Pál elnöklete alatt tartott értekezletén megalakult és elnökévé Ernuszt Kelemen, alelnökké Lipthay Béla báró, igazgatóvá Berchtold László gr., pénztárnokká Sztupa György, jegyzőkké Gaál Jenő (pécskai), Jankó Miklós, Szcitovszky János és Tomcsányi László választattak meg.

Az igazgató választmány tagjaivá a következők választattak: Bessenyei Ernő, Biró Kálmán, Farkas Ede, Gulner Gyula, Iványi Béla, Joannovics György, Juraszek Ferencz, Szily László, Takácsy Sándor, Zay Adolf.

A szavazás eredményének kihirdetése után a megválasztott elnök elfoglalván székét, köszönetet mondott ugy a maga mint tisztársai nevében az irántuk nyilvánuló bizalomért. Végül az elnök és alelnököt kivéve, a kör tisztviselőit a kiküldött kandidáló bizottság javaslata alapján választotta meg az értekezlet az elnökség kandidáczio nélkül választatott.

Budapest, nov. 27.

Dulcigno átadása a montenegróiak birtokába — mint már sürgönyeink is jelezték — ma délben már befejezett ténynek lesz tekinthető, Czettinjében legalább reménlék ezt. Ezen remény megvalósulásáról biztos adataink még nincsenek, de tekintve azt, hogy az átadás technikai módozatainak rendezése a török-montenegrói tegnap megkötött katonai konvenczio által megtörtént s tekintve azt, hogy Dervis pasa a török katonai parancsnok komoly igyekezetet fejt ki az átadás végrehajtására, nincs okunk feltenni, hogy az meg talál hiusulni. Igaz ugyan, hogy az albán törzsek nem akarják nyugodtan türni Dulcigno átadását a montenegróiaknak és nagy számban gyülekeznek fegyver alá, de a török és montenegrói haderők ellen sikerrel sikraszállniok alig vehető komoly eshetőségnek.

A Dulcigno megszállását megelőzőleg a török csapatok és az albánok közt történt összeütközésről a következőket jelentik:

A hétfőn folyt harcz két órahosszat tartott. Dervis pasa délután 3 órakor indult el 6 zászlóaljjal és 150 albánnal a skreli törzsből Belajból. Az előcsapatot a török kormányhoz hü 150 skreli képezte, kik Zopso és Sáfza közt Mushkánál találkoztak az albán liga 3000 emberével.

A liga emberei felszólitották, hogy adják meg magukat, mit ezek gunyosan visszautasitottak. Dervis pasa csapatai erre a levegőbe lőttek, mire a ligabeliek sortüzet adtak s négy tisztet valamint 38 katonát terítettek le a török csapatokból. Erre kezdetét vette a lövöldözés mindkét oldalról. Az egyik török zászlóalj kereszttüzébe jutott s sokat szenvedett, de visszanyomta a liga csapatait. Dervis pasa ágyui csakhamar felvonattak a magaslatokra s ez eldöntötte a harczot. A liga csapatai Dulcigno felé menekültek. A török vesztessége volt 70 halott, az albánoké ismeretlen s az adatok ellentmondók. A veszteséget mindkét oldalon 300 halott és sebesültre teszik.

A franczia sárga-könyv.

A franczia sárga-könyv, melynek egyes passusairól távirati források után már adtunk tudósitást, nem csak kiegészitését képezi a Haymerle által a delegácziók elé terjesztett vörös-könyvnek, hanem egyszersmind ellentétét is képezi annak. — Mig az legtöbb dolgot csak mellékesen érint, és épen a legtöbbeket elhallgatja, addig a franczia külügyi miniszterium előterjesztése az egész keleti kérdés lefolyására, bonyolulására igen érdekes világot vet. 1879-ben deczemberben kezdi az irományokat, és egész 1800 szeptember 3-káig folytatja. Összesen 357 ügydarabot foglal magában, melyek Gussinje, Plava, Podgoriczas Dulczignora vonatkozólag adnak felvilágositást. Érdekes az a felvilágositások tekintetben. A mig a hatalmak a legkomolyabb hangon beszélő sürgönyöket intézik konstantinápolyi képviselőiknek, az alatt a porta a sophistika minden fogásával bővelkedő kitérő válaszokat szerkeszt, a mellett azonban, mint Quentin montenegrói franczia meghatalmazott jelentéseiből kiviláglik nem kimél semmi áldozatot sem pénzt, sem embert, hogy Albániában megteremtse a ligát, melynek tagjai feltétlen engedelmességgel adóznak neki.

Nincs terünk, hogy ezen igen tanulságos ügydarabokat bővebben elősorolhassuk, hanem egy némelyikéről meg kell emlekeznünk, különösen pedig azokról, melyek a most is folyó kérdésekkel foglalkoznak.

Az első lépést e tekintetben a montenegrói külügyi miniszter teszi, mult év deczember 26-án egy memorandumot intézvén a hatalmakhoz, melyben felpanaszolja, hogy a berlini béke pontjait a porta mindez ideig ki nem vitte még, s hogy e miatt Montenegró kénytelen katonaságát folyton fegyver alatt tartani.

Január 8-án Chanzy tábornok jelenti már Pétervárból Freycinetnek, hogy Goresakoff nyugtalankodik Gussinje miatt, s hogy „megakadályozandónak tartja az albán ligát, nehogy elfoglalja azon területeket, melyek Montenegró számára ezeddáltattak a berlini egyezségben. „A kormánykörök panaszkodnak ugymond, hogy a török határokon levő parancsnokok nem veszik komolyan feladatukat, s barátságos érintkezésben állanak a liga tagjaival, ugy hogy az albán agitatorok daczára a Muktár pasa által Ipekben és Yakovóban elhelyezett csapatoknak, eme helyeken is nyugtalanitották a montenegróiakat.

A török külügyi miniszter erre következő memorandumot intéz a hatalmakhoz január 19-én:

„A porta tudomására jutott, hogy a montenegrói fejedelem ő magassága panaszt emelt a hatalmaknál a Gussinje-Plava-féle kérdésben. Ámbár mi ennek tartalmáról hivatalosan értesitve nem lettünk, egyik nagy hatalom képviselője közölte velünk annak tartalmát. Ebben az iránt vádoltatunk, hogy meg nem akadályoztuk, miszerint Ipek és Yakovo lakossága be ne nyomuljon Gussinje Plavába fegyveres erővel. Mondatik az is, hogy a török katonaság jelentése Gussinje közelében csak arra szolgál, hogy a betörő albánokat felbátoritsa. Erre azonban megjegyezzük, hogy a két proklamáczió, melyet a kormány kibocsátott ez utóbbi helyeken, minden ilynemü magyarázatot egyenesen kizár. Az albánokat leginkább a montenegrói csapatoknak mozgalma nyugtalanitotta, és világos, miszerint ha a magas herczegi kormány tudósitotta volna a porták szándékai felől, semmi ilyes elő nem fordulhatott volna. . . . A montenegrói kormány, azon ürügy alatt, hogy a portára hatást gyakoroljon a Gussinje-Plavai kérdés megoldásában, a müzülmanok birtokait elkoboztatta, azon tartományokban, melyek ujolag hozzá csatoltattak. Ilyen tény, hogy egy kormány a tulajdon jog szentségéhez nyulazon ürügy alatt miszerint ezt más hatalom okozza, ugy hisszük a legenyösebb elitéltetést fogja maga után vonni Európa részéről." . . .

M. de Saint Quentin, a czettinjei franczia meghatalmazott már másnapra panaszkodik Freycinetnek, hogy a hatás, melyet e sürgöny Montenegroban okozott igen rossz, s hogy kétségtelen, miszerint az albán liga semmit sem tesz a török tábornokok különösen a Turiban tartózkodó Ozmán pasa megkérdezése vagy egyenes parancsa nélkül, s hogy a török hatalom nemcsak pénzzel és munczióval, hanem emberekkel is ellátja őket. Azonkivül többnyire Martini fegyverekkel vannak ellátva, holott tudvalevő, miszerint azok csak három hónap előtt jöttek Amerikából a török csapatok részére.

A porta erre, részint hogy huzza az ügyet, részint hogy békés szándékairól bizonyságot tegyen, egy más darab földet igér cserébe Plava-Gussinje helyett a Kastraki ötöl mellett.

Freycinet február 5-én utasitja Saint-Quentint, hatna oda Nikita fejedelemnél, hogy e cserébe egyezzék bele, mert ez oly mód, mely által a kérdés békés uton elintézhető. A tervbe beleegyezik Anglia, sőt az orosz kormány is készségét fejezi ki e tekintetben interveniálni, annyira megy, hogy mint Chanzy tábornok jelenti, rosszalólag nyilatkozik Nikita eljárása felett, s eme rosszalását vele tudatja is, a miért az, az emigráló muzulmánok birtokait sequestrum alá vette. Késznek nyilatkozott az iránt is hatni Nikitára, miszerint igényeit a békés kiegyenlités esetére ne szabja tulmagasra, s ne követeljen annyit, a mennyit a porta képtelen lenne megadni.

Márczius 3-án Saint-Quentin jelenti Raguzából, miszerint a porta késznek nyilatkozott a Podgoricza feletti magaslatok átadására is, mire az olasz meghatalmazott kijelenté, hogy ha a porta megmarad ezen szándéka mellett, a további lépésekben az ő közvetitésére számithat. Bizalmas körben azonban hozzá tette, hogy a porta eme engedékenysége legbiztosabb jel a mellett, hogy időt akar nyerni.

A szultán április 4-én aláirta az irádét, melyben az olasz követ közbenjárására bele gyezik a montenegrói követelésekbe. Fournier perai franczia követ azonban már ekkor azt irja Freycynet-nek: „ha ez egy hónap előtt történik vala, bizonynyal biztositva lenne a béke azon a tájon. De most az albán ligának volt ideje soda működött a Hotti és Clementi törzseinél, melyek részben Montenegrónak adattak át, hogy szegüljenek a kivitel ellen, s valószinü, hogy midőn a baj el van kerülve Gussinje mellett, ki fog törni a Skutari tó mellett."

Két nappal reá Le Reé skutaribeli franczia megbizott már tényleg jelenti Freycinetnek, hogy a Hotti, Clementi és Grudi törzsek egy memorandumot kézbesitettek neki, és a hatalmak többi követeinek, melyben elmondják, hogy ők Montenegróhoz csatoltatni magokat nem engedik, s minden ilyen kisérletnek készek fegyverrel szegülni ellene. „Okom van reá — ugymond — feltételezni, hogy az egész a porta némely funkczionáriusának müve. Különösen Hadzsi-Ozmán pasa a touzi török csapatok parancsnoka az, ki naponta érintkezett Skutariban a Hotti és Grudi törzsek főnökeivel, s azt tanácsolta nekik, álljanak ellen minden fegyverrel. Ha jól vagyok értesülve azt is mondotta nekik, hogy veszély idején midenesetre számithatnak az ő segitségére, s hogy még azon esetben is, ha a szultán ellene szegülne, kész beadni lemondását, s letéve uniformisát segitségökre menni. Csapatainak egy része albánokból áll, és igy nagyon valószinü, hogy azok követni fognák."

Montholon gróf, konstantinápolyi franczia meghatalmazott irja április 13-áról Freycinet-nek: „Távol vagyunk attól, hogy a békét véglegesnek mondhassuk az aláirt szerződés következtében. Történt volna ez két-három hónap előtt, akkor igen; de most az albán liga, és az osztrák ügynökök annyira felkavarták a népet, hogy mindenre készen kell lennünk."

Skutariban április 21-én olvastatja fel a kormányzó a megállapodásokat. A liga tagjai már készen vannak, s azonnal a hegyek közé mennek, különösen a hotti törzset biztatva fel az ellenállásra. S midőn a török katonaság éjnek idején elhagyja pozicziót, az albánok elfoglalják azokat, s másnap a montenegróiak már ott találják őket. Ezen rendeletek azonban eléggé ismeretesek.

Közigazgatási enquete.

— VII. ülés. —

— nov. 28.

A közigazgatási enquete mai ülésében a fegyelmi eljárást szabályozó törvény módositásával, a közpénzek kezelésével, tisztviselők qualificatiójának kérdésével foglalkozott.

A mai ülésről szóló tudósitásunk következő:

A közigazgatás tárgyában összehivott enquêtenek szombaton d. e. 11 órakor tartott ülésében **Tisza** Kálmán miniszterelnök a következő kérdést tüzte ki:

Szükséges-e a törvényhatósági tisztviselők elleni fegyelmi eljárást szabályozó 1876. VII. t. czikknek **módositása** s haigen, minő irányban?

Gyarmathy Miklós. A fegyelmi választmány összealakitását illetőleg csatlakozik Földváry Mihálynak tegnap kifejezett nézetéhez. Felhivja az értekezletnek figyelmét a tiszti ügyész állására, A törvénynek e részbeli hiányán javitni kivánván, mint alispán rendeletet bocsátott ki, mely mellett három évig jól mentek a dolgok, de ebbeli intézkedése a negyedik évben belügyminiszteri rendelettel megsemmisittetett. Idézett rendeletében ő a szolgabiráknak meghagyta, hogy a községi tisztviselők ellen hozott határozataikat a tiszti ügyészhez terjeszszék be, a tiszti ügyészt pedig felszólitotta benne, hogy ha a hozott határozatot tulenyhének találja, jelentse be a felebbezést.

A fegyelmi eljárásra nézve a következő intézkedést óhajtaná: vétessék el a tiszti ügyésztől a törvényben neki adott előzetes véleményadási jog és kötelesség, azonban adassék meg neki, mint minden közvádlónak a felebbezési körüli hatalom. Nem a fegyelmi kereset alá vonás kimondásának jogát akarja neki megadni, mert ezt fenn akarja tartani azon hatóságoknak, melyeknél az törvény szerint van.

Az érintett miniszteri rendeletre visszatérve, ebben az az utasitás foglaltatott, hogy a szolgabiráknak fegyelmi ügyekben hozott határozata a főispánnak mutattassék be s a főispán a minisztertől kérje a hozzájárulást arra, hogy a felebbezést megtehesse. Ezt centralis izünek és hosszadalmas kerülő utnak mondja.

Hive lévén a tisztviselők élethossziglan való választásának, az ebből származható baj correctivumának a fegyelmi eljárás szigoru alkalmazását tartja: e szigort azonban nem látja más módon elérhetőnek, mintha a tiszti ügyésznek megadatik a felebbezés joga és hogy ez e jogot teljesen függetlenül gyakorolhassa, azért ezt az egy állást még választás mellett is, kinevezés által töltené be, szóval a tiszti ügyészből annál inkább bizalmi állásu férfit alkotni, mert megérettnek látja a főispán és alispán állása egyesitésének idejét, s ez választás utján töltetvén be, szüksége lesz a kormánynak bizalmi férfiura.

Tisza Kálmán miniszterelnök jól emlékszik a Gyarmathy által felhozott esetre, s csak azt jegyzi meg, hogy ő rendeletével nem akart elvileg határozni a felett, hogy az alispán intézkedése érdemére nézve helyes volt-e vagy nem, de hagyszer a miniszteriumhoz kerül valamely ügy, és az azt látja, hogy a történt intézkedés nem felel meg a törvénynek, akkor — még ha in abstracto helyesnek tartja is — kénytelen megsemmisiteni.

Széll Ignácz. A létező fegyelmi törvény nem felel meg azon ideálnak, melyet ő egy fegyelmi eljárásról contemplál. Minthogy azonban nem önálló törvénynyel állunk szemben, hanem az a többi alaptörvénynyel összeköttetésben van, — addig, mig ezek fennállanak, a fegyelmi törvényt is ehhez képest kell megitélni.

Helyesnek tartja, hogy kétféle elem van a fegyelmi törvényszékben, de álláspontjával nem egyeztetheti össze, hogy a kormány ott mindig okvetetlenül többségben van. Azt sem tartja helyesnek, hogy a vizsgálat oly mereven elválasztassék a határozathozataltól. Ő azt mondaná, hogy mihelyt akárminő kitünő tisztviselő ellen panasz tétetik, még ha alaptalannak látszik is, a tényállás jegyzőkönyvileg derittessék ki, és ha ez megtörtént, hozassék határozat az iránt, vajjon elrendeltetik-e a fegyelmi eljárás, mert ha a vizsgálat mereven megkülönböztettetik a fegyelmi elővizsgálat derogáló szint involvál a tisztviselőre nézve.

A tisztviselők csekélyebb rendetlenségei esetében az alispánra bizná a feddés kimondását. Végre a közigazgatási bizottság oly tagjai ellen, kiknek az önkormányzat hatáskörében vannak kötelességeik, az alispánnak adná meg a jogot, hogy ellenük vizsgálatot rendelhessen el, a közigazgatási bizottságnak pedig csak oly esetben, midőn a tisztviselőknek a közigazgatási bizottságban való teendőiről van szó.

Sándor Béla: A jelenlegi fegyelmi eljárást eljesen kielégitőnek tartja, ha szigoruan és gyorsan alkalmaztatik. Némi javitást lehetne rajta tenni. Azon ügyekre nézve például, melyekben az alispán van hivatva az illető megyei tisztviselő ellen eljárni, ötven frig terjedő birság és dorgálás esetében nem tartaná szükségesnek a tiszti ügyész véleményét, meglevén az illetőnek a fellebbezés joga.

A mit Széll kiván, hogy az alispánnak adassék meg a feddés joga, amugy is alkalmazásban van.

A községi fegyelmi törvény azt határozván, hogy két egybehangzó határozatot be kell jelenteni a közigazgatási bizottságnak s ekkor a főispán erről 8 nap alatt tartozik a belügyminiszternek jelentést tenni, ugyanezt a bejelentést szükségesnek tartaná akkor is, ha első foku határozatról van a szó.

Pécsa József. A fegyelmi eljárásnak, az a hibája, hogy különböző az eljárás a községi elöljárókra, különböző a megyei tisztviselőkre és különböző a közigazgatási bizottság tagjaira nézve.

A szolgabiráktól elvenné az első foku fegyelmi hatóságot es átruházná a megyei alispánra.

Azzal szemben, a mi itt mondatott, ő a tiszti ügyészt soha sem mellőzné, még az esetre sem, ha a szolgabiró itélne első fokban. A tiszti ügyész állását függetlenebbé óhajtaná tenni.

Vizsoly Gusztáv: Mint más alkalommal előadta, igen nagy sulyt fektet az ellenőrködés kiterjesztésére és hatályára, s ennelfogva a főispánok kötelezettségét a fegyelmi eljárásra nézve kiterjesztené. Most a községi rendszer a főispánok kontroleja alól ki van véve, pedig mindenki tudja, hogy az ellenőrzés gyakorlására legmkább a községeknél van szükség. Jelenleg a községi manipuláczió ellenőrzésébe a szolgabirón kivül más be nem folyhat. Szóló a főispánoknak kivánná azon hatalmat adni, hogy mikor a szolgabirói hivatalok kontrolejáát végrehajtják, egyszersmind a községi manipuláczióba is betekinthessenek, s ott, hol azt szükségesnek tartják, el is rendelhessék.

Szóló másik észrevétele arra vonatkozik, hogy igen gyakran megtörténik az az eset, hogy a vizsgálat elrendelése után azonnal kitünik, hogy büntényi kérdések forognak fenn s akkor az illetőnek, hacsak ideiglenesen függesztetik fel hiva-

Lapunk mai számához két iv melléklet van csatolva.

talától, bő alkalma nyilik bizonyos dolgok elpalástolására. Szóló e részben szigorubbá tenné az eljárást s ha az első kinyomozás alkalmával kitünik, hogy bűntények forognak fenn, az azonnali végleges felfüggesztést kimondandónak tartja.

Péchy Manó gr. Azon elvet, hogy az ellenőrző egyszersmind vádló is lehessen s a vádló egyszersmind biró is, helyesnek nem tartja, tehát ha radikális reformról volna szó, azt a változtatást tenné „hogy fegyelmi dolgokban biróság itéljen." A miniszterelnök ur megjegyezte, hogy a biróságra bizásnak az volt a következése, hogy midőn ő a belügyminiszterium vezetését átvette, a restancziák halmazával találkozott. Szóló ugy emlékszik, hogy az 1870. XL. tcz. 79. §-a nem biróságról, hanem az állandó fegyelmi választmányról szól. Ha tehát restancziák voltak, ez nem a biróságnak tulajdonitható.

Ha radikális reformról szó lehetne, szóló a tiszti ügyészi intézményt mással cserélné fel, mig azonban ez nem történik, fentartandónak véli azon eljárást, hogy a tiszti ügyész inditványozhassa, fentartassék-e a fegyelmi vizsgálat vagy abbahagyassék.

A 76-iki törvény szerint az a hivatalnok, ki nem hivatalvesztéssel sujtatik, hanem csak pénzbirsággal, hivatalába visszahelyezhető. Szóló ezt helyesnek nem tartja, mert az olyan hivatalnok irányában még akkor sem lehet bizalom, ha tudatlanságból követ el szabálytalanságot.

A törvény azon intézkedését, mely szerint a hivatalvesztéssel sujtott hivatalnok uj tisztujitás alkalmával ismét megválasztható, szóló nagyon helyteleniti, s azon hivatalnokot, ki olyan bünt követ el, melyet hivatalvesztéssel kell sujtani, ujra választhatónak nem tartja.

Tisza Kálmán miniszterelnök. Péchy gr. megjegyzésére azt az észrevételt teszi, hogy az ő kormányra lépése előtt az ügy elintézése a rendes biróságoknál volt, mert az 1870 iki törvényczikkben alkotott választmány vizsgálati teendőkkel volt megbizva, az itélethozatal a rendes biróságok teendője volt, s a rendes biróságoknál hevertek az ügyek elintézetlenül, s e miatt a megyék nem birták betölteni a tisztviselői állomásokat, mert nem hozatott itélet, hogy elmozditandó-e az illető tisztviselő vagy nem.

Bánffy Dezső b.: A jelen körülmények közt, ha az alaptörvény nem változik, fegyelmi törvényünk sem változtatandó. Egyetért Vizsolyval abban, hogy a községi elöljárók ellen a fegyelmi eljárás elrendelésének jogát a főispánnak megadatni kivánja. Nézete szerint azonban ezen joga a főispánnak a rendezett tanácsu városok polgármestere s alsóbb rendü tisztviselői ellen is megadandó.

A tiszti ügyészekre nézve az a véleménye, hogy azok pusztán megyei tisztviselők legyenek, s ügyvédi funkczióval ne foglalkozhassanak.

A fegyelmi törvényt annyiban tartja módositandónak, vagy a fegyelmi eljárás alávont tisztviselő necsak az eljárás elrendelésével egyidejüleg legyen állásától felfüggeszthető, hanem később is.

Földváry Mihály: A törvényben egy hiányt lát s ennek orvoslására kéri a minisztert. E hiany az, hogy a tisztviselő, ha állásától felfüggesztetik, a felfüggesztés tartamára fizetését nem huzhatja, mert meg történhetik, s erre példát is hoz fel, hogy később az illető ártatlannak bizonyul s akkor summum jus maxima iniustitia. Szeretné, ha a törvényben olyan provizió történnék, hogy ha a tisztviselő nem hanyagság miatt, hanem egészen más ügyek miatt felfüggesztetik, ha ártatlannak bizonyul, fizetését megkaphassa. Ajánlja az enquete figyelmébe Budapest főváros praxisát, hol a hivatalától felfüggesztett tisztviselő fizetésének egy harmadát kapja, ha pedig ártatlannak bizonyul, megkapja az egészet.

A felfüggesztett hivatalnok fizetéseinek visszatartására nézve illusztraczióul elmondja, hogy tud egy alispánt, ki szintén három hónapig nem kapta fizetését, ámbár később hivatalába visszahelyeztetett. (Derültség.)

Megnyugvással üdvözli Vizsoly felszólalását, hogy a főispánnak adassék meg azon jog, hogy a községi elöljárók ellen fegyelmi eljárást rendelhessen el, ámbár azt hiszi, hogyha a főispán e tekintetben az alispánt figyelmezteti, az tudni fogja kötelességét.

Helyesnek tartja Széll nézetét is, hogy az alispán megbirságolhassa a községi elöljárókat. Ezt ma a törvény nem engedni, tehát ezen segitni kell.

Tisza Kálmán miniszterelnök az előtte szólónak egy megjegyzéssel tartozik a hivatalnokok fizetésének ki, vagy ki nem utalványozására nézve. Bizonyos esetekben méltányosnak tartja, hogy az illető fizetésének legalább egy részét megkaphassa. De minthogy a törvény e tekintetben máskép intézkedett, ő mint belügyminiszter nem venetett jogot magának kiutalványozni.

Horváth László szerint a fegyelmi eljárásnál legfontosabb a gyorsaság, s hogy ez nincs meg, annak oka az, hogy az ügyek a tiszti ügyésznek véleményezés végett kiadatnak. Ő ezt mellőzendőnek tartja, mert minden fegyelmi eljárás a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányához leven felterjesztendő, a tiszti ügyész e választmányban ugy is ott van mint előadó szavazat nélkül.

Lévay József a közigazgatási bizottságokra vonatkozólag megjegyzi, hogy annak eredménye nem volt olyan nagy, mint a hogy sokan reméltek, s a mit általa elértek, azt a kis gyülések tartása által is elérték volna.

A fegyelmi választmány összealkotása szerinte a dolog természetével ellenkezik, mert az nem helyes, hogy egy tiztagu kollegium saját társai ellen hozzon itéletet, s melyben oly közegek is vannak, kik azon viszonyoknak, melyek fölött itélnek, semminemü ismeretével nem birnak. E tekintetben Széll nézetéhez legközelebb áll, de azt nem látja szükségesnek, hogy a megye választottai mellé a főispán is nevezzen ki két tagot, ennél helyesebbnek tartaná, ha a törvényszék küldene ki két tagot. A fegyelmi vizsgálat alá vonás jogát nem szeretné csak a közgyülésre szoritani, hanem a főispánnak is megadná azt a jogot, hogy az alispán, főjegyző stb. ellen azt meginditthassa.

A felebbezésre nézve óhajtaná, hogy állittassék fel az állam által egy legfőbb forum, s ennek elintézése alá kerüljenek a legfőbb instancziában a fellebbezett ügyek. Különösen a fegyelmi eljárásról szóló törvény egyéb intézkedéseit nem érintené.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Lévaynak azon megjegyzésére, hogy ha es annyiban, a mennyiben valamely oly intézmény szükséges, mint a minő a közigazgatási bizottság ott volt az alkotmányunk által szentesitett kis gyülés, — három észrevétele van.

Az első az, hogy a megyéknek igen tetemes része a kis gyülést sérelmesnek tartotta és a hol az a nézet többségre vergődhetett, tartásukat egyenesen be is tiltotta. Alkotmányunk által szentesitett intézmény tehát a közgyülés nem volt.

A második, hogy a kis gyülésnek nem külön hatásköre volt, hanem az ott elintézettekről jelentés tétetvén a közgyülésnek, a határozatok ott megváltoztathattak.

A harmadik — és ez az, a miért a kis gyülés intézményét semmi szin alatt nem tarthatja jónak — az, hogy — a mit, mint feladatot mindenfelől igen helyesen hangoztatnak, az intézkedések egy nyomon járjanak, egyöntetük legyenek. A kisgyülésnek valamely ülésében jelen volt 20 ember közül — ha ugyan volt 20 ember jelen — a jövő kisülésben talán csak egy vagy kettő vett részt, tehát ez intézmény teljesen nélkülözte annak minden kellékét, hogy ugyanazon ügyekben egyöntetü eljárás követtethessék. Szerinte akár helyes a közigazgatási bizottság intézménye, akár nem — a mire visszatérni nem akar — azt, hogy a kis gyülés intézménye ugy, a mint volt, állittassék megint fel, minden viszonyok közt a lehető legrosszabbnak tartaná.

Áttérve a mai tanácskozásra, többek által felemlittetett, hogy a tiszti ügyész kineveztessék, mindenki pedig helyzetét pedig ugy kivánta szabályozni, hogy ő csupán csak tisztviselő legyen és minden agendáktól tartózkodjék. Egyes megyék statutumaikban ezt már is kimondották, de a törvény nem kötvén ezt ki, sok megyében a tiszti ügyész privat ügykődést is folytathatott.

Szóba hozatott — de a felszólalók többsége ezzel ellenkező nézetet nyilvánitott — hogy ne véleményt mondjon a tiszti ügyész, de sőt előzetes véleményét ne is legyen szükséges kikérni, hanem hogy ruháztassék fel a felebbezés jogával.

A másik eszme, a mely felmerült, az volt, hogy lehetőleg oda kell törekedni, hogy a fegyelmi ügyekben biróság itéljen, addig is azonban alkottassék össze a fegyelmi biróság másként, mint a hogy az jelenleg fennáll a közigazgatási bizottságokban némelyek szerint két tagját válaszsza a közgyülés, két tagját nevezze ki a főispán; mások szerint két tagját válaszsza a közgyülés, két tagját jelölje ki a helybeli törvényszék. — Felemlittetett, hogy azt nem is lehet várni, hogy a közigazgatási bizottság tagjaiból alakult fegyelmi biróság a közigazgatási bizottság tagjai felett teljes részrehajlatlansággal és elfogulatlanul itélhessen. Szerinte oly kérdés ez, a mely megfontolást érdemel. A mi azonban az utolsó indokot illeti, ha az emlitett nézet emelkednék érvényre, akkor nemcsak a közigazgatási bizottsági fegyelmi biróságot kellene megváltoztatni, hanem az ügyvédi és közjegyzői kamarák és más testületek fegyelmi biróságát is, mert mindenütt az illető testületből alakult biróságra, még pedig vagy tisztán azokra vagy vegyesen van a fegyelmi eljárás bizva.

Szóba hozatott, hogy törvény által állapittassék meg, a mi egyébiránt in praxi most is létezik, hogy kisebb mulasztások esetében minden fegyelmi eljárás nélkül lehessen — némelyek szerint főispáni, mások szerint alispáni megfeddést alkalmazni, fentartatván az orvoslás a fegyelmi biróságnál. — Nem tudja, meglehet-e kellően határoznia, minő természetü mulasztások legyenek ezek? Ha lehetséges ezeket kellőleg körvonalozni, annál kevésbbé volna ez eszme ellen észrevétele, mert mint a gyakorlat bizonyitja, csakis olyankor történtek felszólalások, ha — mint tud egy pár esetet — az alispán, vagy főispán a „megfeddés" szó helyett a „megdorgálás" szóval élt, mert azt mondották: ez fegyelmi büntetés, ehez nincs joga.

Az a kivánság nyilvánult, hogy az alispánnak legyen joga pénzbüntetések kirovására a költségvetés vagy számadás beadásával késő községi jegyzők és elöljárók ellen. Azt tudja, hogy több megyében ez volt a praxis; de valahányszor valaki fellebbezett, a belügyminiszterium mindig kénytelen volt az alispán eljárását megsemmisiteni. Minden esetre oly valami ez, mit egyéb intézményeinkkel és különösen a judikatura terén levő intézkedésekkel kapcsolatosan lehetne csak eldönteni, mert abban az értekezletnek e szakban sokkal jártasabb tagjai igazat fognak neki adni, hogy a közigazgatási tisztviselőknek a birságolásra adott jog sok tekintetben tulzott, de némely tekintetben alapos aggályra ad alkalmat, s hogy ez mindenesetre előbb összhangzásba hozandó más sok intézkedéssel.

Megjegyeztetett, hogy a községi és megyei tisztviselők elleni fegyelmi eljárás egyformává tétessék; a szolgabiró ne itéljen első sorban a községiek felett sem, itéljen első sorban az alispán s hogy különösen szabályoztassék az eljárás speciális figyelemmel a rendezett tanácsu városok tisztviselőire. Olyannak tartja ezt, mi első tekintetre igazoltsággal bir, mert ezzel elkerültetnék ez a kérdés is, hogy hogyan és miképp jusson a közigazgatási bizottság vagy a minisztérium tudomására annak a mi a községi fegyelmi eljárásban történik, mert mihelyt az első fok az alispán és a második a közigazgatási bizottság már meg van az utja és módja az értesülésnek. Kapcsolatban áll ezzel, a mi itt szintén felhozatott, hogy a közeegi fegyelmi eljárásnál is a főispánnak befolyás adassék.

Szóba hozatott, hogy a visszahelyezett tisztviselő a multra nézve fizetésétől ne fosztassék meg. Oly esetekben, midőn teljesen ártatlannak mondatik ki, indokolt a kivánság, de csak ez esetben.

Kifejeztetett az is, hogy ha valaki egyszer hivatalvesztésre itéltetett, az ne csak a közelebbi általános választásig, hanem egyátalában ne legyen többé megválasztható. A régi fegyelmi eljárás szerint a községieket illetőleg, de ha jól emlékszik, a megyeieket illetőleg is azonnal megválaszthatónak deklaráltatott valaki, a mint büntetését kiállotta. Sok baja volt már belügyminisztersege idején (miatt, hogy községek fegyelmi uton elbocsátott jegyzőjöket rögtön megakarták ujból választani. Azt, hogy ha valaki hivatalától elmozdittatott, soha többé megválasztható ne legyen, talán tulszigorunak tartaná, kivévén azon esetet, ha pénzkezeléssel megbizott hivatalnok a pénzkezelés körüli mulasztásai miatt itéltetett hivatalvesztésre, mert ez esetben igazoltnak találná — nem azt, hogy bizonyos idő mulva egyáltalában ne legyen megválasztható, de hogy ne legyen pénzkezeléssel járó hivatalra választható.

Hogy a főispán felfüggesztési joga az alispánra is kiterjesztessék, tulnyomó intézkedésnek tartaná, s elégségesnek véli, hogy a főispán felterjesztésére a miniszterium felfüggesztheti.

A közigazgatási biráskodasnak miként való szervezése későbbi kérdés. Arra, mi e részben a miniszterről mondatott, szükségesnek tartja a megjegyzést, hogy mivel ezen fegyelmi eljárás rendszeresitve van, természetesen biróságot nem állithatott fel, de hogy a belügyminiszterium kebelében 3 rendes tagból és a referensből álló bizottságot szervezett, mely a reviziót teljesiti.

Arra nézve, a mi a felebbezési felterjesztésekről előadatott, ismétli, a mit tegnap mondott, hogy ott különösen kasszatorius szempontból, ott hol egyenesen szabályokba vagy törvényekbe ütköző eljárás forog fenn, vagy a vizsgálat nem volt jól teljesitve, az egyéni jog érdekében majdnem nélkülözhetetlennek tartja a felebbezés megengedését: de viszont azt elismeri, hogy sokkal helyesebb ezt is a törvényben részletesen szabályozni, nehogy félreértések támadjanak.

Tisza Kálmán miniszterelnök a következő kérdést tüzi ki:

A megyei törvényhatóságok a **közpénzek kezelése** iránt felhivásomra és helybenhagyásom mellett szabályrendeletek által már intézkedvén, az azokban foglaltakon felül, minő intézkedéseket vél még az értekezlet szükségeseknek arra nézve, hogy a v i s s z a é l é s e k, a mennyire emberileg lehető, meggátoltassanak s **czélszerü lenne-e a közpénzek kezelési módozatát törvény által szabályozni**?

Tisza Kálmán miniszterelnök: Jelezni kivánja, hogy e kérdést főkép azért vetette fel, hogy az értekezlet tagjainak nézetét óhajtja tudni az iránt, vajjon nem volna-e helyes a pénzkezelés általános módozatait törvény által kivenni a szabályrendeletek keretéből és a belügyminiszteriumnak teszi kötelességévé, hogy erre nézve általánosan kötelező szabályokat alkosson.

Tabajdy Károly lehetetlennek tartja ugyan oly szabályrendelet alkotását, mely minden viszszaélést megszüntessen, mégis azt hiszi, hogy legjobb volna elfogadni azt a módozatot, melyet a miniszterelnök ajánlott.

Széll Ignácz osztozik a belügyminiszter nézetében, csak azt óhajtaná, hogy az egyes megyék a miniszteri rendelet keretén belül, a mennyiben az egyes helyi viszonyok megkivánják, a részletekre vonatkozólag intézkedhessenek.

Sipos Orbán: a megyei összes pénztáraknál a kettős könyvvitel behozatalát óhajtja, mert ezáltal pénzkezelés könnyebben áttekinthető és megvizsgálható.

Gyarmathy Miklós: Azt hiszi, hogy a főczél nem a pénzkezelés könnyü átnézése és megvizsgálása, hanem az, hogy a közigazgatási tisztviselők által kezelt pénzek az illető helyre jussanak. Kivihetetlennek tartja a belügyminiszteri rendelet azon intézkedését, hogy a községek a pénzeket közvetlenül a központnak küldjék be, mert ez nehézségekbe ütközik és azért a szolgabirák által küldetné fel a községi pénzeket.

Földváry Mihály: Ép ellenkezőleg azt tapasztalta, hogy legjobb, ha a községek küldik fel egyenesen a pénzeket, mert csak igy van meg a kellő nyilvántartás. A kettős könyvvitelt tartja a legjobbnak és a legczélszerübbnek és helyesli, hogy a kezelés módozatai iránti szabályrendelét a törvényhozás jóváhagyásával a belügyminiszterium által alkottatnassék.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Konstatálhatni véli, hogy nem tetetik kifogás, hogy a törvénybe felvétessék az, hogy a megyei összes pénzkezelés miniszteri szabályrendelet által egyöntetüen szabályoztassék. Mint kivánság fejeztetett ki e mellett — s azt hiszi, hogy ez a központot illetőleg eszközölhető is — hogy a kettős könyvelés alapján rendeztessék be a számadások vitele és a pénzek vitele. — Kifejeztetvén, még azon nézet is, hogy ezen miniszteri szabályrendelet ugy értelmeztessék, hogy annak megfelelőleg, annak keretén belől az egyes megyék saját viszonyaikhoz alkalmazkodva hozhassanak külön szabályrendeleteket, azt hiszi, hogy minden törvényre, minden miniszteri szabályrendeletre elvben áll az, hogy azoknak megfelelő, azoknak keretén belől mozgó szabályrendeleteket saját viszonyai szempontjából a törvényhatóságok hozhatnak. Erre nézve sem állhat fenn tehat más elv.

A mi a pénzeknek egyenes beküldését illeti, megengedi, hogy lehetnek az országnak egyes vidékei, a hol az bizonyos nehézséggel jár, de még is azt hiszi, hogy ha elejét akarjuk venni annak, hogy nagyobb rendetlenségek és kivételes esetekben hosszabb időn keresztül tartó sikkasztások ne történjenek, nincs más mód, mint ezt a lehető szigorral keresztül vinni, mert csak akkor, ha egyfelől a község a központba tartozik beküldeni a pénzt és másfelől, ha a beküldésre felügyelni tartozó szolgabiró értesitést ad, hogy mi küldetik be — a mi igaz, a munkát szaporitja: — csakis igy lehet az ellenőrzést pontosan gyakorolni.

Erre a **miniszterelnök** a következő kérdést tüzi ki:

„Minő qualifikáczióhoz köttessék a törvényhatósági tisztviselői állások elnyerhetése?"

Előre is megkivánja jegyezni, hogy ha e kérdésben pár szót szól, azáltal magát senki ne hagyja megzavarni abban, hogy — ha van — teljesen eltérő nézetet kimondja.

Megjegyzi, hogy azért van e kérdés igy feltéve, mert nézete szerint az, hogy qualifikáczióra szükség van, kérdés tárgyát nem képezheti; felkéri azonban az értekezlet tagjait, méltóztatnának ehez is hozzászólani.

A másik, a mit megkiván jegyezni az, hogy ha a qualifikáczió kimondatik, azt hiszi, hogy már előzetesen mindenkinek, de neki legalább nézete az, hogy midőn jövőre a qualifikáczió megállapittatik, akkor az ezt megállapitó törvényben, ép ugy mint a biróságok kinevezésénél is történt szükséges gondoskodni azokra nézve, kik a qualifikáczió behozatala előtt vállaltak hivatalt, vagy a kik oly időben végezvén tanulmányaikat, midőn még ily intézkedések nem voltak, bonafide történik, hogy ők közszolgálatban álló tisztviselők.

Meglehet hogy téved, de ezt oly szempontnak tekinti, melyre reflektálni kell akkor is, ha kimondatnék, hogy a tisztviselők ne választassanak, hanem kineveztessenek.

A tárgyalás könnyitése czéljából felolvassa a belügyminiszterium kebelében készült — nem végleges — csak előzetes megállapodásokat, melyek a következők:

„A törvényhatóságokban a) az alispán, polgármester, fő- és aljegyzők, árvaszéki elnök és ülnökök qualifikácziójául az államvizsga; b) szolgabirák és segédszolgabirák qualifikácziójául pedig a jogvégzettség volna megállapitandó, vagy pedig az utóbbiakra nézve egy közigazgatási tanfolyam felállitása esetében (a mi czélszerübbnek látszik) ezen tanfolyam tárgyaiból való szigorlat tétel; rendezett tanácsu városok polgármestereire nézve pedig a szolgabirák és segédszolgabirák részére kijelölt qualifikáczió volna megállapitandó; végül;

a községi, illetőleg körjegyzőkre nézve az 1872. évi 29626. szám alatt kelt belügyminiszteri szabályrendelettel megállapitott s jelenleg is érvényben álló jegyzői szigorlat volna fentartandó."

Megjegyzi, hogy a jegyzői szigorlatra nézve magának is lesz észrevétele.

Dárday Sándor: minden fokozatra nézve a teljes jogvégzettséget kivánja kimondatni, mely alatt az államvizsga is értendő, mert e nélkül senki sem jogvégzett; azokra nézve, kik jelenleg szolgálatban állnak, ellehetne menni azon határig, a mely a birósági kinevezéseknél megállapittatott.

Tisza Kálmán miniszterelnök megjegyzi, hogy azért van a megállapodásokban megkülönböztetés téve a jog égzettség és az államvizsga közt, mert a ki az egyetemet végzi, nem tartozik rögtön letenni az államvizsgát és igy ez esetben is lehetne szolgabiró, mig arra, hogy alispán, főjegyző stb. lehessen, az államvizsgát is le kellene tenni.

Komjáthy Béla minden fokozatra nézve a teljes jogvégzettséget óhajtja kimondatni, mert azt, a ki csak a jogos végezte, de vizsgát nem tett, nem tartja képesitettnek.

Döry Dénes szükségesnek tartja az elméleti képzettséget, de ezenkivül a gyakorlatban eltöltött éveknek bizonyos számát tartaná szükségesnek, különösen a több tisztviselőkre nézve.

Széll Ignácz a szolgabiró és segéd szolgabiróra nézve is megköveteli a vizsgát és a gyakorlatot is szükségesnek tartja, miután azonban a választás csak hat évre szól, egy évi gyakorlattal megelégednék. Ha a jelenleg alkalmazásban levő hivatalnokokra nézve semmi megszoritás nem történik, akkor az intézkedésnek eredménye nagyon távol jövőben lesz; azért ha a kinevezés volna, kimondatná, hogy a most alkalmazottak is vizsgát tartoznak tenni, ha csak elméleti qualifikáczióval nem birnak.

Nézete szerint a kandidacziónális bizottságot lehetne felhatalmazni, hogy a jelenlegi hivatalnokok közül azokat, kik elméleti qualifikáczióval nem birnak, ha különben képesittettek, kivételesen kandidálhassa.

Bánffy Dezső b. nem helyesli, hogy más qualifikaczió kivántassék a szolgabirótól, alispántól, stb. mert ez esetben az, a ki a gyakorlat utján a kellő képzettséget meg is szerezné magának, nem léphetne elő. Ennélfogva egyforma qualifikácziót kivánna ugy a központban, mint a vidéken. A gyakorlati képzettséget is szükségesnek tartja, de akkor törvényileg intézkedni kellene az iránt, hogy a gyakornoki állomások rendeztessenek.

A közjegyzőkre nézve megjegyzi, hogy a jelenlegi jegyzői szigorlatot kielégitőnek nem tartja, mert sok jegyzőben az alapképzettség hiányzik. Ennél fogva a megyéktől elvonva állitaná fel a jegyzői szigorló bizottságokat s csak azokat bocsátaná a szigorlatra, kik legalább négy gymnáziali, vagy négy reáliskolát végeztek.

Sándor Béla azon tisztviselőre nézve, ki a közigazgatásban akár mint közigazgatási faktor, akár mint fogalmazó részt vesz, tehát az alispán, főjegyző, aljegyző, szolgabiró és segédszolgabiróra nézve a teljes jogvégzettséget, két évi gyakorlatot és egy gyakorlati közigazgatási vizsga letételét kivánja. Az árvaszéki elnöktől és ülnöktől legjobb volna a birói qualifikácziót kivánni, ha ez azonban nem lehető, az az elnöktől az ügyvédi diplomát, az ülnöktől az államvizsgát kivánná. A tiszti ügyésztől nemcsak az ügyvédi diplomát követelné, hanem megkivánná azt is, hogy a közigazgatási törvényekben jártas legyen. A számvevőtől az államszámviteltanból letett vizsgálatot, a pénztárnoktól pedig megkivánná azt a qualifikacziót, a mely az állami pénztárnokokra nézve van előirva. A községi jegyzőkre nézve teljesen egyetért Bánffy Dezső báróval, mert nem tartja elégséges qualifikácziónak azt, hogy valaki 22 éves állampolgár legyen s azért bizonyos előismeretet s két évi gyakorlatot kivánt, legyen e gyakorlat akár a vizsga előtt, akár a vizsga után. Mindenesetre szükségesnek tartaná, hogy vagy négy gymnazialis vagy a polgári iskola, vagy négy reáliskola elvégzése után bocsáttassék az illető a jegyzői vizsgálatra.

Bacsák Pál szükségesnek tartaná a gyakornoki állások felállitását, a mint ez a biróságoknál van, mert a munkahalmaz ugy is nagy és ha oly állások nem rendszeresittetnének, a fiatalság, mely magát e pályára szánja, nem találna kenyérkeresetre.

Vargics Imre: legjobbnak tartaná, ha minden szolgabiró mellé aljegyzői czimmel alkalmaztatnának fiatal emberek, kik 3—400 frtnyi fizetést kapnának. Az önálló hatáskörrel biró tisztviselőktől megkivánja az államvizsgálat letételét, a többiektől nem.

Kubicza Pál: A qualifikáczióra nézve, teljesen hozzájárul Sándor Béla nézetéhez, a jegyzőket illetőleg padig osztozik Bánffy Dezső b. véleményében. Szükségesnek tartaná a fizetési különbözeteket megszüntetni az irnoki állomások között, mert különben nehezen kaphatók ez állásra egyének.

Bánhidy Béla b. Azt, hogy a tisztviselőktől qualifikáczió követeltetik, helyesnek tartja, s kijelenti, hogy nézeteihez legközelebb állanak Bács vármegye alispánjának elmondott nézetei. De azt, hogy a választási rendszer fentartása mellett a tisztviselőktől ilyen qualifikáczió követeltessék, sem méltányosnak sem igazságosnak nem tartja. Meggyőződése szerint qualifikácziót követelni helyes ugyan, de akkor aztán adjunk a tisztviselőnek biztositott existencziát és nyugdijképességét.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Az első, mire a figyelmet fel kivánja hivni, az, hogy ezen pontban emlitve van esetleg egy **közigazgatási tanfolyam felállitása**; kéri az értekezletet, nyilatkozzék: helyesnek tartja-e, hogy a közigazgatási hivatalok némely ágazatára nézve ilyen tisztán a közigazgatásra tartozó tárgyakból alkotott tanfolyam és az ebből teendő szigorlat legyen a qualifikáczió alapja? Szóló kijelenti, hogy akár kinevezett, akár választott tisztviselőkre nézve azt, hogy azok épen juris doktorok legyenek, bármily elavultnak tartassék is nézete, nem tudja helyeselni.

A jegyzői szigorlatokra nézve ő is szükségeseknek tart némely dolgokat, s a trencséni főispán előadására megjegyzi, hogy a ki egyszer a szigorlatot letette azon módositással, mely a körrendeletben is meg van, hogy az illető megye saját statutumaira nézve az illetőt ismét megvizsgálhatja, ne csak azon egy megyében legyen jegyzőségre alkalmazható. Ezt igazságosnak is, de főleg szükségesnek tartja szóló azért, mert a megyék egymás irányában érzik sértve magukat az által, ha az ő vizsgájokat a szomszéd megye nem respektálja. Kéri az értekezlet tagjait, terjeszkedjenek ki nyilatkozataikban arra is, hogy midőn a szigorlat szigorubbá tétele óhajtatik, egyuttal helyes-e az, hogy a törvény kimondja, hogy a ki a szigorlatot letette, a statutumok fentartásával képesitettnek tekintessék, vagy hogy minden megye csak a maga területére adhasson érvényes bizonyitványt?

A qualifikácziót illetőleg sajnálja, hogy pozitiv adattal nem mutathatja most ki, de tudja, hogy az 1878. évi általános tisztujitásnál, midőn a segédszolgabirói állomások szerveztettek, segédszolgabirókká nagy részt teljesen jogvégzett egyének választattak, habár a qualifikáczió még behozva nincs. Ennek okát szóló abban találja, mert Magyarországon annyira fenn áll az a nisus, hogy mindenki a jogi pályára megy, hogy a jogvégzetteknek csak csekély része kaphat a biróságoknál alkalmazást.

Vizsolyi Gusztáv: A qualifikáczió felállitását ugy, amint a miniszter előadta, elfogadja s közigazgatási tanfolyam felállitását is igen helyesnek és czélszerünek tartja, — csak azt teszi hozzá, hogy az ezen irányban való vizsgálat letétele utólag is engedtessék meg azoknak, kik most a gyakorlati terén müködnek. Igen szükségesnek tartja a közigazgatási tisztviselőkre nézve a gyakorlati téren való müködést és különös eseteket kivéve, melyekre nézve szóló a kandidácziónális bizottságnak diskreczionális hatalmat adna, a gyakorlati téren való 2 évi müködést okvetlenül megkivánná. Sőt a felsőbb hivatalnokokra nézve azt a kivánságot is koczkáztatja, hogy azok már előbb az alsóbb hivatalokon keresztül mentek legyenek.

Ha a jegyzői szigorlat ugy hajtatik végre, mint az a miniszteri intézkedésben foglaltatik, azt csak örömmel üdvözli, és csak azt kivánja megjegyezni Bácsmegye alispánja ellenében, hogy ő okvetlenül szükségesnek tartja, hogy az elméleti vizsgálat letétele előzze meg a gyakorlati téren való müködést, mert nem egy esetet tud, hogy fiatal emberek csak akkor folyamodtak az elméleti vizsgálat letételeért, midőn már helyük van.

A Trencsénmegye főispánja által előadottakat szóló nem osztja, mert azt hiszi, hogy azon oknál fogva, melyet a miniszter ur előadott, hogy t. i. a birói állomások nem üresednek meg oly mérvben, mint szaporodnak a jogvégzett egyének, — fogunk kaphatni kellő számu hivatalnokokat.

Csáky Albin gr. elfogadja a magasabb qualifikácziót és követeli is az esetben, ha a tisztviselő jövője biztosittatik. Nézete szerint az alispántól, főjegyzőtől, szolgabirótól a birói, a többiektől a politikai államvizsgálat követelendő.

Földváry Mihály a lehető legszigorubb qualifikácziót óhajtja Bánhidy b. észrevételére megjegyezni, hogy azt hiszi, miszerint nem épen olyan egyének jelentkeznek hivatalra, a kik csak arra lennének szorulva. A községi jegyzőkre nézve pedig Bánhidy b. argumentuma nem lehet érvényes, mert hisz azok életfogytiglan választatnak és nyugdijban részesülnek. Különben óhajtja, hogy mielőtt megválasztatnának a hivatalnokok, az elméleti vizsgálat után két évi gyakorlatuk legyen.

Tabajdy Károly szeretné, ha valaki felvilágositaná, hogy ha Sándor Béla nézetei elfogadtatnának, miként juthatnak be uj elemek a tiszti karban. Hogy szerezze meg a segédszolgabirói gyakorlatot az, a ki segéd szolgabiró akar lenni? Mert azt, amit Margics mondott, kisegitő eszmének nem tartja. A qualifikaczióra nézve az a nézete, hogy az alispán, a fő és aljegyző birói államvizsgát tegyenek.

Vargics Imre: Szavainak megmagyarázása végett előadja, hogy nincs gyakorlatra kellő tér, mert a fiatal emberek a tisztán irnoki teendőktől irtóznak. Ily irnokokat a szolgabirók minél olcsóbb dijazás mellett szereznek maguknak, s azokat aztán egy egy jegyzői állomással kárpótolják. Ezért óhajtaná ő, hogy a szolgabirák mellett gyakornokok alkalmaztassanak.

A közigazgatási tanfolyamra nézve megjegyzi, hogy az Belgiumban meg van. Nálunk a politikai tágabb körre 5—6 tanár van, de a tisztán közigazgatási tanszakra nincs tanszék. Ha ezen tanfolyam szerveztetik, attól, ki közigazgatási tisztviselővé akar lenni, csak ezen vizsga lenne követelhető. Megjegyzi azonban, hogy azért, mert valaki letette a közigazgatási vizsgát, közigazgatási tisztviselővé nincs képesitve, mert szóló szerint ezen vizsgán kivül még egy gyakorlati vizsgára is szükség van, ép ugy, mint a biróságoknál szokás.

Szóló ugyan a választási rendszert jó tisztviselők képzésére alkalmasnak nem tartja, de azt hiszi, hogy a qualifikáczió behozatalával e rendszer is megközeliti a czélt, azonban a gyakorlatot a qualifikáczió mellett nélkülözhetlennek tartja.

Gyarmathy Miklós: Szigoru qualifikácziót követel. Utal az apprehenzióra, mely abból támad, hogy az egyik megye a másik megye által a körjegyzőknek kiállitott bizonyitványt nem fogadja el. Ezen apprehenzió megszüntetése czéljából törvényben akarja kimondani, hogy az egyik megye nem kénytelen a másiktól bizonyitványt elfogadni.

Pócsa József: Az apprehenziónak nem ez az oka, hanem a vizsgálat mikénti összeállitásából támad a bizalmatlanság. Ha a vizsgáló bizottság az alispán elnöklete alatt az adófelügyelőből, tanfelügyelőből, királyi ügyészből, megyei ügyészből és a számvevőből áll, abban mindenki teljes garancziát fog látni.

Tisza Kálmán: Azt hiszi, hogy a qualifikácziónak a választásnál ép ugy meg kell lennie, mint a kinevezésnél; de, hogy sem a kinevezésnél, sem a választásnál nem szükséges ugyannak lennie, mi a birói pályára készülőtől kivántatik. Részéről meggondolandónak tartja, vajjon, egyes fontosabb tisztviselői állások kivételével, nem volna-e elégséges, ha azoktól, kik a közigazgatási pályára szánják magukat, a közigazgatási tanfolyam elvégzést és az abból letett szigorlat követeltetnék csak, sőt talán ez czélszerübb volna, mintha csak az adna valakinek jogosultságot, hogy a segédszolgabiróra nézve — mint hiszi — oly nagy fontossággal nem biró római jogból vagy jogphilosophiából — bár a legjobb sikerrel — tette le a vizsgálatot. Még csak azt akarja erre nézve megjegyezni, hogy az a kérdés: mely állomások legyenek azok, a melyeknél az itt hallottak után is szükséges az, hogy a kik azokra pályáznak, teljes qualifikáczióval birjanak, némileg kapcsolatban van a szolgabirói körök megállapitásának kérdésével. Az ugyanis, vajjon a segédszolgabiró ugy tekintessék-e mint önálló hatáskörrel biró tisztviselő, határozottan kapcsolatban van azzal a kérdéssel hogy kisebb járások szervezendők-e egyes önálló hatáskörü tisztviselővel vagy nagyobb járások az illető főnök mellett nagyobb segédszemélyzettel?

Az önálló hatáskörrel biró tisztviselőtől, ugy mint az alispántól, főjegyzőtől, szolgabiráktól s ő még hozzáteszi, az árvaszéki elnöktől birói vizsgálat követeltetett; a többiekre nézve az mondatott, hogy tegyék le a politikai államvizsgát, ha ugyan külön közigazgatási vizsgarendszer nem hozatik be. A másik, a mit mindenfelől hangoztattak, hogy rendeztessék be a közigazgatás ugy, hogy bizonyos számu évekig gyakorlat előzze meg az önálló tisztviselői müködést. Ennek különböző módozatait emlegették; de abban, hogy előzetes gyakorlat kivántassék, találkoztak mindnyájan. Nem is lesz ez ellen már nehézség, mint a mely felmerül azon másik kérdésnél is, mely a fizetések egyformává tételére vonatkozik, a mi nézete szerint is igen jó volna, de a kettő nagy kiadást okozna.

Általános volt az óhaj, hogy a megyei számvevőtől és pénztárnoktól qualifikáczió követeltessék. Igen helyes a kivánság; a számvevőkre nézve meg is lehet könnyen találni a kulcsot, a mennyiben a miniszteriumok kebelében levő számvevőkre nézve vizsgák vannak berendezve. Az is természetes, hogy a pénztárnoktól is valamely qualifikácziót kell követelni, ha jobb pénzkezelést akarunk és — amint itt kiemeltetett — a kettős könyvvitelt akarjuk behozni.

Szó volt még a községi tisztviselőkről és a körjegyzőkről. Az kivántatott, hogy csak azon megyében tekintessenek qualifikáltaknak, a hol vizsgát tettek; mig mások azt óhajtották — s ő ezekhez csatlakozik — hogy a vizsga rendeztessék be helyesebb alapokon és más, kevésbbé érdekelt közegek befolyásával mint a minők a mostaniak, de azután legyen a bizonyitvány mindenütt érvényes, föntartásával a megyei statutumokból követelt szigorlatnak. Az a kivánság, hogy mig a vizsgát le nem tették, megválaszthatók ne legyenek, a dolog természetében van. De kifejezés adatott annak is, hogy még a vizsga után is legalább egy-két évi gyakorlat előzze meg a tényleges alkalmazást. Ez nagyon óhajtandó; de mivel kivált segédjegyzői állás leginkább csak nagy községben van, nem tudja, vajjon a gyakorlati életben kötelezőleg keresztül vihető-e?

Mindaz megfontolásnak lesz a tárgya. Egyet meg kell vallania, hogy ő a qualifikácziót választás mellett es kinevezés mellett is szükségesnek és lehetőnek tartja; de sem az egyik, sem a másik esetben nem vélné helyesnek, ha a qualifikáczió iránti kivánalom tulterjesztetnék. Itt rá kell mutatnia arra, hogy a közigazgatás terén ép ugy módot kell adni — hogy ugy fejezze ki magát — hogy valaki, már mielőtt az utolsó bizonyitványát is megkapta, kenyeret kereshessen, mint a hogy meg van ez a biróságoknál, mert hiszen jegyzőktől, aljegyzőktől nem kivántatik meg, hogy teljes birói qualifikáczióval birjanak, hanem már mint ilyenek tehetik le azon vizsgát, mely nekik a birói qualifikácziót megadja.

Az enquête holnap d. e. 11 órakor folytatja tanácskozásait.

UJDONSÁGOK.

— nov. 27.

— Lapunk első mellékletének tartalma: Szinház, müvészet. Fővárosi ügyek. Törvényszéki csarnok. Közgazdaság. Tárcza: A váltó.

— Lapunk második mellékletének tartalma: Országgyülés. A kir. itélő táblák decentralizálása. Törvényjavaslat. Egyletek, társulatok, Tárcza: 1830. nov. 29-ike. Londoni levél. A szépen mosolygó hölgy.

* Időjárás. Nov. 27. Európában: Az egész kontinensen elterjedt nagy légnyomás kevéssel ismét lejebb szállt 763—770.) A depesszió az Északi-tenger felett (735) kiterjeszkedik (769) Német- és Oroszországig. Az idő mérsékelt szelek mellett részben borus, ködös, részben derült, helyenkint esővel. Hazánkban: Különböző irányu, gyenge, kevés szelek mellett a hőmérséklet általában alig változott, a légnyomás délen kevéssel kisebbedett, részben nyugati légnyomással (760). Az idő az északkeleti félben borus, helyenkint esővel; a délnyugati félben részben derengő, részben ködös. Kilátás a jövőre: Hazánkban az északkeleti félben továbbra is borus, helyenkint esős, a délnyugati félben pedig részben derült, részben ködös, szélcsendes idő várható

— Személyi hirek. Glavina Lajos a zalamegyei uj főispán beigtatása decz. 6-kán lesz, a mikor rendkivüli közgyülést tartanak Zala-Egerszegen. A felavatást megelőző napon a megye küldöttsége Svastics Bennó alispán vezetése alatt Gelsére megy a főispánt a gyülésre meghivni. — Horánszky Nándor a szolnoki választókerület képviselője holnap beszámoló beszédet tart választói előtt. — Jónás János a fővárosi kereskedelmi akadémia tanára karácsonkor, Gelléri Mór ismert hirlapiró s lapunk jeles munkatársa decz. 5-én felolvasást tartanak a szolnoki ipartársulatban.— — Gr. Pejacsevich horvát bán tegnap Budapestről Bécsbe érkezett. — A walesi herczeg legközelebb Párisba érkezik. Utazása hirszerint nem holmi kéj-kirándulás lesz, hanem a herczeg ismert pénzbeli zavaraival áll összeköttetésben. Gladstone ugyanis vonakodik a walesi herczeg tetemes adósságait kifizetni.

— A gyapju-utczai német szinház tárgyában Ginter Károly nevü helybeli lakos ma szinház-nyitási kérvényt nyujtott be a fővároshoz. Ginter előadja, hogy ő a bécsi földhitelbanktól öt évre 8000 forintjával kibérelte a német-szinházat s ezért most öt évre szinháznyitasi engedély kiadásért folyamodik. — A folyamodvány egyenesen a közgyüléshez van czimezve, s igy a tanács nem fogja előzetesen tárgyalni. Az engedély sürgősen kéretik, mert a német társulat már deczember 20-án megakarja kezdeni az előadásokat. A beadványban hosszabb fejtegetés van a német szinház szükségessége és hasznosságáról. (E kérvény a decz. 20-ika előtt közgyülésileg nem tárgyalható, mivel a törvényszerü három hó csak akkor telik le.)

— A királyfi egybekelésének szertartásáról a következőket irják Bécsből: Az udvarbeli főnemesek és palotahölgyek február 15-én délelőtti 11 órakor teljes diszben gyülnek össze az Ágoston templomban. A főszertartásmester jelentése után Hohenlohe herczeg főudvarmester tudatja a királylyal az isteni tisztelet megkezdését, mire a király családja és vendégei kiséretében elhagyja a belső termeket s a magyar testőrök és az osztrák gárda által elfoglalt helyiségekben keresztül a pompásan diszitett és kivilágitott folyósokba vonul, melyek a templomba vezetnek. A menet, mely az oltár átellenében alkalmazott kettős ajtókon keresztül a szőnyegekkel boritott lépcsőn lép a templomba, a következőképen tesz összeállitva: Két udvari fourier, hat apród, az asztalnokok, a cs. kir. kamarások, a titkos tanácsosok, a főudvarmesterek, a főherczegek s a megjelenő idegen herczegek, főudvarmestereik kiséretében; a király, jobbján a királyfi, ennek jobbján Lipót belga király, a főudvarmesterek által kisérve; Stefánia főherczegnő, jobbján a királyné, balján Mária Henriette belga királyné; utánok a királyi család egyéb nőtagjai következnek. A belső termekben a főudvarmesternők viszik a herczegnők uszályait, a belső társalgó teremből kilépve, az apródok teljesitik ezt a szolgálatot. Ezalatt a főudvarmesternők udvarhölgyeik mellett mennek. Az udvari és palotahölgyek zárják be a menetet. A templomba érve, az asztalnokok, kamarások és titkos tanácsosok elfoglalják a számukra kijelölt helyeket. A templom aranynyal áttört vörös damaszttal lesz diszitve, a csillárban körülbelől 2000 gyertya fog égni. A belépéskor trombitahangokkal üdvözlik a mátkapárt. Kutschker bibornok herczegérsek aspergesz-szel fogadja a mátkapárt. Ezután a papi kisérettel a főoltárhoz megy, melynek két oldalán az összes klérus s a meghivott papi méltóságok foglalnak helyet. A mátkapár a főoltár előtt álló imazsámolyhoz lép, hová a menyasszonyt édes anyja és a vőlegény anyja kiséri. Ezután a két királyné helyére megy. A mátkapár szoros kisérete az imazsámoly mögé áll. Mialatt az érsek az aranytálczán lévő jegygyürüket fölszenteli, a mátkapár rövid imát végez. A főczeremóniásmester figyelmeztetésére a házasulók a főoltár lépcsőjére mennek; jobbról a királyfi, balról a menyasszonya áll főudvarmesterével. Az érsek beszédet intéz a mátkapárhoz s azután fölteszi a szokásos kérdéseket. A kérdésekre adott válaszok után az érsek a jegygyürüket átadja az egybekelőknek, kik azokat egymás ujjaira illesztik. Ebben a pillanatban 21 ágyulövés dördül el s a külső vártéren fölállitott gyalog-dandár sortüzet ad. Az egybekeltek visszamennek az imazsámolyhoz. Az érsek elvégzi a szokásos esketési imát, mely alatt mindenki térdepel. Ezután az udvari énekkar a Tedeumot énekli. Az uj házasok trombitahangok közt vonulnak a várpalotába, melynek disztermében délután egy órakor a nagyköveteket, ezek nejeit, a tábornoki és a tisztikart fogadják.

— Megint sikkasztás. Nagykanizsáról irják nekünk: Zakal Zsigmond kir. aljárásbiró már régóta anyagi viszontagságokkal küzdve és nyakig adósságokban uszva — végre a kezelése alatt álló pénzbirságok és más hivatalos összegekhez nyult. A vizsgálat 1800 frtnyi sikkasztást derített fel; a sikkasztó nyomoztatva két napig nem volt feltalálható; mig végre tegnap önkényt jelentkezett a biróságnál. Arról beszélnek, hogy barátai gyüjtések utján akarják helyrehozni a hiányt, hogy Zakált ez uton kimenthessék.

— Halálozások. Kéler Ilona kisasszony, tehetséges ifju szinésznő, Kolozsvártt tegnap meghalt. A szép fiatal leány életének a roncsoló toroklob vetett véget. Nov. 13-án még játszott a kolozsvári szinpadon, hol a „Coralie fia“ czimü drámában mint Edit lépett fel. Ez volt utolsó szereplése a szinpadon, mely oly fényes jövőt igért számára. Atyját, a nemzeti szinház pénztárnokát, anyját s testvéreit mélyen lesujtá e csapás, mely a kolozsvári szinpadnak is veszteséget okozott. — Kéler Ilona, mint az „Ellenzék“ irja, némileg áldozatául tekinthető azon vérlázitó brutalitásnak, mely Bartha Miklóst csaknem életétől fosztotta meg. Kéler Ilona e hónap elején épen tőszomszédságba költözött volt annak a háznak, a hová (bel-királyutczában) a két bandita osztrák tiszt a vérengzés után menekülve a nép dühe elől elzárkozott. A megrázó esemény, a feldühödt óriási néptömeg, mely épen az orgyilkosok és Kéler Ilona utczára nyiló lakása előtt november 12-án késő estéig, méltó felháborodásában zajongott, a szuronyos katonaság, mely az orgyilkosokat a nép dühe ellen védte, mindez már magában elég volt arra, hogy egy gyöngéd női idegzetre megrázó és végzetes hatást gyakoroljon. Hozzá járult még ehez az, hogy Kéler Ilona a rendkivüli népcsoportosulást és a gyilkosok szállása előtt lezajlott jeleneteket nyitott ablakból nézte. Teljesen áthült; az esemény, melynek az általa személyesen ismert és nagyrabecsült Bartha Miklós áldozata lőn, mélyen megrázta egész idegrendszerét s már másnap, vasárnap érezte az öldöklő kór, a dyphteritis előjelenségeit.

— A székely-egylet holnap délelőtt rendkivüli közgyülést tart a Hungáriában. Az egylet tagjai ma este társas vacsorára gyültek öszsze a Hungária egyik termében; 54 vendég volt jelen; ezek közt Gönczy Pál, Barabás Miklós, Földváry József volt kővárvidéki főkapitány, Pócsa József főispán és Horváth főjegyző Háromszékből stb. A vacsorát szellemes pohárköszöntések füszerezték; áldomásokat mondtak Hajós elnökre, Gönczyre, Takács Jánosra, Ugron Gáborra, Buzogány Aronra stb. A humoros felköszöntésekben szokás szerint Takács Lajos excellált. A vacsora 10 óra után ért véget.

— Magyar zene a Frohner szállodában. A lapokat az a hir járta be, hogy Frohner az ő szállodájából kitiltotta volna a magyar zenét. E hir azonban, mint értesülünk és mint előre látni lehetett, teljesen alaptalan. Helyesen jegyzi meg egyik laptársunk, hogy Frohner sokkal derekabb és sokkal okosabb ember, semmint üzletének károsítására ilyen együgyü rendszabályhoz folyamodnék: Frohner, bécsi származása mellett is igen jó magyar érzelmü, ha pedig magyar hajlandósága csak szemernyit hanyatlanék is; ott van mellette az ő tövig magyar felesége, a ki jó honleány, a szónak eredeti, tiszta, teljes értelmében; és páratlan magyar gazdasszony, ki soha sem engedné megtörténni azt, a mit egy kőnyomatu lap most ráfogott.

Rövid hirek. A király jövő csütörtökön, deczember hó 2-án Budapesten kihallgatást fog adni. Előjegyzések a kabineti irodában (budai kir. várlak) eszközöltetnek. — **Borzasztó szélvihar** dühöngött vasárnap és hétfőn Pancsova környékén. Mint a „B. P.“-ban olvassuk, az épületeken tett kár meglehetősen nagy. A Dunán lévő gőzhajó, bár jó gépezettel volt ellátva, a szó szoros értelmében ide- s tova dobatott az óriási hullámok által, az utasok nagyrészt tengeri betegséget kaptak és a kapitány, egy szakmájában megőszült férfiu azt mondá, hogy ilyet még nem élt meg a Dunán; a hajó meg is sérült több helyen. — **Zágrábban** most lázas tevékenység folyik az épitkezések körül, ugy hogy e miatt az utczákon a közlekedés jóformán megakadt. A P. Ll. egy távirata szerint a magánvagyonban történt kár sokkal nagyobb mint eleinte gondolták. — **Köszönetnyilvánitás.** Egy Szolnokon fentartandó leány-iskola segélyezésére, főleg Sipos Orbán alispán buzgólkodása következtében 3000 frtnyi alap gyüjtetvén: nevezett alispánnak, a tanügy érdekében tanusitott eme buzgalmáért, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, elismerését nyilvánitotta. — **A zágrábiak** javára a szabadelvü pártkör tagjai között 1040 frt gyült össze. — **Szegeden** az ott állitandó kereskedelmi és iparkamra érdekében a városi tanács 600 frtot, az ipartársulat 300 frtot szavazott meg szubvenczió czimén. A szegedi Lloydtársulat szintén 300 frttal hajlandó járulni a kamara költségeihez. — **Kátay** helyébe Ujpesten Papp Imre eddigi főszámvevő lett a károlyi-uradalom pénztárnoka. Ujabb hir szerint Kátay nem szökött meg.

x Chiodi gyógyszerész urnak Bécs, Währing uri utcza 26. kérek 4 üveg Chidores likőr szives beküldését. D. gróf (lásd hirdetést)

Szinház, müvészet.

— A népszinházban ma este Vadnai Vilma kisasszony a szinház ujonnan szerződött tagja debuttirozott „Az utszéli grófkisasszony“ Albina szerepében. A kisasszony, ki egy évig tagja volt a szinikepezdének, ma lépett fel először szinpadon s igy nem ütközhetünk meg nagy foku elfogultságán, mely alól csak lassan tudta magát emanczipálni a mai előadás vége felé. Hanem azért a kisasszony már mai szereplésével is meggyőzte a közönséget arról, hogy szorgalmasan tanulva használható tagja lesz a népszinháznak s a hosszasabb gyakorlat jó szinpadi erőt fog alkotni belőle. Hangja nem nagy terjedelmü ugyan és a felsőbb regiszterekben nem eléggé erős, de kellemes csengésü s ügyes beosztással az operette szerepekben kielégitőleg érvényesitheti. A kisasszony játéka is a nagyon kezdőre vallott s szinpadi mozdulatai még szegletesek, de ezen segiteni csak tőle függ. A közönség rokonszenvesen fogadta s a betétül a „Szembekötösdi“-ből énekelt keringőt meg is ismételtette. — A kellemes zenéjü operette, mely felelevenitve ma részben uj szereposztással került szinre, reméljük most már megmarad a műsoron. Az uj szereposztás az előadásnak nagy előnyére vált. Hegyi Aranka (Mirette) a szinház tehetséges fiatal tagja nagy hatással alakitotta és énekelte különben hálás szerepét s teljesen feledtette elődjét. Az egyéniségéhez különben is illő szerepben gyakori tapsokra ragadta a közönséget. Uj volt Kassai is. (De la Palude) ki Ujvári szerepét vette át, s diskrét alakitásával emelte az előadás sikerét. Az előadáson nagy számu közönség volt jelen. Egyik páholyban ott láttuk ifj. Festetich Tasziló grófot, bájos neje szül. Hamilton herczegnével.

(E rovat folytatása az 1-ső mellékleten található.)

TÁVIRATOK.

Lemberg, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Miczkiewicz Ádám hires lengyel költő 25 éves emlékünnepélyét ülték meg ma az egyetemi hallgatók a tanácsházban, melyen nagy számu közönség volt jelen. A rendőrség lefoglalta a költeményt, melyet el akartak szavalni az ünnepélyen. A többi szavallatok előadása után, zenedarabokat játszottak. A zárbeszédet Czerkowski Eusebius egyetemi tanár és birodalmi gyülési képviselő tartotta.

Lemberg, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A tartományi bizottság befejezte a Skarbek gróf által tett alapitvány kezelése körül felmerült sikkasztások ügyében tartott vizsgálatot. Az elsikkasztott összeg 37.000 frtra rug, mely összeg Kobylanszki birtokán bekebeleztetett, ki megmérgezte magát. A „Dziennik Polski“ e biztositékot problematikusnak mondja s vádolja a tartományi bizottságot, hogy nem gyakorolt kellő ellenőrzést.

Lemberg, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A zsidó akadémikusok a lengyel felkelés emlékére holnap délután ünnepélyes istenitiszteletet rendeznek a zsinagógában. — A párisi lengyel egylet e hó 29-én szintén megünnepli a lengyel felkelés ötvenedik évfordulóját. Beszédeket tartanak: Baranski tbnok és Bohdan hires lengyel költő, továbbá Zaleski.

Prága, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Politik“ szerint Dunajewski pénzügyminiszter a foederalista végrehajtó bizottság hétfői ülésében ki fogja fejteni pénzügyi exposéját véleményadás végett. — A „Bohemia“ közli, hogy meglehet, miszerint a jobboldal inditványozni fogja a választási czensus leszállitását és a vidéki községek direkt választását, és reményét fejezendi ki, hogy a kormány minden befolyásolástól tartózkodni fog.

Bécs, nov, 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) II. József császár száz éves uralkodásának ünnepélyére nagyszerü készületek tétetnek. A Burg mögötti József-téren a felállitott lovagszobor mindkét oldalán galylyal berakott obeliszk emelkedik, melynek egyik oldalán arany betükkel e telirat: „Dem Schätzer der Menschheit 1780“ és másikán: „Aus Liebe und Dankbarkeit 1880.“ olvasható. A szobor mögött félkörben hat árboczfa állittatott föl, melyek csucsain aranysasok fénylenek. A Burgnak ezen térre nyiló erkélyei galyakkal és zászlókkal vannak diszitve. Az ünnepély főbb mozzanatai a fővárosi tanács által már közöltettek. A képviselőház két alkotmányhü klubbja hétfőn délelőtti fél tizenegy órakor a képviselőházban gyülekezik és onnan testületileg a Józseftérre vonul, hol a szobor talapzatára koszorut tesznek le. A szalagok egyike ezen feliratot viseli: „A szabadelvüek és az egyesült haladási párt klubbjai“; másika pedig: „A felejthetlen József császár emlékének“.

Páris, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) A képviselőház többsége a lajstrom szerinti szavazás kérdésének tárgyalását ujév utánra akarja halasztani. — Delafosse képviselő csütörtökön interpellálni fogja a kormányt a külügyi politika tárgyában. — A radikálisok meg akarják támadni a kormányt a hajóhadi tüntetésben való részvételeért s kivánni fogják a teljes tartózkodást a külügyi politika terén. A szenátusban Broglie herczeg a külügyminiszterium költségvetésének tárgyalása alkalmából szólni fog a külügyi politikáról s törléseket fog javasolni.

London, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) Radovicz német követ hosszasabb kihallgatáson fogadtatott György görög király által. Radovicz ismételte a Komondurosszal szemben is hangoztatott figyelmeztetéseket, mire a görög király azt felelte, hogy ő szivesebben indit háborut Törökország ellen az Európa által is szentesitett igaz ügy érdekében, mintsem Görögországot a belső viszálynak kitegye. A király kijelentette, hogy ő nem harczolhat a végzettel és Görögország még bizik a hatalmakban; a görögök nézete szerint Bismarck herczeg csupán Ausztria-Magyarország büszke nézeteit támogatja.

Róma, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az eldöntés a kamarában ma vagy holnap fog történni. Most minden a jobbközép magatartásától függ, minthogy a balközép már a kormány mellett foglal állást. Tegnap a kamarában 354 képviselő volt jelen s ezek közül 130 a baloldalhoz, 126 a jobbeldalhoz tartozik, a többi a két középpárt közt oszlik meg.

Alexandria, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata). Az uj törvénykezési szervezet Egyiptomban 1881. január 1-én lép hatályba. — A Maskatból érkezett jelentések szerint az ottani szultán tiltakozását jelentette ki Dafar arab tartománynak a törökök által történt elfoglalása ellen.

Páris, nov. 27. A törvényszék ma hozott itéletet a Cissey-féle pörben. Laisant, a „Petit Parisien“ szerkesztője és Chauvin, a nevezett hirlap kiadója ez enyhitő körülmények tekintetbe vételével, Cissey tábornok ellen elkövetett rágalmazás és meggyalázás büntényemiatt, előbbi 4000, utóbbi 2000 frank pénzbirságra és mindakettő egyetemlegesen 8000 frank kártéritésre és az itéletnek 10 hirlapban való közzétételére itéltetett el. Rochefort és Delpierre ellen, mint az „Intransigeant“ szerkesztője illetőleg kiadója ellen, ugyanezt az itéletet hozta a törvényszék.

Páris, nov. 27. A szenátus mai ülésén Gavardie (jobboldali) folytatja támadásait az egyes miniszterek ellen. A szenátus megszavazta a belügyi költségvetést. Broglie herczeg inditványára, a külügyi költségvetés fölötti vitát keddre halasztották. A kamara az ingyenes oktatás behozatalának költsége fölött tanácskozott.

Róma, nov. 27. A kamara folytatta az interpelláczók fölötti vitát és megkezdette az inditványok tárgyalását. Holnap ülés.

Berlin, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Azon hir, mintha Radowicz önérdekből ellene lett volna annak, hogy Hetzfeld gróf neveztessék ki külügyi államtitkárrá, teljesen alaptalan.

Konstantinápoly, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Itt nem tulajdonitanak fontosságot azon hirnek, hogy az albánok erősen gyülekeznek és ellenséges állást foglalnak el Dervis pasával szemben.

London, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A Dulcigno előtt állomászó német, franczia és osztrák-magyar hajóhadak hir szerint a legközelebbi napokban megkapják a visszahivó parancsot.

San Giovanni di Media, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) A montenegrói csapatok Bozo Petrovics parancsnoksága alat vasárnap (nov. 28.) d. e. 10 órakor vonulnak be Dulcignoba. — Dervis pasa tudatta a motenegrói parancsnokkal, hogy azon esetben, ha az átadás a jelzett időben nem történhetnék meg, a porta hétfőn (nov. 29.) reggel 6 óráig hajlandó időhaladékot adni. Bozo Petrovics csapataival a határon áll, előőrseit pedig Goranáig tolta előre. Dulcigno eddigi városi parancsnoka, Omer, tegnap elfogatott s Meduába hozták. További elfogatások is fognak történni. Dulcigno valija elrendelte, hogy a lakosság az utczán csak fegyvertelenül jelenhetik meg.

London, nov. 27. Ma Windsorban Victoria királyné elnöklete alatt kabinet tanács volt, melyben elhatároztatott, hogy a parliamentet január 6-ra fogják összehivni. Dufferin lord jövő héten visszatér Pétervárra.

Teheran, nov. 27. Khelátból érkezett s november 7-ről kelt tudósitások szerint Eyub khán igen szorongatott helyzetben van; párthivei közül csak kevesen vannak mellette. Perzsiából semmiféle segély nem érkezett hozzá.

Róma, nov. 27. A pápa 5000 frankot küldött a zágrábi segélybizottságnak.

Czettinje nov. 27. („Polit. Corr.“) Tegnapelőtt este irták alá a Dulcignora vonatkozó katonai egyezséget. A montenegrói csapatok okkupacziója tegnap délben kezdődött és **esti 6 órakor meg voltak szállva Dulcigno városa és a körülötte fekvő magaslatok.**

Páris nov. 27. Baudry d' Asson levelet intézett Gambettához, melyben kéri a kamarát, hogy a személye ellen elkövetett sértés miatt az elnökséget és a questorokat a büntetőtörvénykönyv 341. czikke értelmében — vád alá helyezzék.

A román trónbeszéd.

Bukarest, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A trónbeszéd, melylyel a kamarát megnyitották, fősulyt a közgazdasági kérdésekre fektet s kiemeli a vasutak államositásának lényeges előnyeit. A külügyi helyzetre vonatkozólag a trónbeszéd azt mondja, hogy Románia viszonya a külállamokhoz a legjobb. A dunai kérdés Galaczban fog megoldatni, de a magas érdekek mellett, melyekkel Románia a Dunán bir, a román kormány gondoskodni fog a szabad hajózás megóvásáról. A trónöröklés kérdése a fennálló alkotmány értelmében fog megoldatni. A trónbeszéd az arab-tábiai kérdésről nem tesz emlitést.

Bukarest, nov. 27. A kamarákat ma megnyitották. A trónbeszéd konstatálja, hogy a függetlenitett Románia évszázadokon át tartó harczok és szenvedések után, elfoglalta immár azt a helyet, mely őt az európai államok sorában megilleti, valamennyi nagyhatalmasság által elismerve, viszonyai hozzájuk a legszivélyesebbek. Az ország igazolni fogja azt a bizalmat, melyet benne helyeztek és a rokonszenvet, melyet iránta tanusitottak. Hála a nemzeti fejlődésnek, tények által fogja bebizonyitani, hogy létét az Európa keleti részén meghonositandó polgárosodásnak és rendnek szenteli. A dunai kérdést illetőleg a trónbeszéd ezeket mondja: „Ismervén ama fontos érdeket, mely ezen a folyamon Romániát illeti, azt kormányom, a szerződések szövegének és a szabad hajóhad elvének megfelelőleg, fogja tudni képviselni és megvédeni!“ A trónbeszéd számos törvényjavaslatot sorol fel. A hadseregről szólva, a trónbeszéd azt mondja, hogy ez évben már alkalmazhatták az általános védkötelezettség elvét és fegyver alá hivhatták az egész évi contingenst, és hogy 1880-ban már 30,000 ujonczot soroztak be. A trónbeszéd jelenti, hogy a hadügym. törvényjavaslatot fog előterjeszteni, mely az ország valamennyi védelmi forrásainak hasznositása folytán vált szükségessé. A trónörökösödési kérdésre czélozva a fejedelem igy szól: „Biztosithatom önöket, hogy e kérdés alkotmányunk határozatainak értelmében lesz szabályozva. Kormányom majd tudatni fogja önökkel, miként lett az megoldva!“ A trónbeszéd végén reméli, hogy hála a nagyhatalmasságok bölcseségének a béke a balkán félszigeten fenn fog tartartatni és Románia zavartalanul fogja folytathatni békés munkálkodását.

Közgazdasági táviratok.

Washington nov. 27. A kormány elhatározta, hogy havonként 10 millió dollárért aranypénzt veret s azt valószinüleg mindaddig fogja folytatni, mig a kincstárban lévő és 85 millió összegre rugó aranyrudak feldolgozva nem lesznek.

Serajevo, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) A város képviselete elhatározta a királyhoz kérvényt intézni a zenicza-szerajevói vasut továbbépitése iránt, mert az itteni üzleti stagnácziót egyedül e közlekedés hiánya okozza.

Lemberg, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A bécsi sajtó közlése, hogy a Károly-Lajos vasut engedélyt nyer a transversalis vasut kiépitésére, valószinütlen, minthogy mint a „Dziennik Polski“ is megjegyzi, ebből semmi előny nem háramlanék Gácsországra. A transversalis vasut legföljebb versenyző pálya volna.

Bécs, nov. 27. (Az „Egyetértés“ távirata.) A földhitelintézet uj sorsjegyzáloglevelei a mai börzén bevezettettek. A tőzsde élénk részvétele mellett ment ez végbe és ezideig az uj értékek vették igénybe a tőzsde egész figyelmet.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, nov. 27 (Az „Egyetértés“ távirata.) A mai előtőzsde hausszezai nyilt, Bányaértékek különösen előtérbe léptek és vasuti értékek iránt is, magasabb árfolyamok mellett kereslet volt. Az üzlet zárlata realizálások folytán gyengült. Az elhelyezés tartós olcsó volt, daczára annak, hogy a hitelbank prolongácziókért a kamatlábot egy fél százalékkal felemelte.

Valuták valamivel szilárdultak.

A déli tőzsde kezdetén a földhitel-intézet sorsjegyzálog levelei a forgalomba bevezettetek és élénk üzlet mellett 99.80-al fizetve. Többiben az árfolyamok az előtőzsde zárlatához képest lényegesen nem változtak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 285.90, angol bank 127.25, unió bank 112.80, bank-egyesület 144.75, magyar hitelbank 257.50 államvasut —.—, Károly-Lajos vasut —.—, járadék 72.47½, innerbergi —.—, magy. aranyjáradék 108.42½, 20 frankos ar. 9.35.—, tiszai sorsjegyek —.—

Az üzlet további folyamában is a főérdek a földhitelintézet sorsjegyzáloglevelei körül összpontosult és azok iránt 99.75-el kereslet volt. A forgalom általában ismét élénkült és a hangulat, ugy mint előbb kedvező maradt.

Délután 3 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 287.60, angol bank 127.10, unió-bank 112.80, magyar hitelbank 259.—, bankegyesület 145.—, államvasut 281.—, Károly-Lajos vasut 279.—, gőzhajó részv. 553.—, tiszai vasut —.—, tramway 212.—, lombard 93.30, papirjáradék 72.60—, m. aranyjáradék 108.52—, 1864-ki sorsjegy 174.—, községi sorsjegy 117.— innerbergi —.—, 20 frankos arany 9.35.—, birodalmi márka 58.05—, tiszai sorjegyek —.—

Bécs, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata) Déli zárlat: osztrák hitel 287.60, papirjáradék 72.60, magyar aranyjáradék 108.50.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs nov. 27. Hitelrészvény 287.75, lombard 93.70 arany jár. 87.20—, London 117.50, galicziai 279.—, 1854-es 173.75, 1860-as 131.—, Frankfurt 57.40, nemzeti bank 823.— angol-osztrák 127.— államvasut 281.—, Napoleond'or 9.35.—, rente 72.60 hitelsorsjegy 179.50, porosz pénzutalv. 58.05, Arany 5.58.—, török sorsjegy 15.70, ezüst járadék 73.50 Kedvező.

Bécs, nov. 27. M. földteherm. kötv. 97.50 erdélyi föld. kötv. 94.75, magy. záloglevél 101.—, erdélyi vasut 140.—, magy. kel. vasut 85.50. Magy. sorsjegy 109.25 szőlődézsma 94.50. arany járadék 108.50. magy. vas. kölcsön 124.50. magy. hitel 259.—, alföld 157.—, magy. észak-kel vas. 146.10, kel. vasuti elsőbbs. 81.40, tiszai vasut 244.50 kassa-oderbergi vasut 133.75, magy. leszámitoló bank —.—, tiszavölgyi sorsjegyek. 107.10

Bécs, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata) [Esti tőzsde] Párisból érkezett hirekre az esti börze török sorsjegyekben rohamos hausseszal nyilt, melyeknek árfolyama különben nem sokat változott. Félhat órai árfolyamok: osztrák hitel 287.00, papirjáradék 72.35, magyar aranyjáradék 108.42.

Az esti magánforgalom is élénk változatlan árfolyamok mellett. Kilencz órai árfolyam osztrák hitel 286.90, papirjáradék 72.55, magyar aranyjáradék 108.47.

Bécs, november 27. (Esti forgalom.) Hitelrészv. 287.30, magy hitel 258.75, lombard 93.25, magy. aranyjár. 108.40, járadék 72.55, angol-osztrák 127. , államvasut 280.75 Napoleon'dor 9.35—, galicziai 278.75, osztr aranyj. 87.20 Szilárd.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, nov. 27. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A gabnaüzlet helyzete változatlan maradt. Romániából kisebb mérvü volt a buzabehozatal, de e helyett bőven voltunk kárpótolva bulgáriai szállitmányok által. Magyar buza, mely Budapesten jól fizettetik, csak szórványosan érkezik. Fogyasztók és kivivők egyaránt már csak kisebb mérvben keresnek buzát, de a kereslet azért tartós. A hét folyamán exportáltatott néhány nagyobb tétel változatlan árakon. Az ár irányzata előbbi szilárdságából veszitett.

A mai üzletről következőket jelenthetem:

Buza. A behozatalokkal készlet 65000 métermázsa. A mai gabnatőzsdén gyenge vételkedv uralkodott; középminőségü 15—20 krral olcsóbb prima áru változatlan. — Svájcz részére eladatott néhány tétel bácskai. Az összes forgalom alig 20,000 mm. Következő eladásokról értesülök:

Szt.-Jánosi 600 mm. 74 k. 11.85 Győr.

Bácskai 1800 mm. 72·5 k. 12.10 Bécs, 800 mm. 73·5 k. 12.20 Bécs.

Pozsonyi 300 mm. 75·5 k. 11.90 Pozsony.

Délivasut 500 mm. 74 k. 11.20, 500 mm. 75 k. 11.65 Bécs (3 hóra).

Győri 200 mm. 74·5 k. 11.65 frt, 600 mm. piros 77 k. 11.85 frt Győr.

Marchfeldi 600 mm. 78 k. 13.25 frt Brüschan, 200 mm. 78 k. 12.55 frt Lassen.

Bánáti 200 mm. 75.6 k. 12.45 forint Győr.

Pandorfi 200 mm. 77. k. 12.35 frt Hötzendorf.

Győr 500 mm. 74 k. 12.10 frt Swechat.

Tót. 400 mm. 77 k. 13 frt, Brüschan piros 77.5 k. 12.20 frt.

Nagyszombati 600 mm. 75 k. 11.95 frt Bécs.

Határőrvidék nagyon lanyha, az üzlet igen csekély, buza tavaszra 12.25.

Rozs igen csendes, forgalom mintegy 5000 mm. Ma 10—15 krral olcsóbb. Eladatott: délmagyarországi 500 mm. 10.75 frt. Bécs, osztrák 300 mm. 70 k. 11.30 frt Mistelbach, marchfeldi 500 métermázsa 70·5 kilogramm 11.35 frt Gänserdorf, magyar 500 mm. 69 k. 10.80 frt, Swechat, tót 300 mm. 69.5 k. 10.80 frt Érsekujvár, magyar 500 mm. 69 k. 11.35 frt, 500 mm. 70 k. 11.40 frt Bécs.

Árpa üzlettelen, többnyire itteni serfőzők által vásároltatik. Forgalom mintegy 8000 mm. Eladatott:

Bécsvidéki 1400 mm. 67.5 k. 8.65—8.85 frt, délivasut 2000 mm. 65 k. 8.85 frt, tót 800 mm. 65 k. 9 frt, 800 mm. 9.35 frt, 1000 mm. 66 k. 9.25 frt, bécsvidéki 300 mm. 64·5 k. 8.75 frt.

Morva 500 mm. 66 k. 20.15, 500 mm. 65.5 k. 10,—, mind Bécs.

Tengeri. Effektiv áruban nem volt forgalom; máj.—juniusra némileg keresett hanyatló árfolyamon; heti zárlat 6.55—6.60.

Zab. A készlet igen nagy, körülbelül egy millió mérő. Jó áru ára ennek daczára jól tartja magát, hibás olcsóbb. Kereskedelmi zab 6.15—6.35, rostált 6.40—6.70, finom 6.80—7.40.

Kásában élénk a forgalom. Morva és Csehország részére vásároltatik. Forgalom 10,000 mm. Tavaszi köles 6.15—6.80.

Liszt. Rossz forgalom miatt 25 krral olcsóbb.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, nov. 27. Játékértékek, bankok kedveltek, bankok, külföldi értékek élénkek és emelkedők, bányák lanyhák. Utótőzsde változatlan.

(Zárlati árfolyam.) Papirjáradék —.—, magyar aranyjáradék 93.25, 10 milliós kölcsön 69.80, hitelrészvények 495.50. lombard 162.—, kassa-óderbergi 57.—, orosz papirpénz —.—, ezüstjáradék —.—, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 84.25, állam-vasut 484.—, galicziai 120.25, váltó romániai 53.70, Bécsre 171.20. Szilárd.

Frankfurt, nov. 27. (Zárlat.) Papirjár. 62.31, osztr. aranyjár. 75.—, osztr. hitelrészvény 246.—, osztr. államvasut 241.75, lombard 80.⅞, magy. galicziai vas. 126.25, váltóárfolyam Bécsre 172.30, ezüst járadék 62.81, magy. aranyjár. 93.— osztr. bankrészvény 704.—, galicziai 240.—, Erzsébet nyugati vasut 178.62, tiszai vas. elsőbbs. —.—, magy. kincstári utalv. 79.50. Szilárd.

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, nov. 27. Buza folyó hóra 29.80 frank (= 13 frt 95 kr), deczemberre 29.— frank (= 13 frt 58 kr). az első 4 hónapra 28.60 frank (= 13.39), márcziusra 28.40 frank (=13.30), — Liszt folyó hóra 62 — frank (= 29 frt 02 kr.), deczemberre 62.— frank (= 29 frt 02 kr.), az első 4 hóra 60.10 frank (= 28 frt 13 kr.), márcziusra 60.— frank (= 28 frt 08 kr.) — Olaj folyó hóra 75½ frank (= 35 frt 34 kr.), deczembre 75¼ frank (= 35 frt 22 kr.), az első 4 hóra 76.¼ frank (= 35 frt 69 kr.), májusra 77½, frank (= 36 frt 27 kr.) — Szesz folyó hóra 59.½, frank (= 27 frt 85 kr), deczemberre 60.— frank (= 28 frt 08 kr) az első 4 hóra 60.½ frank (= 28 frt 32 kr.), májusra 59½ frank (= 27 frt 85 kr.)

Szesz baisse, buza hiányzik, többi szilárd. Szép.

Átszámitási árfolyam: 100 frank = 46 frt 80 kr.

Szállitási dij Budapest-Páris 8.24 frank = 3.88 frt. Bécs-Páris 7.07 frank = 3.37 frt.

Áru	Nov 26	Nov. 27.	Különbözet + —
Buza f. hóra	13.87	13.95	+ 08 kr.
„ deczemberre	13.59	13.58	— 01 kr.
„ első 4 hóra	13.46	13.39	— 07 kr.
„ márcziusra	13.34	13.30	— 04 kr.
Liszt f. hóra	29.10	29.02	— 08 kr.
„ deczemberre	29.10	29.02	— 08 kr.
„ első 4 hóra	28.40	28.13	— 27 kr.
„ márcziusra	28.25	28.08	— 17 kr.
Olaj f. hóra	35.26	35.34	+ 08 kr.
„ deczemberre	35.26	35.22	— 04 kr.
„ első 4 hóra	35.84	35.69	— 15 kr.
„ májusra	36.20	36.27	+ 07 kr.
Szesz f. hóra	28.23	27.85	— 38 kr.
„ deczemberre	28.23	28.08	— 15 kr.
„ első 4 hóra	28.35	28.32	— 03 kr.
„ májusra	27.89	27.85	— 04 kr.

Berlin, november 27. Buza f. hóra 209.— márka (= 12 frt 14 kr.), ápril — májusra 213— márka (= 12 frt 37 kr.), — Rozs loco 212 márka (= 12 frt 31 kr), novembre 208.¾ mrk. (=12 frt 12 kr), november—deczemberre 208¾ mrk. (= 12 frt 09 kr), április—május 198.— mrk. (= 11 frt 50 kr). Zab novemberre 149.½ mrk. (= 8 frt 68 kr), április—májusra 159.— mrk. (= 8 frt 71 kr) Olaj loco 54.60 márka (= 31 frt 70 kr), november—deczemberre 54.30 márka (= 31 frt 53 kr), ápril—májusra 56.80 mrk. (= 32 frt 98 kr). Szesz loco 55.80 márka (= 32 frt 40 kr), novemberre 56.20 mrk. (= 32 frt 63 kr), novemb.—deczemberre 55.40 márka (= 32 frt 16 kr), április—májusra 56.50 mrk. (= 32 forint 80 kr.)

Átszámitási árfolyam: 100 márka = 58 frt 05 kr.

Szállitási dij Budapest-Berlin 3.93 márka = 2.28 frt Bécs-Berlin 3.24 márka = 1.88 frt.

Áru	Nov. 26.	Nov. 27.	Különbözet + —
Buza f. hóra	12.16	12.14	— 02 kr
„ ápr.—májra	12.42	12.37	— 05 kr
Rozs loco	12.30	12.31	+ 01 kr
„ nov.-re	12.10	12.12	+ 02 kr
„ nov.—decz.-re	12.08	12.09	+ 01 kr
„ ápr.—máj.-ra	11.52	11.50	— 02 kr
Zab nov.-re	8.75	8.68	— 07 kr
„ ápr.—máj.-ra	8.76	8.71	— 05 kr
Olaj loco	31.73	31.70	— 03 kr
„ nov.—decz.-re	31.56	31.53	— 03 kr
„ ápr.—máj.-ra	33.19	32.98	— 21 kr
Szesz loco	32.48	32.40	— 08 kr
„ nov.-re	32.54	32.63	+ 09 kr
„ nov.—decz.-re	32.08	32.16	— 08 kr
„ ápr.—máj.-ra	32.66	32.80	+ 14 kr

Stettin, nov. 27. Buza novberre 211— márka (=12 frt 24 kr), április—májusra 211.— márka (= 12 frt 24 kr) Rozs novberre 204— márka (=11 frt 85 kr), decz.—jan.-ra 193½, márka (=11 frt 53 kr), Olaj novemberre 54.70 márka (= 31 frt 76 kr), ápr.—májusra 56.70 mrka (=32 frt 92 kr). Szesz novberre 54.— márka (= 31 frt 35 kr) novemb.—decz.-re 54.— márka (=31 frt 35 kr), deczemb.—januárra 54.— márka (= 31 frt 35 kr), ápril—májusra 55.— márka (= 31 frt 93 kr). Repcze nov. —.— márka (= — frt — kr.)

Átszámitási árfolyam: 100 márka = 58 frt 05 kr.

Szállitási dij: Budapest-Stettin 4.31 márka (= 2 frt 51 kr.), Bécs-Stettin 3.62 márka (= 2.10 frt.)

Áru	Nov. 26	Nov. 27.	Különbözet + —
Buza novemberre	12.36	12.24	— 12 kr
„ apr.-máj.-ra	12.36	12.24	— 12 kr
Rozs novemberre	11.98	11.85	— 13 kr
„ decz.-január	11.40	11.53	+ 13 kr
Olaj novemberre	31.90	31.76	— 14 kr
„ apr.-máj.-ra	33.06	32.92	— 14 kr
Szesz novemberre	32.08	31.35	— 73 kr
„ nov.-decz.-re	32.02	31.35	— 67 kr
„ decz.-jan.-ra	31.79	31.35	— 44 kr
„ apr.-máj.-ra	32.31	31.93	— 38 kr
Repcze novberre	—.—	—.—	—.— kr

Köln, nov. 27. Buza novemberre 22.05 márka (= 12 frt 80 kr), márcziusra 22.15 márka (= 12 forint 86 kr.) Rozs novberre 20.40 m. (= 11 frt 85 kr), márcziusra 20.10 márka (=11 frt 67 kr.) Olaj novberre 30.50 márka (= 17 frt 71 kr), apr.—májusra 30.70 márka (= 17 frt 83 kr.)

Átszámitási árfolyam: 100 márka = 58 frt 05 kr.

Szállitási dij: Budapest-Köln 5.95 márka = 3 frt 46 krajczár.

Áru	Nov. 26.	Nov 27.	Különbözet + —
Buza novemberre	12.91	12.80	— 11 kr
„ márcziusra	12.97	12.86	— 11 kr
Rozs novemberre	11.95	11.85	— 10 kr
„ márcziusra	11.81	11.67	— 14 kr
Olaj novemberre	17.69	17.71	+ 02 kr
„ apr.—máj.-ra	17.23	17.83	+ 60 kr

Amsterdam, november 27. Buza novemberre — hollandi frt, (= — frt — kr), márcziusra 300 h. frt (= 12 frt 10 kr). Rozs novemberre 231 h. frt (= 9 frt 32 kr) márcziusra 266 h. frt (=10 frt 81 kr.)

Átszámitási árfolyam: 100 h. frt = 96 frt 75 kr

Budapesti czègek.

Frankl B.
legszilárdabb, legrégibb és legnagyobb **butorbeszerzési forrás**
BUDAPEST,
V. nádor-utcza 17. sz.

Sárkány J. S.
diszmű-csarnoka
BUDAPEST,
váczi- és Deák-utcza sarkán.

Lechner József
óra raktára alapittatott 1808
Budapester,
IV. ker. váczi-utcza 7.

Varrógépek
a Wheeler s Wilson Mfg. Co.-tól
cs. k. udvari szállitók
csak is
OHM C. O.-nál
Józseftér 5. szám.

Zongorák és harmoniumok
uj és átjátszottak legjobban és legolcsóbban kaphatók
Éder Antal Gyula
zongora gyári raktárában IV. ker. Ferencziek-tere 4. Árjegyzékek szivesen megküldetnek.

Házi sürgönyök
villányos vagy légnyomatu és villám háritok felszerelését elvállal
Ohm C. O.
Józseftér 5.

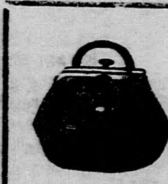
Csak
Lövinger Károly
m. kir. udv böröndös
kis hid-utcza 10.
saját gyári munkát legolcsóbb árakon.

Monogramm,
pecsétbélyeg,
nyomtatványok
olcsón kaphatók.
Az angol gyorssajtó nyomdában, Budapest, gránátos-utcza 20.

Ingek urak, hölgyek és gyermekek számára legnagyobb választékban, a legolcsóbb árak mellett.
Csáky Armin
fehérnemü gyárában Budapest, sugárut (octogontér 63. szám alatt.)
Árjegyzéket kivánatra ingyen.

Első magyar kautsuk pecsétnyomógyár mától fogva viziváros, főutcza 11. sz. a. (**Zipser és König** könyvkereskedésében) létezik. A t. cz. közönség kényelmére felvételi irodát nyitunk a **Lipótváros bazár 6. számu boltjában**, a hol gyártmányainkra megrendelések elfogadtatnak.

Kész férfi ruhák
legolcsóbban kaphatók
Schönberger J.
ruhabazárjában, Budapest, kigyó-tér 1. sz. Ugyanott nagy választék a legujabb bel- és külföldi szövetekben.

Lőrincz István,
lábbeli gyára Budapest, Muzeum-körut 5. ajánlja *saját* szilárd gyártmányu *férfi, női s gyermek lábbeli áruit* mérsékelt árakon. Vidéki megrendelések *gyorsan* kiszolgáltatnak.

Láng M.
magy. kir. udvari-szállitó,
porcellán raktára
Mária-Valeria-utcza és Redouttér sarkán.

BRUNNER CH.
Karácsonyi játékraktára
mindenkorbeli gyermekek számára, valamint Fröbl játék-raktár, zászló és gyermekkocsi-gyár. **Budapest, váczi-utcza 18.** Árjegyzékek és előrajzok kérelemre bérmentve küldetnek.

MEHNER VILMOS könyv- és műkiadó kiadásában egy fölötte hasznos, hézagpótló, minden rendes háztartásban **nélkülözhetetlen,** a maga neméban páratlan munka jelent meg a következő czim alatt:

MAGYAR-FRANCZIA SZAKÁCSKÖNYV

nélkülözketetlen kalaus minden háztartásban.
Irta: **DOBOS C. JÓZSEF.**

Mint a szerző előszavában kiemeli, főczélja volt egy jó, *minden* igényeknek megfelelő kifogástalan szakácskönyvet adni,
legfőbb tekintettel a jó magyar polgári konyhára,
de e mellett **tekintettel a szakácsművészet** magasabb igényeire is, szóval, hogy minden háztartás, a legegyszerübbtől a legmagasabbig, megtalálja benne a magáért.
E mű tehát felöleli tartalmába nemcsak az **összes nemzeti eledelek** téres mezejét, hanem az egész finom világot uraló **franczia konyhát is,** s mig a polgári konyhának és háztartásnak összes igényeit szem előtt tartja, nem feledkezik meg az urasági asztalok inyenczségeiről sem.
A mű több ezer kitűnő szakács-vényt és utasitást tartalmaz — A mű tartalmából kiemeljük a következőket:

Előszó. — Bevezetés. — A szakács művészet rövid története. — A konyha és konyha-edények. — A sütekről és sütésről általában. — Műkifejezések a szakács-művészetben. — A különféle konyha-edények mű-elnevezései. — Fűszerek és konyha-növények. Ennyit az elméleti és bevezető részből. Ezeken kivül utasitás az **étlapok összeállitásáról,** valamint **366 étlap** az év minden napjára, különös tekintettel az évszakokra. — **Valamennyi utasitásnál főleg a hazai állati és növényi terményekre van fősuly fektetve.**
Megemlitendőnek tartjuk még a **kávé legjobb készitésére** vonatkozó utasitásokat. Mindezek eléggé tanúskodnak e könyv páratlan gazdag tartalmáról.

A MAGYAR-FRANCZIA SZAKÁCSKÖNYV
finom papiron, a leddiszesebb kiállitásban, nagy nyolczadrétü ☛ **30 füzetben** ☚ **fog megjelenni.**
Az egész művet a szöveg közé nyomott mintegy **négyszáz művészi kivitelü** kép fogja diszíteni, azonkivül egy pompás **szinnyomatu czimlap huszonnégy gyönyörü szinnyomatú mümelléklet adatik hozzá.** Havonkint 2–3 füzet jelenmeg. **egy füzet ára csak 30 krajczár.** Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és könyvkötő. Lehet megrendelni közvetlenül az alulirt kiadó-hivatalnal is.
MEHNER VILMOS könyv- és műkiadó-hivatala, Budapest, IV. ker., kalap-utcza 6.
☛ **Kérjük e kiadást össze nem téveszteni egy másik, egyidejüleg megjelent szakácskönyvvel, hanem szives megrendelésnél pontosan ügyelni a czimre: MEHNER-féle „Magyar-franczia szakácskönyv."** ☚

Van szerencsénk a nagyérdemü hölgyvilágot értesiteni, miszerint f. évi deczember 1-től 24 ig

végeladást

rendezünk, és összes készleteket, u. m.: **fekete** és **szines selymekben, gyapot** és **fantasie kelmékben, lyoni selyem** és **bársonyokban,** továbbá **diszitések, csipkék, szalagok** és **paszományokban,** tetemesen leszállitott áron adjuk el. Aülönos figyelmébe ajánljuk nagy választékü **fekete és szines cachemirjeinket és posztó szöveteinket.**

ÁRVAY I. és TÁRSA
m. kir. udvari szállitók Budapest, bécsi-utcza.

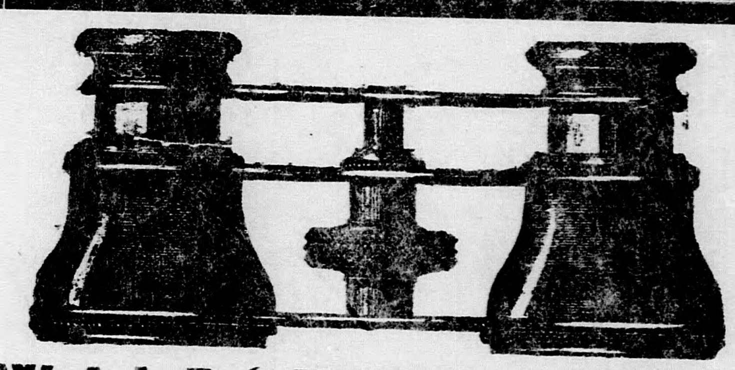

WALDSTEIN SIMON
császári és magyar királyi udvari látszerész
Ő felsége az osztrák császár és magyar királynak, Ő felsége a német császárnak. Ő fensége a walesi herczegnek.
Budapest, Dorottya-utcza 5. Bécs, Kohlmarkt Nro. 5.
Szemüvegek és lorgnettek
a legjobb csiszolt üvegekkel, fehér üvegből vagy valódi hegyi kristályból szolid foglalásban, az üvegek pontos választásával és azok foglalásával, a legjobbnak bizonyult rendszer szerint.
Szinházi- és tábori-látcsövek
nagy láttávolsággal és erős közelitéssel, uj javitott üvegszerkezettel, egyszerü és diszes kiállitásban.
Látcsövek, mikroskop, nagyitó-üvegek kipróbált ércz légsuly-mérők idő és magasság meghatározására, mindenféle hőmérők stb. jótállás mellett.
Csak kitünő készitmények, különösen mérsékelt árak, pontosan és gyors kiszolgáltatás
Orvosi rendelmények és irásbeli megrendelések a vidékről utánvét mellett a legpontosaban teljesittetnek.
Visszaélések meggátlása végett a fentebbi czégre való hivatkozásoktól a közönség óvatik.
843

Az „uj budapesti kártyagyár"
Józseftér 4
gyártmányát a legolcsobb árakon ajánlja.

HIRDETÉSEK
e lap részére felvétetnek a kiadó-hivatalban.

Egyetlenegy beteg és gyermekszobában

se hiányozzék Bittner „Confiren spritje," mely fiatal fenyő-fáknak egy főpárló készitménye és a mely hatásos alkatrészei vegyészi tiszta elemekből áll. Poralakban a szoba levegőnek az erdő kellemes, üditő pompás illatát kölcsönözi és azt illoolajos és balzsamos elemekkel tölti be, melyek ez által a lélekzési szervekbe jutnak és igy elismert gyógyitó hatását gyakorolják. Bittner „Confiren sprit" alkalmazása tanácsos: **köhögés, kohögési inger, bronchial hurut, mellfájdalmak mellgyengeség, ziha, emphytem, verköhögés, tüdögvész idült rekedtség a gégefő hurutánál és ideg bántalmak ellen.**
A Bittner Confiren spritjének erős ozontartalma szükségessé teszi annak alkalmaztatását minden betegszobában, oly helyeken,
Egy üveg Bittner-féle „Confiren sprit" nézete szab. szétperozó készülékkel.
melyek mocsárok közelében vannak, minthogy a levegő folytonosan tiszta maradt, különösen azonban vörheny, roncsolótoroklob, mataria, börbetegségek m. p.: himlő, skarlát és minden járványos betegségek ellen ajánlható. — Bedörzsölésre vagy mint borogatás „Bitner Confiren sprittje" egy üditő, fájdalomcsillapitó szer csúz, köszvény, gyengeség, idegbántalmak, fogfájás ellen.
„Bitner Confiren spritje" valódian egyedül: Bittner J. ul. gyógyszerésznél Reichenauban Alsóausztria Budapesten Török Józsefnél Sopronban Rokert gyógyszertárában. Temesvár Steiner F gyógyszerész. Valódian csak is a védjegygyel! A „szab. szétporzó készülék" Bittner Reichenau N.-Oe. magán hordja. 987

Hirdetmény.
A bicskei takarékpénztár igazgatósága által ezennel közhirré tétetik, miszerint a betétek utáni kamatot **1881.** év január 1-től és pedig
a fél évi fölmondás mellettieket $5^{1}/_{4}\%$
a fölmondás nélkülieket pedig 5% tölira szállitja le.
Kelt Bicskén, 1880. november 26-án.
1033 **Az igazgatóság.**

Karácsonyi levél Bécsből.
T. cz. vidéki vevőinknek!
Nagy készletünk miatt kényszeritve vagyunk játékszeráruk végeladását rendezni, és elhataroztuk raktárunk mielőbbi kiüritése végett, a következő csoportokat bámulatos, még eddig nem létezett árakon, t. cz. vevőinknek árusitani.
Fiuk és leányoknak!
Csak 2 frtért.
1 mozgó bajazzé, mely oly tréfás dolgokat csinál, hogy ezáltal öreget és fiatalt is nevetésre kényszerit, 1 svájczi majorság természethűen, baromfi szarvasmarha és szolgákkal, 1 eltörhetlen párisi báb, 1 chinai panorama, nagyszerü szinjaték, mely mellett az élvezési kedv soka meg nem szünik, 1 bohéz alak, mely tetszés szerint egy hegedümüvészt vagy czipészt utánoz, 1 gyönyörü képeskönyv, 1 fém főzőkályha edénynyel 1 konyhaberendezés a valóság szerint finom csiszolt fémből 1 remontoir óra lánczczal kulcs nélkül felhuzható, 1 mechanikus magától müködö velocipede, 1 varázs szivar mely zenél, 1 léggömb, 1 társas játék, 1 angol hadihajó matrozokkal ellátva 20 karácsonyfa—disz és gyertgya.
Csak 3 frt 20 krért.
1 iró mappa zárral teljesen berendezve, 1 teljes házigazdaság, 1 század török katonaság a szultán palotaőrségét ábrázolva, 1 képeskönyv diszesen festve mulattatás és oktatásra, 1 New-Yorkban egy süketnéma által feltalált számolási játék mint a legegyszerübb és legtanulságosabb türelmi játéknak elismert nagy és kicsinynek, 1 török pasa kard, 1 szalon gyönyörü báb butor, 1 önmüködő veloczipede fémből felhuzható 1 varázsos ivópohár könyen kezelhető, meglepő eddig nem létezett tréfa, 1 hangszer, melyen minden előleges ismeret nélkül mindenféle darabot játszani lehet, 1 perkusszió puska, 1 pénzestárcza, 1 csinos épitőszekrény svájczi modor mintákkal, 1 kályha kéménynyel és fütési készülékkel, 1 teljes tombolajáték nyereményekkel, 1 csinosan öltözött bécsi divatbáb, eltörhetlen, 1 léggömb, 1 festőszekrény, ahhoz 20 karácsonyfa brilláns diszitmény és gyertya.
Csak 4 frt 50 krért.
1 teljes állatkert vad- és háziállatokkal, 1 gyönyörü remontoir óra kulcs nélkül felhuzható, aranyozott lánczczal, 1 zongora fémhanggal, mely ugyanoly tiszta hanggal bir, mint a nagy zongorák, igen meglepő, 1 teljes katonai felszerelés mely áll: 1 igen szép kard szijjal, 1 perkusszió puska, 1 patrontáska, 1 trombita, 1 tánczoló medve, mely tetszés szerint a legtréfásabb tánczokat lejt, egy önfoglalkoztató játék gyermekeknek könnyen felfogható utasitással a gyermek emlékezettehetségének éleükitésére, 1 gyönyörü irómappa zárral teljesen berendezve minden felszerelvénynyel, 1 beccacio hajtócsiga, mértani játék igen tanulságos, 1 eltörhetlen párisi divatbáb gyönyörüen fésülve, 1 játék patience-kártya, 1 mulattató képes és olvasó könyv, gyönyörüen emailirozott kályha fütőkészülékkel és teljes konyhaberendezés, 1 pénztárcza varázs zárral, 1 himzett munkakosárka, 1 elegáns kötött földabrosz a világ összes mappáival szinezve az iskola és a ház számára, 1 gyakorlati és igen csinos jegyzőkkönyv 1 skatula fémből iró és rajzeszköznek, 1 ördögjáték, igen mulattató a természettanból, 1 szép divatos nyakkendő (igen szép emlékkönyv bécsi képekkel, ahhoz 30 karácsonyfadiszités gyertyákkal, e czikkben a legujabb és legnagyszerübb.)
A szétküldetés csak utanvét vagy az összeg beküldése mellett történik. Mindenki siessen, minthogy karácsonykor a kereslet igen nagy szokott lenni és ezen rendkivül olcsó árak gyorsan el fognak kelni.
Raktáren vannak: bábuk ruhával és anélkül életnagyságig 20, 50, 80 kr, 10 egész 25 frtig, hintalovak 2 frt 50 krtól 10 frtig, teljes katonai felszerelések: csákó, puska, patrontáska, trombita, dob csak 1. 0–2.30–5 frtig, valamint tüzoltói felszerelvények is.
Tréfa, bohóság számára 1000 féle tárgy 20 kr'ól felfelé meglepő és igen sikerult uj nikanteriák.
Egy megbukott kiviteli társulattal sikerült készletének felét megvásárelni csak azon czélra, hogy ezáltal vidéki vevőinknek olcsó karácsonyi bevásárláshoz segitsük. — Bizonyitékul szolgáljon a következő összeállitás:
Urak és hölgyeknek!
Csak 5 frt 60 krért.
1 nagyszerü gazdagon kiállitott emlékkönyv, 1 kávé és thea főzőkanna fémből, mely mindig ezüstfehér marad, 1 inga óra 5 évi jótállással, 1 par chinaezüst gyertyatartó, 1 pár gyertyatartó tálcza, 1 legujabb finom hölgy legyező, 1 elegáns sétánykosár, 1 toiletteszekrényke teljesen berendezve, 1 mütajtékpipa, 1 valódi badeni cseresnyefaszár, 1 szárazszivó szivar és szivarkaszipka, 1 dohány szelencze fémből finoman vésve, 1 szivarkagép, 5 könyv = 2500 lap jó franczia szagtalan szivarkapapir, 1 nyakkendő, 1 zsebtüzelőszer, 1 szivar és szivarka-tárcza legujabb bécsi minta, 1 db igen finom elegáns hölgy melltü, 1 db divatos hölgy fésü, egy igen érdekes talány-társasjáték „A kétségbeesés" czim alatt, mely folyton nevetésre kényszeriti a társaságot.
Ne mulaszsza el senki ezen gyönyörü tárgyakat e mesés olcsó áron megvásárolni addig mig a készlet tart; ezen áruk alkalmilag vásároltattak és utólagosan meg nem szerezhetők.
Fontos intés! Czimünkkel szédelgők által sok visszaélés történik, üzletünk a legelső, legnagyobb és legrégibbek egyike a bécsi piaczon. Nem tetsző árukat akadály nélkül visszavesszük, mi a legszigorubb szilárdság bizonyitéka. — **Pontos czimünk:**
Erste Spielwaaren-Niederlage BÉCS, Praterstrasse 18. az Aspern utcza sarkán. (Hotel-Europa.) 1017

LATZKOVITS A.
Budapesten, váczi-utcza 22. szám (Nemzeti szálloda-épület)
speczialis készitője jó szabásu férfi-ingeknek,
feltünő olcsó árak mellett ajánlja kitünő jó minőségü
férfi-fehérnemüit és uri divatczikkeit.
Legujabb divatu **nyakkendők,** valódi prágai **keztyük,** legjobb minőségü **zsebkendők, harisnyák, alsó ujjasok,** angol **nadrágtartók, illatszer, szappan** sat. — **ingek** mérték vagy minta-ing után 24 óra alatt is elkészittetnek, kizárólag a legfinomabb Chiffon, Zephir és Kretonokból, darabja
800
☛ **2 frt 50 kr.** ☚

Német-alföldi
CHINA-BOR
(Kraepelin és Holm)
Hasonlithatlan hatásu szer a váltoláz, hideglelés mindennemü lázas állapotok elüzésére, s az emésztési zavarok eltávolitására s ez után feladata étvágyat előidézni.
Kis üveg 1 frt 50 kr. Nagy üveg 2 frt 50 kr.
Hat üveg ára 10 frt.

Német-alföldi
VASAS CHINA-BOR
(Kraepelin & Holm.)
kitünő szer mindennemü vérszegénység által előidézett bajoknál, különösen ajánlatos gyenge idegzetü nőknek az idegek erősbitéséült a halvány arcz néhány üveg elhasználása után egészséget üde szint nyer. Előnynyel alkalmaztatik női bajoknál s idülő betegek erősbitésére, e czélból lassan fejlődő s erőtlen testalkatu gyemekeknek nem eléggé ajánlható. 968
Kis üveg frt 1.50. Nagy üveg frt 2.50. Hat palaczk ára 10 frt.
Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszertára Budapest, király-utcza 12. szám,

II. CYKLUS.
Bergheer müszinháza
naponta előadás
szellem és kisértek megjelenésével, sugárut a nagy mezőutcza közelében.
Ma, vasárnap november 28-án
nagy előadás uj programmal
büvészet, természettan és illuzió.
I. A láthatlan doboz.
II. Theatre pittoresque. — Braila ostrema.
III. Egy hölgy függőleges felemelkedése az elektrikus világosság által megvilágitva.
Szellem és kisértetek megjelenése, az Untersbergi rege.
Két előadás délután 4 órakor és este 7 órakor.
Jegyek kaphatók: Kertész szivartőzsdéjében szervitatér és 11-től 1 óráig a szinházi pénztárnál.

4%-os Tiszavölgyi sorsjegyek.
Évenként 3 huzással.
Főnyeremény 100,000 forint stb.
Adó- s bélyegmentes, legközelebbi huzás már
1881. január 15-én
a legjobb s legszolidabb tőkeelhelyezésekre alkalmas.
Ezek pontosan a mindenkori napiárfolyam szerint kaphatók.
FUCHS I.,
1031 magyar királyi udvari váltónál
BUDAPEST, Deák-Ferencz-utcza.

Figyelmeztetés.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz készitményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egyszersmind védjegyként a budapesti kereskedelmi s iparkamaránál.
SÓSBORSZESZ
gyors enyhitést eszközöl:
csúzos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások stb. stb. ellen. **Fogtisztitó szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a **fogak** fényét elősegiti, a **foghust erősbiti** és a **száj tiszta, szagtalan** izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra** is, a **hajidegek** erősitésére, a **fejkorpaképződés megakadályozására és annak eltávolitására.**
Ára: egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.
Használati utasitás magyar vagy német nyelven bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltetik.
Brázay Kálmán,
Budapesten, IV., Muzeum-körut 23. sz.

Kotzó Pál
Budapest,
üllői-ut 18. szám
ajánlja:
gőzmozgonyait, gőzcséplőgépeit, malmokat, vetőgépeit, arató gépeit, járgánycséplőit, trieurőket, rostákat, hármas ekeit stb. 534

Vizmentes ponyvákat
fekete, sárga és természetszinü, kautschuk olajjal fedve, tökéletesen rugékony és tartós.
Gabona és buza ponyvákat minden nagyságban.
Gabona és lisztzsákokat a legkitünőbb drillzsákvászonból ajánl jótállás mellett
RACZ GERGELY
vizmentes ponyvák gyára.
Budapest, külső váczi-ut 30. sz. a kis sörcsarnok mellett.
Ugyanott régi és ócska ponyvák jól és gondosan kijavittatnak, s jól kautschuk olajba áztatnak és a legjutányosabb ár mellett ujjáalakittatnak.
☛ Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Továbbá legfinomabb oliv-gépolaj, mely kiszáradhatlan, valamint megvastagitott gépolaj és legjobb minőségü kocsi kenőcsöt ajánlok a legolcsóbb árakon.
787

Wiese és társa
cs. k. szab. pénzszekrény-gyárosok
Bécs,
tisztelettel jelentik raktáruk megnyitását, Budapesten, dob-utcza (Szegedi-ház.) 1018

Ripper Jakab és testvére
illatos olaj, essencziák és couleurök
gyári raktára
Budapest, dob-utcza 1., (Szegedi-ház)
Téa, rum, cognac nagy raktára.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wahlauer könyvnyomdájában. Károly-kaszárnya (reáltanoda-utcza 2. szám)

Szinház, müvészet.

(Folytatás fólapunkról.)

— A népszinházban holnap vasárnap „Az utszéli grófkisasszony" kerül szinre az uj szereposztással másodszor. Hétfőn Blaháné „A toborzás"-ban, kedden pedig a „Bokkácsesó"-ban fog fellépni. — A legközelebbi ujdonság Offenbach hires operettje „Az ezreddobos leánya" lesz, mely Párisban „La fille du tambour major" czimen adatott.

— Horvát szinészet. A zágrábi nemzeti szinház a földrengés következtében szünetel s szinészei szerte szét züllöttek. Az énekesek csak hamar találtak alkalmazást, igy egy tenorista Bukarestbe szerződött, a drámai szinészek azonban sajnálatos sorsra jutottak. A társulat előadásokat akart tartani Varasdon és Eszéken, ide azonban nem eresztették be őket, mivel ott német társulatok müködnek. A horvát szinészek most Károlyvárosban játszanak igen szerény árak mellett.

— A nemzeti szinház jövő heti müsora. Nov. 28. A váltó (másodszor.) 29. A váltó (3-szor.) 30. Névtelen hősök (Először.) Decz. 1 Csongor és Tünde (Vörösmarty Mihály születése napján.) 2. Névtelen hősök (2-szor.) 3. Pry Pal. 4. Névtelen hősök (3-szor.) 5. A váltó. 6. Szikra, Barátságból, Báró és bankár.) Várszinház: nov. 28. Traviata. Decz. 2. Idegen nő. 4. Klub.

— A „váltó" Bercsényi szinmüve, holnap (vasárnap) már tetemes megröviditésekkel kerül szinre.

Fővárosi ügyek.

A pest-zimonyi vasut és a főváros.

A pest-zimonyi vasutnak a fővárost érintő részére vonatkozólag a térrajzot a főv. mérnöki hivatala elkészitette s terjedelmes leirás kiséretében bemutatta, melyből közöljük e főbb vonásokat:

I. A vonal általános iránya és alakja. A megállapitott vonal a soroksári ut alatt, az uttól nyugatra, a gubacsi hatarszélen, a soroksári dunaág felé mért 20½ m. távolban lép a főváros határaba, innen egy magan telekdny. sarkán áthaladva, a kir. szénaraktár, sütőház és tábori raktár mellett nyugatra az alsó bikaréti magántelkek dny. sarkában levő tervezett tért felezve megyen, hol két részre, a zimonyi fővonal, és teherpályaudvarhoz vezető szárnyvonalra oszlik; előbbi egy 300 mtr. sugáru ivvel a soroksári utat metszi, az összekötő vaspályai fővámházi szárnyvonalával párhuzamosan a ferenczvárosi állomásba van vezetve; utóbbi czirka 500 mtr sugáru ivvel a csontszéngyárt keletre megkerülvén, szintén a fővámházi szárnynyal párhuzamosan a Duna teherpályaudvarban végződik. Ezen terv sokkal előnyösb annál, mely szerint a pálya a soroksári ut keleti oldalán volna vezetve, mert akkor a pálya hosszabb lenne s sokkal nagyobb kisajátitási költségeket igényelne, nehézkesb lenne a közraktárakkal összeköttetés, átkellene helyezni a lőportárat, megszakittatnék a lásitási határöv stb. Az előbbi vonal iránynak is van két hatránya, t. i. harmadszor metszetik a soroksári ut, s egy magántelek érintetik, de ez mind a kettő kikerülhető, ha a vonal közvetlen a Duna soroksári ága melletti szabályozási vonalra helyeztetik ugy, hogy a végleges part és a vonal közt 120 mt. széles tér maradna. A miniszterium felkérendő volna a soroksári dunaág végleges szabályozási vonalának mielőbbi közlésére, s ekkor megállapitható lenne, hogy északra ezen ponttól, hol a zimonyi vasut fővonala a teherpályához vezető szárnytól elválik: rendező pályaudvar terveztetik-e? s ezen pályának végállomása hová terveztetik?

II. A vonal magassági és lejtviszonyai. A pálya általános magassága a Duna parton jelenleg épülő közraktáraknál mélyebb fekvésü nem lehet, tehát legalább 8·25 m. legyen a Duna 0 pontja felett; ott pedig, hol a zimonyi fővonal a soroksári utat metszi, az áthadalás felszerkezetének legalsóbb pontja legalább 13·25 m. legyen a 0 felett. Az esési viszonyok a pályán lehetőleg csekélyek s 5‰-ot át ne lépjék.

III. Alagjáró, utátjárók és vizátereszek. Alagjáró csakis a soroksári utnál lesz szükséges; a szab. ut közepe felett 12 mt. jobbrabalra pedig 8—8 mt. nyilással. Utátjáró minden szab. utnál létesitendő 10, esetleg 15 m. szélességben. Vizátereszekről a létező árkoknál és szab. utaknál, valamint a legmélyebb pontoknál gondoskodni szükséges.

IV. Szabályozási módositás és párhuzamos utak. A szabályozás módositása a Dunaág mentében szükséges, további egyes részletekben ott, hol párhuzamos utak szükségesek, melyekre nézve kivánatos, hogy a tervezett tér és a fővámház-szárny közti részen, továbbá a határut közelében létesittessenek, 15 méter szélességben.

A soroksári ut és Dunaág közti kerület mi czélra forditása tekintetében javasolja a mérnökség, hogy a csatornázási szivattyutelep, — minthogy régi helye átadatott a dunai teherpályaudvar részére — tétessék a régi vágóhid helyére, a soroksári ut, fővámház szárnyvonal és összekötő vaspálya fővonala töltése által el zárt területre; a közraktárak kibővitésére pedig, ha a javasolt vonal eltolás elfogadtatik, a 120 méter széles térszalag volna a Dunaág egész hosszában a kormánynak felajánlandó, s végre a kisebb iparos telepek részére a soroksári ut, tervezett tér, és zimonyi vasut közti rész hozatik javaslatba, gyárak számára pedig a soroksári ut alatti rész a tervezett tértől délfelé hagyatott fenn, mintegy 43.000 négyszögöllel.

— A szinházi szabályzat készitésére kiküldött fővárosi bizottság mai ülésén tárgyalta albizottsági szabályzattervezetet. Az ülés elején némely tagok a szabályzat szükségtelenségét hangoztatták, de a bizottság e fölött napirendre térvén, hosszabb eszmecsere közt letárgyalta az első három szakaszt. Meghatározván a szinház fogalmát, kimodták a terv értelmében, hogy szinművet vagy ennek részeit csak szinházban lehet előadni, azonban törülték azt, hogy „szinpadi maszkirozást vagy jelmezt" csak itt lehetne használni. A 2. §-ban a szövegen semmi változás nem történt, hogy szinházi engedélyt nyerhet magyar állampolgár vagy székhelyét Magyarországon tartó oly jogi személy, melynek igazgatósági tagjai vagy képviselői magyar állampolgárok. A 3. §-ban az engedélyi kikötésekből egy pontot törültek.

— A letétpénztár pénzeire vonatkozólag a tanács ma a következő javaslatokat határozta a közgyülés elé terjeszteni: a letétpénztár által kezelési dij czimén eddig szedett $^{6}/_{10}$ és $^{1}/_{2}$% megszüntettetik, a 6% kámat pedig továbbra is fenmarad, mi által a letétpénztár kikölcsönzött pénzeinek kamatlábja egyenlővé válik a gyámpénztári pénzek kamatlábjával; továbbá javasoltatik, hogy a letétpénztár által kezelt alapok kikölcsönzései jövőre teljesen szüntettessenek be, s vétessenek rajtok kisorsolható, s parin vagy parin alul álló biztos papirok mik meghatároztatnak a pénzügyi bizottság által.

Törvényszéki csarnok.

— A szégyen miatt. Szabó Julia és Váczi J. már néhány évig szerelmi viszonyban állottak egymással, és a legény csak azt várta, hogy katonakötelezettségének eleget tegyen, a leányt mindjárt elveszi. Eközben is azonban minduntalan a lány körül forgolódott és a szerelmi viszony hatását különösen a leány érezte, amennyiben áldott állapotba jutott. Ezen állapotát azonban sem anyjának, vagy vőlegényének sem senkinek föl nem fedezte, és nem is tudott róla senki. Igy történt, hogy f. évi april 4-én szülési fajdalmak lepték meg, és ugyanakkor jött tudomására, hogy a násznagyok már készülődnek és még ugyanaznap meg fogják kérni. — Rendkivül szégyenlette, hogy épen akkor kell szülnie, mikor a násznagyok ott lesznek és őt Váczi J. számára megkérik; azt csekedte tehát, hogy kiszaladt a pajta mellé — hol senki sem látta — megszült; s jóllehet látta, hogy gyermeke él, a szülés után betakarta szemétlel, bement a szobába és fogadta a násznagyokat. Ezek a lányon — a sápadtságon kivül — mitsem vettek észre, és annál kevésbé, mert a leány folyton velük volt, beszélgetett, sőt evett. Másnap délelőtt vádlott nő észrevétlenül eltünt a házból egy kis időre; ekkor a már holt gyermeket kezében elvitte a nem meszsze levő urasági kertbe és ott egy bokor alá tette. Történetesen épen az ő anyósa Váczi Jánosné ment ugyanazon helyre bürköt szedni délután Csonka Simonnéval és a gyermekhullát megtalálták és elvitték a község házához. Szabó Juliára esvén a gyanu, ez mindjárt bevallotta tettét. A pestvidéki törvényszék vádlott nőt emberölés miatt 1 évi fogházra itélte. Vádlott megnyugodott, kir. ügyész felebezett.

— Sornaliszt a törvényszék előtt. Ama nagyszabásu fenyitő per, mely a mult év folyamán A „Bombe" czimü bécsi élczlap szerkesztője Braun Izidor ellen Bécsben letárgyaltatott ma folytatólag tárgyalás alá került a budapesti fenyitő törvényszék előtt a nevezett élczlap volt társszerkesztője s ez időszerint a „Styx" czimü budapesti német élczlap szerkesztője Saphir Sándor ellen. — Saphir ugyanis midőn ellene s Braun Izidor társa ellen a bécsi tartományi törvényszék által a fenyitő eljárás megindittatott, Budapestre menekült, mig társát letartóztatták s az eleve Bécsben lefolyt végtárgyalás alkalmával zsarolás miatt 6 havi börtönre itélték. A bécsi törvényszék a zsarolás miatt hasonlóképen vád alá helyezett Saphir további üldözése végett, miután a budapesti törvényszék megtagadta vádlott kiadatását, az iratokat a nevezett törvényszékhez tette át.

Okot a nevezett bünperre a „Bombe" czimü élczlapban több bécsi uzsorás ellen intézett heves támadás illetve az ezen támadások révén elkövetett zsarolás szolgáltatott. A bécsi közönség akkoriban még a Bulatzell-féle végtárgyalás hatása alatt állott s mohon olvasta az uzsorások ellen intézett czikkeket. Braun Izidor és társa Saphir Sándor elhatározták, hogy az uzsorahajszot hasznukra fogják forditani.

Az első áldozat Fuchsbálg Mór uzsorás volt, ki kegyetlen meghurczoltatás tárgya lett a „Bombe" hasábjain, mindaddig, mig 75 frttal a szerkesztő száját be nem tömte. Eibenschütz Ascher hasonló czélból 100 frttot, Hecht Samuel 50 frtot fizetett Saphirnak, arra kérvén őt, hogy további üldözéseivel hagyjon fel. — A legkegyetlenebbül bántak el a szerkesztők Herscheles Herman uzsorással. — Herscheles ugyanis leányát férjhez akarván adni róla a „Bombe" a többek közt azt irta, hogy az az egy negyed millió forint, a mit leányának hozományul ad, lelketlen uzsoráskodás gyümölcse s minden krajczár a szegény áldozatok vérével van beszennyezve. Nagyon természetes, hogy Herscheles nem igen örült eme biografiának s minden lehetőt elkövetett, hogy a jövőre hasonló megtámadtatásoktól — megmeneküljön. Érintkezésbe lépett a szerkesztő urakkal, kik hallgatási dij fejében előbb 5000, majd 3000 frtot követeltek, mignem 150 frttal is beérték. Herscheles ezzel azonban még nem szabadult meg a további kellemetlenségektől, mert most meg Morgenstern barátját, ki leánya lakadalmára Galicziából Bécsbe jött, vette elő a „Bombe" s oly kegyetlenül „analisálta" a lengyel uzsorást, hogy ez alig mert az utczára lépni. Morgensternnek eme bécsi utja 200 frt előre nem látott kiadást okozott, mely összeget váltság dij fejében Saphirnak fizetett.

Frei Saul és Grossmann Lipót egy napon szintén arra ébredtek, hogy a „Bombe" a legundokabb uzsora üzelmekkel vádolja őket s nehogy hitelök tönkre tétessék s „társadalmi állásuk" alá ásassék 100—100 frt sarczot fizettek Saphirnak.

Vádlott Saphir Sándor budapesti születésü 48 éves, nős, 2 gyermek atyja, jelenleg a „Styx" szerkesztője, 1869-ben sajtóvétségért 2 havi fogságot szenvedett. Védelméül azt hozza fel, hogy ő a „Bombe" egyszerü hivatalnoka volt s mint ilyen kötelességében állott a Brayer Izidor főnöke által rá bizott missziókban eljárni, a mint ezt a közte és Braun között 1879-ben létrejött szerződésben is világosan benfoglaltatik. Elismeri, hogy ő az emlitett uzsorásoktól pénzt vett fel, de ez nem volt hallgatási dij, hanem egy általuk közölt „helyreigazitás" dija, melynek sora 4—5 frtjával számittatott. Ő e pénzt az utolsó krajczárig átszolgáltatta Braunnak, kitől az ekként begyült pénzek után még proviziót sem kapott.

Elnök felolvastat egy szerződést, mely vádlott és Braun Izidor között 1878-ban köttetett. E szerződés szerint Braun Izidor havi 250 frtért bérbe adja a „Bombe"-t Saphirnak, kötelezvén magát a „hallgatási" reklam s egyéb „jogczimek" alatt befolyó pénzeket a bérlőnek általadni. Vádlott azt állitja, hogy e szerződés sohasem lépett hatályba, mert annak érvényessége egy rokona által vállalandó jótállástól tétetett függővé, mely jótállás azonban be nem következett.

Elnök: Volt önnek befolyása az uzsorások ellen intézett czikkekre? Vádl.: Nem, hanem néha magam is irtam ilyeneket, pl. Hescheles uzsorás ellen, ki azzal dicsekedett nyilt helyen, hogy ő 200 perczentre dolgozik.

Elnök: Alkudozott ön az uzsorásokkal, midőn hallgatás fejében pénzt ajánlottak? Vádl.: Soha; elfogadtam bármely összeget, annál is inkább, mivel nem engem illetett, hanem Braun urat.

Délután két órakor a bizonyitási eljárás befejeztetett, mire a törvényszék az ügyészi inditvány meghallgatása után visszavonult. Fél óra mulva kihirdettetett az itélet, mely szerint Saphir Sándor a btk. 351. §-a értelmében a zsarolás vétségében bünösnek mondatott ki, s ezért 6 havi fogházbüntetés elszenvedésére, hivatalvesztésre s politikai jogainak egy évre való felfüggesztésére itéltetik. Vádlott s a kir. ügyész felebbeztek, ez utóbbi a büntetés kimérésére nézve.

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti heti szemle.

Budapest, nov. 27.

Gabnaüzlet. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Vidéki gazdasági tudósitóink értesitései szerint az őszi vetés be van fejezve és azon vetések, melyeket a sok eső el pusztitott, a legszebben állanak. A mily kedvező volt bizonyos ideig az esős időjárás, ép oly veszedelmessé válhatik annak tartóssága jövő termésünkre. A jóból is sok a fölösleges és ha az időjárás rövid idő alatt szárazra nem fordul, sok kárunk lesz a korán vetett buzában. — A korai buzavetés oly buja, hogy a sok nedvesség és lanyha időjárás folytán már sok helyen rothandi kezd és itt csak a száraz vagy fagyos időjárás segithet. Ugyanezt állithatni az árpáról, ellenben a rozs többnyire igen szép és baj csak az, hogy kevés buza van rozsda nélkül. Még egy hirt közölnek velünk levelezőink, mely szinte nem örvendetes. A szántóföldek jó részét a sok esőzés miatt viz boritja és igy az idén a szokottnál kevesebbet vetettek.

Már az elősorolt gazdasági viszonyok is eléggé indokolhatnák a gabnaüzlet e heti szilárdságát, de más körülmények is jelentékenyen elősegitették azt. Amerikában tényleg megkezdték a mult évi veszedelmes játékot; mesterségesen felcsigázták a gabnák és liszt árát és teszik ezt egészen indokolatlanul. Ha a maneuver megboszulta magát a mult időn, midőn tudvalevőleg Európaszerte sok termés volt, annál biztosabban várható az idén, mivel a mult évhez képest jó termés volt mindenütt. Amerikából e héten két izben jelentettek magasabb árakat és az első emelkedést követték a franczia és angol piaczok is, de már az ujabb emelkedést Londonban is bizalmatlanul fogadták és bekövetkezett a hét második felében az árfolyam reakczió a külföldi piaczokon.

A valamivel lanyhább külföldi tudósitások, a mi üzletünk irányzatát nem alterálták, mivel jelenleg ugyis csak a konsumtól függ üzletünk, — kivitelünk ismét pangásnak indulván. Az üzlet a hét elején nagyon élénk volt, malmok Angliában nagyobb lisztkivitelre számitván, nagyban vásároltak és a hét utolsó napjain csakis a korábbi beszerzések miatt csökkent a forgalom anélkul, hogy az üzlet alaphangulata, irányzat és árak változást szenvedtek volna.

Buzában a forgalom a hét elején külföldi igen kedvező tudósitások következtében igen jó hangulat mellett indult meg. Malmaink ennek következtében daczára a csekély lisztfogyasztás, és kiviteli kilátásnak, nagy mértekben vásárolták, ugy hogy a hét második felében már a gyenge kinálatok daczára sem tehettek további kötéseket, mivel a vett mennyiség átvételét lebonyolitani képtelenek voltak, miáltal az ár és irányzat semmit sem szenvedett, mert az a hét végével is igen szilárdan zárult. A heti forgalom mintegy 115,000 metermázsára tehető.

Rozsban a héten át semmi lényegesebb változás nem fordult elő. A forgalom eladók hiányában csak 5—6000 mmázsára szoritkozott változatlan irányzat és árban, megmaradt 10.15—10.40-en.

Árpában a hét folyamán csekélyebb volt a behozatal, miáltal a mult heti lanyhább irányzatot szilárdabb hangulat váltotta fel. Eladatott 10—12000 mmázsa, takarmányáru 6.20-tól 6.40-ig, maláta 7.30-tól 8.10-ig, serfőzdei 8.30—9.30-ig.

Zab nagyobb mértékben hozatott a piaczra s sürgősebben kináltatott, vevők azonban nem nagy kedvet mutattak a vételhez, mely körülmény az irányzatra nézve némileg hatott is, de az ár ez által nem szenvedett. Eladatott 10—12000 mmázsa rostálatlan hajóáru 5.80-tól 6, jobb minőségü 6.30-tól 6.50-ig.

Uj tengeriben kezdetben igen élénk hangulat és vételkedv mutatkozott, mi a hét második felében azonban szünni látszott, s az irányzat lanyhább lett. Eladatott 12000 mm. fele részben bánáti, más részben pedig más vidéki, mely előbbi 5.30-tól 5.40, utóbbi pedig 5.10-től 5.20-ig fizettetett.

Ó tengeriben nem volt forgalom.

Repczében a forgalom a hét folyamán is igen lényegtelen s nagyobbára csak helyi olajgyárosok által vásároltatott; csendes irányzat és változatlan árakban, eladatott mintegy 4—5000 mm. bánáti és káposztarepcze, előbbi 12⅛—12¼, utóbbi pedig 12⅜—12½-ig fizettetett.

Vadrepcze eladatott mintegy 4000 mm. 5½—5¾ frt.

Határidőüzletről igen kevés jelenteni valónk van. A forgalom amerikai haussetudósitásokra kezdetben itt is szilárdabb hangulat mellett indult, később azonban spekulansok által ezen hirek ösmeretes amerikai szédelgésnek nyilvánittattak s a vételtől igen tartózkodtak, miáltal tavaszi buza a hét folyamán a mult heti zárlathoz képest 10—12½ krral csökkent, ellenben a tengeri és zab tavaszra csak keveset változtak.

A következő részletezés az üzlet forgalmáról bővebb felvilágositást nyujt:

Szokványbuza tavaszra megindult 12.32½, csökkent 12.28-ig, emelkedett ismét 12.35-ig, csökkent ujolag 12.30 22.25—12.22½ egész 12.20-ig s az utóbbin meg is maradt zárlatig. Eladatott körülbelül 20—22 rakomány á 2500 mm. a fenti árakban.

Bánáti tengeri 1881. máj.—jun. megindult 6.22½-en, csökkent 6.20-ig, javult később 6.25-re, csökkent ujolag 6.2 2½-re, majd ismét 6.25-ig emelkedett és a hét végével 6.20-on zárult. Eladatott körülbelül 15 rakomány á 2500 mm. a fent kitett árakban.

Nemzetközi tengeri 1881. márcz.—április hóra igen kevés jött forgalomba. — Az ár 6.12½—6.17½ között mozgott.

Zab tavaszra kezdetben szilárd volt, később azonban sürgős kinálat állott be, s a mult heti zárlathoz képest 7½ krral csökkent. Megindult 6.42 ön, zárult 6.35—6.40-en.

Káposztarepcze 1881. aug.—szept. szilárd hangulat és irányzat mellett mintegy 3000 mmázsa adatott el, 12⅝-tól 12¾-ig.

Lisztüzlet. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Az üzleti helyzet mult héten ismét meglehetős kétessé vált. Azon szilárd irányzat mellett, mely néhány hét óta nyilvánul s ezuttal is tulsulyban maradt, a vevők részén ezen a héten látszólag némi tartózkodás volt, melynek kell tulajdonitani, hogy a forgalom belföldön jóval hátramaradt az előbbi hetekben elért forgalmi eredmények mögött. A vevők tartózkodásáról szólva, megemlitjük itt, hogy különösen a helybeli lisztkereskedők nem igen akarták elhatározni magokat ujabb kötések eszközlésére, mert, mint állitják, az üzletnek nálunk egy idő óta kedvezőtlen menete van, a fogyasztók igen gyengén vásárolnak, a miért is egyelőre beérik azon készlettel, melyet korábban szereztek vala be. Ugy látszik, a vidéken is hasonló körülmények forognak fenn. — Az üzletnek fennemlitett határozatlan állapotát az árjegyzésben is lehetett észlelni. Egyes malmok a megelőző heti árakhoz ragaszkodtak, mások tekintettel a kiviteli forgalom javulására még magasabb árakat követeltek, mig a gyárosok egy része készséget mutatott, egyes fajták áraiból valamit leengedni. Átlagosan véve, azt mondhatjuk, hogy az árak körülbelől változatlanul tartották magukat e héten.

A kivitel Angliába szépen fejlődött. Amerikában jelenleg hatalmas hausse-spekuláczió áll fenn, mely az amerikai buza és liszt árát mesterségesen emeli, még pedig annyira emeli, hogy Angolországban az amerikaiak árkövetelését már tulzottnak találják és más eredményü gyártmányt, nevezetesen magyar lisztet, az eddiginél nagyobb mértékben kezdenek beszerezni. Igy az amerikai hausse javunkra válik s a finom liszt kivitele, mely az év első három negyedében annyira csökkent, az utolsó negyedben határozottan javulni látszik.

Korpa iránt a vevők e héten sem viseltettek különös érdekkel; e czikk mind a két fajtája árszerint alig hogy tarthatta utolsó jegyzését s egészben véve léhán kelt el.

Átlag következő árak jegyeztettek a hét végén;

A váltó.

(Szinmü 5 felvonásban. Irta Bercsényi Béla. A Nemzeti Szinpadon először adták 1880. november 26-án.)

Az uj szinmüről egyszeri hallás után aligha birnék részletekre terjeszkedő itéletet mondani; hanem számot adhatok a kedvezőtlen benyomásról, melyet reám gyakorolt. Lehetnék diplomata s Bercsényi ur felé fordulva, mondhatnám: Uram, fogadja őszinte bámulatom kifejezését! Ön az uzsora kérdését, melynek fölvetésekor minden jó lélek dicséri ez Urat, végre drámai méltóságra emelte. Lenyergelte a pegasust s helyette ama büvös zöldes papiron nyargal fel a drámai Parnassusra. Eddig a szinpad az uzsorást csak mint Arlequinot ösmerte, Balzac regénye pedig mint dämont. Ön letépi róla a bohócz ruhát, kihajtja belőle az ördögöt s oda állitja a lámpák elé természetes mivoltában — mint gazembert. S teszi azt oly ügyesen, hogy szinte kedvünk volna azt a Kistelki Sándor ügyvéd urat még hét óra előtt börtönbe kisértetnünk, mielőtt elkezdi förtelmes munkáját.

De nem! Kiszenvedi bünét a szinpadon is. Nem ösmerek darabot, a hol oly kevés tisztelettel viseltetnének a szereplők a „hős" iránt, mint az ön darabjában. Hát mögött és szemben, palam et publice legalább háromszázszor ütik fejéhez a homeri következetességgel visszatérő epithetont: „gazember". Hiszen az, — az; de nem csodálnám, ha kissé finom idegzetü nőnek végre is eszébe jutnának Margaretha szavai: „Nachbarin, euer Fläschchen." Tudom: lelkünkön semmi sem könnyit annyira, mint a „Kraft- ausdruck." Én e körülményben nem is látok egyebet, mint azt, hogy Ön a társadalmi erkölcsbiró haragjával irta meg alakját. Azért üdvözlöm önt a Szent Realismus nevében s csak arra kérem, hogy az élet változatosságát a karakterfestő jelzők használatában is jobban tekintetbe vegye. Ainsi soit il.

S csakugyan oly „gazember" az az uzsorás Kistelki? Kétségkivül; csak az a baj, hogy ügyetlenebb, mint gazember. S a vele szemben állók csak szerencsétlenek, könnyelmüek, a kérlelhetetlen sors martalékai? Oh nem, némelyike megfoghatatlan bárgyusággal rohan Kistelki kivetett hálójába. — A gyönge indokolás azután már csakugyan nem a realizmus követelménye; a bárgyuság, ügyetlenség, lágy agyvelő ugyan bőven terem az életben, de az iró elvéti dolgát, ha társadalmi problémák dramatizálásánál hősei értelmi képességére csak csekély gondot fordit. Itt az irónak nagyon komolynak kell lennie, különben darabja igazán puszta játék. Az indokolás ereje darabjának is ereje: ha ebben elvéti, nem a bünt állitja pellengérre, hanem müvét döfi agyon. Pedig ilyen sebektől Caesarként vérzik Bercsényi „Váltója." Főhőse maga sem tudja mit cselekszik, pedig ugyancsak nagyra van eszével. A magát megszedett uzsorás most már le akarja „bonyolitani" ügyeit; élvezni akar s nem „dolgozni" többé. Irodáját ezentul a kaszinó termeivel akarja fölcserélni. Eddig pióca volt, most gentlemannek készül. S mégis egész cselekvése olyan, hogy hamarabb juthat börtönbe vele, mint czéljához. Ez pedig már nem is Kistelki hibája, hanem az iróé. A baj egyik oka abban is rejlik, hogy Bercsényi hősében több embert akart egy személybe foglalni. A közönséges uzsorást, ki arczátlanul, világos nappal üzi mesterségét s kinek magasabb álmai nincsenek; a „nobel" uzsorást, ki magának földalatti munkájával társadalmi befolyást akar szerezni s egyáltalán a lelkiismeretlen parvenut, ki minden eszközt megragad, hogy végre ő tapodhasson, ott hol eddig őt tapodták. E három species psychologiája egymástól nagyon eltér s ha összeszürjük őket, aligha kapunk egész embert. Kistelkiben hol az egyik, hol a másik kerekedik felül s csak akadályozzák egymást. Az a Kistelki, ki neje nevére ad uzsorakamatra pénzt — az a közönséges pióca és sehogy sem lehet a „parvenu".

Képzeljék csak olvasóim! Kistelki a világ előtt a nemes embert, a hazafit, a bőkezüt akarja játszani, s a társaságban ő szidja legjobban a lelketlen uzsorásokat. De hol marad agya? Nem talál jobb Strohmannt titkos üzletei számára, mint nejét? Hisz ugy titka napnál világosabb. A ki ilyet tesz, az őrült, ha kaszinói tagságra gondol. Bercsényi előtt itt nyilván az utféli pióca képzete lebeg.

S ha még ez volna minden, ha nejével egyet értene! De neje, kit ő uzsorában szerzett, nemes, imádatos nő, ki gyülöli férjét. És Kistelki mégis ellensége nevére kölcsönzi pénzeit. Hősünkben a nyomorult uzsorás a parvenu alól minden ok nélkül elhuzza a gyékényt. Ha nekem ily esztelenséget el kell hinnem, akkor inkább semmit, vagy mindent hiszek.

De Kistelki még meglepőbb dolgokat mivel. Ellenségét, Andorlakit, ki utjában áll, meg akarja semmisiteni. S e végből oly eszközhöz nyul, mely kétségbeesettebb a kétségbeesésnél. Andorlakinak egy váltóján a kezesek aláirását hamisitja meg s a hamisitást Andorlakira akarja ráfogni. Valóban nagyon különös akkor mondani „va banque"-ot, midőn tudjuk, hogy a bankban semmi sincs. Elépést Kistelkinél sem az ügyvédből, sem a közönséges uzsorásból, sem a hidegen méregető parvenuből meg nem magyarázhatjuk. E tettéért egyedül szerző felelős. Ez az egész hamisitás a szerző kelepczéje, a melyben aztán a vadat ugyancsak könnyü elfogni.

Még egy más dolgot sem értek. Honnan veszi Kistelki azt a büszkeséget, hogy ellenteleit egyszerre csak térden állva kivánja látni maga előtt? Honnan kerül belé a dacznak e luxusa? Hol észlelte ezt a szerző a Kistelkiekben? Sehol sem, hanem az alaknak ügyes praktikus létére egy kis szinpadi fénymázt akart adni — ennyi az egész.

Ép oly kevéssé finomak a selyemszálak, melyekből szerző hőse nyakára a hurkot szövi. Szegény Kistelki az utolsó pillanatokban egészen eszét veszti. Van egy áldozata, kit ő vitt rá a váltóhamisitásra és a ki lelke keserüségében csak ugy önti Kistelkire a sok „gazembert", valahányszor szeme elé kerül. S a döntő perczben Kistelki mégis egészen ez emberre bizza magát. A szerző iránti szivességből ugyan gyanakszik rá egy kicsit, de végre, különben is későre járván az idő, mégis testét-lelkét kezébe szolgáltatja. S ezzel nyakán a hurok. Egyéb sem marad hátra, minthogy agyonlője magát s a szerző ugy akarta, hogy hőse még azt a töltés puskaport se érdemelje meg. Midőn a cselekmény ilyen nagyon felületesen indokolt záradékkal végződik, akkor kezdettől sem nagyon erős alapon indulhat meg.

Hibás alak az Andorlakié is. Ugy lép föl, mint a kinek missziója van, ő a megtestesült tüz, mely a társadalom miasmáit kiégeti. Ilyen az első felvonásban. A második felvonásban — már kiégett. Eljön Kistelkihez, kit lepiszkolt, nyilvánosan hitványnak bélyegzett — és bár nemes czélből üzleti összeköttetesbe ereszkedik vele. Rábiz egy nagy összegü váltót s értékesitésére fölkéri. Az üzleti összeköttetés, a váltó gondolata igaz, nem tőle, hanem az ügyvédtől származik. Ez azonban a dolgon nem változtatt. Andorlaki nem az első felvonás embere többé, hanem az iró bábja lesz. Azután sokat tapasztalt ember létére ugyancsak rutul szeleburdi. Szereti Kistelki nejét. Megtudja tőle, hogy a nő „áldozat", ki még mindig szereti őt. És mégis később idegen ember egyetlen szavára egy tönkre jutott asszony pathetikus vádjára egyszerre csak minden rosszat elhisz e nő felől. Fut-fut a szinpadról, s mit sem akar többé tudni róla. Pedig egy perczig, csak egy perczig kellett volna még maradnia, — a mi egy négy órás darabban nem is sok idő — s meghallhatta volna az igazat. Hanem ő tudja, miért fut; megrántották a szinfalak mögül.

Ez a harmadik felvonás végén történik, mely a darab hatásos része s tegnap este, mint mondani szokás, erősen „beütött." Jászayné Mari lép a szinpadra, mintegy csődbe jutott öngyilkos gyáros özvegye, hogy mulató társaság közepette Kistelkire és nejére, kinek nevében a csődöt kérték, szórja siralmas átkait. Ez a jelenet a darab cselekményének ép kellő közepébe esik, szükséges is a nyilvános botrány miatt, mely Kistelkit éri. Hanem szinpadias inkább, mint indokolt, zajos inkább, mint szép. Asszonyom! maradjon férje hullája mellett sirni s ne jöjjön el halottjától fényes társaságba, rongyosan átkozódni. Ugy is tudom, nem jószántából jött, keserve nem oly szinpadias és mindig van abban valami izlésbántó, mikor a nyomor rongyaival, a gyász könyeivel kérkedik. Hanem hát e jelenet szükséges. Kistelki „lehetetlenné" van téve, neje hazulról elrohanhat s a katastropha jelentkezhetik. Legalább azt is megtudom, hogy Kistelki nem megbocsáthatatlan vigyázatlanságból kölcsönözte pénzeit neje neve, hanem ujra a szerző iránti szivességből. Ha a csődkérvényen nincsen Katalin neve, hol marad az átok, Andorlaki csalódása? S az átok nélkül hol marad a harmadik felvonás? A mint olvasóim észrevehetik a realizmus nagyon követelő.

Van a darabnak még egy alakja, kivel sehogy sem tudok megbarátkozni. Az Keve Gusztáv ur. volt váltóhamisitó, most pedig érzelmes atya és Kistelki czimosztogatója. Majdnem minden felvonásban oly véghetlen szerencsétlen és oly megindultan szereti gyermekét, hogy szinte akaratlanul zsebünkbe nyulunk; szeretnénk neki valamit ajándékozni. Az egész ember csupa siralmas vergődés. Ha még egyszer a „Váltót" megnézem, festett pisztolyt küldök fel a szinpadra, hogy meglőhesse magát. Azaz: hiaba tenném. Van nála egy mindig, de nem használja. Maga megvallja, hogy nem használja. Miért hordja hát? Mert az ötödik felvonásban szüksége van rá — Kistelki ellen.

Ellenszenvem van még a drámai bébék ellen is, kiket Bercsényi ugy kedvel. Nincs természetesebb valami, mint a jól induló gyermek s nincsen hamisabb csemete, mint a drámai kisdedek. Milyen okosak, milyen érzelmesek, hogy megéreznek minden titkot! Ments meg isten tőlök. S e darabban a bébé még egy siralmas ember gyermeke!

A kevéssé indokolt vagy csinált alakokból szövődik azután a kuszált cselekmény, melynek néhány szálát olvasóinknak is felmutattuk. De ha mint egészet veszszük is, feltünik rossz oekonomiája. A darab tulajdonkép a második felvonás végén kezdődik. — A jelenetek mind egyforma hosszuk, szinte azon gondolatra jutunk, hogy Bercsényi azért nyujtotta, hogy minden szinésznek legyen elég „tere", megmutatni, hogy mit tud. De a darab van-é a szinészért, vagy a szinész a darabért? Igy megtörténik, hogy az ir sokkal erősebben néz az ismert szinészek személ- mint alakjai lelkébe. — Azután tulságos sokat beszél Bercsényi. Mintha minden gondolatára sulyt fektetne; a dialog egy negyedét bátran törölni lehetne. Hasonlatai találók, bár nem mindig válogatósak. Vannak nők, kik olyanok, mint a paloták, azután mint a jól berendezett éves lakás, azután mint a hónapos szoba, végül jön a „mi egy s más." Tetszik?

S most még egy őszinte szót. Bercsényi darabja is azon iránynak hódol, melyet szinpadi realismusnak neveznek. Vigyáznunk kell, hogy a „szinpadi," ne legyen benne hasonlithatatlanul fontosabb, mint a realismus. A realismus müvészi irány, a melynek eszménye van, mint minden müvészi stylusnak. — A modern drámában is a realismus egészen mást jelent, mint pusztán szinpadi routint. A realismus a legszigorubb jellemfestést kivánja meg, a cselekménynek szigoru következetességét. E nélkül a realismus nem müvészet, hanem chablon, — mint az ellenkező iránynak is meg van a chablona. — Nyereségnek tartom drámairodalmunk mai fejlődését, hanem tudom, hogy az egyik véglet oly hibás, mint a másik. S nem mulatságos-e, hogy Bercsényi drámájának cselekménye valami „Sensationsroman"-ban benne lehetne? Ebben pedig társadalmi problemák müvészi rajzát senki sem fogja keresni.

Az iránynak tulhajtása az izlés bizonyos durvulásával jár. A közönség először örül a kitünő fotografiáknak. De azután jönnek az olcsóbb „fényképészek" s végül mindegyik talál vevőt. De itt már a ténykép észt okolom és nem mondom többé, üdv neked rossz képeidért, mert lám! a közönség kap rajtuk. — Az iró nemcsak a közönség izlését követi, hanem az izlést neveli is.

S hogy én mindezt derék müvészünkkel szemben hozom fel? S hogy bennem a kritikai lelkiismeret épen vele szemben berzenkedik? Csak azért történik, mert Bercsényi irói babérjaiból szakithatunk egy pár levelet (különben egész erdővel áldja meg az isten) s koszoruja mégis épen marad. Az iró vereségét nála a müvész kényelmesen kiheveri. S talán ő fog legkevésbbé haragudni, ha müvére irodalmi mértéket alkalmaztunk. Ha hibáztam — e pontban hibáztam.

Különben Bercsényi sokkal szellemesebb ember, semhogy gyermekét oly kritika nélkül szeresse, mint azt darabjaiban a szinpadi szülék teszik. És ép ezért nem is enyhitem itéletem szigorát sikerült részletekre, ügyes mellékalakokra szórt banalis dicséretekkel.

P. J.

0	1	2	3	4	5	6
22.60	22.—	21.40	20.80	20.80	19.20	18.20
	7	8	8½	8¾	9	
17.40	16.—	14.50		11.—	9.60	
		F		G		
		3.90		3.90		

100 kilo után összsuly tiszta suly gyanánt.

—

Kimutatása a budapesti vaspályákon és gőzhajón megérkezett, elszállított és Budapesten átment gabnanemeknek:

Buza Rozs Árpa Zab Tengeri Repcze Liszt Különf.

A magy. államvaspályán.

Kilogrammokban.

Érkezett.

4984400 184200 335400 119800 895400 62200 102000 481900

Elszállittatott:

8800 50300 373400 — 10000 284100 2114500 501500

Az osztrák államvaspályán:

Kilogrammokban.

Érkezett.

1774800 59100 250000 24500 — — 91700 —

Elszállittatott.

— — 22000 10500 — — 307600 —

A déli vaspályán:

Kilogrammokban.

Érkezett.

59000 30000 20000 20000 30000 — 5217900 —

Elszállittatott.

1010 — 5830 — — 6010 3925700 —

A cs. kir. szab. gőzhajó-társulat:

Métermázsánként.

Érkezett.

4411600 — — — — — — —

Elszállittatott.

87790 7920 35110 7960 — 23380 1544600 —

Budapesten átment.

1645800 85720 1210 1911200 — — 3183000 —

Hüvelyes vetemények. E héten is csendes üzlet volt; az árak mérsékeltebbek lettek, a forgalom nem volt kielégitő.

Bab, nagyon kinálták és csak olcsó áron akadtak vevőre. Első rendü 9.50—75, dunavidéki 9—9.25, e. r. törpe 10.50—11. Sokat hoztak s nagy része eladatlan maradt.

Lencse, nem hozatott; ára a minőség szerint állapodik meg.

Borsó, sokat kinálták, de drágán s ez volt oka, hogy üzlet nem fejlődött ki; e. rendüért 12½ frtot sdnak, 13¼—14 frtot kérnek.

Köles, takarmánynak való elegendő van kézben, 5 frtért és valamivel olcsóbbért is kapható; e. r. 6 frt.

Köleskása, szilárd, csendes üzlettel; kevés 10.90—11 frtért kelt el zsák nélkül.

Bükköny nem volt forgalomban; névleges ára 6—6.50.

Lenmag szilárd, nem sok van forgalomban, kevés 13.50—13.75 ért kelt el.

Mák szilard; bár most már többet kinálnak, de ára a korábbi, szürke 34—35, kék 36—38 frt.

Muharmag nincs forgalomban, ára meg sem határozható.

Termények (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Terményekben a hét folyamán sem volt nagyobb üzlet. Habar egyes czikkek valamivel emelkedtek, a forgalom mégis általában lanyha, s az emelkedés csak is az áru hiányában lelte magyarázatát.

Disznózsir a hét folyamán igen csendes volt. Az árak változást nem szenvedtek. Fizettetett kész áru városi 70—71 hordóstól, novemberi szállitásra 67—68, decemberre 64—65, hordó nélkül 68-69.

Szalonna városi légen szárított 65—66, falusi 55—56, november—deczemberi szállitásra 60—61, füstölt 70-71, paprikás 62—63.

Szilva a hét folyamán kivitelre jobban kerestetett és a csekélyebb hozatalok következtében az üzlet jobb hangulat mellett folyt le, s az árak valamivel szilárdabbak.

Eladások a következő árakban fordultak elő; boszniai hordóban kész áru 9½—9¾, zsákokban első minőségü 11.12—11.37, alábbrendelt minőségü 10.37—10.75-ig, szerbiai hordóban 9.50—9.75, zsákokban 9.12—9.37. Határidőre boszniai november—deczemberre hordóban 10—10.25, deczemberre 10.25—10.50, szerbiai november—deczemberre 9.12—9.25, deczemberre 9.25—9.50.

Szilvaiz csekély forgalom mellett változatlan maradt. Fizettetett bánáti első minőségü 23.—, másodrendü 22—23, szlavonai 23.50—24.50-ig.

Méz csekély behozatalok mellett sziláreabb volt, jobb minőségü igen keresett. Fizettetett sárga csurgatott 34—36, nyers minőségü 30—32, minőség szerint.

Viasz rozsnyói 122—124, bánáti 128—130 fizettetett.

Faggyu 48-49-en zárult.

Gubacsban igen kevés forgalom volt, mivel börgyárosok a kevés termés következtében iparkodtak szükségleteiket idejekorán beszerezni. Az árak változatlanok.

Borkő igen kevés jön a piaczra, alábbrendelt minőségü 57—60, jobb minőségüért pedig 63—65 frtot fizetnek.

Luczernában a hét folyamán csendesebb volt a forgalom. Az árak változatlanul zárultak. — Elsőrendü magyar 60—61, másodrendü 55—56, francziai 90—92, olasz 72—74 forintig vétetett.

Burgonya nagyobb mértékben hozatott a piaczra s olcsóbb árakban adatott; sárga jobb minőségü 2.05—2.20-ig, alábbrendelt minőségü 2—2.10-ig.

Kenderben a belföldi piaczokon csendes lett a forgalom, mivel a külföldi keresletek megszüntek.

Keményitőben változás nem fordult elő. Az ár a multhoz képes nem változott.

Enyv szintén nem változott s 39—40-en zárult.

Gyarmatáruk. A lefolyt héten a gyarmatárubeli üzlet meglehetősen nyugodt maradt, és nevezetesebb változás nem jelezhető. Czukor még mindig csak szüken érkezik, miért is ára nem szállt le.

Kávé szintén változatlan. Rizs, olasz fajok, ujból 50 krral drágultak.

Füszerek, igen szilárdak; jó és szegfü bors körülbelül 2 frttal, fahéj 1½ frttal magasabb.

Szikső. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Árban változatlan a forgalom, az idénynek megfelelőleg kedvező, nagyobb mennyiségben magasabb foku 11—12 frt 100 kilója.

Kocsikenőcs (Az „Egyetértés“ tudósitása.) ára a gyanta emelkedése folytán magasabb, nagykereskedők részére 9.50—10 forint 100 kilója.

Szesz. Változatlan üzleti viszonyok mellett az árak is mult heti álláspontjukon maradtak. Jegyeznek: Sesz, nagyban 35¼ frt, szesz kicsinyben 36¼ frt, szesz, sajtóeleszto áru 37 frt, szesz finomitott 28½.

Olajnemek. Petroleum. Mult hét óta az ár ismét valamivel csökkent, ugy hogy ma már nagyobb mértékben 20½—20¾ frt adatik 100 kilogrammként készpénzfizetés mellett, százalék nélkül, a forgalom igen kielégitő volt.

Repczeolaj csendes hangulat és irányzat mellett 33¼—33¾-en zárult.

Lenmagolaj szintén csendes irányzatban zárult, jegyeztetett 42—42½-en.

Gyapju. (Goldmann és Engel tudósitása az „Egyetértés“ részére.) A héten a londoni áruverezésről érkező tudósitások azon hirt hozzák, hogy a szeptemberi árverezésen elért árak ez alkalommal is szilárdan tartották magukat. Ennek következtében a helybeli piaczon is mutatkozott némi élénkség, és mig utolsó tudósitásunk szerint a vásár óta semmi forgalom nem volt, már a héten, habár külföldiek nem is, de belföldi gyárosok kerestek fel piaczunkat, kik megelehetős vásárlásokat tettek és jól tartott árakat fizettek.

Eladattak a következő tételek: 300 mázsa jobbminőségü pestvidéki egynyiratu 83—84 frtjával egy belföldi kartolyfonoda részére, 120 mázsa középfinom posztógyapju 117—118 frtjával, 120 mázsa báránygyapju 80—81 frtjával belföldi gyárak részére.

Nyersbőrök. A lefolyt héten e czikkben teljes üzletpangás uralkodott; s egy középszerü csapat száraz magyar ökörbőrök kivételével, melyek mult heti árakon, a bánságban eladattak, semmiféle jelentékenyebb esemény nem adta magát elő. Keresethiány miatt az árak változatlanok maradtak.

Kézmüáruk. A vásár nem volt az üzletre különös befolyással és nem elégitett ki senkit sem. Az abnormis időjárás nagyon befolyásolta a kereskedést és csak a legszükségesebb tárgyak beszerzésére szoritotta azt. A rendes vevők sem jelentek meg valamennyien, a kik megjelentek, tartózkodók voltak. A pénzbehajtás gyengén megy; csőd nem fordult elő.

Rövid és norinbergi áruk. (Leipniker Manó és Gyula czég tudósitása az Egyetértés részére.) E hó második felében az üzlet nagyon hanyatlott; és ez minden tekintetben érezhető, mintha gy a megrendelések száma csökkent, az utazók nagyon csekély üzletet csinálnak, ugy hogy azok visszahivattak, és kisebb vevők, kik a készpénzüzletre irányadók — csak csekély számmal jelentkeztek. — Első pillanatra felismerhető, hogy a kedvezőtlen időjárás, mely alatt különösen a vidéki kisebb üzletek szenvednek — oka annak, hogy a máskor oly élénk novemberi üzlet most jelentéktelen. — Az árufogyasztás október hóban ugyan kielégitő vélt, de nagyon valószinü, hogy a déli üzlet a lipótvásárkor elért eredménynyel végét érte.

A lanyha üzlet daczára néhány czikkekben élénkebb forgalom mutatkozott. Szövőczérna szállitásra kötés fordult elő, nyomtatott és sima kalmuk valamint parkent és szövöttárukban az üzlet meglehetős élénk; — felemlitendők még zephir és kötőpamut, czérna, kártyaczérna, gépczérna, carton áru — továbbá evőeszköz, pakfonggomb, szijtü és kefeárak, valamint uj és használt kártyák is. Stearin és paraffingyertyákban, ugy mosószappan iránt ugyan csekélyebb kereslet volt, annak daczára azonban a magasabb árak szilárdak maradtak.

Az inkasso rosz volt, és néhány fizetés-képtelenségi eset is fordult elő.

Végül az uj fogyasztási adónak az általunk képviselt ágra igen káros voltáról kell megemlékeznünk, annál is inkább, minthogy be van bizonyitva, hogy a helybeli piacz — csekély kivétellel — az egész országot látja el gyarmatárukkal; de ha a vidéki kereskedő — ezen fogyasztási adó életbeléptetése folytán — más és mindenesetre külföldön lévő — bevásárlási forrást keres magának, akkor igen valószinü, hogy a mi czikkeink is jelentékeny csorbát fognak szenvedni; — mert a kiterjedt gyarmatáruforgalom a budapesti piaczon egy nem megvetendő factor, mely más áruczikkekkel szoros összefüggésben áll, és habár a kézmüáru-, rövid-, norinbergi- és bördiszmü áruforgalom tényleg nem lesz alávetve az uj fogyasztási adónak, mégis ha ez a czukor és kávénál alkalmaztatni fog, meglepetéssel fogjuk észrevenni, hogy a fent jelzett ágak forgalmuktól megfosztva vannak. És épen azért az illető köröket már ma is ezen körülményre akarjuk figyelmessé tenni, nehogy a látszólag nem érdekelt köröket e veszély készületlenül találja.

Sertésüzlet. Budapest-kőbánya, november 26. (I. magyar sertéshizlaló és előlegező részvénytársulat.) A heti forgalom különösen nehéz sertésekben igen élénk volt, és mérsékelt árakon sok adatott el; könnyebb sertésekben azonban az üzlet el volt hanyagolva. — Üzérkedésre egy nagy tétel nehéz romániai transito sertés köttetett 54½—56 kron. — Makkon hizlalt sertés sok hajtatott fel, a vételkedv azonban jóval csökkent, — különösen azon vevők csalatkoztak várakozásukban, kik a hét végén fedezték szükségletöket. — Jegyzett árak: magyar válogatott 220—280 k. 56—57 kr, öreg nehéz 53—54 kr, vidéki felhajtás 48—51 krajczár, transitó szerbiai áru 50—54 krajczár, netto kilogramonkent. Makkon hizlalt sertések minőség szerint 50—56 kr. 25 kilgramonként élősulyben 4% leengedés 40 krig. Takarmányárok: tengeri régi 8 frt, uj 5.60 kr. mázsánként, árpa 6.50 kr. Helybeli állomány: november 19-ről maradt 50.650 drb; hozzáhajtatott Délmagyarországból hizott 6430 és makkon hizott 2360, Szerbiából 390, Romániából 560, magyarállamvasuton makkon hizlalt 3630, összesen 64.020 drb.

Elhajtatott felső Magyarországba 330, Bécsbe 2370, Csehországba 690, Bodenbachon át 2640, Ruttkán át 1250, Délmagyarországba 390, összekötő vasuton 20, helybeli fogyasztás 2230, külteiki 100, kőbányai hentesekhez 100, marad állomány 53,900 db, ezek között 9000 db makkal hizlalt. A részvény-szállásokban van 13050 db. Az egészség-rendőri és transitó-szállásokban maradt nov. 19-éről 6135 db, hozzahajtatott 388 db, szerbiai és 562 db romániai, összesen 7085 db, ebből elhajtatott 1116 db, marad állomáson 5969 db és pedig 2150 db szerbiai és 3719 db romániai. Az egészség-rendőri szemle által eddig 1358 darab lett a fogyasztás alól kivonva és kiirtva.

Az uj fogyasztási adók.

A pénzügyminiszter — a mint halljuk — a pénzügyi bizottság legközelebbi ülésén tárgyalás alá kerülő elvezeti adótörvényjavaslatokra vonatkozólag oly esetleges módositásokat, melyek a kávé, czukor és söradónak az egész országra nézve egyforma tételének megállapitását, vagy pedig a likőr és czukrosság-gyártás tekintetbevételét czélozzák, elfogad.

*

A szegedi kereskedők is értekezletet akarnak tartani, az uj fogyasztási adóról szóló törvényjavaslat tárgyában. A határidő még nincs megállapitva. A Sz. H. megjegyzi, hogy Szegeden is általános visszatetszéssel találkozott a javaslat, és valószinüleg ily irányban fog az értekezlet nyilatkozni.

*

A budapesti kereskedelmi testület felirata a képviselőházhoz a fogyasztási adók tárgyában.

A kereskedelmi testület volt első a fővárosban, mely a tervezett uj fogyasztási adók ellen szavát felemelte és a pénzügyminiszterium is anynyi tisztelettel viseltetett azon testület iránt, hogy értekezleteire képviselőt küldött ki. A keresk. testület és a pénzügyminiszterium képviselője köztlétrejött megállapodást közöltük és ma megkaptuk a kedelmi testületnek a képviselőházhoz intézett feliratát, mely az emlitett megállapodás alapján szerkesztett. Ez emlékiratról közöljük a következő, a tárgyra vonatkozó részeket:

Kereskedelmi testületünk folyó évi november 24-én tartott ülésében elhatározá, aggályait itten is kérvényileg kifejezni, és egyszersmind kérni, miszerint a mélyen tisztelt képviselőháznak a fentérintett törvényjavaslattól a hozzájárulást megtagadni méltóztassék.

Már az is káros és veszélyes, ha egyes czikkek rövid időközökben uj meg uj adóval terheltetnek.

Csak néhány hete annak, hogy a közös czukortermelési adó 6 millióról tiz millióra emeltetett, s alig, hogy a kereskedelem e terhet számba vehette s az egyensuly helyre állhatott, — mert a magasabb czukortermelési adó még csak f. év okt. 1-én lépett életbe — máris ugyanezen téren ujabb és magasabb adófokozás terveztetik!

A kávé adója is, 1879. január 1-jén a vámnak métermázsánként 16 ezüst forintról 24 arany forintra való emeltetése által papirban számitva mmként 12 frttal emeltetett!

Ezen, még csak nem rég foganatositott jelentékeny adófokozásokkal szemben nem lehet helyes és czélszerü a kérdéses két czikket, oly rövid idő mulva, ujabban és oly tetemesen megterhelni, a mint ezt a tvjavaslat kivánja.

Másrészt pedig a vámok és fogyasztási adók emelkedésével, terjedni szokott a csempészet is, s előre látható, hogy a kérdéses törvény életbe lépése esetében, a czukor- és kávécsempészet nálunk annál könnyebben fogna üzethetni, mert a czikkek, külön országos vámsorompók hiányában, fogyasztási adómentesen fognának az országba behozathatni és itten titkosan elhelyeztetni.

De még nagyobbak azon hátrányok, melyek a kérdéses törvényjavaslatban szabályozott adó-kivetés és beszedés módjaban rejlenek.

A törvényjavaslat ugyanis a fogyasztási adótételeket a városok és községek lakosainak száma szerint osztályozván, s az adó beszedését a zárt városok és nyilt községekre nézve eltérőleg szabályozván, ezen egyenetlenségnek ez volna szükségszerü következménye, hogy a czukor- és kávé-árak is, az adótételek s az adóbeszedés terhei vagy előnyei szerint különbözőképen alakulnának.

S miután a vidéki fogyasztók a magasabb adótételekkel terhelt zárt városok és nagyobb községek mellőzésével, vagy közvetlenül az ausztriai nagy raktárakból, vagy pedig oly nyilt községekből fognák szükségletüket fedezni, melyekben a kérdéses czikkek e legcsekélyebb adetételekkel volnának megróva, önként következik, hogy a zárt városoknak és nagyobb községeknek a vidékre kihaló kereskedelme rögtön megbénulna, sőt egészen meg is szünne.

Különösen pedig a főváros elvesztené ugyszólva összes, s még a legközelebb vidéki összeköttetéseit is.

Továbbá az adómentes kiszállitás oly bonyolodalmas és oly nehézkes eljárással volna összekapcsolva, hogy azt csak ritkán és csak nagyobb mennyiségek elárusitása esetében lehetne eszközöltetni, ámde ép a nagybani kereskedéstől okvetlen le kellene mondanunk, mihez képest oly nehézségekkel kellend küzdenünk, melyek lajtántuli szövetségeseinknel ismeretlenek volnának.

Megjegyeztek ugyan a miniszter urnak a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál tartott értekezletben részt vett kikuldöttjei, hogy a kormány hajlandó volna az adótételeket az egész országra kihatólag egyenlő mértékben megállapitani, s a zárt városok kiesinybeni keresedését kifelé, az adóvisszatérités megengedése által lehetővé tenni.

Azonban ezzel épen nem háritathatnának el a törvényjavaslat veszélyei és hátrányai.

Szerencsénk volt fentebb megjegyezni, hogy a czukor és kávé-árak nemcsak az adótételek magassága, hanem az adókivetési eljárásnál és illetőleg a kiegyezésnél kivivott előnyök szerint is fognának alakulni.

Ugyanis: A zárt városok vámsorompóinál a czukornak és kávénak minden egyes grammja teljesen megadóztattatván, az ottani kereskedőknek mindannyiszor a fogyasztási adó teljes összegével, ellenben a nyilt községek kereskedőinek csak azon fogyasztási adóval kellend számolniok, melyben az adószedésre jogositottal kiegyezkedniök sikerült.

Miután pedig köztudomásu és psychologice könnyen megtejthető, hogy az ilyen kiegyezésnél, az ado alá eső czikkeknek bizonyos része mindig elszabadul az adófizetés alól, belátható, hogy az ekként adómentesitett czikkek mennyisége a kiegyezkedett kereskedő czukor- és kávé-árainak regulátorát fogja képezni, ugy hogy a nyilt községek kereskedője a zárt városok kereskedője felett mindig bizonyos utólérhetlen előnyben fog reszesülni.

Mert meg kell jegyeznünk, hogy a kávé, de különösen a czukor a legérzékenyebb áruk egyike, melyre már a métermázsánkénti fél forint árhullámzás is visszahat, és igy, ha a vidék csak ötven krajczárral olcsóbban fogja a czukor métermázsáját ajánlhatni, a zárt városok kereskedése kifelé meg fog szünni.

Sőt az egyes nyilt községekben is, azon kereskedő lesz előnyben a másik felett, a ki a jogositottal kedvezőbb kiegyezést létesitett.

Legkedvezőbb helyzetben leend pedig azon czukor- és kávékereskedő, a ki egyszersmind bérlője is a fogyasztási adónak, vagy a kinek titkos társa a fogyasztási adóbérlő, s előre látható az is, hogy a kiegyezésnek esélyei alkalmából az előnyök kizsakmányolására irányzott vállalatok fognak támadni, s bizonyára lesznek oly jött-ment vállalkozók is, a kik, ha valamely nyilt községben egy-két éven át szerencsésen müködtek, a legközelebbi évben nem fognak többé az adóbevallási tárgyalásnál jelentkezni, ugy hogy a törvénynek azon intézkedése, mely szerint az adókiszabás a mult évi forgalomhoz képest eszközlendő, sok esetben illuzoriussá válandhatik.

Nyilván való tehát, hogy ily körülmények között a zárt városok kereskedői, a nyilt községek kereskedőivel és alkalmi vállalkozóival versenyezhetni nem fognak és hogy ennélfogva a vidéki fogyasztók nem fognak többé a városi kereskedőhöz fordulni.

Ha pedig ekként el lesz vágva a zárt városok kereskedésének utja, még a legközelebb határos nyilt községek felé is, akkor a részökre megigért adóvisszatérités, csakugyan kevés értékkel fog birni.

S különben is az adóvisszatéritésnek csak akkor lehetne helye, ha igazoltatnék, hogy az adóköteles áru valóban kiszállittatik és hogy vagy szintén zárt városban vagy oly fél részére szállittatik, a ki adóátalányt fizet.

Ennek beigazolhatása pedig minden esetben nehéz, és időveszteséggel párosult, sok esetben pedig teljesen lehetetlen volna, s a legtöbbnyire a vámsorompóknál alkalmazott egyének könnyü vagy nehéz kapaczitálhatásától függne.

Ennyi és ilyen nehézségekkel szemben a megrendelő felek bizonyára inkább oly külföldi telepekhez fognának fordulni, a hol az áru elszállitásnál hasonló nehézségek fenn nem forognak.

És miután a vidéki kereskedők, szokvák összes szükségletöket egyszerre megrendelni s meghozatni, igen valószinü, hogy czukor és kávé megrendeléseikkel együtt egyéb czikkeik megrendelésével is Bécs- és Trieszt felé fognának fordulni, mi a zárt városok és külösen a haza fővárosának egyéb kereskedelmi ágaira is káros visszahatást gyakorolna.

Vajjon kivánatos és czélszerü-e a zárt városok és különösen a főváros központi kereskedelmeinek ezen gyengitése, sőt mondhatnók tönkretétele, annak megbirálását a mélyen t. képviselőböles belátására bizzuk!

Összefoglalva ezek után fent előadott érveinket, abban központosul alázatos nézetünk, hogy a szóban forgó törvényjavaslat, ha törvényerőre emeltetnék, hazánk kereskedelmének eddigi központjait felforgatná és a zárt városoknak és különösen a fővárosnak nemcsak gyarmat-, hanem egyéb árukereskedését is feldulná és ezzel együtt e lőhelyek adóképességét is lerontaná, a kivánt pénzügyi eredményt pedig meg nem hozná.

A miért is tiszteletteljesen folyamodunk a mélyen tisztelt képviselőházhoz:

miszerint a czukor, kávé és sör megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot elvetni méltóztassék.

Tisztelettel és hódolattal maradván a mélyen tisztelt képviselőház alázatos szolgái Budapesten, 1880. évi november hó 24-én a pesti polgári kereskedelmi testület Strasser Alajos elnök, Kerstinger István választmányi tag.

Vegyes közlemények.

‡ **Az orsz. magyar gazdasági egyesület szövetkezeti szakosztálya** ma d. u. 4 órahor ülést tartott gr. Dessewffy Aurél elnöklete alatt a Köztelken, mely igen látogatott volt. — Napirenden volt a földbirtok elaprózásának korlátozása és az osztási minimum megállapitása. — Hangsúlyoztatott, miszerint a föld elaprózáss nagyban hozzájárult a kisbirtokosok s a föld népe elszegényedése és tönkremeneséhez. — Minthogy a kérdések előbb sokszorositani fognak s ezután fog a beható tárgyalás megkezdetni, gr. Károlyi Sándor, Korizmics L. gr. Apponyi Sándor és Somssich Pál által hangsulyoztatott szüksége annak; miszerint e kérdés mindenütt napirendre tüzessék s a közvélemény igy nyeressék meg ez ügynek, mely a mai divatos korszellemmel nem valami könnyen egyeztethető össze. — Kérés intéztetett továbbá az ország összes gazd. egyleteihez, hogy a szarvasmarha létszám és főleg az apa állatok számáról és minőségéről statisztikai adatokat gyüjtsenek. — A szakosztály ülés esti 7 órakor ért végett.

‡ **Budapest-zimonyi vasut**. Pestről táviratozzák a N. Fr. Pressének: A budgetvi a befejeztével — körülbelül deczember első napjaiban — Szapáry penzügyminiszter figyelmét a függőben levő vasuti kerdések megoldására fogja forditani. Első sorban a b.-pest-zimonyi vasut kérdése fogna tárgyaltatni, mivelhogy a kormány ez ügyben kötelezve van, hogy az országgyülésnek még ez ülésszak folyamán kimutatást közölni és egy tervezetet benutassan. A közlekedési miniszterium legutóbb elhatározta egy részletes tervezet kidolgozását, és evvel el van bárítva az utolsó akadaly, mely utját állta az engedélyezési tárgyalások megkezdésének. A jövő hó elején várják a hitelintézeti csoport küldötteit és a többi engedélyért versenyzőket. Ez utóbbiakhoz tartozik egyszersmind, mintegy nyolcz nap óta, a Bontoux-csoport, mint a melynek képviselője d'Harcourt marquis, legközelebbi bpesti időzése alatt, a pénzügyminiszterhez egy kérvényt nyujtott be. Ez — ha tudósitásaink hitelesek — azon feltételektől függ, hogy a bpest zimonyi vasut az állam birtokában marad és az ajánlat a vonalnak épitkezési és pénzügyi feltételeire vonatkozó ált. előterjesztésétől függ. A részletek megállapitása a szóbeli tárgyalásoknak van fentartva. A dolog tehát csakis az előkészités stádiumában van és valamennyi jelentés, mely valamely csoport felől tudósitott, tévedésen alapul. — Ugyan e tárgyban jelenti a B. C.: Az utóbbi időben ismételve hirek merültek fel a kormanynak a budapesti-zimonyi vasut engedélyezésére reflektáló különböző ajánlkozókkal állitólag folytatott tárgyalásai felől. — Ezzel szemben megjegyezhetni véljük, — hogy a miniszterium tekintettel az eddig tett számos tapasztalatokra, alig fog oly ajánlatot elfogadni, a mely e kétségtelenül igen fontos vasutvonalnak valamely magánvállalat részére való engedélyezését involválná, miután épenséggel következetlenség volna egyrészről vasutakat, a minő például a tiszavidéki is, — a melyre a kormány már az előtt is oly döntő befolyást gyakorolt — megvásarolni áldozatokkal azért, hogy az általános érdeknek megfelelő tarifapolitika követtethessék, másrészt pedig egy nemzetközi vasutvonalat valamely részvénytársulat vagy valamely más magánvállalat részére engedélyezni oly feltételek mellett, a melyek az állam részéről minden esetre áldozatokat követelnek, a nélkül, hogy módozat volna található arra, hogy az állam teljes, feltétlen befolyáása is minden tekintetben biztositthassék. — Ennélfogva azt hiszszük, hogy a budapest-zimonyi vasut kiépitését mindenesetre az állam fogja foganatositani, — miután ez semmiesetre sem fog lényegesebben tetemesebb áldozatokat követelni, mint ha a vasut engedélyesekre bizatnék. Ez az eljárás természetesen nem zárja ki, hogy a kiépitésre megkivántató tőkék egy különös pénzügyi müvelet utján szereztethessenek be.

‡ **Török sorsjegyek**. Az esti börzéről szóló tudósitásunkban olvasóink ma azt a meglepő dolgot olvashatják, hogy „Török sorsjegyek nagymérvben kerestettek és 17.25-ön köttettek.“ A török sorsjegy tulajdonosaira elég kedvező hir, de másrészről még óvnunk kell a közönséget e sorsjegyek vásárlásától, mert a mai kereslet nem lehet egyéb, mint valamely üzér aknája és a könnyen hivők majd később tapasztalhatják, hogy lépre mentek. Ha csak némi realis alapja is lesz a mai keresletnek, azt meg fogjuk tudni és értesitjük a közönséget, ma azonban a vásárlók sincsenek ezzel tisztában, mivel csak bécsi megbizás folytán vettek.

‡ **A rozs- és a zsidókérdés Németországban**. Bachen németországi képviselő egy közelebbi ülésen következőleg nyilatkozott: „A zsidók manipulációinak tulajdonitható, hogy a szegény ember kenyere jelenleg oly drága, mert a gabnaüzlet kiválóan zsidókézben van.“ A National Zeitung erre megjegyzi, hogy ez állitás a valósággal legnagyobb ellentétben áll, mert a rozskenyér drágulása, azaz a szegény ember kenyerének drágulása egyedül annak tulajdonitható, hogy kevés a rozs és drága. Drága rozsból nem lehet olcsó kenyeret csinálni. Hogy miért kevés és drága a rozs, azt a porosz földmivelési miniszter is azzal indokolta, hogy Oroszországnak igen gyenge rozs termése volt. Különben érdekesek a Kreuzzeitung fejtegetései is: „A miniszter a rozs-termést 45 millió kettős mázsára becsülte a mult évi 38 millióhoz képest. Ez tévedés, mi eléggé kitünik abból is, hogy a piaczokon oly kevés a rozs. Az üzérek kezében nincs rozs, s nagyobb piaczokon nincs figyelemreméltó készlet és igy csak egy feltevés marad még fenn, hogy t. i. a termelő visszatartja az árut, de azt bajos elhinni, mivel a termelő ki nem teheti magát ily veszedelmes spekulácziónak és a rozs árának tulcsigázása már most is azt eredményezte, hogy a rozsfogyasztást leszállitották.— A National Zeitung erre kijelenti, hogy azon képviselőnek, ki a gabnavámok mellett szavazott, nem lett volna szabad manipuláczióknak tulajdonitani a kenyér drágaságát, mivel az nagyon emlékeztet a farkas és a bárány történetére.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— Hivatalos jelentés. —

— nov. 27.

Buza igen gyér kinálatok mellett és vételkedv hiányában egészen forgalom nélkül maradt, és nem is jelentettek kötések hivatalos jegyzés alá.

Határidőüzlet lanyhább. Eladatott 2500 mm. **bánáti-tengeri** 1881. május—juniusra 6.25 és 2500 mm. 6.22.

Jegyeztetett:

Szokvány buza tavaszra	12.18—12.20
„ „ őszre	—.— —.—
B. tengeri 1881. máj.—juniusra	6.20— 6.22
Zab tavaszra	6.33— 6.35
„ őszre	—.— —.—

— Az „Egyetértés“ tudósitása. —

Buzában a forgalom ma is igen csekély volt. Tulajdonosok gyér ajánlatokat tettek ugyan, de malmaink sem mutattak kedvet a vételhez. Az irányzat és árak a tegnapi jegyzésekhez képest nem változtak, s csak egyes kisebb tételek adattak el, mi megemlitésre sem méltó.

Rozs s a többi gabonanemekben szintén nem volt forgalom, az árak és irányzat szilárd.

Határidőüzlet igen lanyha hangulat mellett vette kezdetét, mivel Amerikából is alacsonyabb árfolyam érkezett. Tavaszi buza a tegnap esti zárlathoz képest 2 és fél kr., b.-tengeri 1881 máj. jun. 2 és fél kr., zab tavaszra 5 krral hanyatlott.

Eladatott:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra 5800 mm. 12.20.

Bánáti-tengeri 1881 máj.—jun. 2500 mm. 6.25, 2500 mm. 6.23, és 2500 mm. 6.22.

Délelőtt hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra	12.20—12.22
„ „ őszre	—.— —.—
Zab tavaszra	6.35— 6.40
„ őszre	—.— —.—
Bánáti tengeri 1881 máj.- jun.-ra	6.20— 6.25

A déli tőzsde

nyomottabb hangulat mellett folyt le s csak egy pár kötés eszközöltetett olcsóbb árakban. — Eladatott:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.

Bánáti-tengeri 1881 máj.—juniusra 2500 mm. 6.24.

Zab tavaszra 1400 mm. 6.34.

Délben jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra	12.18—12.00
Bánáti tengeri 1881. május—juniusra	6.20— 6.22
Zab tavaszra	6.33— 6.35

A délutáni tőzsdén

berlini alacsonyabb árfolyam következtében ismét alább ment tavaszi buza ára, b.-tengeri ellenben szilárd, zab tavaszra 2½ krral javult. Eladatott:

Szokvány buza tavaszra 2500 mm. 12.15, 2500 mm. 12.18.

Esti zárlat:

Szokványbuza tavaszra	12.15—12.17½
Szokványbuza őszre	—.— —.—
Bánáti tengeri 1881. május—juniusra	6.20— 6.22½
Nemzetközi tengeri 1881. márcz.—áprilra	6.10— 6.15
Zab tavaszra	6.35— 6.40
Zab őszre	—.— —.—
Káposztarepcze 1881. evi aug.—szeptemb.-re	12.¾—12.¾

—

Terménytőzsde.

A forgalom ma is mérsékelt volt.

Szilva szilárdabb, szerbia hordóáru novemberre szokványminőségü 10.25 frt, decemberre 10.56 frt hilonként.

Szalonna falusi 54 frton köttetett.

Szesz szilárd 35—35.50 frt.

—

Értéktőzsde.

Játék- és üzérkedési papirokban ma némi gyöngülés volt tapasztalható, mert külföldről valamivel kedvezőtlenebb hirek érkeztek. Vasuti papirok ma is kedveltek maradtak, különösen kassa-oderbergi a kedvező kimutatások folytán. A forgalom ma kisebb határok közt mozgott, mint tegnap.

Előtőzsde.

Kedvező és szilárd irányzatban indult meg az üzlet az előtőzsdén és az értékek általában emelkedtek, különösen magyar aranyjáradék, mely Párisból magasabban jeleztetett. Osztrák hitel 286.40-en indult, javult 286.90-re, magy. aranyjáradék 108.40—108.55-ön köttetett, kassa oderbergi vasut 132.25 pénz, salgó tarjáni vasbánya 143-ön köttetett, győr-graczi vasut 152.

11 óra 30 perczkor zárultak: osztr. hitel 286.40, magyar aranyjáradék 108.40.

Déli tőzsde.

Az alaphangulat szilárd maradt, de a forgalom kisebb terjedelmü volt. Osztrák hitel 286—286.30, lement 285.90-re, magyar hitel 258.50 pénz, angol-osztrák bank, 127, uniobank 113, váltó- és leszámitoló bank 120.50 pénz, magyar aranyjáradék 108.40—108.47½, sertéshizlaló 220, kőbányai téglagyár 203—205, ujlaki 106—106.50, Drasche 133—133.50, salgótarjáni vasbánya 143.50—145, pesti közuti vaspálya 387 pénz, Athenaeum 547, Napoleon 9.36—9.37.

1 óra 30 perczkor zárultak: osztrák hitel 286.50, magy. aranyjáradék 108.42½.

Utó tőzsde.

Az utótőzsde alatt hausse fejlődött ki. Osztrák hitel 286.80-on indult, javult 287.60-ra, magyar aranyjáradék 108.50—108.55-ön köttetett, salgótarjáni vasbánya 145 pénz, kassa-oderbergi vasut 132.50—133.50 en köttetett.

4 órakor zárultak: osztrák hitel 287.45, magyar aranyjáradék 108.50.

Esti tőzsde.

Az irány igen élénk volt az esti tőzsdén és a legtöbb érték kerestetett. Osztrák hitel 287.20—287.60 közt mozgott, magyar aranyjáradék 108.40—108.50.

Nagy mérvben kerestettek török sorsjegyek, melyek 17.25-ön köttettek. Salgótarjáni vasbánya 145 pénz, kassa-oderbergi vasut 132.75-ön köttetett.

6 órakor zárultak: osztrák hitel 287.30, magyar aranyjáradék 108.47½, kassa-oderbergi 132½ pénz.

—

Felszámolási árfolyamok.

Magyar aranyjáradék	108.40
„ hitelbank	258.—
„ leszámitoló	120.—
„ földhitel	—.—
„ jelzálogbank	—.—
Osztr. hitel	286.—
Angol-osztrák	127.—
Unio-bank	113.—
Tiszai sorsjegy	107.25

Szelvényekre esedékes kamat nov. 28-án.

Magyar államadósság:

Magyar vasuti köles. 120 frtos darabonként 5%	2.45.
Magyar gömöri államvasuti záloglv. darabonként 5%	2.48.75
Magy. 1869. kelet. v. áll. kötv. elsőbbs. adom. 5%	6.12.50
Magy. 1873. kelet. v. áll. kötv. elsőbbs. ar. v. ozb. 5%	2.04.17
Magyar 1876. kelet. v. áll. kötv. aranyb. 5%	2.04.17
Tiszai és szegedi kölcsön drbonként 4%	0.68.33
Magyar aranyjáradék 100 frt után 6%	2.45.

Magyar földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5% 0.36.67
Erdélyi földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5% 1.39.41
Szőlődézsmaválts. kötv. 100 frt után 5% 1.90.29

Osztrák államadósság:

Osztrák államadósság papirért 5% 100 frt után 0.31.50
Osztr. államadós. ezüstben jan.—jul. 5% 100 frt után 1.71.50
Osztr. államadósság ezüstben apr.—okt. 5% 100 frt u. 0 66.70
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. egész 5% .... 1 50.
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. ötödrész 5% ... 0.30.
Osztr. államadósság kisorsolás 1854. egész 5% .... 5 53.
Osztrák aranyjáradék 4%, 100 frt után 0 63.33
Pest város kölcsöne 1870. vagy 1871-diki 5% .... 2 45.

Vasuti papirok:

Alföld-fiumei 5% .... drbként 4 08.33
Báttaszék-dombovár-zákányi 5% .... " 4.08.33
Déli vaspálya 5% .... " 0.75.
Északkeleti vaspálya 5% .... " 4.08 33
Erdélyi vaspálya 5% .... " 4.08 33
Kassa-oderbergi 4% .... " 3.26.67
Osztrák állami 5% .... " 4 08 33
Pécs-barcsi 5% .... " 4.08.33
Tiszai 5% .... " 4 08.33

Zálogievelek:

Magyar földhitelintézet papirértéke 5½% 100 frt után 0.41.33
Magyar földhitelintézet papirértéke 5% 100 frt után 0.37.50
Magyar földhitelintézet papirértéke 4½% 100 frt után 0.71.25
Magyar földhitelintézet ar. v. ezüst 120 frt után 5% 1.45.
Magyar jelzálogbank 5½% 100 frt után 2.25.61
Magyar ált. földh. részvény-társaság 6% 100 frt után 2.95.
Magyar ált. földh. részv.-társaság 5½% 100 frt után 2.70.43
Osztrák-magyar bank 5% 100 frt után 2.04.17
Pesti magyar kereskedelmi bank 6% 100 frt után .... 1 95.
Pesti magyar kereskedelmi bank 5½% 100 frt után 1.78.76

Elsőbbségek:

Báttaszék-dombovár-zákányi vasut 5% .... drbként 1.58.33
Dunagőzhajózási társaság 5% .... " 6.12.50
Északkeleti vasut 5% .... " 2 37.50
Magyar-galicziai vasut 5% .... " 2.41.67
Első erdélyi vasut 5% .... " 1.58.33
Kassa-oderbergi vasut 5% .... " 4.08 33

Sertés-kereskedelmi csarnok Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, nov. 27. Az üzlet és árak változatlanok. **Magyar** öreg tulsulyu 52—55, fiatal nehéz 56, közép 56, könnyü 52—53, szedett 48—51. **Szerb** nehéz 54, közép 54, könnyü 51 kr. Az árak kilogrammonként értendők.

—

Hetiszemle a külföldi gabnatőzsdékről.

Nyugati Europa gabnaüzlete az északamerikai jelentések befolyása alatt áll. New-Yorkban piros buza 1.22 dollárnál 1.28-ra emelkedett és nem titok, hogy e mozgalom ott tisztán spekulativ természetü és már fel sem tünik, hogy amerikai módszer szerint egész vadul üz tik. Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy jelenleg nem egy clique mozgalma ez, hanem az egész amerikai gabnaüzérkedésé, és igy hataloma erősebb lesz e mozgalom a mult évinél. Az amerikai elszállitásokról tegnapelőtt közöltünk kimutatást és igy azt ezuttal mellőzhetjük.

Angliában az üzlet meglehetősen éiénk, az árak óvatosan ugyan, de határozottsággal követték az emelkedő irányzatot. Az import nagy kiterjedést nyert, ellenben belföldi termelők visszatartók. A termelők e tartozkodasa is lényegesen hozzájárult az irányzat szilárdulásához. A nov. 22-ki piaczon az üzlet igen szilárd volt és a mult hétfőhöz képest buza quarterenkint 1 shillinggel emelkedett. — Liszt is jó forgalomnak örvendett és hétfőhöz képest szintén egy shillinggel emelkedett. Árpa lanyha volt, mi láta megtartotta árát, zab elég élénk, quarterenkint 6 d.-rel emelkedett; tengeri ugyanannyival.

Francziaországban a hausse-áramlat nem gyakorolt nagyobb befolyást; Párisban emelkedtek ugyan az árak de ezáltal a piacz a többiektől izolálta magát és igy a mozgalom csak is lokálisnak tekinthető.

Belgium csak vontatottan követi az áremelkedést és **Hollandiában** még kevesebb a hejlandóság a hausse-hoz való csatlakozásra.

A **Rajnavidéken** csendesebb a forgalom, a kölni piaczon sem fordult elő lényegesebb változás.

A **délnémetországi** piaczokon a szilárd irány tartotta magát.

Napirend nov. 28 án.

Naptár. Vasárnap. Kath. Urjövet első vasárnapja (Advent) Rufus. Protest: C. 1. Urj. első vasárn. Rufus. Görög-Orosz: nov. 16. Máté.

Muzeumban nyitva van a régiségtára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

A Székely mivelődési és közgazdasági-egylet rendkivüli közgyülése d. e. 10 órakor a Hungária földszinti disztermében.

A „nemzeti kör“ évi rendes közgyülése d. u. 5 órakor. (Koronaherczeg-utcza, Haris-bazár.)

A községi s körorvosok országos egyesülete központi választmányának ülése d. u. 5 órakor. (Magyar-utcza 28. sz.)

A budapesti első szegény gyermekkert-egylet ruhakiosztási ünnepélye d. e. 11 órakor.

Képzőművészeti társulat őszi kiállitása d. e. 9-től d. u. 5 óráig (sugáruti palota). Belépti dij 9—12-ig 50 kr., d. u. 1—6-ig 20 kr.

Orsz. gazd. és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10 12 és d. u. 2—4 óráig.

Iparmuzeum a műcsarnokban d. u. ½3—½6 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.

A „Präuscher“-féle anatomiai muzeum a vigadóban d. e. 9-től d. u. 6 óráig.

Állatkert nyitva egész nap.

Bergheer szellem-szinháza a sugáruton. Kezdete 7 órakor.

Hajóforgalom.

Nov. 27. A Duna balpartján a következő vizijárművek kötöttek ki: Stefanovics Mihály mh. „Béla“ Buza 575 mm. árpa 140 mm. zab 455 mm. Ordasról. — Gairinger és Berger mh. 3. sz. buza 2400 mm. Dunaföldvárról. — Fernbach Antal mh. „Apatin“ buza 3760 mm. Szivaczról. — Hercz Herman mh. „Ádony“ buza 1014 mm. árpa 270 mm. Tassról. — Mészáros Máté mh. „Kalocsa“ faltégla 35.000 drb Verőczéről. — Wallenfeld Károly 4. sz. mh. 80 kbmtr falkő Bogdányból. — Wallenfeld Károly 3. sz. falkő 80 kbmtr. falkő Zebegényből. — Wallenfeld Károly 2. sz. mh. falkő 80 kbmtr Szobból. — Luczenbacher Pál ut. mh. 18. sz. falkő 80 kbmtr Visegrádról. — Luczenbacher Pál ut mh. 2. sz. tüzifa 337 kbmtr Pécs-Megyerből.

—

Kivonat a hivatalos lap nov. 27-ik számából.

Árverések a fővárosban. Behringer Ferencz 6832 frtra b. ingatl. decz. 10. (I—III.) Teischler Rudolf 6819 frtra b. ingatl. decz. 24. (torony-utcza 1.)

Árverések a vidéken. Bottosan Tódor 1041 frtra b. ingatl. decz. 10. Csintyén (Kisjenő.) Karl Miklós 4464 frtra b. ingatl. decz. 10. Bessenyőn (Temesvár.) Elbert Ferencz 500 frtra b. ingatl. decz. 20., jan. 20. Lovasberény (Székes-Fehérvár.) Tyirilla Tódor 1003 frtra b. ingatl. decz. 20. Barakonyán (Borosjenőn.) Velin Zsiva 1170 frtra b. ingatlanai decz. 21. Petrovoszellon (Temesváron.) Dragutz Vikentie 1230 frtra b. ingatl. jan. 18. Mosniczán (Temesvár.) Molnár Imre 3000 frtra b. ingatl. decz. 6. Esztergom. Angyán Mária 220 frtra b. ingatl. decz. 27. Gyula-Keszin (Tapolcza.) Horváth János 600 frtra b. ingatl. decz. 6. Pátkán (Sz.-Fehérvár.) Matuskovics János 2071 frtra b. ingatl. decz. 2. Unin (Szakolcza.) Prathamer Eva 3157 frtra b. ingatl. decz. 15. Gyarmathán (Temesvár.) Szakál Pál 14630 frtra b. ingatl. decz. 4. Totin (Nagyvárad.) Zsaits Nika 671 forintra becsült ingatlanaira deczember 18. Petrovoszellon (Temesvár) Vidovics Antal 13042 frtra b. ingatl. jan. 21. Thasson (Kis-Várad.) Braity Maxim 450 frtra b. ingatl. decz. 19. Ó-Szaparon (Zombor) Pénzes Antal 1030 frtra b. ingatl. nov. 26. H.-Nánáson Szucs Todor 365 frtra b. ingatl. jan. 4. Kisfaludin (Gy.-Fehérvár.) Almásy Hdrmin 10421 frtra b. ingtl. decz. 17. Denken (Gyöngyös.) Vidovits György 20000 frtra b. ingatl. jan 24. Thasson (Kisvárda.) Polyakovics Mária 2423 frtra b. ingatl jan. 3 Szabadkán. Kovács Józsefné 685 frtra b. ingatl. decz. 28. Szatmáron. Morotiz Györgyné 2490 frtra b. ingatl. jan. 11. Komáromban. Matisz András 1465 frtra b. ingatl. decz. 10. S.-Patakon. Marianu Juon 515 frtra b. ingatl. jan. 15. Ó-Herepes (Gy.-Fehérvár.) Farkas Terézia 4926 frtra b. ingatl. jan. 15. Bogányon (Nyiregyháza) Balás Ferenczné 3910 frtra b. ingatl. decz. 9. Alsó Szemeréden (Ipolyság.) Vagner János 1033 frtra b. ingatl. nov. 30. Szászsebesen. Csádi Julianna 624 frtra b. ingatl. jan. 21. Csatáron (N.-Várad) Ledemayer Vincze 868 frtra b. ingatl. decz. 9. Nógrádon (B.-Gyarmat.) Harangi József 1200 frtra b. ingatl. decz 31. Debreczen Gog István 5143 frtra becs. ingatl. decz. 6. B.-Gyulán. Fehér Jova 500 frtra b. ingatl. decz. 17. Alváczon (Körösbánya.) Blahó József 842 frtra b. ingatl. jan. 5. Nagy-Surányon (Érsekujvár) Sebők András 1470 frtra b. ingatl. decz. 14. Szegeden. Barla József 4095 frtra b. ingatl. decz. 14 Alsó-szt Mihályfalván (Torda) Ereth Jakab 5400 frtra b. ingatl. jan. 3. Bonyhádon (Szegszárd.) Zsupek József 900 frtra b. ingatl. decz. 6. Szt-Miklóson (Kaposvár.) Hastreiber Jakab 1124 frtra b. ingatl. decz. 20. Moritzföldön (Versetz.) Kalmán István 2087 frtra b. ingatl. deczember 19. M.-Óvár. Uihelyi János 560 forintra becsült ingatlana deczember 4. Unin (Szakolcza.) Radován András 1760 forintra becsült ingatlana decz. 20. Sipoten (Csákovár.) Csokmai Ágnes 623 frtra b. ingatl. decz. 2. Kecz (Nagyvárad.) Bukovszky Mária 14320 frtra b. ingatl. decz. 28. Zólyomban. Szotyori Miklós 1149 frtra b. ingatl. decz. 7. Szászregen. Popa Mihályne 400 frtra b. ingl decz. 9. Székudvarhelyen.

Csődhirdetmény. Strausz Mór budapesti lakos ellen bej jan. 5, 6 és 7. perü. dr. Szivák Imre ügyv, Miklós István ügyvéd országgyülési képviselő ellen bej. márcz 17., 18. és 19. tömegg. Szupics Dezső perü. Makfalvay Géza ügyvéd.

Csődmegszüntetés. F. D Jakobi erzsébetvárosi kereskedő ellen. Hermann Herman nagyváradi lakos ellen.

Pályázat. A palánkai kir. közjegyzői allomásra.

—

A kis lottó huzása.

— Nov. 27-én. —

Bécs	61	67	22	12	2
Linz	83	44	67	90	41
Trieszt	28	6	18	21	16

CSÁVOLSZKY LAJOS

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Elhaltak névsora november 26.

Zeik Takács Julia 25 é. szinésznő. IX. k. soroksári utcza 6. tüdővész. — Novotni János 51 é. napszámos lakástalan, tüdővész. — Csáby József 27 é. czipész, utról. tüdővész. — Gergelits Sándor 2 é. napszámos fia. VIII. k. templom-utcza 12. hörglob. — Willner Károly 39 é. napszámos. VIII. k. tavaszmező-utcza 14. roncsoló torokl0b. — Bosenyik Mária 59 é. napszámosné VIII. k. nagy fuvaros-utcza 18. rögtöni halál. — Császár Jenny 4 é. gyártulajdonos leánya. VIII. k. kőbányai ut 3. agykérlob. — Talapka Teréz 1 é. majoros leánya. VIII. k. Losonczy-utcza 25. vörheny. — Emil Nickl Mária 35 é. lakatos neje VIII. k. örömvölgy-u. 10. tüdőv. — Gistl Emilia 1 é. kereskedő leánya VIII. k. Conti-utcza 8. aggkórlob. — Liebermann Joachim, 82 é. hordár. Izrael. kórház tüdőlob. — Már István 7 é. asztalos fia VI. k. Vörösmarty-utcza 45. hashártyalob. — Földváry Zsófia 81 éves honvédőrnagy özvegye II. ker. iskola-utcza 18. vizkór. — Wagner Francziska 1 é. napszámos leánya VII. k. szövetség-utcza 31. tüdőlob.

IDEGENEK NÉVSORA.

Nemzeti szálloda.

Br. Wieland E. mgzó Bécs
Sponer A. képv. N.-Lomnitz
Moskovits Zs. birt. Rozsnyó.
Insze I. birt. Nyiregyháza.
Dillész S. birt Tild.
Horváth R. birt. Érsekujvár.
Schmiedt A. mgzó Bécs.
Deutsch R. mgzó Aszód.
Cichulsky L. kdő Páris.
Schilling M. kdő Páris.
Marchtrenker M. gyar. Bécs
Brauner R. kdő Bécs.
Lindtner A. kdő Bécs.
Hornung J. kdő Bécs
Pollak J. kdő Debreczenn.

Erzsébet szálloda.

Br. Kemény D. Malomfalu.
Horváth K. képv. Gonond.
Dr. Blaschke V. Stanislό.
Rudnyánszky B. fldb. Pozsony
Folly E. áldozár Temesvár.
Taubler J. kapit. Erzsébetv.
Turóczi J. ügyv. Galanda.
Tarnay M. mgzó Szabadka.
Dr. Simon B. Sarkad.
Pellionis B. hivtln. Munkács.

Fehér ló szálloda.

Barna K. fldb Gömör
Lipcsey J. fldb. Tiszafüred.
Nagy K. fldb. Kalocsa.
Hichtbaum S. borkdő Manok.
Fenyvesi L. szin. Gyöngyös.
Hertz B. kdő Tura.
Blau A. kdő Bécs.
Szamek J. ügyn. Boroszló.

Europa szálloda.

Mr. Hachette mérn. Páris.
Fráter A. fldb. F.-Abony.
Seidler gőzm.-tul. Ungvár.
Sessler H. kdő Kassa.
Popper M. kdő Pozsony
Kauffmann K. mgzó Pozsony
Whyte E. gyár. Leeds.
Cameron P. gy. Birmingham
Saulnier Ch. borkdő Bordeaux

Vadászkürt szálloda.

Stekovic J. képv. Belovár.
Kramolin A. mgzó Temesvár
Stassik F. ügyv. Becskerek.
Janescu L. ügyv. Arad.
Zoelke E. kdő Tokaj.
Hoffer A. kdő Zürich.
Brutsching R. kdő Konstanz.
Nivergell E. kdő Zürich.
Markovic M. kdő Bécs.
Montag J. fldb. Makó.
Reinhard J. kdő Bécs.
Kobek J. igazg. Kassa.
Hunyady J. vendéglős Baja.
Dobronig G. kdő Karinthia.

Hungaria szálloda.

Kirchhaimer K. kdő Lipcse.
Guttman H. kdő Arad.
Horovitz M. kdő Arad.
Somogyi G. mérn. Baja.
Pik M. kdő Hatzfeld.
Beer A. kdő Bécs.
Baikoffer E. épit. Bécs.
Frank A. mgzó Bécs.
Stiassny J. kavés Bécs.
Ozegovics L. képv. Zágráb.
Fleischman M. kdő Bécs.
Klein O. kdő Perjamos.
Győry G. kdő Bécs.
Moser A. kdő Győr.
Freund G. száz. Bécs.

Pannonia szálloda

Molnár F. polg.-m. Czegléd.
Pilisy L. birt. Szabolcs.
Fülöp M. igazg. Erdőd.
Szalay J. ugyv. Czegléd.
Fischman J. jegyző Miskolcz.
Hirshman M. sz.-Somlyó.
Jekelfalusy E. ügyész Lőcse.
Mikolay L. ügyv. Igló.
Funiák J. mérn. N.-Várad.
Haas M. mérn. Arad.
Bonna S. üvegkdő Lugos.
Ixl S. orv. Miskolcz.
Kohn M, gazda Nedszeg.
Neuman D. kdő Miskolcz.
Roth E. M. mgzó Miskolcz.
Szerelem G. birt. Alatka.

NYILT-TÉR.

—

Nyilatkozat.

Az „Egyetértés“ ez évi nov. 22-iki Nyilttérében „Ázsiai állapotok Homonnán“ czim alatt — egy alaptalan rágalmazó czikk jelent meg, melyre Schwarcz Izrael személyének felelni opportunusnak nem tartom, — hanem, miután abban én is, mint homonnai kir. albiró többféleképen vádolva vagyok, — ezen ügyben a tisztelt olvasó közönséget felvilágositani kötelességemnek tartom.

Mindenekelőtt alaptalannak nyilvánitom Schwarcz Izrael azon nyilatkozatát, hogy én az ő ügyében, akár mint vizsg. biró, akár mint vádló, vagy bárminemü minőségben szerepeltem volna.

Gyujtás gyanujával terhelt Schwarcz Izrael ügyében, a homonnai járási szolgabiró, az előnyomozatot megindítván, Schwarcz Izraelt letartóztatta, s november 10-én délután 4 órakor a homonnai kir. járásbiróság fenyitő osztályát 1858. f. sz. a. érkezett átiratában megkereste, miszerint alkalmas közigazgatási börtönnel nem rendelkezvén, Schwarcz Izrael személye a kir. jbirósági fogházban elhelyeztessék; ezen megkeresésnek a nagymélt. m. kir. igazságügyminiszterium 24235. számu rendelete értelmében elég tétetett.

November 11-én, a délutáni órákban, ugyanezak a homonnai szolgabirònak 1865/f. sz. a. érkezett átiratában Schwarcz Izraelnek szabadlábon bocsájtása kéretvén, — Jasz-csur György börtönőr által Schwarcz Izraelt felhivattam és hivatalos szobámban Jakobovics Dávid ügyvéd jelenlétében Schwarez Izraelnek kijelentettem, hogy ő a homonnai járási szolgabiró által szabadon bocsájtatott.

Ennyit a tisztelt közönség részére, a tekintetben, hogy én sem mint vádló, sem mint vizsg. biró ez ügyben nem szerepeltem.

A többi piszkos rágalmakra csak annyit: hogy köztudomásulag lakó házam hátulsó épülete — Spiegel Jakab, nem pedig Schwarcz Izrael apjának tulajdonát képező — égő magtártól 4—5 ölnyi távolsagra feküdvén, — a tüz alatt, és nem 4 óra mulva a tüz után, verettetett le annak fedele, a segítségre futott emberek által, a történetesen épen jelenlevő Szekrényessy Lajos ur, az első magyar általános biztosító társaság miskolczi főügynökségének, tisztelt biztositó ügynöke jelenlétében.

Kelt Homonnán, 1880. nov. 25.

Miladinovich Tivadar
háztulajdonos, kir. aljárásbiró.

1026

Huzás f. é. deczember 1-én.

Igérvények

1864-iki sorsjegyre	Windischgrätzi sorsjegyekre
főnyeremény	főnyeremény
200.000 forint	**21.000 forint**
4 frt és 50 kr bélyeg.	2½ frt és 50 kr bélyeg

LUEFF M. illatszerész, Budapest váczi-utcza 28. sz. a. 990

A

„Bolond Istók“

mai számának

Mamelukok Albumában

arczképel és életrajzzal megjelent

ZALAY PISTA.

Ugyan e számban látható és olvasható: **A nagyság a bukásban** (6 képpel) — **Egyesült ellenzékiek köre — Közigazgatási ankét.** — (Képpel.) — **Aldzsi és Palya az evő-erőművésznél.** (Képpel) — **Bercsényi Béla** (arczképpel) — **Arabella, lajtinánt Stibli** stb. stb. stb.

A „Bolond Istók“ meglenik minden vasárnap, előfizetési ára évnegyedre 2 frt, Budapest, kerepesi-ut 12. sz.

Seltersi-viz.

minden mesterséges adalék nélkül a régi és világhirü

nieder-seltersi

ásványviz-forrásból.

Sikerrel használtatik a **tüdő és nyakhártya idült bajai, az elnyálkásodás, csökönyös köhögés, elhanyagolt mellhurut és lázas betegség** ellen. Emeli és erösbiti az emésztő **szervek működését,** közönyösiti a **gyomorban** létező savanyakat, elősegiti az **altesti szervek működését,** s általában véve oly viz ez, mely ugyis mint gyógyszer, ugyis mint izletes ital az emberi testre és testi szervek szabályos és rendszeres működésére egyenlően jótékony hatást gyakorol. Friss töltésben mindenkor kapható.

Édeskuty L.

m. kir. udvari szállitónál Erzsébet-téren. 901

Fővárosi vigadó.

Minden vasár- és ünnepnapon

séta-hangverseny

és

1030 **zene-estély.**

Ma a Schmerling lovag cs. kir. czredbeli zenekara által

Hulka Ödön

karmester személyes vezénylete alatt.

Belépti dij 30 kr.

Kezdete fél 6 órakor. — Vége 11 órakor.

Amerikai szabadalm. esernyők,

ugyszintén mindenféle más rendszerüek ajánltatnak a legolcsóbb gyári árak mellett.

RANZENBERGER testvérek,

Budapest, váczi-utcza 18., koronaherczeg-utcza 9., hatvani-utcza 16. 998

Megnyitási jelentés.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni, hogy **V. ker. fürdő-utcza 4. sz. a., finom likör** továbbá **valódi jamaikarum-, thea-, cognac-arrac** és régi szirmiai **szilvorium** gyártmányainkból detail-raktárt nyitottunk.

Becses latogatásért esedezve, maradunk kiváló tisztelettel

993 **Zwack József és Társa.**

Országszerte már általánosan ismeretes és közkedveltté vált, mint legkellemesebb s legkitünőbb gyógyhatásunak bebizonyult és elismert, különösen pedig a gyomor és az onnan származó bajok ellen, nevezetesen:

Az idült **gyomor és bélhurut, gyenge emésztés, rossz étvágy, savanyu felböfögés, nagymérvü elnyálkásodás, görcsös fulladozó gégehurut, nehéz lélekzés, rekedtség, a nőknél előforduló hysterikus fejfájás és szivszorongatás, az aranyér és májbajban** szenvedőknél stb. legsikeresebben használt; valamint a székesfehérvári országos kiállitáson is a gyógyszerész, vegyészeti és gyógyászati téren tanusitott haladásért **érdem-éremmel,** dicsérő elismerő oklevéllel kitüntetve lett

Fáczányi-féle édes mustár.

legfrissebb minőségben kapható, valamint a feltaláló s késztő **Fáczányi Armin** gyógyszerésznél **Budapest,** X. ker. **Kőbányán,** ugy a fővárosi és vidéki legtöbb gyógyszerész és nevezetesebb füszerkereskedő uraknál. Ára: **egy nagy üveg 1 frt — kis üveg 50 kr.** — A posta szállitási nagyobb költségek megkimélése végett, **két nagy** avagy **négy kis** üvegnél kevesebb nem szállittatik. — Raktárak a nagy közönség érdekében folyvást állittatnak.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Vasárnap, nov. 28 án.

Nemzeti szinház.

Másodszor:

A VÁLTÓ.

Szinmü 5 felvonásban. Irta Bercsényi Béla. — **Személyek:**

Andorlaki G.	Nagy Imre	Végrehajtó	Tóth
Lomniczi D.	Szigeti J.	Becslő	Sántha
Kere Gusztáv.	Halmi	Eszter	Szathmáryné
Kistelki S.	Náday	Flóra	Sz. Prielle C.
Vihnyei A.	Ujházy	Katalin	Helvey L.
Páli	Hetényi	Margit	Csillag T.
Czék	Vizvári	Mariska	Csapó Ilona
Bojtos	Benedek	Székelyné	K. Jászai M.
Marek, uzsorás	Földényi	Nevelőnő	Györgyné
Laczi	Kőrösmezei	Lina	Sánthané
Consul	Pintér		

Kezdete 7 órakor. (Holnap harmadszor: „A váltó.“)

—

Népszinház.

Az utszéli grófkisasszony.

Operett 3 felv. Irták Siraudin és G. Hirsch. Forditotta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzé M. Hervé. — Személyek:

Az utszéli gróf	Solymosi	Mariett	Vámosi Paula
Az utszéli grófné	Hegyi A.	Zsanett	Till Jusztin
Dő la Palúd gr.	Kassai	Lizett	Gyöngyösi I.
Erkül	Kápolnai	Zsüliett	Makróczine
Albina	Vadnai Vilma	Klerett	Rózai Irma
Patrisz	Sziklai Emilia	Babett	Szőcs Kata
Margott	Csatai Zsófi	Polett	Zárainé
Sampanak	Komáromi J.	Egy polgár	Sánta
Dübröly	Füredi	Egy polgárnő	Vasváriné
Zsüsztin	Kovács Lidi	I ső hordárasz.	Béni Irma
Pierr, inas	Miksai	II-ik hordárasz.	Molnár Irma
Anett	Tornyai A.		

Kezdete 7 órakor. (Holnap Blahánéval „A toborzás“.)

—

Vár-szinház.

TRAVIATA.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi.

Személyek:

Valéry	Spiegel A.	Gaston	Dalnoki
Bervoix	Kordin M	Duphol báró	Tallián
Annine	Smidtné	D'Obigny	Erdei
Germond	Gassi F.	Greovil	Kőrösi
Germond Gy.	Malecky	Flóra inasa	Törzsök

Kezdete 7 órakor.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási táviratí jelentései 1880. évi nov. 27-ről, reggeli 7 órakor.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	767.3	+ 5.8	—	—	felhős
Prága	765.5	+ 5 4	—	—	borult
Bécs	767.6	+ 3.6	DK	1	köd
Sopron	767.4	+ 3 4	—	—	"
Magyar-Óvár	768.0	+ 3 8	ÉK	2	derült
Trencsén	765.9	+ 4.0	ENy	1	köd
Beszterczebánya	764.1	+ 1.3	É	1	borult
Budapest	768 8	+ 4 8	—	—	köd
Szolnok	—	+ 4.2	—	—	borult
Debreczen	769.9	+ 6.4	D	3	derült
Ungvár	763.2	+ 4.2	K	1	köd
Szatmár	770 2	+ 4.5	ÉK	2	borult
Nagy-Szeben	769.3	— 3.6	K	1	felhős
Orsova	768.9	+ 3.6	—	—	derült
Temesvár	770.6	+ 0.5	ÉNy	1	felhős
Szeged	768.5	+ 4.8	—	—	köd
Csáktornya	766.3	+ 2.7	K	1	derült
Zágráb	767.2	+ 1.8	ÉK	1	köd
Fiume	769.2	+ 7.0	E	1	derült
Pola	767.9	+ 5.8	K	1	"
Lesina	767.6	+ 13.0	ÉNy	2	"
Selmeczbánya	769.0	— 2.2	Ny	1	köd

A megelőző 24 óra alatti tünemények. **Alégnyomás** keveset változott. **A hőmérsék** többnyire kevéssel sülyedett, Bécsben 2 8 fokkal. **Eső:** Beszterczebánya 2, Debreczen 14 Ungvár 1 mm. **Ozon** Budapesten nappal 1, éjjel 0.

Vizállás és időjárás.

November	Névsorozat	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Időjárás
—	Budapesten				
27	Pozsony	2.20	—	változ	köd
27	M.-Szigetén	1.00	—	apadó	derült
27	Szatmáron	2 30	—	áradó	borult
27	Tokajban	4.90	—	apadó	"
27	Szolnokon	4.53	—	áradó	köd
27	Szegeden	4.33	—	"	
26	Aradon	0.01	—	apadó	felhős
26	Becskereken	0.69	—	"	"
26	Bezdánnál	2.47	—	"	száraz
26	Verbászon	1.93	—	—	szél
27	Eszéken	3.37	—	apadó	köd
27	Barcson	2.52	—	"	"
27	Sziszeken	7.38	—	"	"
27	Orsován	3.48	—	áradó	tiszta
—	Vukováron				

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) **november 27.**

Termény	Irányzat	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frttól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frttól	frtig
Buza							
Tiszavidéki új	szilárd	74	—.—	—.—	75	12 40	12 55
"		76	12 65	12 75	77	12 80	12 90
"		78	13 —	13 10	79	13.15	13 20
"		80	13 25	13 50	81	—.—	—.—
Dunavidéki új	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Pestvidéki új	"	74	—.—	—.—	75	12 25	12 35
"		76	12 45	12 55	77	12 60	12 65
"		78	12 70	12 75	79	12.80	12 90
"		80	12 95	13.—	81	—.—	—.—
[illegible] új		74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Fehérmegyei új	"	74	—.—	—.—	75	12.45	12 55
"		76	12 65	12 75	77	12.80	12 90
"		78	13 —	13 10	79	13,15	13 30
"		80	13 25	13 30	81	—.—	—.—
[illegible] északk. új	"	75	11 80	11 90	76	12.—	12 10
"		77	12 15	12 20	78	12 25	12.30
"		79	13 40	12 50	80	12.55	12 65

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hektoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	frtig
Roza új	szilárd	—	70—72	10.15	10.40
Árpa "	"	takarmány	60—63	6.30	6 40
" "	"	égetni való	62 64	7.30	8.10
" "	"	sörfőzdei	64—66	8.30	9 30
Zab "	"	—	37—40	6 10	6 30
Tengeri "	szilárd	bánsági	75	5.30	5 40
" "	"	másnemű	73	5 10	5.20
Köles új	"	—	—	6 25	6 50
Repcze új	"	káposzta	nélkül	—.—	—.—
" "	"	bánsági			

Szokványgabona, határidőre	Irányzat		frttól		frtig
buza	lanyha	tavaszra	12 18—	100 kilogramm ára	12 26—
"	"	őszre	—.—		—.—
"	"	október	—.—		—.—
tengeri	szilárd	1881 május—jun.	6.20—		6 28—
zab	"	tavaszra	6.33		6.35—
"	"	őszre	—.—		—.—
repcze k. rep. bánsági		aug.—szeptemb, julius—augusztus.	—.—		—.—

Szilva lanyha bosn. hord. p 17 85 á. 18 30 zsák p. 17 8: á. 18 30 szerb. h. 17.50 á. 18 30
Szesz szilárd p 35 — —.— áru 35 50
Szesz szilárd élesztő p. 36 25 á. 36.75

Értékpapirok

Államadósság		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 170 frt	124	124 75
Gömöri államvasuti záloglev.	" 100 frt	125 —	125.10
Magy. keleti vasut I. kib.	" 300 frt	—.—	—.—
" " " II. "	" 700 frt	81 50	81.75
Magy. kel. vasuti államkötv. af.		97 75	98 —
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		85 25	85 50
" sorsjegy-kölcsön 50 frt		109.75	110 25
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%		109. —	110 —
1880-iki " " " v. strl. f. ez. 5%		107 25	107.75
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		161 50	— —
1876-iki " " " " f. ez. 6%		101.55	—.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		108 40	108 55
" földtehermentesitési kötvények		97 75	98.50
" " "		96 —	97 —

Értékpapirok

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi		98 50	96 50
" " " 1867. záradékkal		94 25	94 75
" " " erdélyi		94 50	95 50
Magy. orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%		90 25	90 75
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)		94 75	95 25
Magy. kir. pénztárjegyek 6 hóra		—.—	—.—
Osztrák államadósság papirban 5%		73.50	72,75
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%		73 50	73 75
" " " apr.—okt. 5%		73 60	73 75
Osztrák aranyjáradék		87.25	87 50
" " kisorsolással 1860-ból á 500 frt.		131.—	132 —
" " " 1860-ból á 100 frt		133 —	134 —
" " " 1864-ből á 100 frt		173 50	174 50
" " " 1864-ből á 50 frt		172 50	173 50
Pest város kölcsöne 1870-ből 6%		103 —	—.—
" " " 1871-ből 5. 6%		103 —	—.—

Osztal. 1879-re	Értékpapirok — Bankok		Utolsó árkelet pénz	áru
13 —	Ált. m. municip. hitelb.	befiz. 200 frt	200.—	205 —
9 —	Angol-osztr. bank	" 120 "	126 50	127 50
—.—	Franko-m. b. lesz. s.	" 200 "	36 —	—.—
4.—	Horvát leszámitoló-bank	" 200 "	58 —	59 —
—.—	Iparbank, budapesti	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Kisbirt. földh.-intézete	" 80 "	—.—	—.—
2 —	Közp. ipartárs. hitelint.	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Lipótv. bank r.-társ.	" 140 "	—.—	—.—
25 —	Magy. ált. földh. r.-társ.	" 100 "	100.—	102 —
—.—	Magy. ált. hitelb.	" 200 "	258 50	259 —
17 —	Magy. jelzálog hitelb.	" 100 "	83.50	90 —
18 —	Magy. lesz. és pénzváltób.	" 100 "	120 —	121 —
—.—	Osztrák hitelintézet	" 160 "	286 20	286.40
—.—	Osztr.-magyar bank	" 600 "	830 —	832.
—.—	I. magyar iparbank	" 150 "	145	148 —
48 —	I. magy. iparb. II. kib.	" 150 "	—.—	—.—
7.—	Pesti keresked. bank	" 500 "	625 —	628 —
—.—	Pest-budai kézm. bank	" 100 "	—.—	—.—
7 —	Szilszeki hitelbank	" 100 "	—.—	—.—
	„Unio“ bank	" 100 "	113 —	114
	Biztositó társulatok.			
300.—	Első magy. biztos. társ.	befiz. 1000 frt	3000 —	3025.
—.—	Magy.-francz. birt. társ.	" 50 "	—.—	—.—
90 —	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	920 —	940 —
—.—	Pesti bizt. intézet	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Unio viszbizt. társ.	" 300 "	111 —	112 —
	Gőzmalmok.			
—.—	Concordia malom	befiz. 500 frt	485.	490 —
—.—	Első budapesti	" 500 "	1380 —	1400 —
50.—	Erzsébet sz. n. átv. j. nélk.	" 500 "	805 —	807 —
40.—	Erzsébet malom II. kib.	" 70 "	200 —	205 —
75.—	Hengermalom	" 500 "	660 —	670 —
50.—	Lujza szelv. nélk.	" 160 "	220 —	222 —
50.—	Molnárok és sütők	" 200 "	323 —	325 —
300.—	Pannonia szelv. nélk.	" 1000 "	1055 —	1065 —
200.—	Viktoria	" 300 "	435 —	440 —
	Közlekedési vállalatok.			
—.—	Alföld-fiumei	" 200 "	156 —	157.
—.—	Báttaszék-dombovári	" 200 "	145. —	146
—.—	Déli vasut	" 200 "	93.50	94.50
—.—	Északkeleti vasut	" 200 "	147 —	147 10
—.—	Erdélyi vasut	" 200 "	140 25	140 75
—.—	Győr-sopron-ebenfurthi vas.	" 200 "	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	131 75	133 25
—.—	Osztrák államvasut	" 200 "	280 60	281.50
—.—	Pécs-barcsi vasut	" 200 "	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki	" 200 "	244.50	245.50

Osztal. 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
6 —	Osztr. dunagőzhajózási társ.	" 100 "	90 —	92 —
24 —	Budai hegypálya	" 100 "	387 —	388
—.—	Pesti közuti vaspálya	" 200 "	204 —	205 —
	" " " élv. jegy.	" — "	—.—	—.—
	Takarékpénztárak.			
—.—	Budapest III. kerületi	" 50 "	—.—	—.—
3 —	Czeglédi	" — "	—.—	—.—
225.—	Országos központi	" 100 "	480.—	483 —
30 —	Pesti első hazai	" 1000 "	3750 —	3800 —
4 —	Pest-budai fővárosi	" 200 "	440 —	445.—
—.—	Pest-külvárosi	" 150 "	71 —	72.—
—.—	Pakracz-daruvár-kutinjai	" 50 "	—.—	—.—
—.—	Vas-zalamegyei első	" 100 "	—.—	—.—
	Különféle vállalatok.			
7 —	Alagut	befiz. 105 frt	104	106 —
—.—	Ált. waggon-kölcsönző trs.	" 80 "	—.—	—.—
30 —	Franklin-Társulat	" 150 "	150 —	152 —
24 —	Ganz és társa vasöntőde	" 400 "	496	498 —
12 —	Oschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	320	325
28 —	Grapjum. és biz. e. m.	" 200 "	205	215
40 —	Keresked. test. épülete	" 210 "	535	556 —
50 —	Könyvny. „Athenaeum“	" 200 "	545 —	559 —
—.—	" Pesti részv.-társ.	" 500 "	640 —	660.—
—.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	" 200 "	133	133 50
—.—	Pesti épitő-társaság	" 86 "	—.—	—.—
—.—	Rima-murányi vasmű	" — "	—.—	—.—
7 —	Salgó-tarjáni kőszénb.	" — "	97 —	99 —
15 —	Salgó-tarjáni vasöntőde	" 100 "	145 —	145 50
—.—	Schlick-féle vasöntöde	" 100 "	166 —	170 —
40 —	Serfőzde első magyar	" 200 "	600	605 —
20 —	Sertéshizlaló	" 500 "	208 —	210 —
—.—	Sóskuti kőbánya	" 200 "	30 —	31 —
—.—	Spodium és csontliszigyár	" 200 "	290	295
—.—	Szálloda-részvénytársaság	" 200 "	—.—	—.—
—.—	Tégla és mészégető ujlaki	" 200 "	107 50	108 50
—.—	Téglagyár, kőbányai	" 160 "	203 —	205 —
	Zálogievelek.			
	Magy. földh. int. papir érték	5½%	101½	101¾
	" " " "	5%	99 10	100 —
	" " " "	4½%	93 35	92.50
	" " " arany v. ezüst	5%	118 50	119 —
	" jelzálogbank	5½%	97 50	98 —
	" ált. földh. részv. társ.	6%	105 —	105 50
	" " " "	5½%	99	100 —
	Osztr.-magyar bank p.p.	5%	—.—	—.—
	Osztr.-magyar bank o. é.	5%	101.75	102.—
	Pesti magy. kereskedelmi bank	6%	102 —	102 25
	Pesti magy. kereskedelmi bank	5½%	100 ⅛	100 ⅝

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	ár
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	—.—	—.—
" " "	6%	—.—	—.—
„Albina“ tak. és hit. int.	6%	98.—	96 50
Elsőbbségek.			
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut	befiz. 200 frt 5%	81 75	82 25
Dunagőzhaj. társ.	" 800 " 5%	—.—	—.—
" "	" 100/200 " 5%	—.—	—.—
Észak-keleti vasp.	5% befiz. 300 frt	83 —	83 50
" " " ar.	5% " 300 "	102 50	103 —
" " " ar.	6% " 1000 "	—.—	—.—
Magy.-galiczia vasp.	5% " 500 "	—.—	—.—
M. vas. els. kölcs. beruh. czél. ar.	" 200/1000 "	—.—	—.—
I. erdélyi vaspálya	5% " 200 "	82 25	82 75
Győr-sopron-ebenf. vas.	6% " 200 "	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut	5% " 200 "	88 25	88 75
K.-oderb. v. (op.-tarn. v.)	5% " 300 "	82 25	82 75
" " (osztr. v.)	5% " 200 "	—.—	—.—
" " (m.-v.)	5% " 200 "	—.—	—.—
Osztr. állami vasut	5%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	5% " 100 "	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	6% " 100 "	102.—	102 50
Budapesti malom	6% " 100 "	—.—	—.—
Kőszén és téglagy. kötv.	6% " 100 "	—.—	—.—
Lloyd- és tőzsde-épület	5% " 100 "	98 —	98 50
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		179 —	180 —
Pénznemek.			
Cs. kir. arany (vert)		5 58	5 60
Cs. kir. arany (kör.)		5.56	5 58
Osztrák-magyar 8-frtos arany		—.—	—.—
20-frankos arany		9.35½	9 36½
Török aranylira		9.36½	9 38½
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birod. bankj. 100 márkáért		58 05	58 10
Váltók árfolyama. (3 hóra.)			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	57 40	57 60
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	96 75	97 —
Brüssel 100 frankért		—.—	—.—
Páris 100 frankért		—.—	—.—
Marseille 100 frankért		46 25	46 35
Svájczi pénzpiaczok 100 frkért.		—.—	—.—
Zürich 100 frankért		46 20	46 30
London 10 font sterlingért		46 20	46 30
Szentpétervár 100 rubelért		117 55	117 75
Milano 100 lire nuovo ital.		—.—	—.—

Bécsi tőzsde novemb. 26.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	72.45	72.60
" " " feb.—aug.	5%	72.30	72.65
" " ezüst. jan.—juli.	5%	73 35	73.50
" " " apr.—okt.	5%	73.35	73.50
Sorsolással, 1854-ből 250 ft sorsj. pp.	4%	122.10	123.—
" 1860-ból 500 ft o. é.	5%	131.—	131.50
" 1860-ból 100 ft	5%	134. -	134 50
" 1864-ből 100 ft		173.75	174.—
" 1864-ből 50 frt		172.50	173.50
Como járadék 42 lira		29.50	30.—
Államjószági jelzálogievél 120 ft	5%	143.—	143 50
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	100.36	100.70
Osztr. arany rente	4%	87.15	87.20
B. Földteherm. k. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	104.50	—.—
Bukovinai	5%	96.50	97.50
Gallicziai	5%	98.50	99.—
Karinthiai	5%	98.—	—.—
Krajna és tengerparti	5%	101.—	102.—
Morvaországi	5%	103. —	104.—
Alsó-ausztriai	5%	105. -	105.50
Felső-ausztriai	5%	103.—	—.—
Salzburgi	5%	100.50	—.—
Szilézial	5%	99.—	—.—
Stiriai	5%	104.—	105.—
Tiroli	5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi	5%	96.75	97.75
Temesi bánság	5%	93.75	94.50
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	95.75	96.50
Magyar	5%	94 25	94.75
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	97.50	98 —
		96.—	96 50

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozási sorsj. 100 frtos	5%	113.—	113.50
Magy. aranyrente adómentes 100 ftos	6%	108.40	108.55
Magy. vas. kölcs. 120 frt.	5%	125.25	125.75
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt	5%	—.—	—.—
Keleti vasuti els. 1869 adóm. 100 ft	5%	81.30	81.60
Magy. államkötv. 1873. adóm. 100 ft	6%	97.75	98.25
Magy. állami kötv. 1876. 100 ft	6%	85.50	86 -
Magy. nyeremény 100 frt		109.—	109.50
" állami kölcs. 1871. 3 millió	5%	—.—	—.—
" " " 1873. 5.400,000	5%	—.—	—.—
" szőlődézsma-váltság 100 frt	7%	94.50	95. -
Pestvárosi kölcsön 1871. 100 frt	6%	—.—	—.—
Bécs városi kölcsön visz. fiz. 100 ft	5%	102.—	102.50
Bécs városi kölcsön 100 ft	5%	117.—	117.25
Török vasuti kölcs. 400 frc. kam. nélkül		15.15	15 40
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos 120 ft bef.	3%	126.50	127 —
Magy. ált. földh. r. 200 ftos 70% bef.	5%	101.—	102.—
Osztr. földh. int. 200 ftos 40% bef.	5%	281 50	282.50
Keresk. és kézm. hitelint. 160 frtos	5%	286.10	286.30
Magy. ált. hitelbank 200 ftos	5%	258.50	258.75
Alsó-ausztriai leszám. társ. 500 ftos	5%	780.—	790.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 ftos	5%	248 —	249 —
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%	5%	57.—	59.—
Magy. ált. manicip. és hit. 200 frt	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt	6%	821.—	822.—
Unió-bank 100 frt	5%	112.50	112.75
Forgalmi bank ált. 140 frt	5%	133.75	134 50
Bécsi bankegylet 100 frt	5%	145.25	145.50

E. Közlekedési vállalatok részv.		Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt		—.—	78.—
Alföld-fiumei pálya N.-Szeben 200 frt	5%	156 —	157.—
Báttaszék-dombovár-zákányi p. 200	5%	144.75	145.25
Osztr. dunagőzhaj. társ. 500 ftos pp.	5%	552.—	554.—
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	5%	208.	208 50
" Linz-Budweis 200 frt	5%	187.—	187.50
Ferdinánd északi pálya 1000 ft pp.	5%	2436.—	2445.—
Ferencz-József-pálya 200 frt	5%	179.—	179.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt	5%	189.—	190.—
Károly-Lajos galicziai pálya 200 frt	5%	278.50	279.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	4%	130.75	131.25
Lemberg-czernoviczi-jassii p. 200 frt	5%	167.50	167.75
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	5%	681.—	682.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	5%	188.50	189.—
Rudolf pálya 200 frt	5%	163.—	163.50
Első erdélyi pálya 200 frt	5%	140.—	140.50
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	5%	281.—	281.50
Déli pálya 200 frt	5%	93.90	94.50
Dél-északnémet összekötő p. 200 pp.	5%	142.—	142.50
Tiszavidéki pálya 200 frt	5%	244.50	245.—
Bécsi Tramway 200 frt	5%	210.75	211.25
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	5%	146.75	147.—
" északkeleti pálya 200 frt	5%	146.50	147.—
M. nyugati székesfeh.-grázi 200 frt	5%	152.—	152 25
F. Ipar és keresk. vállal. részv.			
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt		—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt		91.—	92.—
Liesingi sörfőzde 100 frt		53.25	53.75
Salgó-tarjáni kőszénbány 100 frt	5%	99.	100.—
Bécsi fegyvergyár 100 ftos	5%	—.—	156.—

		Pénz	Áru
Pesti ált. waggon-kölcs. társ. 80 frt	6%	74 50	75 —
Bécsi épitőtársaság 100 frt		34 —	34 50
G. Záloglevelek.			
Osztr. ált. földhitelint. sors. 5% ar. v. ez.		117.10	117.30
" " 33 éves visszaf.	5%	100.—	100 50
Osztrák-magyar bank o. é. 5%		102.—	102.20
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf.	5½%	99.75	—.—
Első osztr. takarékp. 5½% 30 év		105.10	105.30
Magyar ált. földhit. részv. társ. 5½%		98.50	99.50
Magyar földhitelintézet 5½%		101.—	101.50
" " aranyban 5%		118.50	119.—
" jelzálogbank 5½%		97.50	98.25
H. Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst		—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst		89.—	89.25
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt 5% ez.		89.75	93.—
Dunagőzhajózási társaság 300 frt 5%		81.75	82.—
" 200 frt 6%		—.—	—.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst		108.—	108.50
Erzsébet p. 300 frt o.é.5% 1862-ki kibocs.		98.75	99.25
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	5%	99 50	98 75
" " 100 frt o. é.	5%	105.40	105.80
" " 100 frt ezüst	5%	102.—	102.50
Ferencz József pálya 200 frt ez.	5%	105.10	105.40
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	5%	100.70	100.90
Károly Lajos gácsi pálya 300 frt	5%	99 50	100.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	104.50	105 —
Eperjes-tarnovi pálya 200 frt ez.	5%	88.30	88.50
		82.50	82.75

		Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi p. I. kib. 300 frt		90.50	90.80
" " " II. " 300 frt ez.		95.50	96.—
" " " III. " 300 "		90.—	90.25
Osztr. észak-nyugati pálya 200 ft ez.	5%	100.75	101 —
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	96.45	96.80
Erdélyi-pálya 200 frt ez.	5%	82 40	82.70
Osztr. Állampálya 500 frank	3%	174.25	175.—
" " 1874. kib. 500 frank	3%	170.—	—.—
Déli pálya 500 frank	3%	125.75	—.—
" 200 frt arany	5%	110.25	111.—
Dél-északnémet összek.-pálya 100 frt	5%	93.—	—.—
" " 1879. k. 100 frt	5%	90.25	—.—
Tiszavidéki pálya 1000 frt	5%	99.75	—.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt	5%	85.20	85.80
Magyar-nyugati pálya 200 frt	5%	89.75	90.25
I. Magánsorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o. é.		179.50	180.50
Clary 40 frt p. p.		39.—	40.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.		104 50	105.—
Innsbruck városi 20 frt o. é.		25.—	26.—
Keglevich 10 frt p. p.		16.50	17.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.		20.25	20.75
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o. é.		23.50	24. -
Buda városi kölcsöne 40 frt o. é.		38.50	—. -
Pálffy 40 frt p. p.		37.25	37.75
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.		18. -	18.50
Salm 40 frt p. p.		50.—	51.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.		22.25	22.75
St.-Genois 40 frt p. p.		49.—	49.25
Stanislau városi 20 frt o. é.		23.50	24.50
Trieszt város 100 frt p. p.		126.50	—.—
" " 50 frt o. é.		67.—	—.—

		Pénz	Áru
Waldstein 20 frt p. p.		31 50	32
Windischgrätz 20 frt p. p.		—.—	48 —
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	3%	—.—	—.—
Brüssel 100 frk	3½%	—.—	—.—
Német bankpiaczok 100 m	4	57.40	57.55
London 10 font sterl.	3	117.50	117 65
Milanó 100 lira	5	—.—	—.—
Marseille 100 frk.	3	—.—	—.—
Paris 100 frk.	3	46 30	46 35
Zürich 100 frk.	3½	46.20	46 25
Pétervár 100 rubel	6	—.—	—.—
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5 57	5 58
" reczés		5 56	5.57
Osztrák-magyar 8 frt. arany		9 34	9 35
20 frankos arany		9 34	9 35
20 márk. darabja		11.59	11 61
Orosz imperiale		9.67	9.69
Sovereigns		11.73	11.78
Török arany lira.		10.68	10 70
Mária Terézia tallér		—.—	—.—
Egyleti tallér		—.—	—.—
Ezüst		—.—	—.—
Ezüst fonte szelvény		—.—	—.—
Német bir. bankjegy		58.—	58 05
Orosz papir rubel		1.19	1.19½

Első budapesti butor-bazár

uj árjegyzéki összeállitás.

Háló szoba.	Ebédlő szoba.	Fogadó szoba.
2 drb siffon	1 drb credencz.	1 drb garnitura.
2 drb noszolya.	1 drb ebédlő asztal.	1 drb diszasztal.
1 drb mosdó.	6 drb nádszék	1 drb aranykeretü tükör.
2 drb éjjeli.	1 drb tükör. 1 drb diván.	1 drb conzol asztal.
I-ik csoport 80 frt.	I. csoport 100 frt.	I. csoport 150 frt.
II-ik csoport 115 frt.	II. csoport 140 frt.	II. csoport 200 frt.
III-ik csoport 140 frt.	III. csoport 240 frt.	III. csoport 300 frt.
IV-ik csoport 180 frt.	IV. csoport 250 frt.	IV. csoport 380 frt.

Azonkivül dusan felszerelt raktár legujabb divatu régi modorban készült; diófa háló, tölgyfa ebédlő butorok és fekete szalon-garnituráknak. Képes árjegyzékek kivánatra küldetnek, csomagolás 4%, vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Oppodi és Ellenberger utóda

Áldási Ignácz Budapest, Deák-Ferencz-utcza 7. szám (I. emelet.) Fióküzlet: Nagy-Kanizsán.

Papir kárpitgyártmányaimat (Tapeta) és diszitményeimet ajánlom a t. közönség figyelmébe.

Egy egész tekeres ára 15 krtól felfelé.

Minták kivánatra vidékre is küldetnek, és felragasztási munkák is elvállaltatnak.

Gyógyszertár „zum heiligen Leopold" Bécsben

Stadt a Planken- és Spiegelgasse sarkán.

PHILIPP NEUSTEIN

ajánl a t. cz. közönségnek egy csoport **valódi gyógy- és toilletszereket**, *melyek* **mindenkor** *kitünőnek bizonyultak és biztos gyógyulást eredményeznek. Sok ezer bizonyitvány felmutatható. A közönség felkéretik, hogy csak azon* **különlegességeket** *fogadja el* **valódinak**, *melyek* **czégünkkel ellátva** *vannak.*

Neustein czukrozott Szent Erzsébeti vértisztitó labdacsai

könnyen hashajtók, vértisztitók és a mellett teljesen ártalmatlanok, kitünőnek bizonyultak az altestiszervek betegségeinél, váltóláz, mellszervek betegségeinél, bőr és szem betegségeknél gyermek és női betegségeknél, és székdugulás ellen mely a legtöbb betegségek biztos forrása. Ezen labdacsok a legjobb és legolcsóbb gyártmány a maga nemében 1 tekeres 8 dobozzal 120 labdacsot tartalmazva ára 1 frt, egyes dobozok 15 kr.

Ezen labdacsok, melyek kitünő hatásuk miatt általános kedveltségnek örvendenek, Pitha tanár és udvari tanácsos elismerő bizonyitványával vannak kitüntve.

Óvás! Minden doboz melyen a czég: **Apotheke „zum heiligen Leopold"** nem fordul elő hamisitvány, melynek megvásárlásától a közönség intetik, különösen kell arra figyelni, nehogy egy rosz sikertelen és épen ártalmas präparatumot kapjon. Azért világosan **Neustein Erzsébet** labdacsot kell kérni, azok boritéka használati utasitással és az itt látható aláirással vannak ellátva

Brozon-kenőcs a legkitünőbb hajfestő és hajfentartó szer egyike, a haj előbbi szinét visszaállitja. Ára egy nagy tégelynek 2 frt kisebb tégely 1 frt.

Dr. Callmann hajfestőszere teljesen ártatlan, a szürkült hajnak minden szinet (fekete. barna, szőke) ad 3 frt.

Hölgypor keleti. Az arczbőrnek imaságot, finomságot és puhaságot kölcsönöz 1 frt és 50 kr.

Electro-motoricus nyakszalag. A gyermekek nehéz fogzása ellen sikerrel alkalmazható 1 frt 50 kr.

Reaume Girome kitünő különlegessége fagyás ellen 60 kr.

Victoria fogpor legjobb fogtisztitószer 35 kr.

Görvély szesz sikerrel alkalmaztatik felpuffasztott nyak ellen 70 kr.

El Benitó az egyedüli hatásos szer a hajkihullása és a korpa eltávolitására 1 frt 80 kr.

Dr. Frémont erősitő likörje legjobb erősitő és frissitő szer 2 frt.

Fenyőfa-mellszivarka benzsavas nátriummal legjobb szer nehéz lélekzés ellen dbja 1 frt.

Quebracho-kivonat nehéz lélekzébsen szenvedőknek Dr. Sarda tanár Bécsben és Dr. Penered Erlangeben által bensőleg ajánltatik 1 frt.

Hallijod labdacsok a májzsir teljes pótléka. Ezen labdacsok görvély, idült syphilis, fej és mirigyfájdalmakat gyógyit, 1 doboz ára 60 kr.

Injection Cadelic rövid idő alatt minden hólyaghurutot (tripper, fehér folyást) utóbaj nélkül gyógyit 1 frt 60 kr.

Borszesz só és anélkül üveg 40 kr.

Vas-albaminat hatásos vasszer sápkorban szenvedők, üdülők, idegbajban szenvedőknek stb. Már néhány nap mulva a vas albaminat kitünő hatása érezhető.

Dr. Heider fogpora 50 kr.

Kumy kitünő szer rosz emésztés, hasmenés, az erő hanyatlása, lesoványodásnál és tüdővész ellen egy üveg ára 80 kr.

Menthin kitünő gyomorszer, göresesillapitó, kitünő fogszer és szájviz 50 kr.

Margaretta-köhögés-czukorka 30.

Creillon fülbetegségeknél mint nagyot hallás, zugás stb. sikerrel alkalmaztatik 70 kr.

Adontin-fogpaszta legfeketébb fogakat is fehériti. 70 kr.

Po-Ho Khinából ide hozva. A legrohamosabb migraine és fejfájást azonnal csillapitja. 1 frt

Dr. Bayer valódi Pulcherin a legjobb szer, majfolt és szeplő ellen az arczbőrnek a rózsák és liliomok szinét kölcsönzi 1 frt 50 kr. 80 kr.

Salycil-antisiutin a kéz- és láb izzadása ellen 50 kr.

Salycil-szappan legjobb és legolcsóbb szappan 25 kr.

Schrier foglabdacsa lyukas fogak ellen 25 kr.

Storax Créme kitünő hatasu börbetegségeknél 80 kr.

Müvész nedv a legjobb svájczi alpesi füvek nedvétől készitve, köhögést és mellfájdalmat azonnal csillapit 70 kr.

Csúz szesz illatos minden csuz és köszvényben szenvedőnek ajánlható 70 kr.

Kocsis por 1 doboz 30 kr, kitünő szer köhögés és rekedtség ellen.

Tannin kenőcs tégely 1 frt 35 kr, kitünő hatással a fog kihullása ellen.

Nettle gyermek táplit-je 90 kr. Anatherni szájviz, (Popp 1 frt 40 kr., Dr. Peffelheim fogpastája 1 frt 25 kr., Polt 40 kr. Ninon-kézpor a kéz finomi tására 50 kr. Reseda kenőcse 1 frt 50 kr., mindenkor frissen kaphatók. Bécsi mustárpapir 15 lap egy pléhdobosban 45 kr., norvég májhalzsir nagy üveg ára

Illatszerek, szappanok, kenőcsök stb. nagy raktára a legelőkelőbb párisi czégektől. — Valódi orosz tea fontja 1 frt, gyógyitási czélokra szükséges eszközök nagy raktára m. p. önklistély, fecskendők, kötések stb. igen olcsó árakon, fogkefék, arczkenőcs és egyéb toilletczikkek nagy raktára. — Ajánljuk a t. cz. közönségnek gyógyszeres czukrozott pasztákban mint: Chinin copaiva, dówer-féle porok, vas, májhalzsir, bromkali, jodkali, rhabarber, ketted-szénsavas szoda, magnezia, stb. olcsóárakon. — Francziaország, Anglia, Amerika, Németország és a Svájcz s Ausztria gyógyszertárainak illatszerészeiknek legismertebb különlegeségei mindenkor raktáron tartatnak.

Minden gyógyszerészet, illatszerészet és toilletmüvészet körébe eső az 1868-iki párisi világkiállitási czikkek folyton raktáron tartatnak és az árjegyzék ingyen szétküldetik.

Különösen figyelmeztetünk: „Dr. Boil's Schönheits- und Gesundheitspflege" czimü iratra ára 30 kr.

Vastartalmu sör jobb és egészségesebb a maláta készitményeknél. Egészségeseket, üdülők és betegeket erősit és táplál 50 kr. 945

Szétküldés készpénz vagy utánvét mellett történik és nagyban vásárlóknak jelentékeny árengedményeket nyujtunk.

Raktár Budapesten Török József gyógyszerésznél király-utcza.

Wilhelmsdorfi maláta-kivonat

12-szer kitüntetve

tekintettel *Oppolczer, Heller, Bock* és *Niemayer* tanárok nyilatkozataira **gyengeségi állapotok és sorvadásnál különösen mell-, tüdő- és gégebajoknál**, ugyszintén hurutos görcs és köhhurutnál.

Küfferle Józs. és társa

Bécsben.

Fiókok Budapesten, **váczi-utcza 13. sz. hatvani-utcza 15**. Továbbá Steden József, Buda, vizi-város főutcza. Fanta Károly fürdő-utcza.

Majd nem ajándékba.

A megbukott nagy angol

Britannia-ezüst gyár

csődtömegétől átvett óriási raktár elvállalt fizetési kötelezettségek és a helyiségek kiüritése folytán **75%-al a becsáron alól eladatik, tehát majd nem elajándékoztatik.**

Csak 6 frt 80 krért tehát nemis az értéknek feléért a tiszta munkabérért a következő igen becses britannia ezüst evőkészletet lehet kapni, és a készlet fehéren maradásáért

25 évig kezeskedtetik:

6 britannia ezüst asztali kés kitünő angol aczél-pengével.
6 britannia ezüst-villa egy darabban.
6 val. angol britannia ezüst evőkanál.
6 finom britannia-ezüst kávéskanál.
6 kitünő britannia-ezüst késtartó.
6 val. angol kávécsésze.
1 nehéz britannia-ezüst levesmerítő egy darabból.
1 nehéz britannia-ezüst tejmeritő.
4 angol britannia ezüst gyermekkanál.
2 szép nehéz tojás-pohárka.
2 gyöngyörü britannia-ezüst tojás-kanál.
2 igen finom czukortálcza.
1 kitünő bors vagy czukortartó.
1 tea-szürő igen finom.
2 hatásos szalon asztal gyertyatartó.
2 finom alabaszter gyertyatartó feldisz.
6 finoman vésett találó tálca.

60db Mindezen itt megnevezett 60 db. gyöngyörü tárgy ára összesen csak 6 frt 80 kr. Megrendelések utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése mellett teljesitettetnek

Hermann Kaufmann,

ur által, a britannia-ezüst gyár főraktára:

Bécs, Stadt Fleischmarkt 6,

Száz még száz elismerő levél megtekintés végett irodámban kötszemlére van kitéve. 1019

Ónozott zsákokban

á 50 klgos tiszta suly.

Magyar szalon SZÉN á 55 krajczár
Porosz SZÉN á 90 „

pinczébe szállitva

WITT EMIL irodájában,

Hatvani-utcza, Ferencziek-bazár 38. 956

Az őszi és téli-idényre

Szőke Ede

rövid-, kötött- és divatáruk raktára

Budapest, váczi-utcza 2, a zsibárus-utcza átellenében

következő czikkeket ajánl csodálatos olcsó árakon u. m.:

Női-nemez alsószoknyák	2 frt	60 krtól	
Női-moireé alsószoknyák	2	—	
Uri- és női-duxit-ingek	1	20	
Uri- és női duxi alsónadrágok	1	30	
Uri-gyapju kapczák	—	40	
Vadász kapczák és keztyük	1	—	
Vadász mellények	4	—	
Uri-ingek 1.75, 2.20	2	40	
Uri oxford-ingek	2	40	

fölfele

Uri- és női-**gallérok** és **kézelők**.
Uri- és női-**nyakkendők**.
Gyermek-, női- és uri-**gamásnik**.
Berlini **kendők**, fehér, fekete vagy szines 60 krtól fölfelé.
Gyermek-, női- és uri-**keztyük** posztó vagy ringelvood-ból.

Gyermek-sapkák, czipőcskék, kabátocskák, szoknyácskák és muffok harisnyahosszabbitók. Ütér-melegitők és minden e szakba vágó czikkek.

Vidéki megrendelések pontosan és olcsón teljesittetnek.

Singerstrasse 15. zum „Golden. Reichsapfel."

J. PSERHOFER Gyógyszertára *Bécsben.*

Vértisztitó labdacsok ezelőtt **egyetemes labdacsok.** Ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, minthogy oly betegség nem létezik, mely ellen e labdacsok csodálatos hatásukat be nem bizonyitották volna. A legsulyosabb esetekben, a hol már gyógyszer hasztalanul alkalmaztatott, ezen labdacsok alkalmazása folytán rövid idő alatt számtalanszor teljes felgyógyulás állott be. **1 doboz 15 labdacsosal 15 kr, 1 tekeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr, postán 1 frt 10 kr (kevesebb mint egy tekeres nem küldetik.)**

Sok levél érkezett be, melyekben e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és nehéz betegekségből felépülésükért köszönetet mondanak. Mindenki a ki csak egyszer is kisérletet tett e labdacsokkal, másoknak is ajánlja e szert. — A sok köszönetmondó levél közt egynehányat ide igtatunk.

Tisztelt Pserhofer ur! Az általam megrendelt 3 és fél tekeres gyógyhatásu labdacs első levelemben körülirt betegségemből teljesen kigyógyitott. Nőm, ki már évek óta száz meg száz gyógykezeléssel tett kisérletet és teljesen lesoványodott, ismét vidámmá lett, életkedve visszatért. Köszönetet mondok önnek egész családom nevében, és kivánom stb. Mellékelt 10 frtért ismét labdacsok beküldését kérem, hogy azokkal más betegeken is segithessek. Galatz, 1879. február 25.

Weldner Rudolf.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam vértisztitó labdacsaihoz jutni, melyek nálam csodákat vittek véghez. Éveken át főfájás és szédülésen szenvedtem, egy barátnőm az ön labdacsaiból 10 dbot adott, és ezen 10 labdacs engem teljesen helyreállitott, köszönetem mellett, egy tekeres beküldését kérem. — Nagy-Zsám, 1878. deczember 3.

Szabó Malvina.

Tekintetes ur! Nincs elég szavam arra, hogy önnek „vértisztitó labdacsainak" kitünő jó hatásáért mélyen érzett köszönetemet mondjam. Nem fogom azon betegségeket, melyeken hosszu időn át szenvedtem egyenként felsorolni, elég az hozzá, hogy egy doboz felhasználása után az összes kórtünetek eltüntek, és most jól érzem magamat. Más betegek kérelmére inditva érzem magamat ismét 3 tekeres küldését kérni. Tisztelettel

Altstadt, 1878. szept. 11. **Wagner L.**

Raysko, 1879. nov. 22.

T. Pserhofer ur! Mint sok más ugy én is irásbelileg mondok köszönetet „vértisztitó labdacsai" hatásáért, melyek egészségemet helyreállitották, sok betegség ellen, a hol más gyógyszerek már nem használtak, labdacsai csodálatos gyógyerejüket bebizonyitották. A nők vérfolyásánál, rendetlen havi tisztulás, hugycső rekedés, férgek, gyomorgyengeség és gyomorgörcs, szédülés és sok más esetekben is teljes gyógyulás eredményezett. Teljes bizalommal kérek 12 tekeres beküldését. **Zwilling E.**

Ersene, 1874. május 17.

T. ur! Minthogy „vértisztitó labdacsai" nőmnek, ki éveken át idült gyomorbajon és csontbántalmakon szenvedett, ismét helyreállitották, söt neki ifjusági erőt is kölcsönzött, mások kérelmének ellen nem állhatom, és kérek ismét 2 tekeres „csodáttevő labdacs" utánvét melletti beküldését. Tisztelettel **Spistek Blasius.**

Amerikai csuzkenőcs, gyors és biztosan ható szer, az egyedüli szer minden csuz és köszvényes bántalmak, mpl.: hátgerincz fájdalmak, ischias, migräne, ideges fogfájás, főfájás, fültájdalmak ellen. 1 frt 20 kr.

Chinai toilett szappan. A legtökéletesebb a műszappanban nyujtatik, annak használata után a bőr bársonypuhává és igen kellemes illatu lesz, sokáig használható és nem szárad, 1 db 70 kr.

Kocsis-por egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcs, köhögés ellen. 10 doboz 35 kr.

Gebr. Lendtner hirneves tyukszem tapasza dobozokban á 12 db 60 kr, 3 db 15 kr. A legjobb és kitünőnek bizonyult szer ezen alkalmatlan baj ellen könnyen alkalmazható.

Élet-eszenczia (Prágai cseppek) rossz gyomor, rossz emésztés, altesti bántalmak ellen, kitünő háziszer 1 üveg 20 kr.

Csukamajolaj (Dorsch) M. Maager-től valódi eredeti kitünő minőségü. 1 üveg 1 frt.

Mia Poko valódi chinai szer (más néven Po-Ho) ideges főfájás, arcz, fogfájás és migräne ellen. Sok orvosok által kipróbálva és ajánlva. — Egy cseppet a homlokra vagy halantékre dörzsölve és a **fejfájás** néhány percz után elmulik. Háromféle nagyságban 80 kr, 1 frt, 1 frt 50 kr (csomagolás 10 kr.)

Por lábizzadás ellen. Ezen por eltávolitja a lábizzadtságot és az ennek folytán keletkező kellemetlen szagot, a lábbelit fentartja és ártalmatlan 1 doboz 50 kr.

Pate pectorale George-tól sok éven át a legjobb és legkellemesebb segédeszköz elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell és tüdőbántalmak, gégebajok ellen. 1 doboz 50 kr.

Tanochinin kenőcs Pserhofer J.-től sok éven át mint a legjobbnak elismert szer az összes hajnövesztő szerek közt, orvosoktól elismert, egy elegáns nagy doboz 2 frt.

Egyetemes tapasz Steudel tan.-tól vágás és szurás által keletkezett sebek, fájdalmas kelés, idült, időnként ujuló kelések, makacs mirigy kelés, fájdalmas kelés, ujjéreg, sebes és gyuladott mell, megfagyott tagok, csuzfolyás és hasonló bajok ellen sokszor kipróbálva 1 tégely 50 kr.

Egyet. tisztitó-só. A. M. Bullrich-tól. Egy kitünő háziszer az elrongált emésztés következményei, mpl. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, bélégetés, hámoroid bajok székdugulás stb. ellen 1 csomag 1 frt.

Franczia különlegességek raktáron tartatnak, vagy kérelemre megrendeltetnek, a fentirt különlegességek közül igen sok Budapesten is **Török Józsefnél** kaphaték. 961

A „Deák Ferencz"

általános jótékonysági-egylet

1879. november 23-án

tartott

zászlófelszentelési ünnepély

évfordulója alkalmából, az egyleti elnökség és választmány határozata szerint az egyletbe belépni óhajtok, kik a 40-dik életkort meg nem haladják, 2 frt mérsékelt felvételi dij mellett uj tagokká felvétetnek

Jelentkezhetni f. é. deczember, végéig az egyleti irodában

VI. kerület, ó-utcza 19. szám

hétfőn, szerdán és csütörtökön délután 5—7 óráig.

1010

Fel a szerencséhez! **Gyermekek jól viseljetek!** Fel a szerencséhez!

jön a karácsony!

játékárúk végeladása csak deczember 20-ig.

Feltünés!

Csoport fiuknak csak 1 frt 90 krért.

1 rajzeszköz, 1 szinház kuliszszák és alakokkal, 1 társasjáték, 1 dominojáték, 1 állatkert a világ minden állataival, 1 játék kártya, gyönyörü iskolatáska, 1 hasbeszélő legujabb varázslat, 1 zsebóra lánczczal, 1 mesekönyv képekkel, 12 db. tolinyél, 1 doboz fémkatonák, 1 revolver, 1 töltéssel, 1 hangszer. Mindez együttesen utánvét mellett csak 1 frt 90 kr.

Csoport leányoknak csak 1 frt 90 krért.

1 konyha berendezés, 1 szalon berendezés valóságos zongorával, 1 párisi divatbáb, 1 legujabb mosógép, 1 legujabb kályha főzőedénnyel, 1 készlet leves készlet nagy tálalótálczával, 1 legujabb minta album több 100 most divatos keresztbimzéssel, 1 evőkészlet finom aranynyal. Mindez együttesen 1 frt 90 kr. utánvét mellett.

5 frton felüli megrendeléseknél

Csoport uraknak csak 2 frt 50 krért.

1 tréfás szivartárca titkos képekkel, 30 db tréfás képek sok tréfáknál szivdáma a meztelen valóság, 1 db villanyos gyujtószer, 1 teljes pipakészlet valódi tajték, mely 20 dbból áll, 1 valódi óralánez szerencsetalizmánnal. Mindez együttesen utánvét mellett csak 2 frt 50 krért.

Csoport hölgyeknek csak 3 frt 50 krért.

6 pár finom női harisnya, 1 valódi arany pecsétgyürü kezességi irattal, 3 db finom vászon zsebkendő, 1 medaillon utánzott gyémánttal, 1 üveg illatszer igen finom, 3 db damast szalvéta, 1 készlet melltü és fülbevaló finom munka. Mindez együttesen utánvét mellett csak 3 frt 50 krért.

1000 db arany ingyen

Egyes apróságok.

Végül meg a következő apróságokat ajánlom: 100 angol varrótü 9 kr., 1 pár selyem harisnya uraknak 9 kr., 1 csomag 50 db hajtü 8 kr., egy finom batiszt zsebkendő 8 kr., 1 játék kérdés és felelet 20 kr., 1 csomag párisi vető kártya 50 kr., valódi tajtékpipa szárral 65 kr., 1 pár valódi chinaezüst gyertyatartó 1 frt, 1 valódi czirnadamaszt asztalkendő virággal 75 kr., 1 czérna-damaszt szalvetta 10 kr., 1 valódi ezüst óralánez kezességi levéllel 1 frt 50 kr., 1 pontosan járó zsebóra finoman aranyozva 5 évi kezességi levéllel 2 frt 80 kr., 1 pontosan szabályozott inga óra kezességi levéllel és hozzátartozó 95 kr., 1 franczia keltő óra 1 frt 50 kr., 1 teljes asztal készlet, mely áll 6 evő kanál, 6 kávés kanál, 6 kés, 6 villa (britannia ezüst) 2 frt. — Utánvét mellett kapható az

Ersten Wiener Consum-Geschäft „Müller"

Bécs, II. Kaiser Josefstrasse 32,

5 frtnyi megrendelésnél mindenki a bécsi szegények sorsjegyek egy sorsjegyét **ingyen** kapja, melylyel **1000** aranyat és 7200 melléknyereményt nyerni lehet. 1010

Huzás már deczember 1-én.

IGÉRVÉNYEK

1864. sorsjegyekre

EGÉSZ	FÉL
4 forint és bélyeg.	2¼ forint és bélyeg.

Főnyeremény

200.000 és 100.000 frt,

összes nyeremények

532.500 osztr. ért. forint.

Bécs, Wollzeile 13. **„MERCUR"** Ch. Cohn Wollzeille 13.

kiadóhivatalának váltóüzlete. 930

---

6 szobabutor

elegáns és kevésszer használt egy hagyatéktól készpénzfizetés és azonnali átvétel mellett olcsó áron eladó. — Sugár-ut 1. sz. a váczi ut sarkán I. em. 2. ajtó szám Stein féle házban. 992

Birtok

készpénzért vagy cserében.

Gömör és Borsodmegyék szélén, közel a febeli vasuti állomáshoz, egy nemesi birtok 1640 hold, regaléval, gazdasági épülettekkel szabad kézből eladó, vagy egy budapesti házért cserélhető. Bővebb értesitést ád **Szentmiklósy Kálmán** tulajdonos Mikóháza, utolsó posta Bátka Gömörmegyében vasuti állomás Rimaszombat. 1027

A valódi cs. kir. szab. ezerszer kipróbált **Arcanum** a **vakonda, sváb- és oroszbogár, patkány házi- és mezei egér** kiirtására, mely sokszor hamisitottan árusittatik, **hamisitatlanul** kapható egyedül csak **Budapesten Hübner L. Károly** IV. Lipót-utcza 3. Egy nagy doboz ára 1 frt. — **Bécsben.** A szabadalom tulajdonosnál **Bortolotti M.**-nél Neubaugasse 70.

Birtok-eladás

Gömörmegyében ¾ óra járásnyira a rimaszombati vasuti állomástól egy nemesi birtok, mely áll első minőségü 254 osztályozott hold rét, 537 oszt. hold szántóföld és 351 oszt. hold gyeplegelőből, gazdasági épületekkel lakóházzal, regáléval szabad-kézből eladó.

Bővebb értesitést ád **Molnár József ügyvéd Rimaszombaton.** 1028

Bachrich T.

Budapest, király-utcza 16. szám, a Bazárban,

nagyban és kicsinyben szétküld utánvét mellett a következő czipő árukat

hölgy cugos topánka

láb ikráig érő dupla vagy rámás talppal

kecskebőrből	frt 3.—
borjubőrből	frt 3.90
angol szab. bőr	frt 4.50
orosz lak borjubőr	frt 4.80

különböző bőrből gombolásra 6 frt.

Férfi czipők

gummi czuggal, srófolt dupla talppal,

kecskebőrből	frt 3.60
fénymázbőr	frt 4.50
bagariabőr	frt 5.50
angol bőr	frt 5.80
orosz lak v marha lakbőr	frt 6.—
vadász és lovaglő csizma bagaria bőrből	frt 11.—
magas csizmák dupla bagariabőr	frt 8.—

Nagy választék gyermek-, leány- és fiu czipő-árukban. 991

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Előnyös bevásárlás

1 font finom

melange tea

1 font finom

TEA SÜTEMÈNY

1 liter régi igen finom

JAMAIKA RUM

bérmentve szétküldök a magyar birodalom minden postaállomása felé, bérmentesen csomagolva **5 frt 80 kr** utánvét mellett. — Hasonlólag szétküldök

9 font igen finom

Surinam kávét

e ős és tiszta izü, bérmentve a magyar birodalom minden postaállomása felé. Bérmentesen csomagolva **7 frt 80 kr** utánvét mellett.

TUNNER J. M.

Budapest, IV. Deák-Ferencz-utcza 21.

füszer-, bor-, tea-, rum- és csemege áruk raktár. 1003

Örök emlékül!

Életnagyságu arczkép

csak 3 forintért

festetik, egy fénykép és 1 frtnak azonnali beküldése után. Az 1 frtnyi maradvány a szállitás után fizetendő. — Legfinomabb kivitelü Hasonlatosság a megszólamlásig Szállitási idő 5—8 nap. 758

BODASCHER W. *müterme*

Bécs, II. Grosse Pfargasse 2.

(Vorm. Löwengasse.)

A gráczi országos kiállitáson érdem-éremmel kitüntetve.

Temesváry Móricz

czipő-gyár

Budapest, király-utcza I. sz.

Orczy-ház

Ajánl nagyban és kicsinyben

Hölgyeknek:

Nemez pongyola-czipőket minden szinben sarokkal és csokorral 1 frt 80 kr.

Eberlaszting vagy bőr czugos topánokat magas vágással a legfinomabban kiállitva 3 frt.

Czugos bőrtopánokat erős chagrin vagy bornyu bőrből veres nemez béléssel, szegezve. dupla talppal esős időben tartós 3 frt 40 kr.

Uraknak:

Topánokat borju vagy bagária bőrből szegezett és srófolt duplatalppal igen erős 4 frt.

Topánokat erős lakbőrből szegezett dupla talppal és srófmunkával munkában és esős időben való 4 frt 80 kr.

Térdcsizmákat dupla bagaria bőrből, háromszoros csavarral ellátott dupla talppal, vizmentes 8 frt 80 kr.

Ugyanaz orosz lak bagaria bőrből 12 frt. 876

Megrendelések póstai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban teljesittetnek Kimeritő árjegyzékek megküldenek.

Általános kedveltségnek és nagy számu látogatásnak örvend

Präuscher világhirü anatomiai muzeuma

a „Fővárosi vigadóban."

Már előbb elvállalt kötelezettségek folytán

MÉG CSAK RÖVID IDEIG

reggeli 9 órától este 8 óráig felnőtteknek.

Az eddigi hölgynapokon volt nagymérvü látogatás folytán mától fogva

kedden és pénteken

déli 1 órától kizárólag csak is **hölgyeknek** lesz nyitva.

Beléptidij csak 20 kr.

Keskeny útifű-mellczukorkák

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny útifű azon még eddig fel nem deritett titkot foglalja magában, miszerint a gége és légeső rendszer gyulladt nyakhártyájára való azonnali gyors és enyhitő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegiti.

Miután gyártmányunknál is a czukor keskeny útifűből tiszta vegyülékről kezeskedunk, különös figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket s a dobozon levő aláirásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Egy doboz ára 30 kr.

Schmidt Victor és fiai,

cs. k. szabadalm. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktárak: Barnak Zsigm., Egressy G., Eisdorfer Gusztáv, Formágyi F., Schernhoffer C., Schwarzmayer János, Thalmayer és Seitz, Török József, Wagner Károly, Handtel Károly gyógyszerész uraknál, továbbá: Beck M., Danzer József, Dwerts Adolf, Edeskuty K., Farkas Gyula, Fanta Károly, Frey Alajos, Gyarmathy G., Guszmann és Mautner, Hubenay József, Kaschnitz Gyula, Kresselbauer G., Kokosch L., Kramplits és Zsiray, Luzsa M., Márton Gyula, Martony József, Miskey Ferencz, Mészáros Miklós, Moczik L., Radocsay és Bányai, Szakál és Márton, Schedel János, Szenes Ede, Takács Lajos, Vághy Lajos, Vághy és Schwarz, Velsz Adolf, Weringer M., Zubek és Bátori kereskedő uraknál, Baier Arnót Budapesten, Varságh Béla gyógysz, Békés-Csabán, Köllner Lőrincz Egerben, Füzely Gyula urnál Nagy-Mihályon.

A hurut, köhögés, rekedtség, mell-, gyomor- és gégefő-bántalmak ellen.

HOFF-féle malátakivonat egészségi sör.

Legfelsőbb helyen 55-ször kitüntetve.

Malátakivonat és maláta-czukorkák.

Megjegyzem, miszerint a kiküldött malátakivonat egészségi-sör betegemnek igen jót tesz, szivesen issza s csillapitó hatását érzi; ennek következtében felkérem számomra postafordultával tekintetes **Ruttner Antal** urnak a Mátrabánya igazgatójának czimezve, 28 palaczkkal az ön malátakivonat egészségi söréből s egy font Hoff-féle malátacsokoládét küldeni.

Stoll Károly, orsz. képviselő.

Hoff János urnak, a legtöbb európai uralkodók udv. szállitójának, Bécs, Stadt, Bräunerstrasse 8. sz. **Budapest**, zsibárus-utcza 7. szám.

Az „EGYETÉRTÉS" második melléklete.
329-ik számához. Vasárnap 1880. november 28.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése november 27-én.

Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Molnár Aladár, Beöthy Algernon.

A kormány részéről jelen vannak: Trefort Ágoston, Szende Béla, Ordódy Pál, Bedekovich Kálmán.

Elnök az ülést d. e. 10 órakor megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítése után bemutatja Kassa szab. kir. város közönségének felterjesztését, melyben a czukor-, kávé- és sörtogyasztási adókról szóló törvényjavaslatot elejtetni kéri, továbbá a soproni kereskedelmi és iparkamarának Miehl Jakab által benyujtott kérvényét, melyben a czukor-, kávé- és sörfogyasztási adókról szóló törvényjavaslat tárgyalását midaddig elhalasztani kéri, mig az ország összes keresk. és iparkamaráinak véleménye előterjesztve nem lesz, továbbá a budapesti kereskedelmi testületnek Wahrmann Mór által benyujtott kérvényét, melyben a czukor, kávé és sör megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot elvettetni kéri.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittatnak. Az elnökségnek egyéb előterjesztése nincs.

Ordódy Pál közmunka- és közlekedésügyi miniszter benyujtja a Budapest főváros által felállitandó közraktári intézmény segélyezésére az állam részéről nyujtandó kedvezményekről szóló törvényjavaslatot.

A pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

Elnök: Következik a költségvetés részletes targyalásának folytatása. Jelenti, hogy a vallás- és közoktatási miniszter Gönczi Pál miniszteri tanácsost megbizottjául jelentette be.

Mednyánszky Árpád b. Sajnálattal tapasztalja, hogy az orvosi egyetemen a sebészet második tanszékének kérdése még mindig függőben van; valamint a bujakór és bőrbajok tanszékének felállitása még mindig késik, felemliti azon terhes tan- és vizsgadijakat, melyek az orvosi egyetemen fizettetnek s melyek nem állanak arányban a többi fakultásoknál fizetett dijakkal.

A palaeontologia számára szintén szükségesnek tartaná egy külön tanszék és muzeum felállitását.

Szükségesnek tartja továbbá egy harmadik egyetem felállitását is és e tekintetben minél előbbi intézkedést kiván.

Trefort Ágoston nagy örömmel látja azon meleg érdeklődést, mely a házban a tudomány iránt nyilatkozik. A mi a tanszékeket illeti, hogy azok, melyek felállitása valóban égető szükség, még mindez ideig nem állanak fenn, ennek oka a pénzügyi viszonyokban rejlik. A bőrbajokat egy magántanár tényleg tanitja az orvosi egyetemen s a maga részéről is anomáliának tartja, hogy e tannak a kolozsvári egyetemen rendes kathedrája van, de a budapesti egyetemen ily tanszék nem létezik. A sebészetet Lumniczer tanitja a Rókus-kórházban. A palaeontologia számára, ha a kellő összeget a ház rendelkezésére bocsátja, mindenesetre gondoskodni fog muzeumról.

A mi a harmadik egyetem felállitását illeti, kijelenti, hogy lelkiismeretes tanulmányozás tárgyává fogja tenni Szeged kérvényét és jelentését ehhez képest fogja előterjeszteni. A szüleszet számára a budapesti egyetemen mindenesetre fog egy második tanszék felállittatni.

Herman Ottó: Tökéletesen át vagyok hatva attól a meggyőződéstől, hogy Magyarország jövőjét anyagi és szellemi előhaladásában keresheti csupán.

Ennélfogva részemről minden olyan dolgot, a mely szellemi életünk emelésére alkottatik, a mely ebbe a rendszerbe valósággal bele illik, a mely szerint kulturánkat emelni kivánjuk, ilyen dolgok költségéhez mindig szivesen hozzájárulok. — Az tagadhatatlan, tudja a ház minden tagja, még az is, a ki kevésbbé foglalkozik ezen ügyekkel, hogy bármelyik ilyen intézetét tekintjük is az országnak, mindenütt még igen jelentékeny hézagokat tapasztalunk. Mindenesetre tudni fogja a háznak minden tagja, hogy az ország financziális helyzete és különösen culturális menete is olyan, hogy a hézagokat rögtönözve egyszerre betölteni lehetetlen. Ilyen körülmények között akkor, mikor egy rendszerbe egy bizonyos uj tagot vagy részt akarunk beilleszteni, okvetlenül a főelv az, hogy a legszükségesebbet tartsuk szem előtt.

Hogyha én a felállitandó tanszékek sorozatát tekintem, különösen azt, mely a természetrajzi disciplinák számára tervezve van, t. i. a növénytani tanszéket, akkor sajnálom, ki kell mondanom, hogy ezt a tanszéket nem tartom olyannak, a mely a legszükségesebbek közé tartozik, legalább egyetemünk jelenlegi állapotában nem az. A természetrajzi disciplinák állapota egyetemünkön jelenleg igy áll: tudományosan tárgyalják a növénytant, az állattant. Tárgyaltatik az ásványtan, közettan; e három disciplina megfelelő mértékben van képviselve; de van egy disciplina, a mely kellően képviselve nincsen s ez a paleothologia. Már pedig, hogyha egyetemünkön a természetrajzi disciplinákat a kor szinvonalán meg akarjuk tartani, a lényeges hézagokat pótolnunk kell. Mert valamint lehetetlen az államtudományokat történelmi tanitás nélkül sikerrel tanitani, ugy ma napság egy modern egyetemen sem állattant sem növénytant nem lehet sikerrel tanitani palaeontologia nélkül, minthogy a palaeonthologia a növénytannal és állattannal ép oly viszonyban van, mint a történelem az államtudományokkal. De mielőtt tovább mennék, bátorkodom a t. miniszter urhoz egy kérdést intézni. A kérdés az, vajjon ragaszkodik-e a miniszter is ahhoz az indokoláshoz, a melylyel a második növénytani tanszék felállitását támogatja, mert ha igen, akkor ki kell mondanom, hogy ez az indokolás egy nagy paradoxon!

Azt mondja az indokolás, hogy a növényphylológia tudományosabb, a rendszertan gyakorlatibb. Bocsánatot kérek, de ez nem áll, mert hiszen a rendszer foglalatja mindannak, a mit az alszakok tudományosan megállapitanak s az indokolás illető passzusának az állitmánya olyan, ha valaki azt akarná állitani, hogy nem azok a müvek, melyeket Macaulay irt, képviselik a történelmi tudományt, hanem azok az okmányok, melyekből ő a történeti anyagot összegyüjtötte. — Pedig ez teljességgel nem áll, mert mint mondtam valamely tudományszak rendszere nem egyéb, mint kritikailag tisztázott és alkalmazott foglalatja az összes alszakokból meritett anyagnak. Hanem azt hiszem, hogy a rendszertan alatt talán a floristikát méltóztatott érteni. A mi a floristikát illeti, t. képviselőház, kivált ahogy ez az u. n. disciplina a legutóbbi évszakokban gyakoroltatott nemcsak nálunk, hanem Európaszerte, en kénytelen vagyok kinyilatkoztatni, hogy én azt voltakapen tudománynak nem is tartom, hanem tartom tisztán empirikus foglalkozásnak, mely egyetemi kathedrát valóban nem is igényel, Mert az ugynevezett floristika, a mint a miniszter ur — ha némileg figyelemmel kisérte — tudni fogja, oly disciplina, melynek müvelése akkor lett divatossá, mely akkor protegáltatott legtöbbet, a mikor Európában teljesen uralkodott a reakczió. A reakczió főtörekvése mindig az volt, hogy a principiumokig behatló vizsgálatot elfojtsa s helyébe a szellemet nélkülöző chablonet ültesse, mely az embert a gondolkozástól eltereltvén, alkalmatossá tette a reakczió czéljának előmozditására.

Ekkor kapott lábra az ugynevezett analyticus módszer dédelgetése azért, mert csupán mechanikai foglalkozás, azért, mert az a tudományos principiumokkal nem foglalkozik, mert arra a gondolkozás nem szükséges, mert az csupán a természeti tárgyak külső formáinak egymással való összehasonlitásából, nevekkel való ellátásából állott. Hogy ezt teljesen olyannak be is bizonyitsam, csak azt emlitem fel, hogy akkor az ugynevezett analytikus rendszer ajánlói azzal dicsekedtek, hogy az ő tankönyveik alapján a nagy tudományt — mert azt nagy tudománynak nevezték — mivelhetik olyan emberek is, a kik az állattanban, a botanikában semmi tudományos előképzettséggel nem birnak. S valójában ugy van, hogy az analyticus methodus gyakorlását, kivált Németországban, nem annyira tudósok, mindinkább laikusok közt kell keresnünk. Hogy lehet-e ezt egyetemi kathedrára vinni, azt én a t. ház itéletére bizom.

A mi a botanikának jelenlegi állását a mi egyetemünkön illeti, erre nézve kijelentem, hogy egyátalában nem áll az, hogy a jelenlegi tanár abban a helyzetben volna, hogy ő az élettant mivelhesse, kiválképen pedig, hogy szemléletileg vezesse be az élettani dolgokat. Nem teheti ezt egyszerüen azért, mert az élettani intézet nincsen kellőleg felszerelve.

Igaz, hogy a beiratkozások száma nagy; igaz, hogy a 300-at is meghaladja a beirottak száma. Igy tehát teljes lehetetlen az is, hogy a hallgatóság a terembe beférjen. Igy tehát a helyiség hiánya a főbaj.

A mi magát a tanitást illeti, gond van arra, hogy azon növényeknek megismerése, melyek a gyógyszerészetnél is előfordulnak; az egyetemen külön kurzusban tanittatik. A többire nézve azonban a physiologia tanára sem csinálhat egyebet, mint csak azt, hogy a mennyiben physiologiát is tanit, érvel a rendszerrel is, és viszont, ha rendszert morphologiai alapon tanit, érvel physiologiával is. Az egész az, hogy physiologiát rendszer nélkül, rendszert physiologia nélkül sikeresen, valóban tudományosan tanitani nem lehet s hogy ha tanszékről mégis szó van, itt is — mint azt báró Mednyánszky t. barátom is általánosságban mondotta, — nézetem szerint egy parallel tanszéknek volna helye. De ennek szüksége is elesik, mihelyest gondoskodva lesz arról, hogy a jelenlegi tanszék illően felszereltessék. Mert mihelyt a jelenlegi tanszék illően lesz felszerelve, a magántanári intézmény azonnal be lesz állitható. és akkor a rendszert is alaposabban, terjedelmesebben lehet majd előadni. Igy külön tanszék felállitásának szüksége egyelőre egyáltalában nem forog fenn.

T. ház! Én hallottam, még pedig egyetemi tanári körökből jövő indokolásokat, a melyekben Bécsre történt hivatkozás. Ott két tanszék van, az igaz. De rám nézve Bécs még sem olyan, hogy annak példáját kövessem. Mondom, hogy ott két tanszék van, de a ki e felett itéletet akar mondani, az méltóztassék bepillantani a bécsi egyetem történelmébe, hogy megtudhassa mikor és mily körülmények között állittatott fel ez a második tanszék. Felállittatott akkor, midőn Ausztriában egy phoenomenalis tudós támadt, a ki a phytopalaeontologiának lett uttörője. Ez a tudós Unger. Ungerért állittatott tel azon tanszék és ő csakugyan csinált is egy tudományos iskolát nemcsak Ausztriában, hanem egész Németországban, sőt tovább is és igy bekövetkezett azután az, hogy e tanszék méltó betöltése később is lehetséges lett, mert hiszen az osztrák egyetem tanszékei válogathatnak 40 milliónyi nép tanerői közül. Mi — fájdalom — nem vagyunk ily szerencsés helyzetben.

Én elismerve a magyar bonatikusok minden érdemeit, egyáltalában kimondhatom, hogy a jelenleg elő nemzedéknek, melynek munkáit tüzetesen tanulmányoztam és ismerem a legtöbb bonatikust személyesen, nem tudnék senkit sem megjelölni, a ki a budapesti egyetemen Unger-féle uttörővé válhatnék.

Mindezeknél fogva, t. ház, áthatva azon kivánságtól, hogy a jelenleg az egyetemen már fennálló tanszékek keretébe egy oly tanszék illesztessék, mely a fennálló tanszékeknek tudományos működését megkönnyitse, mely az egyetem tudományosságát emelje — részemről nem járulhatok egy másik növénytani tanszék felállitásához, hanem kérem a következő inditványom elfogadását:

„Fordittassék az egy második növénytani tanszék felállitására a költségvetésben beállitott tétel oly palaeontologiai tanszék felállitására s utasittassék a vallás és közoktatási miniszter, hogy a jelenleg fennálló növénytani tanszék kellőkép felszereltessék?"

Ajánlom inditványomat a t. háznak elfogadásra (Elénk helyeslés a baloldalon.)

Zichy Ágost gr. előadó természetesnek tartja, hogy a tudomány haladásában egyes tudományszakok mindig nagyobb tért foglalnak. A növénytan két irányban fejlődik: egyik a növényi élettan, a másik a növényi rendszertan. A tudósok majd az egyik, majd a másik irányra fektetik a fősulyt, s igy egyik időnként hátrányban van, holott mindkettő egyenlő fontossággal bir, — egyik és másik tudományszakra nézve. Részéről azt hiszi, helyes a kormány azon törekvése, hogy a tudományszakokat minden irányban igyekszik fejleszteni. Ajánlja az előirányzat elfogadását. (Helyeslés.)

Az előirányzott összeg, az inditvány mellőzésével, elfogadtatott.

A középtanodákra előirányzott összegnél **Turgonyi** Lajos az oklevéllel biró azon középtanodai tanárokra hivja fel a miniszter figyelmét, kik állomást nem nyerhetnek s megtörténik, hogy náluknál sokkal később végzett egyének rögtön kapnak alkalmazást, mig a régebben végzettek nyomorban tengetik életüket a fővárosban.

Helfy Ignácz a keleti akademia felállitását sürgeti. Kéri a házat, hogy ne ejtse el e kérdést, sokkal fontosabb az ránk nézve, mint a minőnek látszik, ugyis már, ha szétnézünk a különböző pályákon, a melyekre a most létező egyetemen az ifjak készülnek, mindenütt tulságos nagy számot találunk; tulságosan sok a jogász, talán tulságosan szaporodnak az orvosnövendékek és a tanári pályára készülők; maholnap több lesz a tanár Magyarországon, mint a tanuló: tehát ideje, hogy gondoskodjunk, hogy az uj generáczionak legyen uj tere, ahol szellemi tevékenységét érvényesithesse. Itt van egy hasznos tér, melyre szükség is van, kéri a minisztert, hogy ez esetben csakugyan ne méltóztassék alárendelni magát annak, hogy mit mond a közös külügyminiszter. Az természetes, hogy a kinek valami a kezében van, azt megtartani igyekszik, ez esetben a keleti akademia van a közös külügyminiszter kezében, ahhoz ragaszkodik, de ez törvényben nincs és nem hiszem, hogy legyen ember, a ki állitani merje, hogy a törvényhozások akarták volna 1867-ben a magyar közoktatásnak egy részét közössé tenni: méltóztassék magát e kicsi dologban emancipálni s rendes törvényjavaslatot terjeszteni a ház elé akképen, hogy ezen intézet végre valahára itt felállittassék. (Helyeslés szélső baloldalról.)

Trefort Ágoston: Ilyen seminarium felállitására megkapta már ő felségétől az előleges engedélyt, de pusztán pénzügyi okoknál fogva az ügyet egyelőre abban kellett hagyni. Annak idejében jelentést vagy törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni.

Degré Alajos kérdi a miniszter, hogy vajjon a mai ülésszakban a középtanodai bizottság által elfogadott, illetőleg kidolgozott törvényjavaslat végkép elfelejtetett-e, vagy pedig azon alakban vagy más alakban a ház elé fog-e terjesztetni.

Trefort kijelenti, hogy maga is óhajtja, miszerint a javaslat még ez ülésszak befejezése előtt törvénynyé is váljék.

A középtanodák tételénél **Thaly** Kálmán reflektál a miniszter válaszára, melyet tegnapi felszólalására adott. Felhozza, hogy azon ifjak száma, a kik csak négy illetőleg csak hat osztályt végeznek, sokkal nagyobb azokénál, a kik a nyolcz osztályt elvégzik, részint azért, mert a szülők nagyobb része csekélyebb vagyonossága folytán kénytelen a fiukat gyakorlati és rövidebb idő alatt bevégezhető pályákra adni, részint pedig, mert az egyeseknek szellemileg kevésbbé megáldott volta tulszámuvá teszi azokat, e kik a negyedik illetőleg a hatodik osztály bevégzésével megelegedvén, átmennek a katonai, a gyógyszerészeti, a gazdasági vagy más pályára. A ki a gymnasiumok statisztikájával foglalkozik, tudja, hogy az alsó négy osztályban 70—80-ra megy a tanulók száma, a hetedik és nyolczadik osztályban pedig 20—40-re, a többi lassankén elkallódik. Ezek azután a magyar történelemből egy betüt sem hallottak, s igy azon nemes érzések, az örök példának felsorolása, melyek az ifju lélekre oly képzői g, oly buzditólag hatnak, melyek a haza szeretetet ébresztik, nem fejlesztetnek ki bennök.

Végül kéri a minisztert, különösen a szegénynyebb osztályhoz tartozó tanulók érdekében, vessen gátat annak, hogy holmi csekély és jelentéktelen igazitások miatt a tankönyvek a használatból kivétessenek, gondoskodjék a miniszter ur arról, hogy a bizottságilag átvizsgált könyvek hosszabb ideig maradjanak használatban.

Trefort Ágoston Meglehet, hogy a tantervnek eannak hiányai s ezeket az élet kimutatja. Szóló azon vlsz, hogy e hiányok orvosoltassanak. A tankönyvekkel való visszaélés folemlitésére igéri, hogy ha ilyen tudomására jut, szigoruan fog intézkedni. (Helyeslés).

Orbán Balázs azon kiváltságok ellen szólal fől, a melyek alapján bizonyos tanulók a görög nyelv tanulása e alól fölmentetnek. Ezt megszüntetni kivánja.

A népnevelési szükségletre folvett 860.000 frtnál

Turgonyi Lajos elősorolta azokat az adatokat, a melyek a miniszter 9-ik jelentésében Zalamegyére vonatkozólag benfoglaltatnak, s ebből kiindulva elitéli népoktatásunk jelen állapotát. Ennek okát abban látja, hogy nem fordit rá kellő gondot a kormány.

Irányi Dániel a tanitók számára berendezett magyarnyelvi póttanfolyam ügyében kérdi a minisztert, hogy a tanitók annyiszor megjelenhetnek-e a póttanfolyamokon, a hányszor akarnak és addig a meddig szükségét látják?

Trefort Ágoston közokt. miniszter felhivva a póttanfolyamok sikereit, kijelenti, hogy annyiszor látogathatják azokat a tanitók, a hányszor akarják; ez nekik megengedtetik.

A történelmi müemlékek felkutatására előirányzott összegnél szót emel

Thaly Kálmán, elismerését fejezve ki a miniszternek azon áldozatkészségéért, melylyel az ó-budai ásatásokat támogatta és határozati javaslatot nyujt be azirányt, hogy a müemlékek fentartásáról szóló törvényjavaslat a karácsonyi szünetek után napirendre tüzessék.

A miniszter rövid felszólalása után Thaly vissza vonja határozati javaslatát.

Egyházi czélokra a miniszter 310.000 frtot irányozott elő, ellenben a bizottság 294.500 frtot ajánl megszavazásra. A ház a miniszter felszólalása után az eredetileg előirányzott összeget fogadta el.

A többi tételek a bizottsági előterjesztés szerint észrevétel nélkül elfogadtattak.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetés tárgyalása ezzel befejeztetvén, a ház a **kérvények** tárgyalására tért át.

Több rendbeli felszólalás után a kérvényi bizottság véleménye valamennyi kérvényre nézve változatlanul elfogadtatott.

Eger város bodnármestereinek kérvényénél felszólal **Szederkényi** Nándor, s azt bővebben indokolja, s kéri, hogy ez ne a kereskedelmi, hanem az igazságügyminiszternek adassék ki, miután a fegyházi ipar versenyéről van szó a kérvényben.

Előadó pártolja a kérvényi bizottság javaslatát. A ház ez értelemben határozott.

Gullner Gyula a pestmegyei tanitók kérvénye érdekében szólal fel, s kéri a közokt. minisztert a szükséges lépések megtételére.

Ezután **Madarász** József interpellácziót intéz a pénzügyminiszterhez az iránt, van-e tudomása a felől, hogy a torontálmegyei Novoszelo községbeli 70 telepitvényes család 400 lélekkel már 1879-ik évben folyamodott a kormányhoz telepitvényi hely kijelölése végett, de a kijelölés még mindeddig meg nem történt. S miután az emlitett 70 család közül 40 család nemrég kitelepittetvén, hajléktalanná lőn, hajlandó-e az ügyet azonnal megvizsgáltatni és ha az előadottak valóságáról meggyőződik, a kérvényezők részére a telepitési helynek kijelölése iránt minél előbb intézkedni.

A belügyminisztertől pedig kerdi, szándékozik-e az előadottak valódisága esetén közbejárni, hogy a birtokos által kitelepittetek volt házakba a

---

1830 november 29-dike.

(A lengyel szabadságharcz kitörésének napja.)

Holnap, nov. 29-én, ünnepli a lengyel nép ötven évvel ezelőtt Varsóban kitört szabadságharcza félszázados jubileumát. Megünnepli ugy, a hogyan egy három hatalom által széttépett, idegen uralom alá jutott és nagy részben raobolincset viselő nemzet teheti. Megünnepli néma ajakkal, csupán gondolatban Orosz-Lengyelországban s megünnepli rendőri ellenőrzés mellett Gácsországban. Az osztrák kormány lehetetlenné tette, hogy a galiczai lengyelek a holnapi napot azzal az ünnepélyességgel üljék meg a vidéken is, a mint tervezve volt.

November 29-ike a lengyel nép történelmében azzal a jelentőseggel bir, melylyel márczius 15-ike bir nemzetünk történelmében. E két történelmi nap eseményei azonban ep oly különbözők, mint az 1830—31-iki lengyel és az 1848—49-iki magyar szabadságharcz kitörésére vezetett okok.

A Visztula melletti szabadságharcz kitörése évek óta előkészitett messze szerteágazó összeesküvés müve volt. Maga, november 29-ke véres harcz napja.

Ötven évvel ezelőtt Lengyelország nem volt még „földrajzi fogalom". Létezett egy darab a földarabolt nagy lengyel államból — az, mely orosz uralom alá jutott, — viselve a lengyel királyság nevét és birva az önállás bizonyos mértékével. Bár egy orosz nagyherczeg állt a lengyel királyság polgári és katonai igazgatásának élén, az ország alkotmánynyal birt. Varsóban lengyel országgyülés tanácskozott, lengyel birák szolgáltattak igazságot hazai törvények szerint és lengyel ezredek léteztek lengyel tisztek parancsnoksága alatt. Mindez azonban nem feledtetheté a lengyel hazafiakkal, hogy Oroszország semmisité meg a lengyel függetlenségét.

Már huzamos idővel a szabadságharcz kitörése előtt, az országban titkos társulatok alakultak, melyeknek czélját Lengyelországnak az orosz uralomtól való elszakitása képezte. E társulatok befolyása csak növekedett, midőn 1825-ben az orosz hatalom megsérté az alkotmányt, elrendelve, hogy a lengyel országgyülés ülései ezentul ne legyenek többé nyilvánosak. Már első Sándor czár uralkodásának utolsó időszakában ama titkos társulatok és az orosz forradalmi egyletek között összeköttetés jött létre, melyről a lengyelek minden óvatossága daczára a szent-pétervári kormány tudomást szerzett, midőn a herczeg Trubeczkoj, Pestel ezredes, Rylejew hadnagy, Muraviev-Apostol alezredes, Báriatinszky herczeg és összeesküvő társaik által előkészitett 1825-ik évi szentpétervári katonai lázadás meghiusult és vérbefojtatott.

Az orosz kormány a mint értesült, nehány elfogott orosz összeesküvő vallomásából a lengyelországi titkos társulatok létéről, azonnal vizsgáló bizottságot alakitott Varsóban. E részben oroszokból, részben lengyelekből alakitott bizottság számos elfogatást eszközölt és 1826 végén készitett jelentésében konstatálta, hogy messze szerteágazó titkos szövetkezet állott fönn, melynek czélját Lengyelország teljes függetlenségének kivivása és a régi lengyel állam visszaállitása képezte. Az összeesküvés elfogott részesei fölött a szenátus, mint az ország legfőbb birósága utasittatott itéletet hozni. Az egész nemzet szemei feszült várakozással csüngtek e testületen, melyben az ország legelőkelőbb családjainak fejei foglaltak helyet. A törvény rideg betüi szerint a vádlottak vétkességéhez nem férhetett kétely. De a törekvésekkel, melyeket valósitani akartak, sokkal inkább rokonszenvezett az egész lengyel nemzet, semhogy azok a birák kebleben nem találtak volna visszhangra.

A szenatus valamennyi szavazattal egy ellenében — e szavazat Kraziuszki Vincze tábornoké volt — fölmenté a vádlottakat.

Ezen itélet egész Lengyelországban örömujjongást keltett. Mindenki ugy értelmezte azt, hogy az ország nagyjai jóváhagyják a lengyel függetlenség kiküzdésére irányuló törekvéseket.

E pillanat ól kezdve általánossá vált az elhatározás Lengyelországban: lerázni az orosz uralmat. A foradalom ettől kezdve már csak idő kérdésévé lett.

Uj titkos társulatok alakultak, főleg a tanuló ifjuság és a lengyel ezredek fiatal tisztjei körében. E társulatok egyike — s pedig ép az, mely tagjainak alárendelt állása folytán a legjelentéktelenebbnek látszott — tette meg a döntő lépést és bontotta ki a szabadságharcz véres lobogóját. E titkos szövetkezetet Wysoczky Péter gárdahadnagy alapitá 1828 végén. Tagjai néhány fiatal tiszten kivül a varsói hadapródiskola valamennyi növendékéből, mintegy kétszáz lelkes fiatal emberből álltak.

Az 1830-iki juliusi franczia forradalom uj lelkesedést és tettert öntött a kedélyekbe. És mikor ugyanazon év őszén elterjedt a hir, hogy herczeg Lubeczky pénzügyminiszter utasitást kapott Szent-Pétervárról, mikép töltse meg az állampénztárakat, minthogy Oroszországnak a tavaszszal, meglehet háboruja leszen: az összeesküvők elhatározták, hogy nem várnak addig, mig a lengyel hadsereg az esetleges háboru következtében kénytelen lesz elhagyni Oroszország szolgálatában az országot.

Varsóból nyomban küldöttek indittattak ugy a Visztula két partja mentén fekvő vajdaságokba, valamint Litvániába, Volhyniába és Podoliába, hogy készitsék elő a felkelést. Deczember 10-ke volt kitüzve a kitörés napjául.

Mentől inkább közeledett azonban e nap, annál elbizakodottabb lőn az összeesküvés részeseinek magatartása. Meggondolatlan nyilatkozatokból és egyéb jelenségekből a kormány azon meggyőződést meritheté, hogy nagy rázkodtatások vannak kitörőben. November közepén az összeesküvésnek nehány részese elfogatott és egy tanuló fontos vallomásokat tett. Tartani lehetett, hogy az egész terv el fog árultatni Konstantin nagyherczegnek. Ekkor elhatározták a fiatal összeesküvők fejei, hogy nem várakoznak deczember 10-ig, hanem már nov. 29-én kiviszik elvüket. E napot azért választották, mivel akkor valamennyi főőrséget lengyel csapatok képezték.

Varsóban ekkor mintegy tiz ezernyi lengyel és hét ezernyi orosz katonaság volt elhelyezve. A lengyel csapatok, melyekre az összeesküvők többé-kevésbbé számitottak, következők voltak:

A gárdagránátos ezred, a gárda-lovasvadászezred, a negyedik lengyel gyalog-ezred, egy utászzászlóalj és végül a többi tizenegy lengyel gyalogezred gránátos-századai.

Az orosz csapatokat következő ezredek képezték: egy gárda-vértesezred, egy gárda dzsidásezred, egy gárda-huszárezred, két gárda gyalogezred s pedig a volhyniai és a litviniai. Azonkivül tüzérség, mely azonban Varsó környékén állomásozott. *)

Konstantin nagyherczeg ki a városon kivül a Belvedere-ben lakott, annyira biztosnak érzé magát, hogy palotájában őrséget sem helyezett el. Az összeesküvők azért elhatározták, hogy Nabielak Lajos hirlapiró egy csoport tanulóval és hadapródokkal az est beálltával megrohanva a nagyherczeg palotáját, elfogja vagy pedig megölje Konstantint, mivel tartottak a befolyástól, melyet megjelenése a katonaságra gyakorolhatna. — A hadapród-iskola növendékeinek és két gránátos-századnak azon föladat jelöltetett ki, hogy a város előtti laktanyákban elhelyezett orosz lovasezredeket meglepjék és körülvegyék laktanyáikon. E föladat annál könnyebbnek látszott, mivel e laktanyák vizzel telt, széles árkokkal körülvett alacsony épületek voltak. Igy tehát az összeesküvőknek csak az épületekhez vezető hidakat kellett elfoglalnia. Ugyanakkor két lengyel zászlóaljnak az egyik orosz sorezredet, a lengyel gárda-gyalogezrednek pedig a másik orosz sorezredet kellett volna meglepnie és lefegyvereznie. Más lengyel csapatok végül a hadszertár és a lőporraktár elfoglalására voltak kiszemelve. Ugyanakkor a polgári osztályhoz tartozó összeesküvőknek a város minden részében fegyver alá kellett volna szólitania a katonaságot.

Bármilyen jól volt is kigondolva e terv, egyetlen részében sem vitetett ki ugy, a mint megállapitva volt. Egy maroknyi tanuló és hadapród, Nabielak és Goszczinyszki vezérlete alatt — összesen huszan — berohantak ugyan a nagyherczegi palotába, leszurva Gendre tábornokot és Lubovidczki alelnököt, de Konstantin nagyherczeg megmenekült, részint komornyikjának lélekjelenléte miatt, ki urát elrejté egy padlásszobában, részint azon körülmény miatt, mivel az összeesküvők egy része a leszurt Gendre tábornokot a nagyherczegnek látszott tartani, kire erősen hasonlitott. Nem sikerült az orosz lovasezredek lefegyverzése sem, mivel a kérdéses laktanyák előtt csupán a hadapródiskola növendékei jelentek meg, a várt lengyel századok ellenben nem.

E századokra ugyanis ráakadt utközben Kurnatovszki lengyel tábornok, ki nem volt az összeesküvés részese. A mint a lovasvadász-ezred élén lovagló tábornok megpillantá e századokat, meghagyta nekik, hogy vonuljanak a Belvederehez a nagyherczeg védelmére. Meglepetésükben e századok, noha részesek voltak az összeesküvésben, teljesitették e parancsot, s a palotához érve, már a három orosz lovasezred harczéle előtt találták a nagyherczeget orosz tábornokoktól körülvéve. Nem sikerült az orosz gyalogezredek lefegyverzése sem, minthogy e csapatok már fegyver alatt álltak, mielőtt a lengyel ezredek részéről megtörtént volna a támadás. Mi több: Zymirszki tábornok a lengyel gárda sorezredet kivezette a városból a nagyherczeghez.

Ha az utóbbi e pillanatban a rendelkezésére álló haderővel benyomult volna a városba: a felkelés talán el lett volna nyomva első csirájában. De az oroszok szerencsére elvesztették fejüket. Időközben a polgári osztályhoz tartozó összeesküvők végig rohantak Varsó utczáin, fegyverre szólitva a népet. Kevés idő multva több ezer emberből álló tömeg rohant a hadszertár ellen, lefegyverezve a gyenge őrséget. Az ott talált tömérdek fegyverrel a tömeg fölfegyverezvén magát, szétoszlott az utczákon, elfogva a szomházból vagy estélyekről hazatérő orosz tiszteket. Igy lettek foglyokká Jessakov, Engelmann, Richter, Diakov, Bontemps és Kriszov orosz tábornokok. Szerencsétlenebbül járt nehány lengyel főtiszt — köztük Potocki Staniszló tábornok, Weczizewski ezredes, Hanke tábornok — kiket a bősz tömeg legyilkolt, mivel vonakodtak a nemzeti ügy élére állani, sőt a lengyel katonákat a nagyherczeg rendelkezésére iparkodtak bocsátani.

Valamennyi lengyel tábornok közül e végzetes éjjelen csupán Sierovszki csatlakozott a felkelés ügyéhez, de e tábornokot, a mint az időközben a Belvedere mellől a városba nyomult lengyel lovas-vadász-ezredet át akarta vonni a felkelés ügyéhez, Siemiontkovszki tábornok elfogatta. A fejetlenség a nemzeti ügy szolgálatába állt lengyel csapatok között teljes lett volna, ha a fiatal tisztek, kik a felkelést vezették, nem osztogattak volna a népszerü és közbecsülésben álló Chlopiczki tábornok nevében parancsokat, melyekről a magát ez éjjelen nem mutatott tábornok azonban semmit sem tudott.

Ugyanakkor azonban, midőn a forradalom Varsó utczáin diadalmaskodott, herczeg Lubeczki pénzügyminiszter megakarta hiusitani továbbterjedését. E czélból maga ragadta meg a felkelés ügyének vezetését. Még éjjel összehivta a herczeg a közigazgatási tanácsot s hogy e csekély befolyással és kevés tekintélyilyel biró testület tanácskozásának sulyt kölcsönözzön, meghivta a tanácskozásra Czartoryszki Ádám és Radzivil herczegeket, Pac és Kochanovszki grófokat és Niemczevicz Juliánt, Kosciuszko agg barátját. Az ekkép kibővitett tanácsnak a herczeg azt javasolta, hogy vállalja el Miklós császár és király nevében a közvetitést a nagyherczeg és a felkelők között, hogy az ország megóvassék a forradalomtól. Egyuttal kiüzent a Belvederebe és megkérette a nagyherczeget, hogy szüntesse be az ellenségeskedéseket. A nagyherceg ezt megigérte.

Ezek voltak 1830. nov. 29-ének eseményei Varsóban. Azután rohamosan haladt a megindított görgeteg. A lengyel nemzet fegyvert fogott hazája függetlenségéért. Grochov, Stocek, Kurov, Dembe, Iganie, Ostrolenka, Praga — hogy csak e csatahelyeket emlitsük — örökre fognak tanuskodni azon rendithetlen hősiességről, melylyel a lengyel az orosz tuleró el'enében harczolt. Fájdalom sikertelenül!

De a hazafiság és szabadság Vesta-lángja nem aludt ki a lengyel nemzet kebleben. Az utódok az elődök példáján leikesülnek. Egyik nemzedék a másiknak adja át legdrágább hagyomány gyanánt Lengyelország visszaállitásának szent eszméjét. Még tolhangzik a biztató dal, melyet anyniszor dalolt a csata tüzébe rohanó lengyel:

„Jeszcze Polska nie zgine
La kiedy my zyjemy . . ."

Igen, még tölhangzik e dal, mely azzal lelkesit, hogy nincs még veszve Lengyelország, hogy a kard visszaszerzi azt, a mit az erőszak elrabolt!

Borostyáni Nándor.

*) Brzozowszki: La guerre de Pologne en 1831.

London, nov. 24.

— Az „Egyetértés" saját levelezőjétől. —

A nap nagy, szenzácziónális eseménye: Endemion, Beaconsfield lord uj regénye. Tegnap látott világot, s ma már az egész kiadás el kelt. Egy kölcsönkönyvtár (a Mudié) 700 példányt vett belőle. — Valamennyi ma reggel megjelent hirlap hosszu kivonatokban ösmerteti a müvet. — Mint Beaconsfield valamennyi előbbi szerzeményei, Endymion is, nem annyira regény, mint életkép, az angol politikai s társadalmi mozgalmak költői leirása. Hü jellemrajza a lefolyt félszázad történelmében szerepelt államferfiaknak. Fanasztikus álnevek vékony fátyolán át ráösmerhetni: Wellington, Palmarstone, Peel, Cobden, Napoleon Lajos s más kitünőségekre. Ha a vastag, három kötetet végig olvastam, vissza térek még e müre. Ezuttal csak egy sort jegyzek meg, az aktualitás kedvéért, a kivonatokból. Szól az angol politikában fordulatot okozott irhoni nagy burgonyabetegségről, Rochampton lord (Bentinck) a Timest olvasván igy kiált fel: „Négy minisztertanács egy hétben! Ez a kabinet betegebb a krumplinál." Ugyanannyit mondhatni mostani miniszteriumunkról. — Minden harmad napon ülésezik ugyancsak az irhoni nyavalya miatt! Egyelőre ugy tatarozták ki a szakadást, hogy a radikális elem van a főtényben s Irhon továbbra is valódi ázsiai állapotokban marad. A mely kormány az élet- a vagyonbiztonságot elhanyagolja, az elvesztette létjogát, annak pusztulni kell. Ez a közvélemény.

A zágrábiak segélyezésére megindított gyüjtés csak lassan halad. Pedig a magyar egylet tagjai — kiki a maga körében — buzgón fáradoznak. A nagy kalamitással szemben a magyar ember nem gondol a politikára. A magyar ember ilyenkor csak a szenvedő embertársra gondol és totakodunk az ivekkel, pedig bizony némely angol azt találja, hogy nagyon is gyakran köszöntünk be. Tegnap délben ujra tisztelkedtünk a lordmayornál, münködésünkről jelentést teendő, mely alkalommal dr. Duka elnökünk egy körmönfont speechet mondott. Ő lordsága válaszában hangsulyozta, miként a beköszöut kemény tél kiséretében a helybeli nyomor sok oldalról veszi igénybe a közjótékonyságot, de mind emellett reményli, hogy a zágrábiak számára is jócska összeg jövend be. Ma délig közel hétszáz sterling font folyt

jövő tavaszig visszabocsáttassanak s ha ez nem sikerülne, kajlandó-e intézkedni, hogy e családok a télra hajlékot kapjanak.

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter előzetesen is megigéri a távollevő belügyminiszter nevében is, hogy ez ügyet azonnal meg fogja vizsgáltatni és a baj enyhitésére minden lehetőt meg fog tenni.

Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért.

A kir. itélő táblák deczentrálizálása.

A magyar kir. igazságügyi miniszter 1880. évi junius hó 5-ről keltezett 16105. számu átiratával, utalva azon körülményre, hogy ugy az igazságszolgáltatás és igazságügyi kormányzat, mint a jogkereső felek érdekei szempontjából kivánatos, miszerint az 1868. LIV. t. czikk 3-dik szakaszának intézkedései alapján szervezett budapesti és marosvásárhelyi kir. itélőtáblák deczentralizáltassanak, illetve, hogy ezen táblák feloszlattassanak és helyükbe több kir. itélő táblák, mint kerületi másodbiróságok szerveztessenek — felhivta a m. kir. kuria semmisitőszéki, illetve legfőbb itélőszéki osztályának, valamint a budapesti és marosvásárhelyi kir. itélőtáblák elnökségeit, adnák elő nézeteiket arra nézve:

1) hány kerületre volna a budapesti és marosvásárhelyi kir. itélőtábla felosztandó?

2) nem volna-e czélszerübb a felosztást oly módon teljesiteni, hogy a jelenlegi m.-vásárhelyi kir. itélő tábla területének egyrésze a budapesti jelenlegi kir. itélő tábla területén szervezendő kir. táblák egyikének területéhez vagy viszont az utóbb emlitett kir. tábla területének egy része a m.-vásárhelyi jelenlegi kir. tábla területén szervezendő kir. táblához beosztható legyen;

3) mely városok lennének a szervezendő királyi táblák székhelyei gyanánt kijelölendők? — és

4) mely kir. első folyamodásu törvényszékek területei lennének a szervezendő kir. táblák kerületeibe beosztandók?

A megkérdezett felsőbb biróságok egyikének véleményét a „Gyorsfutár“ czimü könyomatu lap következőleg ismerteti:

E vélemény szerint a jelenlegi két kir. itélő tábla helyett **hét** [7] kir. itélő tábla szervezése ajánlatik és pedig az I. **Budapesten** 704.5703 □ mértföldnyi terület- és 2.417,174 lakossal Pest-Pili-Solt-Kis-Kun, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Heves, Csongrád, Csanád, Nógrád, Bács-Bodrogh, Fehérmegyék és a fiumei kerületen, — II. **Győrött** 628.5354 négysz. mértföldnyi területtel és 2.078.903 lakossal Győr, Mosony, Sopron, Vas, Zala, Veszprém, Somogy, Tolna és Baranyamegyék területén, — III. **Pozsonyban** 528,2037 mrtfldnyi területen 1,768,975 lakossal Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Liptó, Turócz, Zólyom, Bars, Hont, Komárom és Esztergom megyék területén, IV. **Eperjesen** 661.9591 mértföldnyi területen és 1.555.855 lakossal Sáros, Szepes, Gömör, Torna, Abauj, Zemplén, Ung, Bereg h, Ugocsa és Máramaros megyék területén. V. **Debreczenben** 688.4065 mr fldnyi területtel és 1.969,287 lakossal. Hajdu, Bihar, Békés, Borsod, Jász-Nagykun-Szolnok, Szaboles, Szatmár, Ugocsa és Szilágy megyék területén. IV. **Temesvárott** 703.8225 négyszög mrtfnyi területtel és 1,679.431 lakossal Temes, Krassó, Torontál, Szörény és Arad megyék területén és VII **Maros-Vasárhelyen** 1104.3717 négyszögmértföldnyi területtel és 2.189,356 lakossal Maros-Torda, Kolos, Szolnok-Doboka-Besztercze-Naszód, Torda-Aranyos, Hunyad, Kis- és Nagy-Küküllő, Szeben, Fogaras, Brassó, Udvarhely, Három-szék és Csik megyék területén.

I. A **budapesti** kir. táblához tartoznék a budapesti e. f. kir. törvényszék 277,977 lakossal, a budapesti kir. váltó és keresk. törvényszék ugyanennyi lakossal, a pestvidéki 261,453, a kecskeméti 176.202, a kalocsai 125,342, a jászberényi 79,223, az egri 197,185, a balassa-gyarmati 194,588, a szegedi 315,896, a székesfehérvári 196,234, a szabadkai 237,855, a zombori 199,362, az ujvidéki 144,373, és a fiumei 17,884 lakossal.

II. A **győri** kir. táblához tartoznék a győri e. f. kir. törvényszék 187,020, a soproni 230,058, a szombathelyi 327,698, a zala-egerszegi 159,031, a nagykanizsai 165,522, a veszprémi 213,600, a kaposvári 286.341, a szegszárdi 223,946, és a pécsi 285,657 lakossal.

III. A **pozsonyi** kir. táblához tartoznék a pozsonyi e. f. kir. törvényszék 295.780 lakossal, a nyitrai 355.930, a trencsényi 262.281, a rózsahegyi 167.966, a beszterczebányai 143.218, az aranyos-maróthi 137.486, az ipolysági 116.223, és a komáromi e. f. kir. törvények 209.091 lakossal.

IV. Az **eperjesi** kir. táblához tartoznék az eperjesi kir. e. f. törvényszék 173.190, a kassai 190.325, a rimaszombathi 173.428, a lőcsei 183.170, a sátoralja-ujhelyi 292.897, a beregszászi 322.100 és a marmaros-szigeti kir. e. f. tvszék 220 235 lakossal.

V. A **debreczeni** kir. táblához tartoznék a debreczeni 183,098, a nagyváradi 469,177, a békés-gyulai 214,574, a karczagi 190,098, a miskolczi 192,410, a nyiregyházi 219,791, a szatmár-némethi 304,005, a zilahi kir. e. f. törvszék 194,921 lakossal.

VI. A **temesvári** kir. táblához tartoznék a temesvári kir. e. f. törvényszék 274.382, — a fehértemplomi 241.868, — a lugosi 171,536, — a karánsebesi 101.530, — a nagykikindai 239.721, — a nagybecskereki 172.456, — a pancsovai 157 827, — és az aradi 321.131 lakossal.

VII. A **maros-vásárhelyi** kir. táblához tartoznék a marosvásárhelyi kir. e. f. törvényszék 165.260, a kolozsvári 214.671, a deési 237.060, a beszterczei 96.191, a tordai 103,229, a gyula-fehérvári 210,639, a dévai 257,582, az erzsébetvárosi 239,519, a nagy-szebeni 158,252, a brassói 170,023, a székely-udvarhelyi 103.703, a kézdi-vásárhelyi 125,942, és a csik-szeredai e. f. kir. törvényszék 107,285 lakossal.

Ezen tervezet alapjául a mostani irásbeli eljárás vétetett, mert a szóbeli és közvetlen eljárás rövid idő alatt nem hozható be.

Irásbeli eljárás mellett hét [7] felebbviteli biróságnál többet nem lehet ajánlani, noha figyelmen kivül nem hagyatott az első foku biróságok felett a kerületi táblák elnökeire legczélszerübben bizható azon közvetlen felügyelet, mely a mostani két kir. itélő tábla deczentralizálását főképen indokolhatja.

A dunáninneni megyék számára szervezendő kir. tábla székhelyének tervezésénél nem kerülte ki a figyelmet, hogy Pozsony szab. kir. város az ország határszélén fekszik, tehát Árva-, Liptó- és Hont-megyétől távol esik, még is ez volt javaslatba hozandó, mert a kerületnek fő legnagyobb forgalmu és népességü városa s hogy a távolságot a számos közlekedési utak nagyban megszüntetik s hogy Pozsonyban sok állami épület van, mig ezen kerület többi számbavehető városiba alig lehetne találni ilyeneket.

A dunántuli kerületben nem Sopronyt, hanem Győrt kellett javaslatba hozni, mert Soprony majdnem a határszélen fekszik, forgalma pedig a győrihez alig hasonlitható.

A tiszáninneni kerület számára szervezendő kir. tábla székhelyéül e vélemény nem Kassát, hanem Eperjest hozza javaslatba azzal az indokolással, hogy a tapasztalat bizonyitotta, mily befolyással volt a negyvenes években a két kerületi bíróság Eperjesnek és videkének magyarositására, és mert Kassa közintézetek hatóságok, katonaság által már is szerfelett czentralizálva van, Eperjesen pedig rendelkezésre áll a volt kerületi táblának igen alkalmas háza, mely ugyanezen kerület lakosainak adakozásaiból e czélra épült fel.

Hogy Arad vagy Nagyvárad miért mellőztetett, annak indokolását a Gyorsfutár nem közli.

A fiumei e. f. kir. törvényszék elszigeteltságénél fogva czélszerüen csakis a központi táblához (a budapesthez) volna csatolandó.

Azt, hogy a jelenlegi m.-vásárhelyi kir. itélőtábla területének egy része a budapesti jelenlegi kir. itélőtábla területén szervesen élő kir. táblák egyikének kerületéhez vagy viszont csatoltassék, azért nem javaltathatott, mert a büntető anyagi és alaki törvényekre nézve ugyan az ország Királyhágon inneni és tuli részeiben a jogegység már elére tett, de a polgári magánjog tekintetében ettől még igen távol vagyunk, az urbéri viszonyok pedig egészen eltérők s rendezésök Erdélyben még alig kezdetett meg.

A kir. táblák, illetőleg a budapesti kir. tábla felosztása esetére felette kivánatosnak mutatkozik, hogy a budapesti kir. tábla másodfoku biráskodása a váltókereskedelmi, bánya- és pénzügyi ügyekben **mind a hét** kir. tábla területére kiterjesztessék, mert a 12—15 birából állandó vidéki táblánál a különben is ritkabban előforduló ilyeténi ügyekben a tanácsokat routinirozott szakbirákból nem lenne lehetséges összeállitani.

Az urbéri ügyek másodfoku elbirálása a Királyhágón tul a marosvásárhelyi, azon innen pedig a budapesti kir. táblára lenne bizandó.

Törvényjavaslat.

a Budapest fővárosa által felállitandó „Közraktár“ intézmény segélyezésére az állam részéről nyujtandó kedvezményekről.

1. §. A főváros által épitendő Közraktárak létesitéséhez az állam a következő kedvezményekkel járul: a) A Duna-szabályozás által nyert és az 1870. X. tvcz. szerint a főváros pénzalap tulajdonát képező területből ingyen tulajdonába bocsáttatik a fővárosnak azon részlet, mely a vámház és boráras tér közepét metsző vonal között fekszik és a közraktár telekfelállitásához szükséges. — b) a raktártelep mentén épitendő s legalább 789 m. hosszu partfal felépitésének, a raktártelep feltöltésének, a vámház alatti bástya alaku kiszögelés lebontásának a fennálló rakparthoz való csatlakozásnak, kotrásoknak, általában minden e partfalépités és feltöltéssel járó munkák költségeinek fejében az államkincstár egyszersmindenkorra 780,000 frtnyi átalányösszeget fizet, mely összeg a sugáruti telkek eladásából befolyó összegekből lesz fedezendő. Az egyes részletek azon mérvben fognak a a fővárosnak lefizettetni, a melyben az összegek az emlitett telkek eladásából befolynak. Ha a sugáruti telkek eladásából bevett összegek az 1882. év végéig 780,000 frtra nem rugnának, ugyanazon év deczember 31-én a még hiányzó összeg az államkincstárból fog a fővárosnak kifizettetni. Ha a sugáruti telkekből befolyó s a fővárosnak időszakonkint kiszolgáltatandó összegek az ugyanazon időben elkészült, emlitett munkák költségére elégtelenek lennének s a hiány a főváros által pótoltatnék, ezért az állam 5% késedelmi kamatot fizetend.

2. §. A raktárüzlet számára annak megnyitásától számitandó 30 évig állami adómentesség biztosittatik, ugy azonban, hogy a kereseti adómentességet csak maga a főváros élvezheti, bérbeadás esetében a főváros bérjövedelme adóméntes marad ugyan, de a bérbe vevő a törvényszerü kereseti adót megfizetni tartozik. A raktártelepen emelendő épületek tekintet nélkül azok hosszuságára és magasságára hasonló adósági kedvezményben részesittetnek, mint a minők a fővárosi kör- és sugáruton levő épületek részére az 1871. XLII. t. cz. 8. §-ában és az 1879. XLII. t. cz. 1. és 2. §-ában biztositattak.

3. §. A közraktár jegyeknek (Warrant) bélegmentes kiállitása megengedtetik azon feltétel mellett, hogy a zálogjegyek első átruházások alkalmával I. dijfokozatu bélyeggel láttassanak el.

4. §. A főváros által a közraktárak létesitése czéljából felveendő kölcsön, ide értve annak netaláni telekkönyvbe leendő bekeblezését is, mind a tőkére, mind a járulékokra nézve teljesen bélyegilleték és adómentes.

5. §. Ezen törvény végrehajtásával a közmunka és közlekedési és a pénzügyminiszter bizatnak meg.

Kelt Budapesten, 1880. évi nov. hó 26-án.

Ordódy Pál, s. k.

Indokolás

a Budapest főváros által felállitandó közraktár-intézmény segélyezésére, az állam részéről nyujtandó kedvezményekről szóló tvjavaslathoz.

Magyarországon mind a termelők, mind a kereskedők régen érzik már egy oly központnak szükségét, a hol az egyik terményeinek értékesitésére biztos piaczot, a másik szükségleteinek beszerzésére, egy helyen összpontositva elég mennyiségu árut talál.

Ily központot képeznek a hatósági felügyelet alatt álló közraktárak, melyekben az adásvevés üzletek szerfelett megkönnyittetnek, s ugy az eladó, mind a vevő közönség érdekei nagy mérvben előmozditatnak az által, ha ez intézmény tökéletesen hiteles, s igy adás-vevés tárgyát képező közraktárjegyet (Warrant) is állit ki.

A kormány már a 70-ik év elején igyekezett Budapesten ily közraktárakat vállalkozás utján felállitani, de daczára annak, hogy a vállalkozó részére jelentékeny kedvezményeket helyezet kilátásba, szándéka az ajánlkozó tulságos követelései miatt meghiusult.

A közraktári intézmény meghonositása mindinkább égetőbb szükséggé válván, ezelőtt 3 évvel a főváros közönsége oly határozattal kezdte meg a közraktárak felépitése és üzlete ügyében a tárgyalásokat, hogy ha ez intézmény vállalkozás utján nem létesittethetnék, a főváros azt házi kezelés mellett fogja létesiteni. Hosszas sikertelen kisérletek után végre a főváros is kénytelen volt a vállalkozókkal való tárgyalásokat megszakitani és a közraktárak felépitéséhez házi kezelés mellett hozzáfogni.

De természetesen egy ily intézmény meghonositásával járó anyagi áldozatokat és koczkázatot a főváros is csak ugy képes elviselni, hogy ha ezen az egész ország javára szolgáló áldozatainban az állam részéről is segélyeztetik. Minélfogva a fővárosnak ez irányban tett felterjesztésére megigérte a kormány, hogy a most benyujtott törvényjavaslatban foglalt kedvezményeknek a főváros vagy engedményese részére való megadását a törvényhozástól kérni fogja.

Mindezeknél fogva a tvjavaslat elfogadását most tisztelettel kérem, annyival inkább, mivel az államkincstárra háramló teher a tvjavaslat szerint leginkább azon 780,000 frtból áll, mely az épitési költségekhez egyszer mindenkorra kiszolgáltatik, ezt pedig bőven kárpótolni fogják azon előnyök, melyeket a közraktárak ugy a termelő közönségnek, mint a kereskedelmi forgalomnak nyujtani fognak.

Meg kell itt még azt is jegyeznom, hogy a Budapest mentén ujabb időben létesitett rakpartok, mint a Dunaszabályozást kiegészitő épitmények, az 1870. X. t.-cz. alapján mind az állam költségén, sorolási alapból épittettek, s hogy a raktártelep előtt épitendő partfal, valamint a megette létesitendő feltöltés ép oly kiegészitő részét képezik a Dunaszabályozásnak, mint az előbb emlitett rakpartok; minélfogva nagyon méltányos, hogy azoknak épitési költségeit is az államkincstár fedezze, illetőleg e költségek fejében a törvényjavaslat szerint egyelőre megállapitott összeget fizessen a fővárosnak.

A többi kedvezmény mind oly természetü, hogy azon jövedelmek, melyeknek szedéséről az állam lemond, ugy sem folynának be az államkincstárba, ha a közraktári intézmény nem létesittetnék. E kedvezmények megadása a következő feltételekhez lenne kötendő: a) hogy a főváros az átengedett területen csakis a közraktári üzlethez szükséges épületeket emeljen és azt más czélra tel ne használhassa; b) hogy a közraktárak legalább 1 millió vámmázsára terjedő befogadási képességgel épittessenek. c) hogy a mennyiben a közraktári telepen keresztül a vámházhoz menő vasuti vágány a magyar kir. államvasuti költségén épült, s ezeknek igazgatósági által kezeltetik, okvetlenül szükséges, hogy a főváros a közraktári szolgálatnál a vasuti üzletet a m. kir. államvasutak igazgatóságának szerződés mellett adja át.

Az a) pontban foglalt feltételnek a főváros ez ideig követett eljárása és tett intézkedései szerint megfelelt, a mennyiben a kérdéses területet csakis a kitüzött czélra használta. A b) pontra nézve meg kell jegyezni, hogy a főváros eddigi intézkedései szerint egy elevator épitése 600.000 vámmázsa tartalommal, a négy raktár épitése (egyenként 75 000—80.000 vámmázsa befogadási képességgel) összesen mintegy 320,000 vámmázsa tartalommal határoztatott el, e szerint tehát összesen már mintegy 920,000 vámmázsára nézve tétetett intézkedés s minthogy a főváros fennt érintett s már munka alatt levő 4 raktáron kivül még nehányat szándékozik épiteni, alig lehet kételkedni, hogy a főváros a b) pontban foglalt feltételnek ne felelne meg.

A c) pontra nézve a szerződés kötése feletti tárgyalás már folyamatban van, egyébiránt a vasuti üzlet a dolog természeténél fogva csakis az államvasutak igazgatóságának adható át, minthogy csak ezen igazgatóság vasuti vágányai vezetnek a közraktárakhoz.

Egyletek, társulatok.

— Az országos régészeti és embertani társulat kedden, novemben 30-án délután 6 órakor a M. T. Akadémia kis termében (I. emelet) nyilvános ülést tart. Tárgysorozat: Keleti Károly ismerteti a németországi kutatásokat a gyermekek haj- és szemszinéről és értekezik e kutatások folytatásáról Magyarországon. Pulszky Károly bemutatja Dankó J. diszmüvét az esztergomi székesegyház kincseiről. Zsilinszky Mihály a legujabbi békésmegyei leletekről ad jelentést. Elnök bemutatja a felsőnhi, dr. Tergina Gyula a budaujlaki római sirleletet. Titkári jelentés, tagbejelentések, pénztári kimutatás stb. A nyilvános ülést választmányi zárt ülés követi. A társulat ülésem vendégeket szivesen lát.

— A magyarhoni földtani társulat titkársága tudatja a társulat mindazon tagjaival, a kiknek a Hantken-féle „A magyar korona országainak széntelepei és szénbányászata“ czimü kedvezményes munka még el nem küldetett, hogy az a „Földtani Értesitő“ deczember hó első hetében megjelenő f. é. 8. számával fog egyszerre szétküldetni.

— A magyar történelmi társulat deczember hó 2-án d. u. 5 órakor csütörtökön az akadémia Kisfaludy termében ülést tart, melynek tárgyai: 1. Levéltári kutatások a dalmát tartományi levéltárakban, dr. Fejérpataky László. 2. A székely kérdéshez Hunfalvy Pál. 3. Jelentés németföldi könyvtárakról Csontos János. 4. Folyó ügyek.

— A veres kereszt-egylet budapesti II. ker. fiókja f. hó 23-án tartott ülésén elhatározta, hogy városi választmánynyá alakul át és vezetése alá veszi az Ujlakon, Ó-Budán és viziváros-ban létesitendő fiókegyleteket. A fiókok szervezésére Farkas, a kinestári javak igazgatója, a hajógyár igazgatója s dr. Franklné kéretnek fel. Az orvosok, gyógyszerészek betegápolonők felkeresésére és kórházak, mosóintézetek felállitási módjának meghatározására báró Lipthay Béláné Novelly Imréné, Schyttra Istvánné és Wiedersparn Nándorné urhölgyekből álló bizottság választatott, mely a müködésről legközelebb jelentést teend. Báró Lipthay Béláné már előzetesen kijelentette, hogy kórházi czélokra kész két szobát és Heinrich Virgilné egy szobát engedni. A fiókegyleti pénztárnok bemutatja a számadást, melyszerint az összes bevétel 324 frt, ebből a központi pénztár javára esik 183·44, mig a fiók-egylet kezelésében marad 140 frt 56 kr.

---

be. Ebbe még nem foglaltatik Schiff ur ivén a börzén máig aláirt 125 font. Ehez járultak: Schiff, Biedermann és Lichtenstadt 25—25 guineával Goldberger (tudai) 20 guinea, Goldner (gönczi) 20 font, Symon Mayer 5 guinea. — Mind egy szállig nem annyira tózsgyökeres, mint inkább anglizált angol. Dr. Duka távirat utján fölkérte a zágrábi polgármestert, hogy a lordmayornak szintén telegrafice hálaját nyilvánitsa azért, hogy a gyüjtések ügyét oltalma alá vette. Ez itt jó benyomást tenne s megkönnyitené fáradozásainkat. Egyébiránt csak a lordmayor közbenjárásának köszönhető, hogy a City képviselőtestülete 200 guineát szavazott meg. Ő maga tiz guineát adott, s az ő ivén látjuk Beaconsfield nevét is tiz guineával. Gladstone ur nevét hiába keressük, pedig a Hawarden uradalom tulajdonosa könnyen kiszurhatna pár fontot; de ugylátszik, az ő szlavophile érzelmei nem érnek a zsebéig.

Szegény Vidmár kisasszonynak meggyült a baja impresszáriójával. Tán önök is olvasták az itteni lapokban, hogy Faust multheti előadása alatt ijesztő felrobbanás történt a szinpadon. Az Apotheozisra készülő villanyos készülék robbant szét. Az explozió képzelhető zavart okozott a közönségben. A k. a. megtartotta ugyan hidegvérüségét és a lehulló, lángoló foszlányok közt folytatá szerepét, de ezen tulfeszitett megerőlködés következtében még most is gyöngélkedik. Az impresszário pedig mindezt nem tekintve, azt követeli, hogy a k. a. uj szerepben lépjen fel, különben felbontja a szerződést. Reméljük azonban, hogy egyik hazánkfia közbenjárása emberségesebb gondolkozásra birandja az impresszáriót. D.

A szépen mosolygó hölgy.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. **45**

(Folytatás.)

NEGYEDIK RÉSZ.

A bünhödés.

I.

Egy börtön.

Rolland elfogatott és a börtönbe kisértetett, hol az elitéltek czellájába zárták.

Egy nagy fákkal beültetett helylyel szemben, olyan kis utczában, mely egy hajdani kolostorhoz vezetett, s melynek már csak kert fala látszik s az elfödé a gyönyörü épületeket, melyek csak akkor lőnek láthatók, ha átmentünk a két düledező torony közt levő kapun, itt nyilt egy nagy kapu azon udvarra, mely a börtön bejárata előtt állt.

Az udvartan voltak az épületek, az igazgató, az orvos, a börtön gyógyszerésze lakásával; itt voltak továbbá az éléskamrák és a foglyok munkatermei. Ezen udvarból, egy vaskapu — melyet két őr őrzött — vezetett a börtön folyosójára, s itt voltak azon szobák, hová a hivatalnokok a foglyok vászon zubbonyait és nadrágjait vitték.

Midőn Ágoston a rendőrséghez fordult, hogy keressék fel Rollandot és segitsenek Adélen, meg emlité, hogy Rolland hajdani fogoly és hogy megszökött a börtönből, a hol fogva volt. Rolland elfogatván, illetékes helyen tökéletesen tisztában voltak arról, hogy legszigorubb őrizet alatt kell tartani. Ezen parancs folytán a jól őrzött czellák egyikébe került, melyek nem a vádlottak, hanem az elitéltek számára tartatnak fenn.

Mióta ismét börtönbe került, Rollandnak csak egy gondolata volt: kijutni. E czélból fogsága első napján a séta alatt szemügyre vette a helyiségeket, melyeket mi a fegyházban különösen megemlitettünk.

Hiába kérdezték és hiába szólitották azon neven, mely alatt feljelentették. Ő azt felelé, hogy nem hivják Rollandnak, hanem Moreaunak. Midőn azzal vádolták, hogy a fiatal de la Saussaye asszonyt kelepezébe csalta, azt felelé, hogy ez hazugság, és hogy egy fiatal asszony aggodalmait valónak vették, melyeket az esküvő nap ábrándja még nagyitottak. Végre azt magyarázta, hogy Adél állitásának lélektani oka van.

— Én a paissyi fegyházban dolgoztam, — igy szólt — segédül egy foglyot adtak mellém, kit csakugyan Rollandnak hivtak. A fogoly elhatározta, hogy megöli magát, és egy levelet bizott reám, melyet Cordier Adél kisasszonynak vagy anyjának kellett átadnom. Ezen levélért, mondá nekem, ön tizezer frankot kaphat. Miután minden segélyforrás nélkül voltam, a levelet ei akartam adni azoknak, a kiknek annyit ért. Én irtam; levelemre nem kaptam feleletet; szavaimnak nem adtak hitelt; sem az én, sem az ő részükről nem lett volna óvatos e levelet akár kire bizni; de nekem pénzre volt szükségem; ugy vélekedtem tehát, hogy ha találkozásom lehetne azzal, kik Cordier Adél kisasszonynak hivnak, e levél láttára nem fog habozni és megadja az összeget, melyet óhajtottam, vagy legalább a pénzt, a mire szükségem volt. Ekkor azt a tervet koholtam, melyet ki is vittem. — Ha találkozót adtam volna e fiatal leánynak esküvője napján, bizonyosan megtagadja. Ezen ügyben hozzájuk sem mehettem. Ekkor eszembe jutott, hogy majd férje nevét használom. Levelet irtam tehát de la Saussaye urnak, s az alá egyik barátja nevét irtam. A levélben felszólitottam, hogy jöjjön nehány szóra egy kávéházba a sorompó mellé, valami becsületbeli dologról van szó. De la Saussaye ur lépre került, és elhagyva a hölgyeket, a légyotra jött.

Én kocsit fogadtam, rögtön megjelentem, beküldöttem egy fiut és megizentettem, hogy megbizást nyertem a fiatal asszonyt a vasutra kisérni és azt gondoltam, hogy egyuttal de la Saussaye urat is elhozhatom a kávéházból, hol várakozott. Midőn a kisasszony, az asszony a kocsiban ült, ha azon szándékom lett volna, melylyel vádolnak, könnyen elragadhattam volna az ifju hölgyet, de én egy kávéházba vittem, mely az igaz, egy kissé felre esik, mindamellett mégis közhely. Feltett szándékom volt, hogy ott megmutatom a levelet, értekezem vele, és kieszközlöm azt, a mit óhajtottam.

Volt egy-két pont, mely tökéletesen megegyezett azon adatokkal, melyek sietve Rolland urra vonatkozólag beszereztettek. Ő megszökött Paissyból és öngyilkos lett, épugy, mint azon egyéniség állitá, kit állitólag Moreaunak hivtak. E szökés öngyilkosság hosszu munkálkodás után történt melyet valami Moreau nevü orgona-készitő segéd társaságában teljesitett.

A levél története tehát valószinünek látszott. Mi több, midőn nehány nap mulva ezen Moreauért küldöttek, hogy végezze be munkáját, az orgonakészitő egy más munkást küldött, és azt üzentette, hogy azon embere, ki a munkát megkezdé, himlőben fekszik. És azon egyéniség, kit elfogtak, e borzasztó betegség folytán iszonyuan el volt csufitva.

Az emberek, kik kihallgatták, egészen elbámulva kérdezték, hogy hol van e levél.

Ő megtagadta a feleletet, kijelentette, hogy elrejtette, és hogy ez számára oly segélyforrás, melyet meg akar őrizni.

Ezen eljárással szemben, a vizsgálatnak más irányt kellett adni. A jelen ügyet elkellett hanyagolni, hogy a multat felderithessék; biztos tudomást kellett szerezni, vajjon Moreauval vagy Rollanddal van e dolguk. A vizsgálat néhány napra felfüggesztetett, mert Rolland oly kéréssel járult birái elé, hogy szembesitsék vagy Cordier Johannával, vagy leányával, és azt állitá, hogy sem az egyik, sem a másik nem fogja megismerni.

Ezen néhány napi csendet Rolland ismét azzal töltè, hogy szökési terveken törte fejét.

II.

Rolland vagy Moreau?

Az esküvő utáni nap, Johanna gyermekei sorsa felett megnyugtatva, de maga miatt aggódva, nagyon nyugtalanul tért vissza Párisba. A vasuton, hol Duhamel várta oly izgatott állapotban érkezett meg, hogy az utóbbi rögtön tudakolta felindulása okát.

Elbeszélé tehát, hogy mi történt előtte való nap, de egy szóval sem emlité azon borzasztó éjjet, melyet a Mürier fogadóban töltött, Feliczián kérdé:

— Bizonyosan tudod, hogy ezen gazember volt?

— Oh! én jól megismertem; nagyon megváltozott ugyan, arcza egészen himlőhelyes, de a szem, a száj és a hang felett kétség nem foroghat fenn. Ez ő, ő megszökött és öngyilkosságot szinlelt.

— Es fenyegetőzik?

— Leéllel fenyeget férjemtől, mely ugy látszik valami borzasztó vádat tartalmaz ellenem és ellene; ezen levél leányomnak szól. Át kell látnod, hogy a levél vagy hamis, vagy szegény Cordier ezt önkiviletében irhatta.

— Az világos, hogy ha Cordiernek határozott vádja lett volna ellened, ezt mindkettőtök ellen intézi, hogy e férfitől megszabaduljon. Ha a levél valódi, ez a féltékeny müve, ki bosszut akart állani vetélytársán. E levélnek nem kell több fontosságot tulajdonitani, mint a mennyivel bir. A dologban már itélet hozatott. De ezen ember folyton fenyeget, és miután most elfogták, majd azon leszek, hogy ne szabaduljon ki többé.

— En félek a leveltől.

— Ne gyötörd magadat, itt vagyok én.

Erre Johanna visszanyerte bátorságát.

Ágoston és Adél Orleansban maradtak, hol szerencsére nem feszegették a dolgot. — Miután Rolland mindent makacsul tagadott, szembesiteni kellett áldozatával és midőn Adél meglátta, igy szólt:

— Igen uram, én ujra állitom, hogy ezen ember Rolland, atyám gyilkosa, hogy ezen ember azért akart törbe csalni, hogy bosszut álljon azon lesujtó vádakért, melyeket elitéltetése alkalmával ellene emeltem, és melyek elitéltetését eredményezték. Ha nem tudtam volna megmenekülni e nyomorult martaléka leszek, kit vissza nem rettentett volna egy gyilkosság sem.

— Engem Moreaunak hivnak — válaszolt megátalkodottan Rolland; — én e hölgyet soha sem láttam azon nehány percz kivételével, melyet az elhagyott kávéházban töltött, hol megakartam vele alkudni a levélre, melyből kitünik, hogy Rolland nem volt atyjának egyedüli gyilkosa, és hogy egy bünrészese is volt.

Adél elsápadt, de rögtön magához tért.

— Ez hazugság. Ezen ember azt állitja, hogy e levelet atyám irta nekem, atyám nem szorult arra, hogy leveleket irjon, miután utolsó órájáig mindig ápoltam; midőn ágyától eltávoztam, láttam Rollandot . . . őt, és bizton állithatom, hogy ő keverte a mérget.

Rolland nyugodt maradt; ujra ismételé:

— Én semmit sem értek; egy szót sem értek az egészből, mit most mondott. Én csak azt tudom, mit a levélben olvastam, mely alatt Cordier neve áll.

— Hol van e levél? mutassa meg, szólt Adel.

— Oh! kedves nagyság, ez egészen más ügy: én biztos helyre tettem, és most nem önnek akarom kézbesiteni; ön baráti uton nem akart velem kiegyezni, a következményeket magának tulajdonithatja.

— Ha ön csakugyan ezen Moreau, kinek Rolland egy levelet átadott, önre nézve sokkal előnyösebb lenne, ha e levelet átadná, — szólt a vizsgáló biró; — ez esetben ő nagysága kijelenti, hogy rögtön visszavonja a panaszt, és ön rögtön visszanyeri szabadságát.

— Oh! bocsánat, uram — szólt közbe Adél, én igy szóltam: Ha csak egy nyomorultról lenne szó, ki pénzvágyból zsarolási kisérletet tett, én visszavonnám panaszomat; de a dolog másképen áll; ezen ember Rolland, atyám gyilkosa, ki kérlelhetlen gyülölettel viseltetik irántunk. Kérem önt, uram, szabaditson meg tőle örökre.

— Hallotta e nyilatkozatot; hát csakugyan Rolland ön?

— Én az ellenkezőt állitom; és miután a dolog nagyon egyszerü csak ezt ismételhetem. Én a levelet csak azon birák kezébe fogom letenni, kik Rolland ügyében itéltek, és határozottan követelem, hogy szembesitsenek Cordier asszonynyal. Ha Rolland lennék bizonynyal megismerne, mert kedvese volt; ezt ő maga beszélte nekem.

Adél elpirult szégyenében.

— Ön nyomorult!

— Csendesüljön asszonyom, ne törődjék azzal, hogy mit mond; mi nem szoktunk oly rágalmakra hallgatni, minők ily emberektől jönnek.

— Ha ön igy itél — szólt Rolland vállat vonva — akkor nem fogok többé felelni; hivassa biráimat Párisból . . .

A további kérdésekre Rolland nem akart válaszolni. A vizsgáló birák nem mertek tovább menni, mert mégis kételkedtek. De la Saussaye asszony állitását elégtelennek tartották, mert Rolland müvészileg játszotta szerepét, mindent tagadott és egészen nyugodt maradt. A párisi törvényszéknél ujabb vizsgálatot kértek; az eddigi felvilágositások bizonytalanok voltak. A rendőrségnél megtudták, hogy egy nő minden kételyt eloszlathat. Azon Rolland, ki Párisból elszökött, hogy öngyilkosságot kövessen el, nős volt. Az elhagyott hitves már többször fogva volt és nagyon alázatos lény. A rendőrség megigérte, hogy majd kitudja tartózkodási helyét és Orleánsba küldi, hogy a vádlottal szembesittessék.

Rolland néhány napra magányosan maradt börtönében. Visszatérhetett kedvencz tervére: a szökésre. De őt nemcsak a szökés foglalkoztatá, hosszujára is gondolt. Azért akart menekülni, hogy bosszut állhasson. Rolland agyát csak egy gondolat foglalkoztatá: gyülölete Johanna iránt.

Ha visszanyeri szabadságát, egyidejüleg arról is kellett gondoskodnia, hogy miből éljen, mert senkire sem számithatott. Ha valamikép kijutna a börtönből, menekülnie, bujdosnia kellene; elkellene hagyni Franczia országot és erre pénz kellett. Ez volt az ujabb merénylet oka.

Erre csak egy eszköze volt: a levél, ezen vádló levél, mely őt is elveszité, de hisz ez már ugy is megtörtént, de mely Johannát is elvesztévele együtt. Ő meg volt győződve, hogy Johanna nem fog visszariadni oly áldozattól, hogy szabadságát biztositsa. Szilárdul elhatározta tehát, hogy nem adja át a levelet. Azt el nem kerülhette, hogy meg ne ismerjék; de midőn azon kéréssel állott elő, hogy a párisi birák vizsgálják meg az ügyet, csak időt akart nyerni.

Hogy a levelet felhasználhassa, szabadnak kellett lennie; ő meg volt győződve, hogy sikert aratna. Ezen levél élete volt és ezt elakarta adni, vagy az anyának, vagy leányának. Érezte mindkettőnek érdekében áll, hogy ne jusson nyilványosságra.

Eddig bosszuja durva módon, még csak bünös ösztöneit elégitette ki; ő feltalálta Johannát és eljárásának tanui valánk.

Ez órában csak egy gondolata volt: vádjaival rágalmaival lesujtani a két nőt, ha ujra szembesitenék vele; éreztetni akarta Johannával, hogy élete kezei közt van, azaz, hogy a levéllel elveszitheti; ezután el akart illanni, hogy e levélre nézve megalkudjék Johannával.

Mindez agyában koválygott és csak akkor csillapulhatott, ha már egyszer szembesitették a szép ledérrel, ki egy szavával megmenthette, ha meg nem ismeri. Eszerint az egész egyszerü kibágás lesz, mely néhány napi börtönt von maga után. Ha a nő helyesen felfogja saját érdekeit, tetemes összeget ajánl, melyért ő cserében oda adja a levelet.

Egy nap Rolland czellájába lépett a hivatalnok, ki az ügy vezetésével volt megbizva; egy nő is kisérte. Rolland eleinte azt hitte, hogy a belépő Johanna, de nagyon elcsodálkozott, midőn az ifju nő fölütötte fátyolát, és ő megismerte nejét. Ez azon szerencsétlen volt, kivel a boulevardon találkoztunk. Most csinosan volt öltözve.

(Folytatása következik.)

Porosz „Marienglück“ salon-kőszenet egész kocsirakományokban, ép ugy ólomzárolt zsákokban, bérmentve a házhoz küldve ajánl a kizárólag porosz szalon-kőszén képviselőség: 982

Böhm Ign. megrendelési iroda V. ker., mérleg-utcza 9. szám első emelet s a raktárhelyen az osztrák államvaspálya-udvarban, bemenet a kis sörcsarnok átellenében.

A Franklin-társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten, (egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és kapható:

A Legujabb Házi Titkár. Első kötet.

MAGYAR LEVELEZŐ.

elméleti és gyakorlati vezérkönyv a közéletben előforduló mindennemü levelek helyes szerkesztésére.

Számos utbaigazitó példákkal ellátva s a posta- és távirdai szabályokkal és dijszabásokkal úgy más közhasznu czikekkel megtoldva.

Szerkesztette

TÓTH LAJOS,

köz- és váltó-ügyvéd.

Nyolczadik ujból átdolgozott s a legujabb hazai törvényekhez s rendeletekhez alkalmazott kiadás

Ára füzve 2 frt 60 kr. Vászonban kötve 3 frt.

A Legujabb Házi Titkár. Második kötet.

MAGYAR ÖNÜGYVÉD.

vagyis elméleti tanácsadó a polgári közéletben leginkább előforduló jogügyletekben **és**

GYAKORLATI UTMUTATÓ

az államfőnél, államkormánynál s a közigazgatási, pénzügyi és birói hatóságoknál, ügyvédi segély és ügyvédi képviselet nélkül benyujtható mindennemü folyamodványok, kérvények, panaszok, felszólamlások, és föllebezések, valamint a jogügyeletekre vonatkozó magánokiratok fogalmazása és szerkesztése körüli eljárásnál.

Több százra menő magyar és német szövegü irománypéldával.

A középosztálybeli honpolgárok használatára irta: **TÓTH LAJOS,** köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Negyedik, egészen átdolgozott s az időközben **hatályba lépett ujabb és legujabb, különösen a gyámsági s gondnoksági ügyek rendezését s a kisebb polgári peres ügyekben való eljárást tárgyazó hazai törvények alapján kiegészitett és jelentékenyen bővitett kiadás.**

Ára füzve 3 frt 60 kr. Vászonba kötve 4 frt.

Valódi szegedi rózsapaprika

500 és 250 grammos dobozokban utánvét mellett küld 925

Lausevits és Stojkovits

Szegeden.

Dr. Fáykiss.

Szepesi kárpát növény kivonatban. Egy üveg használati utasitással 75 kr.
Szepesi kárpáti növény-czukorkák. Egy skatulya használati utasitással 35 kr.
Szepesi kárpát növény-tea. Csomág használati utasitással 25 kr.

Mell- és tüdőbetegeknek.

Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtattak és ajánltattak: Köhögés, hurut, rekedtség, kőhurut, szamárhurut, nátbaláz (influenze) szükmellüség, lélekzeti bajok, oldalszurás, kifejlett torokgyuladás, tüdőgyulladás és egyéb kimeritő és gyengitő betegségekben. E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánál a készitőnél. **Fáykiss József** gyógyszerésznél Temesvárott (Józsefváros), továbbá Budapesten: **Török József gyógyszerésznél király-utcza 12, Thallmayer és Seitz** kereskedőnél, **Edeskuthy L. Erzsébettér 1. Kochmeister Frigyes utódainál és a** legtöbb magyarhoni gyógyszertárakban. 951

Kopaszság

a haj szürkülése és korpaképződés elien a naponta érkező bizonyitványok és köszönetlevelek tanusága szerint egyedül csak

Dr. Moras TANNIN OLAJA.

bizonyult kitünő szernek.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek még egy üveg Dr Morasféle Tannin olaj szives beküldését. A haj kihullása elmult, és egy sürü hajnövés észlelhető. Bées, 1880. január 5. **Wagner Vilmos.**

Fürst József gyógyszerész ur Prágán. Szerencsésnek érzem magamat önt arról értesiteni, hogy Dr Moras Tannin olaja, a haj kihullását, mely nálam már ket évig tartott, megszüntette. Remélem, hogy e szer segitségével sikerülni fog szép hajamat ismét visszanyerhetni. Marienbad, 1879. augusztus 18-án. **Jarimba Mária.**

Tekintetes ur! Mint 30 éves fiatal ember már kopaszfeje lenni, épen nem kellemes. Ha Dr. Moras Tannin-olajat nem használtam volna, ma fiatal aggastyán volnék. E szer néhany hét alatt csodákat vitt véghez nálam, mit mindazok. kik engem ismernek bizonyithatnak. — Bukova, 1880. január 3-án. **Drtikol Jaroslav,** jószágigazgató.

Kapható 1 és 2 frtos üvegekben **Budapesten Török Józsefnél király-utcza, Pozsonyban Pistori Felixnél, Temesvárott Tarczay Istvánnál.** 750

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400.000 márknyi

főnyereményt nyujt kedvező esetben a legujabb **nagy pénzsorsolás,** mely a magas kormány által jóváhagyva és biztositva van. Az uj terv előnyös berendezése abból áll, hogy néhány hó folyamában 7 sorshuzásban **46.540 nyeremény** biztosan huzatik, e közt van egy **400.000 márknyi** főnyeremény, különösen pedig

1 nyeremény á M.		**250.000**	1 nyerem.	áM.	**12.000**
1	„	„ „	**150.000**	24	„ „	**10.000**
1	„	„ „	**100.000**	4	„ „	**8000**
1	„	„ „	**60.000**	52	„ „	**5000**
1	„	„ „	**50.000**	108	„ „	**3000**
2	„	„ „	**40.000**	214	„ „	**2000**
2	„	„ „	**30.000**	533	„ „	**1000**
5	„	„ „	**25.000**	676	„ „	**500**
2	„	„ „	**20.000**	950	„ „	**300**
12	„	„ „	**15.000**	26.345	„ „	**138**

stb. stb.

A nyeremény-huzás tervszerüleg hivatalosan megállapittatott. és

más f. é. deczember 15. és 16-án

fog megtartatni, kerül:

1 egész eredeti sorsjegy csak **6** Márka vagy **3.50** frt o. é.
1 fél „ „ „ **3** „ „ **1.75** frt o. é.
1 negyed „ „ „ **1½** „ „ **90** kr o. é.

Minden megrendelés azonnal az összeg beküldése ellen póstai befizetés vagy utánvét mellett legnagyobb figyelemmel eszközöltetik és mindenki általunk az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegyet kapja.

Megrendelésekhez a szükségelt hivatalos tervek, melyekből ugy a nyeremények illetve osztályok beosztása, valamint az illető betétek kitünnek, ingyen mellékeltetnek, és minden huzás után megbizóinknak felszólitás nélkül is a hivatalos lajstromot megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal **állami kezesség** mellett történik, és közvetlen beküldés vagy megbizóink megkeresésére összeköttetéseink által Osztrák-Magyarország nagyobb piaczain ezt kieszközöljük.

A szerencse házunkat mindig különösen kedvelte, és megbizóinknak már sok és nagy nyereményeket fizettünk ki, egyebek közt **250.000, 225.000, 150.000, 100.000. 80.000, 60.000, 40.000** márknyi összegben is.

Előreláthatóó, hogy egy oly **szilárd alapon** nyugvó vállalatnál élénk részvétre bizonyosan számitható, és kérjük ezért a megrendelés a közel lévő huzás miatt mielőbb hozzánk közvetlenül beküldeni.

Kaufmann és Simon

Bank- és váltóüzlet HAMBURGBAN.

Mindenféle állami kötvény, vasuti részvények kölcsönsorsjegyek vásárlása és eladása.

P. S. köszönjük ezennel az eddig tanusitott bizalmat, és a midőn a sorsolás kezdetén résztvevésre ezennel meghivjuk, továbbra is törekvésünk lesz pontos és gyors kiszolgáltatás által megbizóink teljes megelégedését kiérdemelni.

831 Fentiek.

Helyiségváltoztatás.

Sok évig át a

bécsi-utczában a Deák-Ferencz-utcza sarkán

létezett

porczellán, majolika és kályha gyári raktárom

mától fogva

uj bécsi-utcza 3. sz. a. az Azienda házban

jelentékenyen nagyobbitva létezik. Ez alkalommal bátorkodom a t. cz. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy mától fogva előbbeni üzletbelyiségemben különböző régibb formaja **készletek, alakok és** majolika tárgyak

telyes végeladása

rendeztetik igen mérsékelt árakon, melyhez tisztelettel meghivom.

Tisztelettel 1023

Fischer J., majolika- és kályhagyáros.

Legnagyobb zongora terem

a legjobb bel- és külföldi zongorák, pianinok és harmoniumok, valamint saját gyártmányuak a legolcsóbb gyári árakon több évi reális jótállás mellett. Helybeli vevőknek

részletfizetés is engedélyeztetik

Strobel Frigyes,

zongora-gyáros, Budapest, váczi-utcza 1. szám a városháztér sarkán.

Bemenet a zsibárus-utczán. 531

Gummi vagy halhólyag

legfinomabb minőségü valódi franczia **präservatif** tuczatja **1 frttól 5 frtig,** valamint

Különlegességek hölgyek számára

(franczia szivacsok)

tuczátja 2 és 8 frt, titoktartva szétküld

Gummi-Waaren-Agentie

Alex. Mosé

701 Wien, I. Köllnerhofgasse 4. I. em.

AZ EREDETI

SINGER VARRÓGÉPEK

LEGJOBBAK A VILÁGON.

Első rendű 150 *éremmel kitüntetve*

5 FORINT HAVI részletfizetés

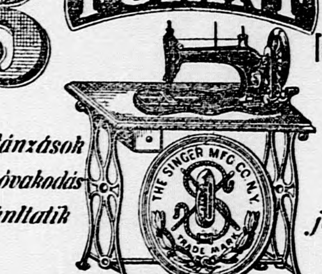

Az utánzások ellen óvakodás ajánltatik

öt évi teljes jótállás.

Minden egyes gép a NEW-YORKI SINGER TÁRSAKTÓL *fenti gyári jegyet viseli.*

Neidlinger G. vezérügynök.

Budapest, váczi-utcza.

Chromatique Parisien.

Haj- és szakálfestőszer

a melylyel akármiféle szinü hajat és szakálat tetszés szerint és tartósan anélkül, hogy az más által észrevehető legyen feketére, barnára vagy szőkére festhetni.

Egy eredeti doboz ára 2 frt. A hozzá való eszközök, u. m. 2 kefe és 2 csésze 50 kr.

Gróf Beleznay Arpád

fagyás elleni tincturája

néhányszori beecsetelés által megszünteti a fagyás által okozott daganatokat, vörösséget, égető fájdalmat s viszbetegséget. Ezen szer hatása még idült bajoknál is csodálatos.

Egy üveg ára 1 frt.

Fogfájások

bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolitatnak az

INDIAI FOGKIVONAT

használata által, mélynek alkalmazása gyermeknél is igen egyszerü. Ezen szer vizzel higitva, egyszersmind kitünő fog és szájtisztitószer.

Egy egész üveg ára 1 frt, egy fél üveg 50 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszertára Budapest, király-utcza 12. sz. 931

UNGER ANTAL és FIAI

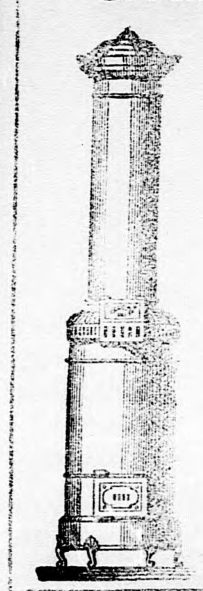

vaskereskedése

Budapest, Petőfi-tér és régi pósta-utcza sarkán a görög épületben,

ajánlja nagy raktárát mindennemü

VASKÁLYHÁK,

töltő szabályozható kályhák

kőszén, coaks és fafütésre,

legujabb szerkezettel,

továbbá

épitési vállalkozók

és

vasutaknak.

Azonkivül ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat szelentyüs meidingi kályhákban.

Minden nemü kályhák pontos rajza és árjegyzék kérelemre ingyen és bérmentve küldetnek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 888

200 forintért jótállás mellett egész uj ragyogó hajtó (kutscher) kocsik, valamint minden alaku **uj kocsik igen jutányos áron** állnak nagy mennyiségben eladásra, ezek közt még **halottas kocsik** is vannak.

BOGDÁN JÓZSEF

30 ***raktárában,***

Museum-körut 10-ik szám

Kocsi-gyár helyiség:

páva-utcza 10. szám. alatt saját házában

BUDAPESTEN.

A karassini borostyánkő lelhelyének örökösei tisztelettel értesitik a t. cz. vevőket, hogy bányaikban nagy mennyiségben talált borostyánkő telep miatt, az árakat nagyságuk szerint 80%-ig szállitották le.

E mesés olcsóságu árral remélik a természetes borostyánkő alapos, de értéktelen és egészségtelen utánzások által veszélyeztetett hirét ismét helyreállitani. — A **biztositott** és

természetes borostyánkőből

készült erős szivar-szipkák diszes tokban

ÁRAI:

Sz.	cm.		frt		frt
I.	12 hosszu	ezelőtt	20	most csak	5.—
II.	10 „	„	16	„ „	4.—
III.	9 „	„	12	„ „	3.—
IV.	8 „	„	10	„ „	2.50
V.	7 „	„	8	„ „	2.—
VI.	6 „	„	6	„ „	1.80

Vékony szivarka-szipkák.

Sz.	ctm.		frt		frt
I.	10 hosszu	ezelőtt	15	most csak	3.—
II.	9 „	„	10	„ „	2.50
III.	8 „	„	8	„ „	2.—
IV.	7 „	„	6	„ „	1.80
V.	6 „	„	5	„ „	1.50

Fentiek árak megtartására e hirdetmény megjelenése napjától számitandó négy hétig magunkat kötelezzük, és fentartjuk magunknak azon jogot, esetleg ezután az árakat felemelni. 6 8

Megrendeléseket kérjük képviselőnkhöz 165

Henn W. urhoz

BÉCSBEN,

X. ker. Dampfgasse 11.

elintézni.

Természetes nagysága egy 10 cm. hosszu szivarszipkának.

A szétküldés az összeg beküldése vagy utánvét mellett történik.

Természetes nagys egy 10 ctm. hosszu szivarka szipkának

Magyar regények

rendkivüli leszállitott áron!

A VILÁG URA. Regény DUMAS SÁNDOR. GRÓF MONTE-CHRISTO, czimü regény folytatása és vége. 24 képpel, 1187 lap. Ára 6 frt 25 kr helyett **most csak 3 frt.**
BADÉRE A. Egy rosz asszony. 1 frt helyett **csak 40 kr.**
DU BOISGOBEY. A piros rózsa lovagjai. (A Carbonárik.) 6 kötet 6 frt helyett **csak 2 frt 40 kr.**
BRADDON M. E. Haggard Józsua leánya. 3 kötet 3 frt helyett **1 frt 20 kr.**
CHERBULIEZ. Noirel József. 2 kötet 2 frt helyett **csak 80 kr.**
COLOMB K. Renée kisasszony története. 60 kr. helyett **csak 20 kr.**
FÉVAL PÁL. Az ötök. 5 kötet 5 frt helyett **csak 2 frt.**
GABORIAU EMIL. A bukfencz. (III. Napoleon bünei.) 9 kötet 9 frt helyett **csak 3 frt 60 kr.**
JAIME A. Az abbé. 2 kötet 1 frt 60 kr. helyett **csak 80 kr.**
JAIME A. „A gonosz fiú.“ 2 kötet 1 frt 60 kr. helyett **csak 80 kr.**
LETHRINGTON LORD. 2 kötet 2 frt helyett **csak 80 kr.**
MONTEPIN X. A grófnö titka. 5 kötet 5 frt helyett **csak 2 frt.**
MONTEPIN X. „Az őrültek orvosa.“ 8 kötet. Ára **csak 3 frt 20 kr.**
MORTIER A. A szörnyeteg. 2 kötet 2 frt helyett **csak 80 kr.**
NAGYVÁTHY K. Krisztina. 2 vastag kötet 3 frt helyett **csak 50 kr.**
PIERCE E. Szivek harcza. 3 kötet 3 frt helyett **csak 1 frt 20 kr.**
PONSON DU TERRAIL. Rocambole végküzdelme. (A hires „Rocambole“ regény vége.) 7 kötet 7 frt helyett **csak 2 frt 80 kr.**
PONSON DU TERRAIL. Judásfiak. 2 kötet 1 frt 50 kr. helyett **csak 75 kr.**
STRETTON H. A legujabb botrány. 3 kötet 2 frt 40 kr. helyett **csak 1 frt 20 kr.**
SUE J. Párisi titkok 6 vastag kötet 7 frt 50 kr. helyett **3 frt 80 kr.**
TISSOT V. ÉS AMÉRÓ C. Montretout grófnö. 3 kötet 3 frt. helyett **csak 1 frt 20 kr.**
TÓTH J. A nagyvilági nő. 2 kötet. 2 frt helyett **csak 75 kr.**

Megrendelések intézendők: **DOBROWSKY és FRANKE** könyvkereskedésébe. **Budapest, IV.** egyetem-utcza 2.

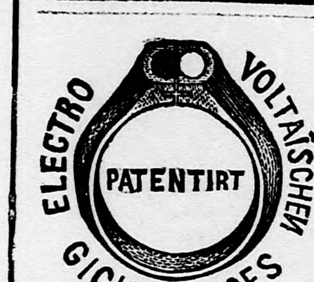

Biztos és gyors gyógyulás

a valódi elektrovolta-féle köszvénygyürü (nickelirozott) használata által ára darabonként 1 frt 40 kr

Nincs többé **rheomatismus!** Nincs többé chronikus fejfájás!

A párisi világkiállitáson 1878-ban kitüntettetett. 731

Főraktár: Herbster Károly varrógépraktárában, Budapesten, ország-ut, Huszár-féle ház.

A „Dr. Airy természetes gyógymódja“ czimü ábrákkal ellátott s **magyar** nyelven megjelent könyv áttekintése után, a **nehéz** betegek is meg fognak győződni, hogy **helyes eljárás** és **megfelelő szerek** használata mellett még ők is **gyógyulást** remélhetnek. Ezért minden betegnek, még az olyannak is, a ki már minden éle gyógyszert **siker nélkül** használt, bizalommal kellene e **kipróbált gyógymódhoz** folyamodnia és sietnie az emlitett munka megszerzésével. E könyv „Kivonata“ kivánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Köszvény- és csuzbetegek a **„Die Gicht“** czimü (német) könyvben, e sokszor igen fájdalmas betegség ellen való **kipróbált** szerekről nyernek utasitást, oly szerekről, melyek már **megrögzött** esetekben is a **rég óhajtott gyógyulásra** vezettek. Tájékozás ingyen és bérmentve. 70 kr beküldése mellett a „Dr. Airy természetes gyógymódja“ czimü könyv 40 kr beküldése mellett pedig a „Gicht“ czimü könyv mindenüvé bérmentve küldetik meg **Richter könyvkiadó intézete által Lipcsében** (Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig.) A pénz levélbélyegekben is beküldhető.

Legnagyobb magyar zongoragyár

KLUZSINSZKY ÁGOSTON

Ferencz Józsefrakpart 7.

Van szerencsém a magas uraságokat és a t. cz. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy zongora gyáramat **Ferencz-József-rakpart 7. sz.** alá helyeztem át és ajánlom a minden tekintetben, ugy olcsó árakra mint jóság és tartóságukra nézve, kitünő zongoráimat, továbbá minden e szakmába vágó javitásokat elfogadok és azokat jóság és tartóságuk érti kezesség mellett olcsón eszközlöm. — Végül ajánlom magamat hangszerek hangolására csekély dij mellett, valamint prima-hangolásra is. — Szives látogatásukat kérve, és magamat minden tekintetben ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

KLUZSINSZKY A.

930 Ferencz-Józsefrakpart 7. sz.

Uj szárnyzongorák 260 frttól felfelé

Első csász. kir. szab. dunagőzhajózási-társaság.

Menetrend

1880. november 30-ikától további intézkedésig

póstahajó-menetek

a Dunán.

Lefelé.

Győrből-Budapestre naponként fél 8 órakor.
Budapestről-Orsovára és a Dunafejedelemségekbe, vasárnap és szerdán reggel 7 órakor.
Mohácsról-Orsovára vasárnap és szerdán délutáni 4 órakor.
Bezdánból-Orsovára hétfőn és csütörtökön reggeli 5 órakor.
Eszékről-Orsovára hétfőn és csütörtökön reggeli 6 órakor.
Gombosról-Orsovára hétfőn és csütörtökön reggeli 8 órakor.
Zimonyból-Orsovára hétfőn és csütörtökön esti 5 órakor.
Belgrádból-Orsovára hétfőn és csütörtökön esti 5 óra 10 perczkor.
Baziásról-Orsovára kedden és pénteken reggeli 6 órakor.
Orsováról-Galatzra és Cospoliba (Rustschuk és Várna felé) kedden és pénteken déli 12 órakor.
Turnseverinből-Galatzra és Cospoliba (Rustcsuk és Várna felé) kedden és pénteken délután fél 2 órakor.
Érkezik Rustschukba szerdán, szombaton délelőtti 8 órakor.
Indul Giurgevoból szerdán, szombaton délelőtti 11 óra 15 perczkor.
Érkezik Csernavodába szerdán, szombaton este 6 óra 45 perczkor.
Érkezik Galatzra csütörtökön és vasárnap délelőtt.
Érkezik Cospoliba csütörtökön és vasárnap délben.

Felfelé.

Budapestről-Győrbe naponként reggeli fél 8 órakor.
Cospoliból-Budapestre kedden délután.
Galatzról-Budapestre kedden és szombaton délelőtti 9 órakor.
Csernavodából-Budapestre kedden és szombaton esti 5 óra 20 perczkor.
Érkezik Giurgevoban szerdán és vasárnap reggeli 6 óra 30 perczkor.
Indul Giurgevoból-Budapestre, szerdán déli 12 órakor, vasárnap 11 óra 15 p. délelőtt
Indul Rustschukból-Budapestre, szerdán d. u. 4 óra 20 perczkor, vasárnap déli 12.
Érkezik Turn-Severinbe, csütörtökön és hétfőn. esti 5 órakor.
Orsováról-Budapestre, pénteken és kedden reggel
Báziásról-Budapestre pénteken és kedden délután.
Belgrádról-Budapestre pénteken és kedden este.
Zimonyból-Budapestre szerdán és szombaton déli 12 órakor.
Ujvidékről-Budapestre szerdán és szombaton délután 5 órakor.
Czerevitsről-Budapestre csütörtökön és vasárnap reggeli 5 órakor.
Gombosról-Budapestre csütörtökön és vasárnap délelőtti 11 órakor.
Eszékről-Budapestre csütörtökön és vasárnap délelőtti 10 órakor.
Mohácsról-Budapestre csütörtökön és vasárnap délutáni 5 órakor.
Bajáról-Budapestre pénteken és hétfőn reggeli 5 órakor.
Érk. Budapestre pénteken és hétfőn d. u.

A **postahajók Budapest** és **Győr között az összes** közbeneső állomásokat érintik, Dömös, Visegrád és Verőcze kivételével.

A **postahajók Budapest, Zimony** és **Orsova** között Budatok, Tétény, Apostag, Szegszárd és Szlankamén állomásokat sem lefelé sem fölfelé nem érintik.

A **postahajók Budapesten** az osztrák államvaspálya vonataival, **Mohácson** felés lefelé a Mohács-Pécsi vaspályának délután Pécsről érkező vonatával, **Báziáson** az este 9 óra 31 perczkor Budapestről érkező osztrák államvaspálya vonatával, **Rustschuk, Giurgevo** és **Csernavodában** a román és bolgáriai vaspálya vonatokkal állanak összeköttetésben.

Személyszállitó hajómenetek a Dunán.

Szt.-Endréről-Budapestre naponként reggeli 7 órakor.
Budapestről-Mohácsra naponként reggeli 7 órakor.
Mohácsról-Budapestre naponként délután 5 órakor.
Budapestről-Szt.-Endrére naponként délutáni 3 órakor.

A Tiszán

Szegedről Zimonyba vasárnap és csütörtökön reggeli 7 órakor.
Zimonyból-Szegedre hétfőn és pénteken délben 12 órakor.

A Száván.

Sziszekről-Zimonyba hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor.
Sziszekről-Broodba naponként reggeli 6 órakor.
Zimonyból-Sziszekre hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor.
Broodból-Sziszekre naponként reggeli 6 órakor, kedden és szombaton a Zimonyi hajók érkezése után.

A szerb part mentében a személyszállitási, teherszállitási és esetleges vontató szolgálatra.

Sabáczról-Belgrádba szerdán és vasárnap délután.
Belgrádból-Gradischtébe kedden, csütörtökön, szombaton reggel, az első Zimonyi helyihajó érkezése után.
Belgrádból-Milanovátzba szombaton reggel.
Belgrádból-Schabátzra szerdán és vasárnap reggel, az első Zimonyi helyihajó érkezése után.
Gradischteből-Belgrádba hétfőn, szerdán és pénteken reggel.
Milanovátzból-Belgrádba vasárnap délben, Gradischteben való éjjelezéssel.

Budapesten, 1880. november hóban.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

NEUSCHLOSZ J. FIAI

Kir. kiz. szab.

faàru-parket-gyára

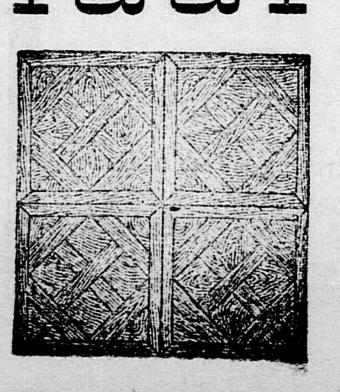

Budapest, Feldunasor 53. szám alatt,

ajánlja nagy választéku

parkétjeit,

Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan tölgyfa amerikai padlózatból.

Három évi garantiát nyujt.

Parkét-lerakást helyben, mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. 63

Kivánatra mintákat és árjegyzéket bel- mint külföldre, egnagyobb készséggel bérmentesen küld.

Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékelt feltételek mellett.

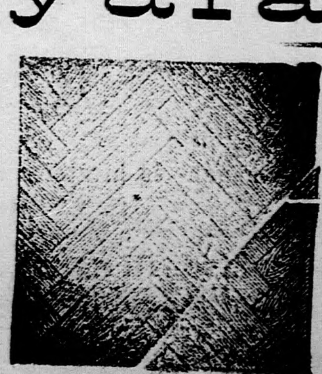

Az őszi idényre!!

PHILIPSBORN M.

nyakkendő és mellfűző gyára Budapesten, (ezelőtt sugáruti-bazár) **most sugárut 59. szám, a gyár-utcza sarkán, Karpeles-féle palota,** ajánl

Nyakkendőket legujabb minden képzelhető mintában.
Cachenezeket kitűnő minőségekben, legujabb szinek, minden nagyságban selyem nyakkendők hölgyek és urak számára.
Echarpesek és női nyakkendőket dus választék, legfinomabban szövött és kézzel himzett tárgyakban valódi indiai selyemből csipkével és anélkül.
Mellfűzőket párisi minta, különös izléses kiállitásu és minden testre jól fekvők.

Egyenes tartók, igen alkalmas egyenetlen testalkotásu leányoknak magas testhátnál, egy ujabb minta. melyek ezt egészen észrevehetlenül teszik.
Uri-ingek fehér finom chiffonból franczia cretonból vagy angol oxfordból szolidan készitve, elegáns minta legnagyobb választékban.
Selyem-zsebkendők, különféle nagyság nagyszerü választék szép ujdonság.

Valamint eddig **nyakkendő javitásokat** is eszközöltetnek és minden régi *nyakkendő egy csekélységért ujjá alakittatik*, továbbá *szövetek, nyakkendő készitésére* elfogadtatnak és a munka jutányosan számittatik. **Mellfűzők** *javitatnak és tisztittatnak* és visszanyerik *ismét az uj alakot. Nagy választék valódi franczia és angol nyakkendő szövetekben minden alaku nyakkendő egy negyed óra alatt elkészittetik.*

Kivonat az őszi idényre szabott árjegyzékből. — NYAKRAVALÓK.

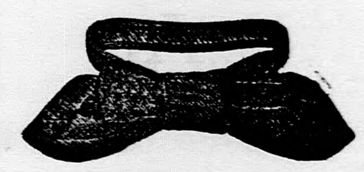

egy db regatta fekete finom olasz és ripsz 20 kr,
egy db regatta fekete finom atlasz és ripsz 40 kr,
egy db regatta legfinomabb fail és atlasz 80 kr,
egy db regatta szines minden képzelhető mintában, sott török, vagy sport mintában 25 kr,
egy db regatta szines minden képzelhető mintában, sott, török vagy sport mintára II. 50 kr,
egy db regatta igen elegans I. 80 kr,
egy db lord 30 krtól 1 frt 20 krig,
egy db bokréta nyakrészszel vagy anélkül 5 krtól 80 krig.

Igen figyelemreméltó uraknak legujabb találmányom
10 db nyakkendő egybe foglalva 1 frt 50 kr,
egész egyszerü gépezet nélkül, kérendő vagy megrendelendő octogon nyakkendő.

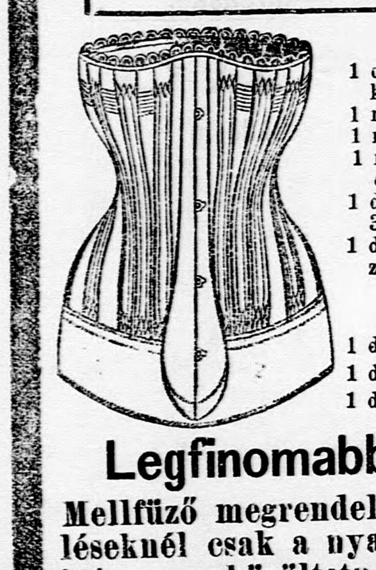

Mellfűzők.

1 drb mellfűző angol drell fehér vagy vörösen kivarva	—.45
1 mellfűző	—.80
1 mellfűző franczia drellből elegáns	1.20
1 mellfűző franczia szatinból elegans 39 ctm. hosszu	1.50
1 drb pánczél mellfűző kanál-zárral 34 ctm. hosszu finom drellből	1.—
1 drb pánczél mellfűző I. drellből kanál-zárral	1.50
1 drb pánczél mellfűző I. finom szatinból	2.—
1 drb pánczél mellfűző I. karcsutartó	2.50
1 drb pánczél mellfűző I. egészség mellfűző	3.50
1 drb pánczél mellfűző I. 36 centim. hosszu	2.50
1 drb pánczél mellfűző I. finom fehér szatinból 42 czvikliből	3.50
Továbbá angol bőrből atlasz Grosgrainből 4 frttól	20 frtig

Ingek.

1 drb III. oxford-ing gallér és kézelővel	1.20
1 drb I. " " " "	1.50
1 drb III. chiffon-ing fehér	—.90
1 drb II. chiffon-ing	1.20
1 drb I. chiffon-ing a legfinomabbig	1.80
1 drb angol flanell ing	1.20

Legfinomabb minőségü gallérok és kézelők olcsón.

Mellfűző megrendeléseknél csak a derék bősége szükséges. Ingek megrendeléseknél csak a nyakbőség nevezendő meg. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek utánvét mellett. — Szétküldés naponta 3-szor.
844

A Franklin-társulat kiadásában Budapesten megjelent:

KÖZSÉGI KALAUZ.

Vezérkönyv község- és körjegyzők, községi elöljárók s képviselők használatára.

Felvilágositó és utbaigazitó számos jegyzetekkel s gyakorlati iromány példákkal.

Irta **TÓTH LALOS**, köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Második jelentékenyen bővitett és különös tekintettel a közjegyzői szigorlat tárgyában 1872. évi szept. 25-én kibocsátott belügyminiszteri szabályrendeletre, az ujabb és legujabb törvények alapján kiegészitett kiadás. Füzve 4 frt.

TARTALOM: I. Az ország közjogi állása s viszaállitott alkotmánya. Az 1847/8., 1865/7., 1868, 1869, 1870., 1871. évi törvények rövid ismertetése és tárgyrokonság szerinti összeállitása. — II. A községek rendezése. — III. Adóügy. Bevezetés. 1. Földadó. 2. Házadó. 3. Személyes kereseti adó. 4. Jövedelem-adó. 5. Szeszadó. 6. Söradó. 7. Czukoradó. 8. Sójövedék. 9. Dohányjövedék. 10. Bor és husfogyasztási adó. 11. Bélyeg- és jogilletékdijak. — IV. Pénzügyi birságok. — V. A községi elöljárók, jegyzők és bizalmi férfiak hivatalos közreműködése, az egyenes és közvetett adók, továbbá a jövedékek és illetékek kivetésénél, befizetésénél, biztositásánál és behajtásánál. — VI. Közbiztonság (személyi és vagyoni); közrendőrség. — VII. Közmunka, közlekedési és közforgalmi eszközök: utak, hidak, posta, távirda. Vizszabályozó társulatok. Gátrendőrség. — VIII. Vám- és kereskedelmi szövetség. Ipartörvény. — IX. A telekkönyvi intézmény. — X. Árva- és gyámi s gondnoki ügyek. — XI. 1848-dik évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fennmaradt jog- és birtokviszonyok rendezése. — XII. Bérföldek. Udvartelki birtok Telepitvények. — XIII. Királyi kisebb haszonvételek (regálék). Italmérési jog. Urbéri bormérés joga. Rév-, vám-, piaczvásárjog. Vadászat és madárászat. — XIV. A községi elöljárók és jegyzők közreműködése a polgári ügyekben hozott birói határozatok kézbesitésénél s az örökösödési eljárásnál. — XV. Községi bíráskodás. — XVI. A népiskolai közoktatásról. A vegyes házasságí válóperekről. A törvényesen bevett keresztyén vallásfelekezetek viszonosságáról. — XVII. Hivatali oktatás a községi elöljárók és jegyzők számára, a védérőről szóló törvény (1868. XL. t.-cz.) és erre vonatkozó miniszteri utasitás foganatositása körül. — XVIII. 1868. XLIV. törvényezikk: a nemzetiségi egyenjoguság tárgyában.

A HÁZI NEVELÉS.

Példákban előadva szülők, nevelők és különösen községi népkönyvtárak számára.

Irta *Zámolyi Varga Mihály.*

A TESTI ÁPOLÁS.

891 Ára füzve 1 frt 50 kr.

Tartalma: Tájékozásul. A gyermek helyzete a népek nagy családjában. — Az áldott állapot. — A szülői ház szent csarnoka. — A számkivetés völgye. — A szülő és szülöttje. — A bába. — A koma. — A gyermek nevet kap. — Egy lap a természet nagy könyvéből. — Az anyai emlők. — A szoptató dajka. — Az ujszülött mesterséges táplálása. — A száraz dajka. — Az ujszülött ápolása. — A sirás. — A lakhely. — Az emberi test. — A test fejlődése. — Hibás testalkat. — A gyermek járni tanul. — A himlőoltás. — A tisztaság. — A körmök. — A széküritės. — A haj. — A fogak. — A külérzékek. — A látó érzéke. — A szagló érzéke. — Az izérzék. — A tapintás. — Ne kényeztessük a gyermeket. — A test edzése. — Vigyük a gyermeket szabad levegőre. — A fürdés. — A játék. — A tornászat. — A ruházat. — A táplálék. — Az ital. — Tej. — Viz. — Kávé. — Thea. — Bor. — Sör. — Pálinka. — Az alvás. — Hálószoba. — Az ágy. — Ágyi ruha. — A nemi tévedés. — A beteg-szoba. — A ravatal.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent:

KIS NEMZETI MUZEUM,

Egy-egy kötet füzve 50 krajczár.

1. **A magyar dalnok.**
2—3. **Kisfaludy Károly válogatott munkái.** Két kötet.
4. **Regegyöngyök.** Jósika Miklós legszebb beszélyeiből.
5. **Robinson Crousoe élete és kalandjai.**
6. **Tündérmesék.** A legkedveltebb gyüjteményekből összeállitva.
7. **Boldogháza.** Buzditó és oktató történet.
8. **Magyar népdalok.**
9. **Magyar hősköltemények.**
10. **Abafi.** Regény. Irta Jósika Miklós.
11—12. **Magyarország története** a legrégibb időktől korunkig. Két kötet.
13. **Kisfaludy Sándor vállogatott munkái.**
14 **Történeti adomák és jellemrajzok.**
15—16. **Jókai Mór válogatott munkái.**
17—18. **A szabadság hősei és vértanui.** Irta Kuliffay Ede. Két kötet.
19. **Kölcsey Ferencz válogatott munkai.**
20 **Tréfás versek.**
21. **Csokonay** Vitéz Mihály **válogatott versei.**
22. **Franklin élete.** Irta Mignet.
23—24. **Mathews. Hogyan boldogulunk?** Két kötet.
25—26. **Fáy András mesései és aphorismái.** Két köt.
27—29. **Boross Mihály válogatott kisebb munkái.** Három kötet.
30—31. **Vértesi Arnold beszélyei.** Két kötet.
32. **Az ős-római időkből.** Korrajzok. Simons Tivadar után Bus Vitéz.
33—34. **Kane a sarkutazó.** A másik Grinnelexpeditió sarkutazása. Két kötet.
35—36. **Kniggo** Adolf b. **Érintkezés az emberekkel.** Ford. Nagy István. Két kötet.
37. **Erdély története.** Az ős-időktől korunkig. Egybeállitá Kuliffay Ede.
38. **Verne Gyula. Hires utazók és hires utazások története,** forditotta Vértesi Arnold.
39—41. **Pestalozzi Henrik. Lénárd és Gertrud.** Forditotta Zsengeri Mór. Három kötet.
42—43. **Legouvé** Ernest. **Atya és fiu a tizenkilenczedik században.** Ford. Feleki József. Két kötet.
44. **Bánfi** János. **A Szántó-család története.** Elbesz. az ifjuság és a nép számára.

Közhasznú

MAGYARÁZÓ SZÓTÁR

a magyar irodalmi müvekben,
magán- és hivatalos iratokban, hirlapokban, folyóiratokban és társalgási nyelvben gyakran előforduló idegen szavak megértésére és helyes kiejtésére.
Irta BABOS KÁLMÁN.

MÁSODIK KIADÁS. **Ára füzve 1 frt 20 kr., kötve 1 frt 80 kr.**

Részesülésrei meghivás

a Hamburg állam által biztositott nagy pénzsorsolás esehetőségeihez, melyben

8 millió 379.760 R. márkát

néhány hó alatt biztosan nyerni kell. Az uj 7 osztályban sorozott játékterv 90,500 sorsjegy közül **46,640** nyereményeket tartalmaz, és pedig

400,000 bir. márka

azonkivül pedig:

1 nyerem. á m	250,000	4 nyer. á m.	8000
1 nyerem. á m.	150,000	3 nyer. á m.	6000
1 nyerem. á m.	100,000	52 nyer. á m.	5000
1 nyerem. á m.	60,000	6 nyer. á m.	4000
1 nyerem. á m.	50,000	108 nyer. á m.	3000
2 nyerem. á m.	40,000	214 nyer. á m.	2000
2 nyerem. á m.	30,000	10 nyer. á m.	1500
5 nyerem. á m.	25,000	2 nyer. á m.	1200
2 nyerem. á m	20,000	533 nyer. á m	1000
12 nyer. á m.	15,000	676 nyer. á m.	500
1 nyerem. á m.	12,000	950 nyer. á m	300
24 nyer. á m.	10,000	26,345 nyer. á m,	138
		stb.	stb.

A nyereményhuzások tervszerüleg hivatalosan

f. 1880. deczember 15. és 16-ára

állapitatott meg, és ahoz kerül

I egész ered. sorsjegynek ára csak 6 marka vagy frt 3.50 oé.
I fél " " " 3 " " " 1.75 " "
I negyed " " " 1½ " " " —.90 " "

és ezen az *állam által biztositott sorsjegyek* azonnal *az összeg beküldése vagy postai befizetés ellenében* a legnagyobb figyelemmel eszközöltetik. — Kisebb összegek postabélyeggel egyenlithetők ki.

Megrendelésekhez a szükségelt hivatalos tervek, melyekből ugy a nyeremények illetve osztályok beosztása, valamint az illető betétek kitünnek, ingyen mellékeltetnek.

A nyeremények kifizetése azonnal *állami kezesség* mellett történik, és közvetlen beküldése vagy megbizóink megkeresésére összeköttetéseink által Osztrák-Magyarország nagyobb piaczain ezt kieszközöljük.

A *Steindecker ház* rövid idő alatt *nagy nyereményeket* **125 000** m., **80,000** m., **30,000** m., **20,000** márknyi összegben fizetett ki megbizóinak, és ez által számos család szerencséjéhez járult.

Megrendelések posta fordultával, egész bizalommal

STEINDECKER JÓZSEF
bank- és váltó-üzlet, Hamburg.
régi czéghez intézendők.
894

U. i., a **Steindecker ház** — mindenütt szolidságáról és megbizhatóságáról ismeretes nem szorul reclamra, erre a t. cz. közönség figyelmét felhivjuk.

Egy tagositott birtok

ezer holdon felüli egy órányira a gömöri vasuttól, a rajta levő kastely és egyéb gazdasági épületekkel olcsó áron eladó s rögtön átvehető. Alkuszok kizáratnak. Komoly vevők ajánlataikat V. T. 1654. alatt **Haasenstein és Vogler** hi detési irodájához **Bpesten** küldjék be.
1024

Vadászat kedvelőinek.

Jó minőségű belőtt kétcsövű *Lefaucheux*-**fegyver** valódi Ruban-csővel 25, 28, 30 frt. Damaszt-csővel 35, 40, 50, 75 frt. Kétcsövű *Lancaster-fegyver* valódi Ruban-csővel 35, 40, 45, 50 frt. Damaszt-csővel 55, 60, 70, 75 frt. Csősz-fegyver frt 6.50, 7.50, kétcsövű kapszlis-fegyver 12.50, 16, 18, 20 frt. Egycsövű Lefaucheux kerti fegyver fiúk számára 35 frt. Werndl vontcsövű ismétlő golyós fegyver nagy vadakra 52 frt.

Töltények Lefaucheux 100 drb.

	16-os	12-ős
barna frt	1.40	1.80
I-ső rendű zöld	1.80	2.20
Lancaster barna	1.90	2.30
I-ső rendű zöld	2.10	2.50

Nagy vadakra Lefaucheux v. Lancaster töltényekbe 5-ös golyó, doboz 80 kr. **Uj!** Meglepő szép kész *tüzi játékok* Lefaucheux vagy Lancaster fegyverből kilövők, mozsár **rakéták** c. 16 c. 12 durranással tuczatja frt. 2.40, 2.60 **színes csillagokkal** tuczatja frt 2.40, 2.60 Töltényfő tások 200 drb. 40 kr., párizsi fojtás, háromféle 1 dobozban 65, 85 kr. *Flobert-puska*, nem durranó, czéllövészethez szobában használható, és söréttel kisebb madarakra 12, 14, 17, 20, 26 frt. *Flobert-pisztolyok* 7.50, 10, 14 frt. *Flobert-töltények* 100 db. golyós 50 kr., frt 1.60, sörétes frt 1.50, 2.50, **vasczéltábla** kiugró bohóczczal frt 5.50, nagyobb mozsárral 9 frt. Vont csövű hat lövetű biztonsági **revolverek** 25 drb tölténynyel 5, 6, 8 frt, vésezett 6, 7, 9 frt, finomabb kiállitásban 10, 14, 20 frt, középen gyulló *angol Bull-dog* kis formáju erős lövésű revolver 10, 12, 18 frt. *Revolver-töltények* 100 drb. 1.80, 2.40, 3 frt. Lancaster-revolver-töltények 100-a 3, 3.60, 4 frt. Bőr *revolver-táskák* frt 1, 1.15, 1.30. **A vadászat egyéb kellékei.** Lefaucheux és Lancaster töltőkészülék 1.20, 2.40, töltény-becsavarógép 3.75, 5 ft. Gyutacs-beillesztő 85 kr. 3.85, 4 frt. Tölténytartó övek 2, 3.50, 5 frt, tölténytáska kemény angol bőrből 24, 32, 36 drb töltényre 8.75, 10, 12 frt. *Vadász-táska* vizhatlan kelméből, Chagrin, borju, bagaria bőrből, áraikhoz arányalag megfelelő kiállitásban 3.50, 4.50, 6, 8, 12 frt, nagyobb nyulzsákkal frt 7.50, 10, 14.50, kötött vállra függeszthető zsákok 3.75, 4.50. Kutyavezető zsinórok 50 kr. frt 1—2, kutyaostorok frt 1, 2, 3.50. Uj városi agarászó ostor 4, 8, 10 frt, kutyaidomító nyakravaló frt 1.20, 1.50. Vadászkürtök és jeladó sipok 60 kr., 1, 1.50, 2, 5, 10 frt. Vadásztőr 8, 10, 15 frt, fegyverzsákok 4.50, 8, 10 frt. Kemény fegyverszekrények 3—12 frt. Vadász-székek bot gyanánt használhatók frt 4.20, 6, 10. Lőportárak biztonsági fedéllel ½—3 kilónak 2.80, 7 frt. Vadász-gamaschnik, vizhatlan kelme és bőrből frt 4.50, 7.50, *gumi esőköpeny* kámzsával 10—21 frtig, *lövész-jelvények* 100-a 1.50, 2, 2.50, érczből frt 5, 8, 9, 18, vadászkulacsok frt 1.50, 2, 5.50. A bőrnemek puhántartására *Brandtner bőrpépe* 1, 2, 3 frt. **Vadcsalogatók** fürj, fogoly, kácsa, császármadár, róka, nyul, őz, szarvas és egyéb vadak híven utánzó csalogató sipok 60, 80 kr., 1 frt. Aczél rókafogó frt 2.60. Berendezett pinczetok 3, 5, 7 üveggel frt 9.50, 13.50, 14.25. Vadász tapló sapka 1 frt. *Vadász dísztárgyak* természethű szarvas, őz, róka, vaddisznó s egyéb állatfejek egész és fél nagyságban kampókkal fegyverek, vadász-táskák és egyéb vadászeszközök felfüggesztésére 4.50, 7, 9, 15, 40 frt.

Uj! Bogárdus üveggömbdobó-gép czéllövészet tanuláshoz 15 frt, 100 drb. pehelylyel töltött üveggömb 5 frt.

Jó, erős vadász-, pontosan járó Nikl remontoir **zsebóra** 2-ős porfödéllel, kulcs nélkül fel huzható, romlásnak nincs kitéve, mert mutatója kinyitás nélkül igazítható 10 frt. Ajánlhatom megtekintés végett órásoknak és kész vagyok, ha meg nem felelne, 8 nap után is a pénzt visszatériteni. Minden tőlem vett puskát jóhirű puska-művesem belövi és 10 mintatöltényeket mellékelek, mindamellett akármi oknál az meg nem felelne, mással kicserélem, vagy annak értéket kívánatra megtérítem; de még eddig t. vevőim a tőlem vett fegyverrel meg voltak elégedve, mert a kicserélést nem igen vették igénybe.

Próbamegrendeléseknél képes árjegyzéket mellékel
KERTÉSZ TÓDOR, Budapest, Dorottya-utcza 1.

Elegans

Őszi öltözet teljes	frt 18
Őszi felöltő	frt 10
Őszi gyászi öltözet	frt 30
Őszi gyászi felöltő	frt 25
Őszi vadász kabátok	frt 9
Őszi papi felöltő	frt 25
Téli papi kabát	frt 35
Őszi üzleti kabát	frt 15
Őszi nadrág	frt 6
Háló köntös	frt 15
Eső köpeny vizmentes	frt 24
Téli kabát	frt 20
Utazó köpeny angol facon	frt 35
Havelok (double kelme)	frt 30
Mencsikoff	frt 20
Utazó bunda (Erdély barán)	frt 36
Utazó bunda (mosó medve)	frt 75
Városi bundák	frt 35
Ujjas mellények	frt 9
Csizma nadrág	frt 9
Liberiák	frt 25
Gyerm. öltözékek és felöltők	frt 12
Gyermek téli kabát	frt 15

és feljebb.

Mindez a legujabb facon szerint tiszta gyapju kelméből, kitünő tartósan dolgozva a legolcsóbb szabott árakon (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB
csász. és kir. udvari szállitónál
Legnagyobb
uri- és fiuruha-raktárának,
Budapesten,
Kristóf-tér 2. sz. I. emelet
a „Nagy Kristóf"-hoz.
Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 17

A Franklin-Társulat magyar irod. intézet kiadásában megjelent:

REGÉNYEK, BESZÉLYEK ÉS NOVELLÁK.

Amerikai humoristák. Két kötet. I Aldrich T. B, II Twain Mark Füzve 4 frt.

Beöthy Zsolt **A névtelenek.** Elbeszélések és rajzok 1 frt 20 kr.

Byr Róbert. **Lejtős uton** Regény. Forditotta Beniczky Irma. Három kötet 3 frt.

Cobb William. **A véres pénz.** Amerikai regény. Forditotta Csukássy J. Füzve 1 frt.

Cooper Fenimore. **A kém.** Regény Angolból forditotta Cserey József. Két kötet. Füzve 2 frt 50 kr.

Csiky Gergely. **elbeszélések.** Füzve 2 frt

Daudet Alfons. **Ifj. Fromont és id. Risler.** Regény. Francziából fordit Nagy István. Füzve 2 frt.

Dickens Károly **munkái. Olcsó kiadás.** Hét kötet. Egy-egy kötet 50 kr. 1—5. kötet: **Pusztaház.** Ford. Récsi Emil. 5 kötet. 6—7. kötet: **Nehéz idők.** Ford. Récsi Emil 2 kötet.

Dickens Károly. **Dombey és fia.** Regény. Ford. Bus Vitéz. Öt kötet. Füzve 5 frt.

— **Copperfield Dávid** személyes élettörténete, kalandjai, tapasztalatai és észrevételei. Regény. Angolból fordit. Zichy Camilla. Öt kötet. Füzve 5 frt.

B. **Eötvös** József. **A nővérek.** Regény Második czimképes kiadás 2 forint, díszkötésben 3 frt

— **Elbeszélések** 1 frt 40 kr.

Fáy András. **A szutyogfalviak.** Magy. fajképek. Két kötet 2 frt.

Frankenburg Adolf. **Őszinte vallomások.** A szerző arczképével. Ket köt. 2 frt.

— **Zsibvásár.** Beszélyek. Két kötet 2 frt.

Freytag Gusztáv. **Kalmár** és **báró.** „Soll und Haben" czimü regény után németből forditva. Két kötet. Harmadik kiadás 2 frt.

Gaboriau Emile. **A mások pénze.** Regény Francziától ford. Zichy Camilla. Két kötet 3 frt.

Galantai A. E. **A hontalanok.** Genreképek Két kötet 2 frt 40 kr.

Gerstäcker F. **Végzetek.** Reg Ford. Zelyomi I. 60 kr.

Gyalokai M **Novellák** és **korrajzok** 1 frt.

— **Struensee.** Regény 2 frt.

Hajnalka. A kandalló mellett. Beszely- és rajzgyüjtemény 1 frt 50 kr.

Hevesi L. **Karczképek az ország városából.** Angol vaszonba kötve 2 f

Hugo Victor. **1793. vagy a polgárháboru.** Regény. Ford. Áldor I. és György Aladár. Három kötet. Füzve 5 frt.

Jókai Mór. **Egy magyar nábob.** Regény. Diszkiadás. Három kötetben. Angol vászonkötésben 6 frt 40 kr.

— **Kárpáthy Zoltán.** Regény. Diszkiadás. Három kötetben. Angol vászonkötésben 6 frt 40 kr.

— **A régi jó táblabirák.** Reg. Diszkiadás. Három kötetben. Angol vászonkötésben. 6 frt 40 kr.

Jósika Julia. **Éva.** Regény. Két köt. 2 frt.

— **Családélet.** Reg. Két kötet 2 frt 50 kr

— **Való és költött** Novellák és vázlatok gyujteménye. Három kötet 3 frt.

Lauka Guszt **legujabb novellái** 2 frt.

Litkay A. **A Porlaky-család.** Reg. Három kötet 3 frt.

— **Margit.** Regény 1 frt 50 kr.

Marlitt E. **A pusztai herczegnő** Regény. Fordítá Beniczky Irma. Két kötet. 2 frt.

Mühlbach Luiza. A **kártya-király.** Tört. besz. — **Roskowska** M. **Az utolsó órában.** — **Hahn** Ödön **A titkos szerelem** Novella 1 frt.

Pálffy Albert. **Az atyai ház.** Reg. Két kötet 2 frt.

Pongrácz Emil b. **Uton-utfélen.** Rajzok utinaplómból. Két kötet 3 frt.

Puskin Sánd. **Anyégin Eugén** Regény versekben. Oroszból forditotta Berczy Károly. II. kiadás. Füzve 1 frt 60 kr.

Sand George. **Consuelo.** Három kötet Forditotta Zomorfalvi. Füzve 5 frt

Schwarz Mária. **A mostoha leány** Elbeszélés. Ford. B . . . Géza 1 frt

Toldy István. **Tarka képek.** A rajzok Jankótól. Füzve 2 frt.

Tóvölgyi Titusz. **A rónák vésze.** Képekkel 1 frt 20 kr.

— **Tavaszi levelek** Beszély. Második kiadás 1 frt.

— **A honárulók.** Reg. Három kötet 3 frt.

Szivek világa Besz Két köt. 2 frt 40 kr.

— **Az ezüst vitéz.** Regény a tatár-pusztitás idejéből Négy kötet 4 frt.

— **Az anyák büne.** Reg. Négy köt. 3 frt

Vadnai Károly. **A rossz szomszéd** Regény. Füzve 1 frt

Zichy Géza gr. **Az álom regénye** 2 frt

189

Bieber Antal

tea kereskedőnél **Budapest,** dohány-utcza 3. szám.

½ kilo fin Suchong tea 2 frt
½ kl orosz karaván tea 3 frt
½ kl Családi vegyiték 2.50
½ kl Pecco virágtea 3 frt
1 liter Jamaika rum 1 frt
1 liter Jam. rum fin 1 frt 50
1 liter Braziliai rum 80 kr.
½ kilo tea és 2 üveg rum vásárlásánál minden vevő 1 elegans am. eredeti faládát ingyen kap. 821

Für Männer

jeden Alters sehr wichtige Erfindung. — Aerztlich begutachtet und empfohlen. — Broschüre und Prospect versendet franco verschlossen gegen Einsendung von 30 kr. in Briefmarken: General-Agent *Bufatti R.* in *Nürnberg.* 22

Chiococa likör.
(Liquor Chiococae fortificans.)

Tudományosan megvizsgált, megpróbált és kitünőségek által ajánlt, kitünőnek bizonyult teljesen ártatlan étrendi

SZER

különösen az elgyengült

férfierő

gyors és kellemes

elevenitésére és erősitésére, az idegek erősitése, bámulatos jótékony elevenitő és frisitő hatásában. — Egyuttal kitünő universal elixir, különösen **rosz emésztés, étvágytalanság, gyomorhurut, görcs, gyomorgörcs, hányási inger, diarrhoe, főfájás, sápkór és sárgaság, máj-, lép-, vese-, csúz-, köszvény, hámoroid bajok** ellen. Mindezen kóros állapotok e likör használata után eltünnek és azok eltávolitásával következésképen magas kor érhető el. Izlésesebb akarmely finom asztali likörnél. Számos elismerés és köszönetnyilvánitó levelek tekintélyektől e **Chiococa likör** kitünősége felett betekintés végett rendelkezésre állanak, Árak ered. üvegenként pontos használati utasitással 6 nyelven 3 frt csomagolás és postaköltség 20 kr.

Főgyártás és szétküldési raktár:

D. C. Chiodi, gyógyszerész „zum heil. Schutzeng l" Bécs, Währing Herrengasse 26 (a hová a levélbeni megkeresések intézendők.) **Fiókraktár** Weisz J. gyógysz. „zum Mohren" I. Tuchlauben: 480
Pest: Török József gyógysz. Trieszt: Foraboschi gyógyszer. al Canzello. Prága: Fürst József gyógysz. Lemberg Belzer S. gyógysz. valamint a bel- és külföld nevetesebb gyógyszertáraiban.

Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlva
Lauffer Tivadartól

6. sz.
Kölcsönkönyvtár
Budapesten,
Belváros, hajóutcza 6 sz.

Német és franczia olvasmány kedvelői számára.
Angol olvasmány kedvelői számára.

Minden nemzet irodalmának legjelesebb termékei 50 év óta rendszeresen összetéve.

Étvágyhiány, gyengült emésztésnél és gyomorbajoknál a legjobb, leghatásosabb és legkellemesebb szer

GRAUER MIKSA
egészségi liqueurje

kapható palaczkokban használati utasitással együtt 50 kr o. é. **Edeskuty L.** Erzsébettér és **Neruda N.** hatvani-utcza és vidéken minden nagyobb füszerkereskedésben.

Magyarországi főraktár Budapesten: **GRAUER MIKSA** osztr. csász. és m. kir. udv. szállitónál, **VIII. kerepesi-ut 45. sz.** a gyár-épületben. 777

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak, ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménynyel használt minden **nemü gyomorbetegségek és emésztési bántalmak** (min étvágytalanság, szorulás stb.) **vértorlódás és aranyér bántalmak ellen.**

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.

Hamisitások biróilag üldöztetnek. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

***Francia borszesz* és *só*.**

A legmegbizhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, üszők, gyuladt szemek, hüdés és mindennemü sértéseknél stb. stb.

Palaczkban használati utasitással együtt **80 kr o. é.**

Moll A. **gyógyszerész, cs. kir. udvari szállitó,**
Bécs, Tuchlauben.

Raktárak: Budapest: Török J. gyógyszer., Sshernhofer C. gyógysz., Uhl és Berczeller, Thallmayer és Seitz, Kochmeister Fr. utódai, Neruda Ferd., Hofmann J., Szilber A. és Halbauer testvéreknél, Szenes E., Brázay Kálmán, Pataky C. gyógysz. 39

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

Az elgyengült férfierő Ára 2 frt 50 kr

Titkos betegségeket

és a tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

továbbá *bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső* szükületeseket, friss és idült *nyákfolyást*, nőknél az ugynevezett *fehérfolyást*, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, *katonai és polgári* főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatak nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

speczialista WEISS J.

gyak. *orvos, sebész és szülész*, az itteni cs. k. katonai *főkórházban* volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa. 21

***Rendelő intézet:* Budapest, belváros, korona-herczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.**
Napankint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.